

Horia Sima
Guvernul National
Român
de la Viena
Horia Sima
1906-1993

Guvernul de la Viena: expresia întregului neam românesc

Digul de împotrivire și protest ridicat de guvernul de la Viena contra alianței cu Moscova și-a gasit confirmarea în câțiva ani pe aria întregului românism.

Anticomunismul legionar s-a transformat într-o certitudine națională. Adeziunea întregului neam românesc s-a verificat atât în țara cât și peste hotare. În țara tot mai numerosi Români și-au luat riscul de a apăca pe calea muntilor pentru a se alătura acelora care, din toamna anului 1944, au creat cuiburi de rezistență în paduri și locuri greu de străbatut. Partidele, care au deschis granitele tării invaziei sovietice, s-au convins să ele târziu de tot de nenorocirea ce s-a abatut asupra tării și au cautat să formeze un front comun cu legionarii. În exil, tot mai mulți refugiați din țara și-au căutat scăparea în Occident, trecând prin primejdii de moarte pentru a ajunge în lumea liberă.

Dar acest drum a fost descoperit mult mai înainte de 1948 de către guvernul de la Viena, care a avertizat nația asupra consecințelor catastrofale ale alianței cu Rusia, evocând spiritul testamentar al Capitanului. Acest guvern nu a facut numai retorică, ci s-a opus cu armele contra dominării comuniste din România, luptând alături de armata germană sau varsându-si sângele pe creștele muntilor.

Cei ce s-au refugiat în Occident, după 1948, între care mulți militari și membri ai vechilor partide, au adoptat în realitate punctul de vedere al guvernului național român de la Viena. Numai acest guvern a prevăzut nenorocirea ce se va abate asupra poporului nostru și a creat cea dintâi tranșee de rezistență contra cotropitorului, atât în țara cât și peste hotare. În concluzie, singura poziție care a rezistat la toate intemperiile politice, în confruntarea dintre poporul român și bolsevism, a fost cea reprezentată de guvernul de la Viena.

CUPRINSUL

INTRODUCERE

I. DE LA SÂRMELE GHIMPATE ÎN VÂRTEJUL RAZBOIULUI

1. ÎNTÂLNIREA CU CAMARAZII

2. CADRUL EXTERN

3. ECHIPA DE LA RADIO DONAU
4. VAD PE GENERALUL BERGER
5. HITLER ÎMI CERE UN LUCRU IMPOZITIV
6. O SCRISOARE DE LA RIBBENTROP
7. O EXPEDITIE ÎN ARDEALUL OCUPAT
8. REORGANIZAREA MISCARII
9. APARITIA PREOTULUI PALAGHITA
10. ODISEEA LUI EUGEN RATIU
11. SOSIREA DOAMNEI IASINSCHI SI A SOTIEI MELE LA VIENA
12. ECHIPA ANDREAS SCHMIDT – NICOLAE PETRASCU
13. VIGUROASA INTERVENTIE A ROMÂNIILOR DIN BANATUL SÂRBESC
14. O EXPEDITIE URGENTA SPRE TARA

II OFENSIVA DIZIDENTILOR

1. STRANIA ATITUDINE A DIZIDENTILOR
2. DOUA ÎNTÂLNIRI CU CAPETENIILE DIZIDENTE
3. AXA PAPANACE – GENERAL GHEORGHE
4. FORMULELE LUI PAPANACE
5. ROLUL LUI VIOREL TRIFA
6. CEVA A RAMAS
7. O LOVITURA DIN SENIN

III FORMAREA GUVERNULUI DE LA VIENA

1. LA MARELE CARTIER AL ARMATEI GERMANE DIN UNGARIA
2. APARITIA PROVIDENTIALA A GENERALULUI CHIRNOAGA
3. DE PARTEA NOASTRA
4. SCHIMBAREA LA FATA
5. ULTIMA TENTATIVA A LUI PAPANACE
6. CONSTITUIREA GUVERNULUI NATIONAL ROMÂN

7. AMARACIUNEA MITROPOLITULUI VISARION

8. UN ANUMIT SABOTAJ

9. DEFECTIUNEA PREOTULUI PALAGHITA

10. CAZUL VALIMAREANU

IV CREAREA ARMATEI NATIONALE

1. CONSTITUIREA ARMATEI NATIONALE

2. O vizita la Grosskirshbaum

3. Etapa Döllersheim

4. Regimentul 1 depune jurământul

5. Evolutia armatei nationale

6. Soarta prizonierilor români din Germania

7. Echipa legionara de la Kaisersteinbruch

8. Scolile speciale

9. Ofiteri români la sectiunea IC

V APOTEZOZA

1. Sarbatoarea Craciunului

2. La Baden am Wiен. Sosirea profesorului Sângiorgiu

3. Comemorarea Codreanu la Berlin

4. Centrele românesti din Berlin

5. Conflict general Chirnoaga – Colonelul Ludwig

VI PLANUL STOICANESCU

1. Fara sa-l vad

2. Momentul decisiv

3. Generalul Avramescu. O ultima încercare

4. Cadrul diplomatic

VII AMURGUL

1. De la Viena la Alt-Aussee

2. REGIMENTUL NR.1 PLEACA PE FRONT
 3. O VIZITA LA SOPRON
 4. ULTIMA CALATORIE LA BERLIN
 5. WEHRWOLF
 6. RUPERA RÂNDURILOR
 7. GUVERNUL EN VOYAGE
 8. WEHRWOLF ÎN ACTIUNE
 9. SOARTA ARMATEI NATIONALE
 10. ECHIPELE ZBOARA SPRE TARA
 11. CE S-A ALES DE GRUPUL DIZIDENT
- VIII PRINTR-E RETELELE ALIATE
1. FUGA ÎN NECUNOSCUT
 2. PER PEDES APOSTOLORUM
 3. ATITUDINEA DEMNA A POPORULUI GERMAN. CÂTEVA OBSERVATII DIN CALATORIA NOASRA PRIN GERMANIA
 4. DE LA FREIBURG LA FREISING
 5. NUCLEUL LEGIONAR DE LA FREISING
 6. UN OM SALVEAZA LEGIUNEA
 7. O EXPEDITIE LA SALZBURG
 8. DRAMA DE LA BAD GASTEIN. PRIMELE LOVITURI SUFERITE DE GRUPUL ROMÂNESC
 9. ÎN MUNTII ALPI
 10. RAMAS BUN DE LA BAD GASTEIN
 11. ALTE PERIPETII
 12. SPRE INNSBRUCK. TRECEREA MUNTILOR PE LA BRENNERO
 13. DE LA BOLZANO LA ROMA SI NAPOLI
 14. VESTI RELE DIN AUSTRIA
 15. LAGARUL GLASENBACH

16. DIZIDENTII DIN NOU LA ATAC

17. LAGARUL REICHENAU-INNSBRUCK. UN DENUNT SI CONSECINTELE LUI

18. PIERDERI GRELE

1. Corneliu Georgescu

2. Ion Ionica si Vladimir Cristi

3. Emil Bulbuc

19. ALTE PIERDERI

20. AVIOANELE MORTII

21. GRUPUL ABANDONATILOR

22. GUVERNUL DE LA VIENA DIN PERSPECTIVA ISTORIEI

I. Salvarea onoarei nationale

II. Continuitatea luptei anticomuniste

III. 12.000 de prizonieri români salvati

IV. 400 de legionari din lagare în libertate

V. Asistenta refugiatilor din tara

VI. Miscarea de rezistenta din tara

VII. Guvernul de la Viena: expresia întregului neam românesc

VIII. Echipa Tanase-Golea-Samoila

IX. Doua carti epocale

INTRODUCERE

Cu acest volum închei seria amintirilor mele din perioada colaborarii Miscarii Legionare cu Puterile Axei.

Volumele anterioare de amintiri au fost urmatoarele:

I. *Sfârșitul unei domnii sângeroase*

II. *Era Libertatii, vol.I*

III. *Era Libertatii, vol.II*

IV. *Prizonieri ai Puterilor Axei*

Dupa finalul celui de-al doilea razboi mondial începe perioada europeana a Miscarii

Legionare. Legionarii ramasi în strainatate nu se puteau întoarce în tara din cauza regimului comunist. Siliti de aceasta împrejurare, s-au risipit în lumea libera, unii întemeindu-si rosturi statornice de viata iar altii, cei mai multi, continuând, paralel, sa raspândeasca crezul legionar. Exilul legionar s-a manifestat cu o vigoare neobisnuită în domeniul ziaristicii si al scrierilor. Activitatea legionara, întreruptă în tara din cauza persecuțiilor, a ieșit la lumina în tarile occidentale, continuând opera marilor nostri înaintasi. Nimic nu s-a pierdut din scrierile antecesorilor nostri si au aparut alte lucrari de valoare care au contribuit la cunoasterea si propagarea doctrinei legionare.

Tin să adaug că problema guvernului de la Viena a mai fost tratată cu multă competență de d-l Faust Bradescu într-o lucrare intitulată cu același nume și apăruta la Editura *Carpatii*, în 1989. Faust Bradescu s-a interesat precumpanitor de aspectele politice, diplomatice și doctrinare ale aparitiei acestui guvern. Expunerea lui este fără egal. De o claritate desavârșită și de o argumentație impecabilă.

Eu m-am ocupat cu precadere de framântările prin care a trecut acest guvern până s-a încheiat într-o formătivă politică și juridică, de luptă în care s-a angajat cu inamicul și de toate acele eforturi zilnice, indispensabile pentru a-l menține la un înalt nivel combativ. Cele două lucrări se completează formând un tot organic și oferind cititorului o vedere de ansamblu asupra originilor activitatii acestui guvern.

Fie că lectura acestui volum să servească la cunoasterea istoriei contemporane a poporului român în adevarata ei înfătisare, fără acele falsificări și deformări cu care s-au îndeletnicit asupriorii nostri.

HORIA SIMA

Madrid, Bunavestire 1993

I. DE LA SÂRMELE GHIMPATE ÎN VÂRTEJUL RAZBOIULUI

Legionarii din lagare, între care ma numaram și eu, duceau o viață pasnică în cazematele pazite de soldați și retele ghimpate. Zilele se scurgeau monoton, întrerupte doar de lectura cartilor. Si deodata, ca un fulger, le ajunge la urechi stirea răsturnării din România. Nu le venea să creada. A doua zi are loc bombardamentul lagărului Buchenwald. Bombele cazute i-au trezit la realitate. De acum viața lor nu se va scurge la adapost de primejdii, ca mai înainte. Razboiul se apropie și de usa lor ferecata.

Sederea lor în lagăr, după schimbarea din România, le-a schimbat și destinul. De acum înainte viața le va fi solicitată de necesitățile razboiului și vor trebui să intre și ei în vârtejul ostilităților.

O brusca schimbare în existența lor. Din internații într-un lagăr de concentrare au devenit un manunchi de luptători în razboiul contra Uniunii Sovietice.

1. ÎNTÂLNIREA CU CAMARAZII

Cartea mea anterioară de amintiri, *Prizonieri ai Puterilor Axei*, se sfârsește cu întoarcerea mea la Viena, după scurtul popas de la Budapesta. Cu o masina condusa de un ofiter SS, pe nume Manteuffel, m-am întors la Viena, unde am descins la Hotel

Imperial.

Directia Hotelului mi-a pus la dispozitie un mic apartament, format dintr-un dormitor, un antreu si o camera de baie. Masa o luam la restaurantul hotelului, pe baza unor cartele pe care le-am primit chiar din prima zi. Mi-am dat seama îndata ca întoarcerea mea la Viena se datoreaza faptului ca planul initial al guvernului german de a ma instala la Arad si a forma aici guvernul national cazuse din cauza înaintarii vertiginioase a diviziilor sovietice, sprijinite de armata româna. În fata lor, Germanii nu puteau opune nici o rezistenta pe linia Carpatilor, atât de propice pentru a opri înaintarea tancurilor sovietice, din lipsa oricarei rezerve în spatiul transilvan.

Cel dintâi act pe care l-am savârsit la Viena a fost sa convoc pe legionarii iesiti de câteva zile din lagar, si care acum locuiau la hotelurile din Mariahilferstrasse si Palace, la o întrunire în sala cinematografului Porhaus, la 30 August 1944. Adunarea s-a tinut cu sprijinul si sub auspiciile Ministerului de Externe German, la orele doua dupa masa. Au asistat la sedinta Dr. Mathäa, din partea Externalor, si Lt. Goetz, din partea SS, însarcinati si cu misiunea sa ia pulsul adunarii la care participau legionari abia eliberati din lagare.

Într-o cuvântare improvizata, am expus camarazilor situatia în care se gaseste tara dupa 23 August si raspunderile ce ne incumba dupa schimbarea de front a României si ocuparea tarii de armatele sovietice. Referitor la internarea noastră în lagar, am rostit doar câteva cuvinte, aratând ca este o chestiune depasita de evenimente, acuma când tara noastră suporta orori de nedescris din partea cotropitorilor din Rasarit. Datoria noastră acum nu este de a comenta trecutul, ci sa cercetam ce putem face, ce ajutor putem da armatei germane ca sa alunge hoardele bolsevice de pe teritoriul României.

Partea principala a cuvântarii mele a fost închinata luptei în care trebuie sa ne angajam acum, pentru a onora încrederea pe care si-a pus-o Führerul în noi si pentru a salva neamul din robia ce-l ameninta. Am înfierat actul de la 23 August, atât pentru tradarea savârsita contra aliatului german cât si pentru groaznicele urmari ce le va avea pentru soarta poporului nostru. N-am intrat în amanuntele planului de actiune, deoarece nu le cunosteam nici eu în acel moment, totul depinzând de mijloacele ce ni le va pune la dispozitie Reichul german.

Am încheiat cuvântarea mea cu un vibrant apel la spiritul de eroism al legionarilor, amintindu-le de trecutul lor glorios si de îndatorirea noastră ca, în acest ceas greu prin care trece natia, sa ne aratam vrednici de învatatura si jertfa Capitanului.

Dintre cele câteva sute de legionari care au participat la aceasta manifestatie au lipsit cei din grupul dizident, cu exceptia câtorva, care au venit sa auda ce spun eu. N-am atins nici cu o vorba situatia lor si n-am facut nici o aluzie la ruptura din lagar. Pentru mine, toti erau legionari si i-as fi tratat cu aceeasi dragoste si pe ei, în acel moment de destin pentru neamul nostru, când ne asteptau mari încercari si primejdii.

2. CADRUL EXTERN

Din momentul stabilirii mele la Viena, relatiile cu guvernul german au intrat într-o noua faza. Cum era si firesc, legatura directa cu Cartierul General al Führerului din Prusia s-a

întrerupt și am fost luati în primire de organele intermediare, de acele *Stelle*, care corespundeau diverselor organe centrale, de care depindeam pentru îndeplinirea activitatii noastre.

Primele mele relații la Viena, după revenirea de la Budapesta, apartineau corpului ofiteresc din SS. Am facut atunci cunoștința cu locotenentul Goetz, un Tânăr extrem de binevoitor și dispus să ne ajute cu tot ce putea prin intervențiile lui pe la diferite autoritati. Notez că, din primul moment, ne-am manifestat ca **guvern national**, desi oficial acesta nu luase încă fiinta. Eu am cerut, de la primele con vorbiri oficiale, să se întârzie cu proclamarea lui efectiva, pâna ce voi strâng la Viena toate personalitatile componente ale echipei de guvernare. Bulgarii au procedat altfel. Din primele zile ale aparitiei lor la Viena s-au constituit în guvern national, sub presedintia lui Tzankoff.

Mai târziu, echipa Goetz, care se îngrijea de noi și pastra legatura cu Statul Major al lui Himmler, s-a completat cu elemente de grad superior, care si-au stabilit reședința tot la Hotel Imperial. Conducerea suprema o luase acuma Tzeischka, ce detinea un rang înalt în ierarhia SS. Alături de el au apărut doi compatrioti de-a nostri din Ardeal, care apartineau secțiunii externe a lui SD. Erau camarazii Auner și Mathias Liebhart, cunoscuți de mine din țara; ei au reusit să scape prin fuga și, după nenumarate peripetii, să ajunga la Viena.

Cea dintâi aparție oficială a guvernului de la Viena, desi încă neconstituise, a fost la Radio Donau. Directorul acestui post, Schaub, era înalt funcționar la Ministerul de Externe German. El ne-a primit la Viena, când am descins din avionul Führerului. Cum anuntarea existenței unui guvern national la Viena era de importanță capitală pentru eficacitatea propagandei noastre în țara, în câteva zile s-a rezolvat chestiunea emisiunii românesti de la Radio Donau. Schaub a trecut în sarcina noastră raspunderile acestei emisiuni și repede am constituit echipa care să facă programele și să le transmită spre țara. Trecerea emisiunii românesti de la Radio Donau sub controlul nostru a fost primul act prin care guvernul german ne-a recunoscut identitatea politică.

Ajutorul principal al lui Schaub la Radio Donau și apoi în relațiile cu guvernul român și cu alte formațiuni de exilati a fost Dr. Mathiä, tot compatriot din Transilvania, un om de o aleasă cultură și extrem de corect în relațiile cu noi. Dr. Mathiä era aproape zilnic cu noi la Imperial, facând legatura permanentă cu superiorul lui, Schaub, și, prin acesta, cu Ribbentrop. El ne-a facut cunoștința cu celelalte personalități diplomatice de la Viena, care îndeplineau diverse misiuni pe lângă organizațiile politice ale refugiaților din țările cazute sub robia comunista. Tot Dr. Mathiä ne-a procurat și sala unde am tinut întrunirea cu legionarii care să termină cu intonarea vibranta a imnului *Sfânta Tinerete Legionara* și a lui *Horst Wessel Lied*.

Cam la două săptămâni de la instalarea noastră la Hotel Imperial, am avut surpriza și bucuria să revad pe Profesorul Ernst Gamillscheg, Directorul Institutului German din București, pe care-l cunoșcusem în timpul guvernării noastre. Locuia în același hotel și mi-a comunicat că este însarcinat de Ribbentrop să ne asiste în relațiile noastre cu acest Minister. Gamillscheg era profesor de filologie română, vorbea perfect românesc, încât orice dorință a noastră o putea traduce imediat și transmite fără întârziere forurilor competente. Profesorul n-a fost numai un funcționar constiuncios, ci și un om

de suflet. Ca Director al Institutului German din Bucuresti, si-a dat seama de atmosfera tulbure ce domnea în jurul Maresalului Antonescu si a facut rapoartele cuvenite, prevazând catastrofa din România. Dar avertismentele sale nu au fost luate în consideratie, ca atâtea altele, venite din alte parti. A avut norocul sa fie surprins de evenimente pe pamânt german, încât n-a împartasit tragica soarta a celorlalți functionari ai Legatiei germane de la Bucuresti de a fi arestati de trupe românesti si predati apoi Rusilor.

Profesorul Ernst Gamillscheg a fost îngerul pazitor al guvernului de la Viena. A sustinut întotdeauna demersurile noastre pe lângă instantele germane nu numai cu o corectitudine exemplara, dar si cu o convingere nezdruncinata. Traducerea în germana a memorilor destinate Ministerului de Externe nu numai ca era impecabila, dar Profesorul mai adauga si comentariile lui, facând anumite recomandatii favorabile noua.

Relatiile noastre cu guvernul german n-au fost lipsite de dificultati. Eu îmi imaginam ca dupa întrevederile avute la Cartierul General al Führerului, ma voi bucura de sprijinul Externelor fara nici o rezerva, în greaua sarcina ce mi-am asumat-o ca, dupa dezastrul din tara, sa creez un nou front de lupta. Dar n-a fost asa. Am trecut prin momente grele. Ernst Gamillscheg suferea cu noi când vedea cum suntem tratati de anumite autoritati germane si câta nedreptate ni se facea, tocmai când era mai multa nevoie de înțelegerea lor. Fara de el, fara de interventia lui permanenta, pentru a risipi nedumeririi si intrigi, nu stiu ce am fi facut. Îi port recunostinta nemarginita acestui mare savant si patriot neprihanit, care a iubit poporul român, iar pe noi, ultimii aliați ai Reichului, ne-a ocrotit si asistat pâna în zilele turburi ale capitulariei Germaniei.

Pe la începutul lui Octombrie, își face aparitia la Imperial un nou personaj de la Ministerul de Externe German. Era Gesandte Dr. Günther Altenburg. Era un barbat impunator. Desi mai în vîrstă decât noi, arata totusi încă Tânăr. Totdeauna surâzator si amabil. De o rara inteligenta si extrem de atent în relatiile cu noi. Dupa ce l-am cunoscut mai bine, îmi ziceam cu amaraciune: ce pacat ca un diplomat de talia lui Altenburg, cu tactul si manierele lui, nu a fost trimis la Bucuresti, în locul lui Killinger, care era în fond o minte marginita, neprincipând nimic din situatia interna a României. Cine stie daca nu ar fi schimbat destinul tarii noastre.

Dr. Günther Altenburg a fost trimis de Ribbentrop la Viena ca sa reprezinte guvernul german pe lângă guvernul bulgar, constituit încă din primele zile ale lunii Septembrie de Profesorul Tzancoff. Sub presedintia acestuia, a intrat în guvernul bulgar si un bun prieten al Miscarii Legionare, Colonelul Kantardjieff, seful unui partid national din Bulgaria. Altenburg a fost însarcinat sa reprezinte guvernul german si pe lângă guvernul national roman, a carui constituire fusese doar amânata din propria mea dorinta. Guvernul bulgar nu avea nici el mai mult de patru personalitati componente. Chestiunea constituirii guvernului national roman era pentru mine exclusiv o formalitate, care întârzia din motive tehnice: cei destinati sa faca parte din guvern erau împrastiați si îi asteptam sa se întoarcă la Viena, pentru a proceda la întocmirea lui.

Dr. Günther Altenburg înțelegea perfect situatia noastră specială. Am fost ridicati, saltati peste noapte din lagare, pentru a deveni aliați ai Reichului, într-un moment de restriste al existenței lui. Era înzestrat cu un simt politic remarcabil, cautând sa eliminate

orice frictiuni ce s-ar fi ivit între noi și diversele oficine de la Ministerul de Externe. În aceasta privință se putea asemăna cu Gamillscheg. Fără a ieși din cadrul consemnelor primite, căuta să le dea nuanta cuvenita, pentru a nu rani sensibilitatea noastră. As putea spune că am gasit în Altenburg un al doilea protector al Legiunii.

3. ECHIPA DE LA RADIO DONAU

Dupa cum am scris mai înainte, emisiunea românească de la Radio Donau ni s-a pus la dispozitie din primele zile ale asezarii noastre la Viena. Îndată ce am ajuns eu aici și m-am întâlnit cu camarazii veniti de la Buchenwald, primul meu act administrativ a fost să aleg dintre ei echipa care să-si asume raspunderea acestei emisiuni.

N-am avut nici o problema, caci aveam în mijlocul nostru un manunchi de straluciti oameni de cultură, cunoscuti încă din tara. Seful emisiunii era Crisul Axente, Doctor în Drept de la Paris, ajutat de Paul Costin Deleanu, doctrinar și director de revista, și de renumitul poet Horia Stămătu.

Am stabilit un program de lucru. Din când în când ma întâlneam cu ei pentru a le indica ce teme să trateze cu precadere. Dar nu era nevoie de interventia mea, caci ei însisi, prin pregătirea lor și prin simțul lor politic, se orientau fără greș în trierea informațiilor și alegerea subiectelor de tratat. Emisiunea românească de la Radio Donau era ascultată cu mult interes în tara, provocând puternice reacții contra navalitorului din rasarit.

Germanii erau și ei extrem de mulțumiti de modul cum funcționa emisiunea românească. N-am primit din partea responsabililor de la Radio Donau vreo reclamatie sau chiar o simplă observație vreodata. Colaborarea româno-germană, cel puțin în domeniul undelor, mergea impecabil. Echipa românească de la Radio Donau a întrecut toate așteptările, ramânând un model de colaborare leală și rodnică în slujba cauzei pe care o apăram în comun cu Germanii.

Radio Donau avea o sucursală la Bratislava. În cadrul acestui post exista și o emisiune românească. Am fost invitați de Doctor Mathiä să luăm în primire și aceasta emisiune. L-am trimis la Bratislava pe Casapu-Coterlan, un legionar din Banat, licențiat în istorie, care s-a achitat în mod constiucios de aceasta misiune.

Înainte ca echipa Crisul Axente să ia în primire emisiunea românească de la Radio Donau, am rugat pe doi legionari din grupa dizidentă să se ocupe ei de difuzarea stirilor spre tara. Erau camarazii Adrian Bratianu și Nicolae Smarandescu, specialisti în materie, fiind angajați de multă vreme la Radio Berlin, emisiunea românească. Dar, după câteva zile, s-au retrăsi, refuzând să mai colaboreze, sub influența lui Papanace, care începuse din primele zile acțiunea de subminare a guvernului de la Viena, în curs de formare.

4. VAD PE GENERALUL BERGER

Generalul Berger din SS era mâna dreaptă a lui Himmler. Avea sub comanda toate sectiunile din vastul angrenaj politienesc al Reichsführerului. Fata lui se casatorise cu Andreas Schmidt și astăzi se explică înaintarea fulminantă a acestuia la rangul de sef al grupării Volksdeutsche din România.

L-am întâlnit pe Generalul Berger în cursul călătoriei mele la Rastenburg. Ne-am salutat cordial, știindu-l un prieten al Legiunii.

La 5 Septembrie 1944, primesc o invitație de la Generalul Berger ca să-i fac o vizită la Bratislava, unde se găsea pe atunci în interes de serviciu. Am plecat cu mașina locotenentului Goetz de la Viena la Bratislava, care m-a condus până la biroul lui Berger. Am avut cu el o întrevedere afectuoasă, având ca tema principală neînțelegerile dintre Reich și Misiune. Să-a exprimat regretul că nu a putut să-si impuna punctul lui de vedere în politica externă a Germaniei. Mi-a explicat cu amaraciune că el a sustinut permanent teza că Germania să strângă relațiile cu toate misiunile naționaliste din Europa și să se sprijine precum un prieten pe ele în apărarea continentului nostru.

Să acumă rezultatele se vad, a dat din cap cu tristete, cum s-a sfârșit și alianța germană cu România.

5. HITLER ÎMI CERE UN LUCRU IMPOSIBIL

Abia instalat la Viena, să primesc o scrisoare de la Hitler, semnată de el – singura legătură ce-am avut-o cu Führerul -, prin care îmi cerea să recrutez din Transilvania contingent de voluntari cu care să astup pasurile Carpaților contra iminentei invaziilor sovietice. Era la începutul lui Septembrie.

Am ramas uluit de aceasta cerere. Bucuros l-am ajutat pe Führer, mai ales că era în joc și soarta unei provincii românești, dar nu vedeam nici o posibilitate de a împlini ceva eficace în direcția indicată de Hitler. Cum să mobilizez fortele de luptă pe creștelor Carpaților? Pentru reușita planului ar fi trebuit să fiu eu prezent pe teren, eu sau camarazii mei. Prin proclamatii nu se putea rezolva nimic. Ar fi trebuit că eu să ma pot deplasa în libertate din Banat și până la Brașov. Sa vorbesc cu oamenii, să-i îndrum, să-i înarmezi și să-i concentrez în punctele critice ale frontului. Dar pentru realizarea acestei operațiuni de anvergură, aveam nevoie de un teritoriu de mobilizare, aparat și pazit de o altă forță, până ce voi putea urni masele de oameni spre vârfurile Carpaților. Ori, la data la care am fost solicitat de Hitler, diviziile sovietice se puseseră deja în marș pe valea care duceau spre trecătorile Carpaților. Ar fi fost necesar că trupele germane să astupă aceste trecători, până ce Misiunea ar putea mobiliza forțele suplimentare. Dar trupe germane de rezervă nu existau în Transilvania, afară de mici contingente în retragere. Un vid militar imens se întindea de-a lungul Carpaților Meridionali.

Cântarind bine situația, i-am răspuns Führerului, pe același canal pe care îmi venise scrisoarea, că nu pot să ma angajez în această operație, pentru motivul că îmi lipsește un teritoriu de mobilizare. Dacă diviziile germane ar putea să intre în locul inamicului, până când să putea să concentreze rezervele din această provincie, să ar putea să se aplică acestui plan.

Pentru a-mi arata totuși lealitatea față de Reichul german, în acest ceas greu al istoriei lui, i-am propus lui Hitler o alternativă politică. Sunt gata să trimitem în România pe cel mai bun om de care dispun, Constantin Stoicanescu, cu o misiune fundamentală diferită. Nu să mobilizeze oameni, nu să întreprindă vreo acțiune militară, ci, dimpotrivă, să încerce o răsturnare din interiorul actualului regim. I-am propus un 23 August invers, care să se realizeze în favoarea Germaniei și a poporului român. Sunt convins că acest

plan ar reusi din cauza ororilor pe care le savârsesc Rusii pe unde trec si care au îngrozit populatia. Aceasta stare de spirit, folosita cu tact si îndemânare, poate duce la o captare a fortelor militare românesti în favoarea vechiului aliat. Prinr-o rasturnare din interior, armatele rusesti ar fi prinse între frontul german si rebeliunea militara din România si ar fi nimicite.

Alternativa politica i-a surâs Führerului. Imediat a dat ordin ca Stoicanescu sa fie expediat în zona frontului, de unde sa se strecoare în România. Decizia lui Hitler s-a executat cu o iuteala fulgeratoare. Nici n-am avut timp sa schimb doua vorbe cu Stoicanescu. A plecat fara sa ne mai vedem si fara sa am prilejul sa-i expun în amanunt misiunea lui. Si totusi Stoicanescu, ajuns în tara, a actionat exact în sensul vederilor mele si era pe punctul sa realizeze planul propus lui Hitler.

Îmbracat în uniforma germană, Stoicanescu a fost transportat în zona frontului pâna la Târgu-Mures, care se gasea încă sub ocupatia germană. Când orasul a fost evacuat de nemti, Stoicanescu s-a ascuns pe la niste rude si apoi s-a strecurat la Bucuresti. Stoicanescu a fost cel dintâi legionar din Germania care a calcat pe pamântul tarii.

6. O SCRISOARE DE LA RIBBENTROP

La 3 Septembrie 1944, asadar cam în acelasi timp cu primirea mesajului de la Hitler, Schaub, Directorul de la Radio Donau, mi-a înmânat o scrisoare din partea lui Ribbentrop, spunându-mi cu bucurie ca este o plenipotenta în alb, prin care Ministerul de Externe al Germaniei îmi acorda întreaga lui încredere si întregul lui sprijin pentru a proceda fara întârziere la constituirea guvernului national-român de la Viena. În scrisoare, Ribbentrop se afirma ca era de acord cu punctul meu de vedere pe care îl-am expus în întrevederea de la Rastenburg, ca din acest guvern sa faca parte precumpanitor personalitatii legionare, ca un fel de nucleu central, care ar putea fi completat si cu alti români din diaspora, dispusi la o colaborare leala cu Miscarea.

Aceasta scrisoare mi-a întarit convingerea ca nu am nici un interes sa grabesc formarea guvernului national de la Viena, când sunt atât de puternic sprijinit de la Cartierul General al Führerului. Fara îndoiala ca Ribbentrop nu mi-ar fi adresat acest mesaj de încurajare fara a se fi consultat cu Hitler.

Mai târziu mi-am dat seama ca am facut o greseala sa nu procedez imediat la formarea guvernului de la Viena, asa cum au facut Bulgarii. Intrigi venite mai târziu de la nemultumitii din mijlocul nostru si din anumite cercuri germane ostile Miscarii Legionare mi-au creat dificultati atunci când am considerat momentul oportun ca sa constituи acest guvern. Aceasta scrisoare, ma gândeam pe atunci, ma punea la adăpost de orice surprize si îmi acorda ragazul necesar ca sa ma ocup de treburile cele mai importante si anume acelea care priveau apararea comună germano-română contra invaziei sovietice. Formarea guvernului mai putea întârzia, considerându-l un act virtual achizitionat.

7. O EXPEDITIE ÎN ARDEALUL OCUPAT

Tot în primele zile ale lunii Septembrie, am pregatit o echipa de legionari care sa treaca prin Ungaria în Ardealul ocupat si sa cerceteze starile existente acolo. Le-am fixat

urmatoarele obiective:

1. Sa afle daca s-au refugiat români din tara libera si care ar trebui îndrumati spre Viena.
2. Sa stabileasca contacte cu Ardealul liber, pentru a descoperi daca nu s-ar gasi unitati militare în acest spatiu dispuse sa treaca de partea guvernului national.
3. Sa încerce eliberarea legionarilor din încisoarea Aiud si alte încisori.
4. De a determina pe cât mai multi intelectuali români, în special oameni de cultura, sa nu ramâna sub Rusi, ci sa se retraga spre Apus.

Punctul extrem al înaintarii lor în Ardealul ocupat era orasul Târgu Mures. În nici un caz sa nu patrunda în Ardealul liber. Daca orasul Târgu Mures este amenintat de diviziile sovietice, ei sa se retraga spre Cluj si apoi sa se întoarcă la Viena.

Am ales ca sef al acestei echipe pe Vasile Iasinschi, pentru ca vorbea bine nemteste si se putea înțelege cu însotitorii lor germani. Echipa a fost formata din cele mai bune elemente ce le aveam la Viena. Li s-au procurat uniforme militare si documentatia corespunzatoare ca apartin armatei germane. Ungurii nu se puteau lega de ei, având respect fata de uniforma germana. Au fost pilotati dintr-o localitate în alta de ofiteri germani. Când ajungeau într-o localitate, erau predati comendurii locale a pietei, care se îngrijea de încartiruirea si hrana lor.

Echipa legionara a ajuns pâna la Târgu Mures. Aici au avut bucuria sa se întâlneasca cu Constantin Stoicanescu, plecat ceva mai înainte si care astepta momentul prielnic sa se strecoare în tara. Tot acolo au dat de Nicu Iancu si de alti legionari care au trecut muntii si s-au concentrat aici, în vederea evacuarii la Viena. Nicu Iancu se retrase de la Sibiu cu un detasament motorizat german, pentru a nu fi capturat de trupele sovietice, care înaintau vertiginos spre crestele Carpatilor.

Echipa condusa de Vasile Iasinschi n-a zabolit mai mult de 24 ore la Târgu Mures facând calea întoarsa spre nord, din cauza vestilor rele de pe front.

Târgu Mures a fost evacuat de germani si de ultimii refugiati la 11 Septembrie, cum relateaza Nicu Iancu. Pe la mijlocul lunii Septembrie, echipa legionara, în frunte cu Iasinschi, a revenit la Viena. Cazuse unul din echipa, Mihail Tase, fostul sef al organizatiei de Prahova. Mergând pe drum, undeva într-o localitate aproape de Tisa, a vazut la marginea santului o grenada. Aplecându-se sa o ridice, pentru a o azvârli mai departe, pentru a nu calca cineva pe ea, nu se stie cum a prins-o în mâini ca, în acel moment, grenada a facut explozie, omorându-l sub ploaia de schije.

8. REORGANIZAREA MISCARII

Cum era si firesc, una din primele mele griji, dupa stabilirea la Viena, a fost sa procedez la reorganizarea Miscarii, dupa cum reclamau noile împrejurari.

În locul Secretarului General al Miscarii, Nicolae Petrascu, ce si-a pastrat acest titlu în exil si a condus grupul de la Rostock, l-am însarcinat pe Comandantul Bunei Vestiri, Corneliu Georgescu, sa preia aceasta functiune. Alaturi de el si în imediata subordine,

am creat o noua functiune, aceea de Vice-Secretar General al Miscarii, pe care am încredintat-o Comandantului Legionar Iosif Dumitru, omul care a salvat, cu fermitatea si priceperea lui, unitatea grupului legionar de la Buchenwald. Dupa formarea guvernului national, Secretariatul General era condus de fapt de Dr. Iosif Dumitru, deoarece Corneliu Georgescu luase în primire postul de Ministrul de Finante.

Ca sef al cancelariei si ajutor al lui Iosif Dumitru, figura Doctor Ion Fleseru, fost prefect al judetului Sibiu. În modul acesta, Secretariatul General al Miscarii era reprezentat de o echipa de personalitati care impunea respect atât legionarilor cât si oficialitatilor germane cu care avea legatura.

Am mai avut satisfactia sa primim din partea autoritatilor germane vieneze, la indicatia Ministerului de Externe, un apartament pentru birourile Miscarii în faimosul Palat Lobkowitz. Tot acolo ni s-a pus la dispozitie o sala mare pentru reunii si festivitati.

Când am facut întâia vizita la Secretariatul General al Miscarii, am ramas înmormurit de ce-am vazut acolo. Camere cu ferestre înalte, împodobite în interior în stilul vechii Viene, cu o mobila pretioasa din alte vremuri, fotolii, mese si birouri. În aceasta cladire monumentală în stil baroc si-a început activitatea Secretariatul General al Miscarii.

9. APARITIA PREOTULUI PALAGHITA

Preotul Palaghita se refugiase la Berlin în primul exil din Germania, în vara anului 1940. La început s-a atasat grupului Papanace, care ducea campanie pe atunci împotriva mea pe motivul ca as fi tradat Miscarea, trecând de partea Regelui Carol. Mai târziu, începând din luna August, Preotul Palaghita si-a revizuit pozitia, alipindu-se grupului de legionari ce mi-au ramas credinciosi.

În cursul guvernarii legionare, a fost numit Inspector General la Ministerul Cultelor de catre Profesorul Traian Braileanu, titularul acestui Minister. Mi-a creat în perioada aceasta oarecare dificultati, punându-ma în conflict cu înalta ierarhie a Bisericii Ortodoxe.

Dupa lovitura de Stat a Generalului Antonescu, din 21-23 Ianuarie 1941, Preotul Palaghita a ajuns în nu stiu ce împrejurari în închisoarea Aiud. Presupuneam ca, fiind prins de actul de la 23 August la Aiud, a împartasit soarta tuturor legionarilor din aceasta închisoare, fiind predat de noul regim justitiei comuniste, si deodata Preotul Palaghita apare teafar si sanatos la Viena.

Dupa spusele lui, n-a stat pâna în momentul capitularii la Aiud. Din nu stiu ce motive, a fost transferat la închisoarea Suceava, care avea o faima sinistra, fiind socotita una din cele mai grele închisori din tara. Când s-a rupt frontul la 23 August, si trupele germane s-au retras peste munti în Transilvania, comandantul unei unitati germane în retragere prin Suceava, aflat ca în închisoarea de aici s-ar gasi detinuti legionari. La ordinul lui, soldatii germani au patrunsi în închisoare si au eliberat pe toti detinutii. Preotul Palaghita a fost luat chiar de trupele germane în retragere, trecut în Ardeal, si a fost îndrumat apoi la Târgu Mures, unde se formase un centru românesc pentru refugiați.

M-am bucurat nespus de mult de sosirea Preotului Palaghita la Viena. Orice legionar

salvat din tara era pentru guvernul de la Viena de un ajutor nepretuit. L-am primit cu toata dragostea, nu numai pentru suferintele ce le-a îndurat în închisoare, dar și pentru serviciile ce le putea aduce în organizarea activitatilor noastre guvernamentale. L-am numit seful comisiei de recrutare pentru armata natională a refugiatilor scapati din tara și care izbutisera să ajunga la Viena. Misiunea lui era să vorbeasca cu elementele tinere dintre refugiați, convingându-le să se înroleze în armata natională. Trebuia să fie zi de zi în contact cu noi refugiați și unde descoperea elemente apte pentru recrutare, să le îndrume la unitatea noastră în formacie la Kirschbaum.

Considerând apoi trecutul lui legionar și gradul de Comandant Legionar ce-l promise de la Capitan, l-am cooptat în Consiliul Comandanților Legionari, un organ creat ad-hoc, al carui rost era să dezbată toate problemele privitoare la Miscare. Din sănul acestui Consiliu formau parte Corneliu Georgescu, Vasile Iasinschi, Dr. Iosif Dumitru, Dr. Ion Fleseru, Puiu Traian și alții. Preotul Palaghita apartinea acestui grup de comandanți legionari care se întrunea săptămânal sub conducerea mea, ocupându-se de situația internă a Miscarii.

10. ODISEEA LUI EUGEN RATIU

Abia instalat la Hotel Imperial și unul dintre primii legionari care mă cauta este fratele meu, Eugen Ratiu. Fusese și el internat în lagărul Buchenwald și acum locuia, împreună cu ceilalți camarazi, la Hotelul din Mariahilfstrasse. L-am bucurat săzându-l vioi și sanatos și l-am întrebat de viața din lagăr. L-am omenit cu o mâncare mai bună, caci pe atunci, în primele săptămâni, primeam din partea serviciului de protocol trei cartele de alimente, în loc de una, cum avea dreptul fiecare cetățean al Reichului. Câteva zile în urmă, l-am avut mereu oaspete cu mine la masa.

La scurt timp după întâlnirea mea cu Eugen, am primit vizita unui Tânăr Ofiter de Aviație, care apartinea unui centru de parăsutare din apropierea Vienei. Există o școală unde se pregăteau elemente pentru a fi lansate dincolo de linia frontului, cu scopul de a culege și transmite informații pentru aviația germană. Elevii acestei școli erau recrutati nu numai dintre germani, dar și dintre tineri aparținând altor naționalități.

În cursul discuției, ofiterul de aviație mi-a explicitat misiunea lui. Aviația germană avea nevoie de un punct de observație în regiunea Arad – Timișoara, de unde să se transmită la Viena, prin TFF, ce avioane sovietice se gasesc în acest spațiu și eventualele lor zboruri. Îmi cerea un om care, după o instrucție sumară, să fie parăsutat în această regiune, cu aparatul de transmisie în spinare.

M-am gândit doar câteva minute asupra propunerii ofiterului german și i-am dat răspunsul chiar în cursul acestei prime conversații. Era o chestiune de urgență, cum îmi declarase ofiterul. Vertiginoasa înaintare a diviziilor sovietice dezorganizase și serviciile informative germane de pe teritoriul României.

I-am răspuns că am un frate care cunoștea regiunea, deoarece facea școală la Arad și, ca atare, îl credeam să îndeplinească această misiune. Voi vorbi cu el și îl voi da răspunsul cât de curând.

La proxima întâlnire cu Eugen Ratiu, i-am explicitat acestuia con vorbirea avută cu

ofiterul de aviatie si de ce m-am gândit la el. Fara nici o sovare, Eugen mi-a raspuns ca el este gata sa faca saltul cu parasuta în tara si sa faca acest serviciu aviatiei germane.

Când a revenit ofiterul german la Imperial, l-a gasit pe Eugen Ratiu la mine. I l-am prezentat si i-am explicat din nou ca este omul cel mai potrivit sa duca la bun sfârșit aceasta operatie.

Din aceasta zi, pe la Începutul lunii Octombrie 1944, nu l-am mai vazut pe Eugen Ratiu. Notez ca Eugen nu facuse scoala de TFF si, cum parasutarea nu putea întârzia prea mult, ofiterul german i-a pus la dispozitie un alt Tânăr care terminase acest curs. Cu nume conspirativ, acest Tânăr se chama Marinescu si doar atâtă aflare Eugen ca era originar din Banatul sărbesc. Misiunea lui Eugen Ratiu era sa procure informatiile referitoare la aviatia sovietica, iar misiunea lui Marinescu era sa le transmita prin TFF la Viena.

Cum am aflat mai târziu, Ratiu si însotitorul sau Marinescu au fost luati de ofiterul german si dusi la o casa conspirativa a serviciului aerian, aflata la Viena. Dupa câteva zile de asteptare, acelasi ofiter i-a dus cu masina la un depozit al lor de echipament pentru parasutare. Aici si-au ales echipamentul de care aveau nevoie si au învatat în mod sumar utilizarea lui. N-au stat mult nici aici, caci au fost transportati într-o comună asezata pe Valea Râului Mürz. Aici centrul aerian german avea o scoala speciala, unde se facea instructia cu arme, se realizau exercitii de parasutare si se completau cunostintele de transmisiuni.

Cei doi români au locuit la Hotelul Zur Post. Au stat aproximativ o saptamâna si în acest rastimp Eugen Ratiu a reusit sa-si însuseasca alfabetul Morse.

Dupa aceasta perioada sumara de pregatire, cei doi tineri români au revenit la Viena, unde au locuit tot într-o casa speciala a Serviciului Aerian German. Asa a trecut luna Octombrie si au intrat în Noiembrie, asteptând de la o zi la alta ziua parasutarii.

Într-o zi au fost dusi cu masina la aeroportul de la Wiener-Neustadt. Acolo au fost îmbarcati într-un avion Heinkel 111, cu tot echipajul pentru parasutare. Avionul a decolat noaptea. În drum spre România a început o ploaie torrentiala. Cum parasutarea nu se putea face pe aceasta ploaie, avionul s-a îndreptat spre Budapesta, unde a aterizat. La Budapesta, au asteptat câteva zile, în speranta ca timpul se va îndrepta. Dar cum vremea rea continua, s-au reîntors la Wiener-Neustadt, asteptând ca vremea sa se schimbe.

În sfârșit, la începutul lui Decembrie, avionul a pornit din nou spre România. În afara de cei doi români, în avion mai era un musafir, o fata a carei destinatie era Iugoslavia. Dupa ce fata a fost parasutata în Iugoslavia, avionul s-a îndreptat spre Ungaria, ca apoi sa ajunga deasupra Aradului. Parasutarea a avut loc în 4-5 Decembrie 1944, la orele unu noaptea.

Apropiindu-se de Arad, pilotii avionului au socotit ca apararea antiaeriana e prea puternica deasupra orasului si au decis sa nu treaca în România, cum era planul initial, ci sa savârseasca operatia de parasutare tot pe teritoriul maghiar, la vreo 30 de km de granita. Cei doi români au coborât fara incidente de la 1.000 de metri înaltime, dar,

ajuns pe pamânt, Eugen Ratiu a constatat ca s-a razletit de camaradul lui de zbor. A strigat după el, a umblat împrejur câțiva timp, dar n-a dat de urma lui. Atunci s-a hotărât să plece singur spre Arad.

Ei aveau în grija două aparate, unul pentru padure, cu baterii, și altul pentru oraș. Dupa ce a îngropat echipamentul, s-a uitat la busola, care indica rasaritul, unde serpua granita spre România.

Timpul era rece, fiind început de Decembrie. Un usor strat de zapada acoperea pamântul. Fiind pe câmp și încă întuneric, Eugen s-a bagat într-o clăie de porumb, unde a așteptat să se facă ziua. În timp ce statea în ascunzis, a auzit pasi de oameni care se duceau la lucru și vorbeau între ei ungurești.

Când s-a luminat de ziua, a pornit din nou spre rasarit. Foamea și-a astămparat-o cu cafeaua neagră, pe care o avea într-un termos, și cu niste biscuiți. Cam pe la orele 10 a dat de o casă taranească singuratică. Intrând în casa, a cerut niste lapte. Taranii unguri i-au dat lapte și Eugen nu a ramas dator, platind cu pengő. La plecare li se dadusera lei, pengő, ruble și niste monede englezesti de aur. A plecat de acolo mai departe. Spre seara a dat de un alt salas, tot asa o casă singuratică și tot pe teritoriul maghiar. Taranul să-nimerit să fie român, i-a cerut acestuia să-l lase să doarma peste noapte la el. L-a primit bucuros, dându-i și de mâncare. I-a plătit și acestuia ce se cuvenea. A doua zi de dimineata, la plecare, taranul îi spunea:

– Domnisorule, mai stai la noi.

Dar Eugen Ratiu era grăbit să ajunga în tara, gândindu-se că cel de la Viena aștepta vesti de la el. Era 7 Decembrie.

Taranul i-a arătat lui Eugen drumul spre frontieră. Nu era mai mult de un kilometru. Când a ajuns la frontieră, a constatat că nu era marcata decât de un sant adânc de namol și se putea trece peste o punte de scânduri. Nu era nici o paza. Trebuie adăugat că Rusii erau deja în Ungaria, dar pe frontieră nu se vedea soldați. Satul în care a intrat Ratiu pe teritoriul românesc se chemea Tornea. Era pustiu. Nu se vedea tipenie de om. Case parazite. Din sat mergea o sosea spre Arad, dar Eugen nu s-a avântat pe drumul acesta, ci a înaintat paralel cu soseaua, la vreo 20-30 metri distanță, deoarece observase mișcări de trupe rusești și româniști înaintând în direcția Ungariei.

Așa mergând, povestea Eugen Ratiu, spre seara, a ajuns la Arad. La bariera orașului era o mare multime de oameni care se înghesuiau să intre în oraș. Care era cauza înghesuierii? Se facea control de către politie. Ratiu nu putea să treacă prin controlul politienesc și a reușit să se strecoare dincolo de bariera și apoi să o ia pe strada ce ducea în oraș. El avea în spate aparatul de transmisie. Nu stie precis cum s-a întâmplat, dar n-a facut nici 20 de metri pe ultima și un politist striga la alți politisti, arătându-l cu degetul:

– Asta e legionar.

Dupa toate probabilitatile, crede el, politistul ce l-a arătat cu degetul îl cunoștea mai de mult, pentru că fusese scoasă la Arad și locuise în acest oraș multă vreme. La strigătele

primului politist, a venit un altul si a pus mâna pe el. Atunci s-a smucit si a luat-o la fuga. Dar n-a putut face mai mult de o sută de metri, caci politistilor le-a venit în ajutor lumea de pe strada. Oamenii, alarmati de strigătele politistilor, i-au tăiat calea. Au venit politistii, l-au prins de mâini si l-au dus la comisariatul din cartier, cu aparatul în spate. Comisarul a telefonat la chestura si de acolo a primit ordin ca spionul sa fie imediat dus în fața chestorului.

La chestura, Eugen Ratiu a fost îndată coborât în beci, într-o celula, iar aparatul a fost dus pe biroul chestorului. Vazând aparatul, chestorul, dându-si seama de importanța capturii, a telefonat imediat la Rusi. Dupa o prima confruntare, <<spionul>> a fost din nou coborât la beci, în așteptarea ordinelor de la comandamentul rusesc. De astă dată, i-au dat si un însotitor, un politist legat de bratul lui, care a stat tot timpul în celula cu el.

A doua zi dimineață, Ratiu a fost scos din celula si dus la biroul chestorului. Aici erau adunate multe notabilități din politie si administrație, vreo 15 persoane. Un colonel i-a spus:

– De multă vreme te cautam si acum ne-ai cazut în mâini.

Deodată apare un maior rus. Fără multă vorba, ofiterul rus se uita la ei si apoi i se adresează lui Eugen, facându-i semn:

– Poidem (mergem).

A plecat cu el. Cu aceasta scena la chestura se termină faza românească a arrestării lui Ratiu si începe ancheta rusească.

A fost dus la Comandamentul rusesc al orașului, care se află tot în Centru, nu departe de chestura. Acolo a fost întrebat chiar de Comandantul Militar al Aradului. De interpret servea un ofiter evreu, care vorbea bine românesc. Întrebarea principală a fost dacă bombardamentul de către avioane germane a gării Arad, care avusese loc cu o zi înainte, a fost comandat prin aparatul cu care a zburat el. I-a raspuns ca nu crede, deoarece el n-a facut scoala TFF si ca trebuie să astepte pe un alt român, care facuse cursurile, si căruia trebuie să-i procure o locuință clandestină în Arad.

L-a întrebat în continuare dacă vrea să lucreze pentru ei. I-a raspuns ca el n-a facut nici o scoala specială de spionaj si nici nu cunoaște TFF, si a venit doar cu misiunea unică de a găsi o locuință în oraș celuilalt însotitor, de care s-a pierdut. Comandantul n-a mai insistat. Audienta se terminase. A fost scos apoi afară din birou. La poarta îl aștepta un camion cu trei soldați ruși. Era și ofiterul evreu, interpretul, care s-a asezat lângă sofer. Ratiu, nelegat, a intrat în camion pazit de cei trei soldați.

Camionul a pornit spre frontul din Ungaria si s-a oprit într-o mică localitate, unde funcționa un Tribunal Militar rus de contraspionaj. A fost luat în primire de către un maior rus, care i-a luat o declaratie, referitor mai ales la datele personale. Întreagă noapte a avut loc într-o casă taranească maghiara. A fost apoi invitat la masa, cu întreg personalul Tribunalului si cu interpretul evreu. Un taran servea masa, bucate ce avea omul în casă. Au băut și un pahar cu vin si au fumat și niste țigări. Dupa masa, a fost încartiruit provizoriu într-o mansardă a casei si, după câteva zile, a fost dus la

închisoarea locală, o închisoare maghiara, plina acumă numai cu prizonieri de-a Rusilor.

Chiar în noaptea urmatoare, Ratiu a fost scos din celula și dus la ancheta. Ancheta a tinut noapte de noapte din 10 Decembrie 1944 până în 19 Ianuarie 1945.

La 19 Ianuarie, o nouă schimbare. Toti cei din închisoare, condamnați pentru diferite fapte, au fost încarcăti într-un tren cu direcția România. Ratiu nu fusese condamnat în localitatea maghiara, dar intrase în lotul lor. La Ploiești, Eugen Ratiu, împreună cu câțiva săsi, au fost dati jos din tren și, cu un alt tren personal, transportați la București. De la gara, cu o mașină, Ratiu a fost dus singur la o casă conspirativă a Rusilor. N-aflat în ce cartier era aceasta casă. Acolo a fost introdus într-o celulă și pazit la fereastra de un câine-lup.

În această casă a continuat ancheta pe baza celor declarate în Ungaria. De interpret servea un alt ofiter. Vechiul interpret, ofiterul evreu, ramasese în Ungaria. Si acesta stia bine românește. Dupa câțiva timp, a fost scos din această locuință și mutat într-o alta casă, unde, spre surprinderea lui, a gasit mai mulți detinuți în aceeași cameră.

În ziua de 18 Martie 1945, Eugen Ratiu, împreună cu câțiva din detinutii aflați aici, au fost scosi de aici și, cu o mașină, transportați la un aeroport, care era în paza exclusivă a Rusilor. Acolo îi astepta un avion, în care au intrat 7-8 persoane. Destinația Moscova.

Dupa câteva minute, spune Ratiu, am vazut și o doamnă intrând în avion. Era Maria Antonescu, trista și cu obrajii căzuți. Ea a fost asezată lângă cabina pilotului, cu spatele spre noi. Erau și două fete germane, care fuseseră probabil spioane și acumă își luau și ele zborul spre Moscova. În spatele celor aduși împreună cu Ratiu se mai vedea un grup de ofiteri germani în uniforme. Paza era asigurată de un ofiter și trei soldați. Ofiterul avea la el aparatul cu care venise Eugen Ratiu și într-un plic banii ce-i gasise la el, corpuri delicate ce trebuiau prezentate Tribunalului de la Moscova, în fața caruia trebuia să se judece procesul sau și să se pronunte sentința.

11. SOSIREA DOAMNEI IASINSCHI ȘI A SOTIEI MELE LA VIENA

Dupa necazul ce l-a avut cu justitia antonesciana, sotia mea a locuit în apartamentul Doamnei Iasinschi din str. Olari. Ea s-ar fi mutat la Brad, la familia ei, dacă n-ar fi existat contra ei un ordin de domiciliu fortat, emanat de la Consiliul de Razboi, la indicatia lui Antonescu. Aceasta dispozitie era fara sens. Ce putea să întreprinda ea contra securitatii regimului? Ar fi fost bucuroasa să-si vada de necazul ei în singurătatea de la Brad. Asa se face ca în tot cursul razboiului a fost obligata să ramâne la București, muncind pentru a-si câștiga existența la un birou de import-export, condus de un camarad de-al nostru, Pruna.

Dar iata că vin marile bombardamente asupra Capitalei din 1943-1944. În primavara acestui an, sotia mea s-a gândit să încearcă să plece la Brad, unde era mai adăpostita de teribilele bombardamente ce se dezvoltaseră asupra Capitalei. Desi dispozitia de domiciliu fortat era încă în vigoare, se gădea ca Maresalul, coplexit de alte probleme, nu se va mai interesa de cazul ei, când frontul se apropiă cu pasi gigantici de fruntariile tării.

Când se zbatea coplesita de aceste nelinisti, sotia mea si-a gasit un ocrotitor nepretuit în Generalul Mitrea. Generalul s-a interesat pe la Justitia Militara, explicându-le de ce Doamna Sima vrea sa paraseasca Bucurestii. Raspunsul ce l-a primit a fost ca interdictia de a parasi Capitala nu mai e o actualitate. Generalul Mitrea cu sotia lui au avut apoi bunavointa sa o conduca cu masina lor pâna la Brad. La scurt interval a sosit la Brad si Doamna Iasinschi cu fiul ei, Dan. Astfel gospodaria lor comuna de la Bucuresti s-a refacut la Brad, în casa primitoare a Doamnei Florea, mama sotiei mele. Familia Iasinschi s-a bucurat la Brad de cele mai calde atentii, rasplatindu-le grija ce i-au purtat-o sotiei mele în timpul surghiunului antonescian.

Dar iata ca actul de la 23 August le-a rasturnat toate prevederile. Puhoiul sovietic intrase în Capitala si se îndrepta vertiginos catre pasurile Carpatilor. Daca Doamna Iasinschi nu ar fi venit la Brad, ar fi cazut victimă hoardelor bolsevice. Dar, mai departe, ce se putea întâmpla cu ele? Nu erau salvate. Doar câstigasera ceva timp, în speranta unei alte iesiri. S-au iscat discutii între cele doua doamne. Sa ramâna la Brad sau sa-si caute refugiu mai departe, spre Ungaria si apoi spre Viena? Doamnele auzisera chemarea mea de la Radio Donau si îclinau sa se îndrepte într-acolo.

Atunci a avut loc un fapt militar neasteptat. Trupele maghiare, aliate cu Reichul, au ocupat orasul Arad si se pregateau sa înainteze în teritoriul României, pe Valea Muresului. Se deschise o portita de scapare din nou. Din nou sovaieli, îndoieți, daca este bine sa paraseasca Bradul, pentru a merge spre Vest, sau a astepta rezultatul operatiilor militare. În aceste momente, un rol decisiv l-a avut Dan Iasinschi, care a insistat pe lângă mama lui si pe lângă sotia mea sa plece din Brad, cu atât mai mult cu cât trupele maghiaro-germane fusesera blocate la Arad si nu înaintau în teritoriul românesc. Poate ca ar mai fi întârziat si atunci daca nu s-ar fi produs un semnal de alarmă. Autoritatile locale primisera dispozitii sa tina sub supraveghere pe Doamna Sima. Aceasta stire, primita de la prietenii apropiati, le-a determinat pe cele doua doamne sa nu mai întârzie. Cu un tren de noapte si cu multa grija sa nu fie vazute la gara, au plecat de la Brad la Arad.

A doua zi dimineata au ajuns la Arad, oras care într-adevar era ocupat de trupe maghiare. Au fost rau impresionate sa vada ca una din primele preocupari ale trupelor de ocupatie a fost sa schimbe firmele românesti ale pravaliilor cu firme scrise în limba maghiara. Odata cu familiile noastre, a parasit Bradul si un grup de legionari din aceasta localitate, în frunte cu profesorul Safta.

Întreg grupul si-a gasit repede adapost pe la diferite cunostinte si familii legionare. Sotia mea, împreuna cu Doamna Iasinschi, au fost gazduite la Profesorul-preot Berghian. Aceasta stare de asteptare si neliniste a durat aproximativ o saptamâna. În cele din urma stirile de pe front nu mai lasau nici un dubiu asupra rezultatului final al acestei batalii. Rusii, sprijiniti de români, vor ocupa întreg Ardealul. Autoritatile germane primesc ordin sa paraseasca Aradul. Luând contact cu reprezentantii germani, cele doua doamne au declarat cine sunt si îndata li s-a facut loc în ultimul tren ce parasea orasul. Odata cu ele a plecat atât Dan Iasinschi cât si întreg grupul legionar de la Brad, în numar de 12, în frunte cu Profesorul Safta.

De la Budapesta, cu un alt tren, au pornit spre Viena. La frontieră austro-maghiara toti

calatorii au fost supusi unui sever control medical, cu masuri de dezinfectare, pentru a nu introduce boli molipsitoare în Reich. La Viena, întreg grupul a fost condus de la gara într-un lagar de refugiați, pentru a lua contact cu organele guvernului național. Cel ce mi-a adus stirea de sosire a soției mele și a Doamnei Iasinschi, împreună cu Dan, a fost Corneliu Georgescu. M-am dus repede cu o mașină și i-am luat pe toți la Hotel Imperial. Pentru familia Iasinschi, nu am avut la îndemâna decât o cameră modestă alături de noi. Mai târziu, din partea serviciului de protocol, a primit și familia Iasinschi o locuință mai spațioasă.

În acel moment, Vasile Iasinschi nu se afla la Viena. Încă nu se întorsese din misiunea lui din Ungaria. Doamna Iasinschi era îngrijorată. Dar iată că, după două zile, apare și Vasile Iasinschi. Bucuria a fost mare, caci nu se vazusea de patru ani. Sa fi fost pe la jumătatea lunii Septembrie.

12. ECHIPA ANDREAS SCHMIDT – NICOLAE PETRASCU

Fiind sef al minoritatii germane din România, Andreas Schmidt nu putea lăsa pe conaționalii lui în voia soartei. Era o obligație politică și morală să se întoarcă în țară. Frontul nu s-a putut stabiliza nici pe Carpați, cum voia Hitler, lipsind efectivele militare în această zonă. Andreas Schmidt s-a gândit că, cu ajutorul legionarilor, ar putea să se producă o răsturnare internă în România, readucând-o în tabara Puterilor Axei și salvând în același timp și Grupul Etnic German de la represaliile sovietice. El era de acord cu planul nostru, că, în loc de o acțiune militară contra armatei sovietice, imposibil de realizat, să încercăm un anti-23 August, o contra-lovitura, cu ajutorul forțelor politice și militare ale țării, constiente de nenorocirea ce se va abate asupra țării prin invazia bolșevică. Cu acest gând plecase și Stoicanescu și în acel moment se afla în țară, lucrând la realizarea acestui plan.

Andreas Schmidt cunoștea conceptia mea de luptă, din răspunsul ce l-am dat Führerului. Fiind răspunzător de soarta Grupului Etnic German, voia să participe la aceasta încercare de a provoca o reacție din interior în România, care să determine pe Rusi să se retraga peste Carpați. Andreas Schmidt îmi ceruse că să fie însotit în țară de un grup de fruntași legionari, cu autoritate suficientă de mare ca să acopere toată aria legionară a țării, putând să mobilizeze efectivele necesare unei acțiuni interne. În acel moment gândul meu coincidea cu dorința lui Andreas Schmidt, dându-mi seama că Stoicanescu, singur, oricără de stralucit să-ar îndeplini misiunea lui, nu putea în paralel să ia contactele necesare cu legionarii din țară. Avea nevoie să fie sprijinit de organizația noastră și pentru realizarea acestui scop, trebuie să se întoarcă în țară alte capetenii, cu autoritate necontestată, care să-i asigure contactul cu legionarii liberi.

Așa se face că m-am decis, profitând de zborul ce voia să-l întreprindă Andreas Schmidt în țară, să-i ofer că însotitorii pe cele mai bune elemente de care dispuneam atunci la Viena. Seful acestui grup era Nicolae Petrascu, care și-a ales ca ajutor pe Nistor Chioreanu, fostul sef al Regiunii Ardealul de Sud. Tot din grupul acesta facea parte și Ilie Colhon, sef al județului Alba, și alți fruntași legionari, care se bucurau de o faimă recunoscută în întreaga țară. În total, 8 legionari.

Plecarea acestui grup s-a facut repede, fără nici o instrucțiune specială, doar cu cunoștințe sumare de parașutare. Grupul să-a luat zborul la începutul lunii Octombrie

spre România. Din cauza artileriei anti-aeriene rusesti, care i-a reperat, au fost siliti sa se îndrepte spre Iugoslavia si sa se coboare cu parasuta în Banatul sărbesc. de aici, cu mari greutati, au reusit sa treaca frontiera si sa patrunda în România, unde au început actiunea de organizare a Miscarii.

Stoicanescu dispunea acum de un sprijin efectiv în masa poporului, prin camarazii veniti de la Viena. Acestia au luat contact imediat cu legionarii liberi si i-au îndrumat sa-si strânga rândurile si sa se pregateasca de lupta contra cotropitorului.

13. VIGUROASA INTERVENTIE A ROMÂNIILOR DIN BANATUL SÂRBESC

În data ce s-a auzit de capitularea României, în seara de 23 August 1944, Românii din Banatul sărbesc, care pâna atunci s-au îngrijit de primirea si gazduirea legionarilor refugiati din România, alungati de teroarea antonesciana, s-au aflat în fata unei situatii cu totul neprevazute si primejdioase. Pâna acum numai partizanii lui Tito, infiltrati si în Banat, redusi la numar, le creau neliniste si teama. Cu ruperea frontului din România si iminenta penetratie a diviziilor sovietice, o noua amenintare, mult mai grava, se cernea asupra lor. Daca Timisoara va cadea în mâna bolseviciilor si soarta lor va fi pecetluita. Strânsi în chingi între partizanii lui Tito si tradarea din România, nu mai exista pentru ei nici o scapare. Aceasta era judecata fratilor Români din Banatul sărbesc.

Legionarii din aceasta provincie aveau o alta viziune a situatiei. Ei au reacționat pe linia guvernului de la Viena. Auzind apelul meu din 26 August, de la postul Radio Donau, Pavel Onciu, seful legionarilor din Banatul sărbesc, a intrat imediat în contact cu grupurile legionare din satele românesti, îndemnându-i sa-si mobilizeze efectivele pentru a participa la lupta contra invaziei comuniste. Centrul românesc cel mai important din regiune era Vârset si din aceasta localitate Onciu a trimis curieri în toate partile. Odata legaturile luate cu legionarii din Banatul sărbesc, Pavel Onciu s-a dus la Belgrad, pentru a stabili o coordonare eficace cu grupul german. În consfătuirea avută cu ofiterii germani din Comandamentul de la Belgrad, a constatat si la acestia aceeași hotărâre de a continua lupta. Au stabilit împreună ca ceea ce se poate salva în împrejurările existente, după ruperea frontului din România, era ca să fie aparata cel puțin parte de Vest a țării, cu capitala Timisoara si cu pasul Orsova. Dupa cum a aflat Pavel Onciu la Belgrad, toate unitatile militare din aceasta regiune, fie ale armatei germane, fie organizațiile paralele grupului german din Banat, au fost puse sub comanda Generalului Phleps, care va conduce operațiile spre România. În Banatul sărbesc, Generalul Phleps si-a fixat ca punct de sprijin orașul Becicherecul Mare. În aceasta localitate au început pregătirile de concentrare si organizare a tuturor forțelor germane din regiune. Ofiterii de la Becicherec erau optimisti, sperând în sosirea mai multor divizii germane din sudul Balcanilor, care nu se mai puteau menține, după prabusirea frontului din România.

Pavel Onciu a stabilit cu Comandamentul German de la Belgrad bazele unei colaborări. Grupele românesti din Banatul sărbesc, împreună cu cei ce se vor refugia din România, se vor atașa Comandamentului local al Generalului Phleps de la Becicherecul Mare.

Mergând la Becicherecul Mare, Pavel Onciu a luat contact cu ofiteri de sub comanda Generalului Phleps si au stabilit un plan comun de batalie, pe baza următoarelor puncte:

- Formarea unui Centru de Instructie pentru voluntarii români la Chichinda Mare.
- Stabilirea a trei centre ofensive spre România, Chichinda Mare, Vârset și Biserică Alba.
- Fixarea ca obiectiv imediat: cucerirea orașului Timișoara și, în vederea acestei acțiuni, trebuie trimisi într-acolo oameni pentru a pregăti ofensiva.

Planul de acțiune era bine întocmit, dar succesul depindea de ajutorul ce-l va da armata germană ce se retragea din Balcani. Centrul de instructie de la Chichinda Mare era format din soldați și ofițeri germani, în jurul cărora s-au adăugat un număr însemnat de voluntari români. S-au înrolat în aceasta unitate Locotenentul Vintan și Capitanul Dreve, refugiați din România. Tot acestui grup s-a încadrat un grup de legionari timișoreni, sub conducerea lui Ica Tanase. De la Viena am trimis un alt grup de susținere, format din Ilie Smulcea, Alexandru Popovici, Iosif Gavagina și Ion Cerbu. Aceștia au fost îndrumați de Pavel Onciu să întărească Centrul de la Chichinda Mare.

De la Chichinda Mare, sub comanda lui Ica Tanase, s-a organizat o serie de infiltrări în regiunea Timișoara, având loc incursiunea mult așteptată. O trupă mixtă, formată din soldați germani, voluntari germani din Banat și voluntari români, a trecut frontieră pe la Jimbolia, fără a întâmpina rezistență. Au ajuns până la marginea Timișoarei, dar mai departe n-au putut înainta, deoarece diviziile sovietice intrăsere deja în oraș. În fata acestei situații de forță majoră, detașamentul mixt germano-român a fost silit să se retraga. N-a suferit pierderi, cu toate că Rusia i-a descoperit și au tras după ei cu tunuri și tancuri.

La Centrul Vârset, acțiunea s-a desfășurat în felul următor. Acest centru era format din legionari localnici, sub comanda lui Traian Mucuceanu, Directorul Bancii Luceafărul, și din refugiați din România, sub conducerea lui Ilie Rotea. De la Viena am trimis pe Octavian Rosu, care a luat comanda grupului format la Vârset. Obiectivul acestui grup era să ocupe Oravita și apoi pe Valea Râului Bozovici să ajunga la Baile Herculane. Octavian Rosu, lăudă contact cu autoritățile germane, a stabilit un plan comun de batalie. O unitate germană de vânători de munte va ataca în direcția Anina, iar voluntarii români, ocrotiti de această acoperire, au pus stăpânire pe Oravita în numele guvernului național român și au început organizarea rezistenței în județul Caraș. Din nefericire, detașamentul german de vânători era prea slab pentru a putea menține pozițiile ocupate, iar ajutor de la alte trupe germane nu venea. Dupa câteva zile, grupul de acțiune Rosu Octavian a fost și el silit să bata în retragere, parăsind Oravita și îndreptându-se spre Vârset.

Mult așteptatul ajutor din Balcani nu mai venea. Comandamentul german din Belgrad și Bečicherecul Mare începu pregătirile de plecare din zona. La sfârșitul lunii Septembrie, ultimele unități militare germane se retrag din regiune. Legionarii trebuie să urmeze și ei aceeași cale. Pavel Onciu a facut cele mai mari eforturi care să convingă pe căt mai mulți români din Banatul sărbesc care participaseră la acțiuni legionare, să se retraga odata cu el. Dar mulți au refuzat, iubirea de glorie și familie fiind mai puternice decât pericolul iminent. Aceștia au avut o soartă amara, fiind ucisi până la unul de comunistii

lui Tito. Grupurile legionare din Banat, de la Vârset si Chichinda Mare, s-au retras spre Novi Sad, important nod de cale ferata, de unde se trecea în directia Budapesta – Viena.

La Viena am salutat cu bucurie pe acești frați din Banatul sărbesc, care au rezistat până ce a mai existat o umbra de speranță. La 3 Octombrie, Pavel Onciu, cu ultimii legionari, parasea Becicherecul Mare, pentru a lua aceeași rută, Novi Sad, Budapesta, Viena.

14. O EXPEDITIE URGENTA SPRE TARA

La începutul lui Octombrie 1944, o nouă cerere urgentă de la Hitler, adresată mie, prin organele SS de la Viena.

În ce constă dispozitia Führerului? Un pod în România, în nu stiu ce parte a țării, trebuie distrus cu orice preț și în cel mai scurt timp, având o valoare strategică. Podul trebuie azvârlit în aer pentru a împiedica diviziile sovietice să patrundă cu tancurile lor în Ardeal și cine ar fi trebuit să duca la bun sfârsit această acțiune erau numai legionari. Dar de ce tocmai ei? Podul respectiv se găsea în teritoriul ocupat de inamic și nu s-ar fi putut apropiua de obiectiv decât combatanți care cunosteau limba română. Pentru realizarea acestei operațiuni, era nevoie de un contingent important de elemente, circa 90 de legionari, care trebuie să fie parăsita cu cea mai mare urgență în România.

Cum mi s-a explicat că distrugerea acestui pod era o chestiune de viață și de moarte pentru trupele germane în retragere, n-am săvădit nici o clipă să pun în aplicare acest plan. Am convocat pe legionarii ce-i credeam apti pentru această expediție și le-am explicat în mod sumar în ce constă misiunea lor (nici nu cunoșteam în amanunt planul întreprinderii). Apoi, am luat pe fiecare în parte, întrebându-i dacă sunt dispuși să participe la această acțiune de mare risc. Dintre camarazii convocați numai doi mi-au răspuns că nu sunt pregătiți sufletește să plece în țară, în condițiile ce le-am expus, și m-au rugat să le îngadui să își facă datoria de luptători în armata națională.

Dar înainte de a fi parăsita grupa destinată să plece în țară, avea nevoie de un minimum de instrucție. Așa se face că legionarii din acest lot au fost transportați imediat de la Viena la Friedenthal-Sachsenhausen, unde erau încarcăti trupele speciale ale lui Skorzeny. E curios că centrul Friedenthal era lipit de lagărul Sachsenhausen, unde îmi petrecusem eu prizonieratul din Germania. Seful legionarilor trimis la Friedenthal a fost Virgil Popa, având ca ajutor pe Ovidiu Gaina.

Sederea legionarilor la Friedenthal s-a prelungit peste planul prevăzut, de numai câteva zile. Cum mi s-a comunicat la Viena, s-a renunțat la distrugerea acelui pod din cauza înaintării vertiginioase a trupelor sovietice. Întreprinderea nu mai era rentabilă din punct de vedere militar, fiind depășita de evenimente. Totuși grupul legionar de la Friedenthal a ramas mai departe aici, pentru a-și completa instrucția și a fi apoi folosit în alte acțiuni. Devenise o rezerva, destinată să intervină când alte necesități ale frontului ar fi impus intervenția lor.

Legionarii din grupul de 90 au stat aici aproape două luni, până la sfârșitul lui Noiembrie, pregătindu-se temeinic. Au avut instructori foarte buni din faimoasa școală a lui Skorzeny. Au făcut trageri, au învățat tehnica explozivilor și diverse exerciții de camuflaj și de apropiere de punctele sensibile ale frontului. Otto Skorzeny, seful

centrului, s-a interesat în mod deosebit de pregatirea lor și de condițiile de încartiruire și de hrana.

La începutul lui Noiembrie, grupul a fost transferat în localitatea Korneuburg, la 38 km de Viena, sub aceeași conducere. Instructorii germani erau însă alții: Locotenentul Müller, seful grupului, și Sublocotenentul Wonner, ajutorul lui. Acesta se ocupa zi de zi de instrucția unității.

II. OFENSIVA DIZIDENTILOR

În vreme ce eu eram prins într-o multime de treburi, care mai de care mai greu de rezolvat în împrejurările de atunci, când Puterile Axei se clăinău sub atacurile concentrice ruso-aliate, fratii separati, măhniti de înfrângerea ce-au suferit-o în lagar, au pornit la o nouă ofensivă, ca să-si justifice atitudinea lor de rezerva fata de misiunea ce-o primisem eu de la Marele Cartier German. În al doilea rând, ca să obtina o alta soluție a regrupării forțelor naționale din exil, având ca obiectiv central eliminarea mea de la conducerea luptei de eliberare și substituirea mea cu un personaj agreeat și de ei.

Trebuie să recunosc că după con vorbirile avute la Rastenburg și scrisorile ce le-am primit de la Hitler și Ribbentrop îmi socoteam pozitia imposibil de zdruncinat. Ofensiva dizidentă și initialele ei succese m-au surprins și deceptionat. Cum e posibil că Germanii, care au facut apel la mine, să cada victime acestor intrigi? Se petrecuse un caz asemănător în Ianuarie 1941, când noi, victimele, am devenit rebeli, iar adevaratul rebel, Generalul Antonescu, a fost recunoscut ca <<mare barbat de Stat>>. În cazul de fata, lucrurile n-au mers atât de departe. Dar intrigile și-au facut drum pâna sus. Ele au fost oprite la vreme și, în final, s-a putut constitui guvernul național român.

1. STRANIA ATITUDINE A DIZIDENTILOR

Grupul dizident, în număr de aproximativ 35 fata de cei peste 300 care mi-au ramas leali, a adoptat o atitudine care n-avea nimic comun cu etica legionară, la care ei se refereau fără încetare.

Ei au ieșit din lagăr gratuită actiunii mele la Marele Cartier German. După ce am acceptat să continui lupta alături de Germania, Himmler a dat dispozitiile necesare ca toți legionarii din lagăr să fie pusă în libertate.

Ajungând la Viena, au fost tratați pe picior de egalitate cu toți ceilalți legionari. Au fost încărcătați la Hotelul Mariahilfe, pe strada cu același nume, au primit cartele de masa și un ajutor lunar de câteva sute de marci, în rând cu toată lumea. Nici o discriminare.

Eram hotărât să-i tratez în aceeași condiții de fraternitate și camaraderie ca la 6 Septembrie. Voiam să cooperez pe unul din ei în guvern, ma găndeam la Ilie Gârneață, și să participe toți ceilalți la diversele activități guvernamentale. Înca din primul moment, fiind încă la Rastenburg, am folosit numele lui Viorel Trifa pe un manifest adresat studentimii. Era o chestiune urgentă. Ma găndeam că nu va ridica nici o obiecție, fiind în joc salvarea tării. Tot în primele zile, la Viena, am însarcinat pe Nicolae

Smarandescu si Adrian Bratianu sa înceapa primele emisiuni la Radio Donau, fiind vechi functionari la Ministerul Propagandei, contractati pentru emisiunea spre România.

Una era atmosfera din lagar, care, prin natura ei, provoaca dezbinari, si cu totul altceva când oamenii sunt liberi si pot judeca situatia în functie de evenimentele tragice prin care trece natiunea. Cum eu am trait singur si izolat, nu mi-am încarcat sufletul de resentimente. Bucuros ca ne aflam liberi, eram decis sa întind o mâna frateasca tuturor.

Din punct de vedere politic, ei trebuiau sa se gândeasca în primul rând la tara. Eu îmi asumasem greaua sarcina sa organizez o linie de rezistenta în România, contra invaziei bolsevice. Am dat un manifest catre tara si am trecut la actiune. Legionarii, abia iesiti din lagar, începusera sa se concentreze fie pe la scolile speciale fie în embrionul de armata nationala, iar unii își luasera chiar zborul spre România.

Mai e o chestiune pe care vreau sa o precizez. Nimeni nu-i silea sa intre în armata nationala sau sa meargă la scolile speciale. Toata operatia de recrutare la aceste entitati se baza pe voluntariat. Le stateau deschise alte activitatii ale guvernului de la Viena.

Dar ce faceau ei? Stateau la Mariahilfe fara sa dea o mâna de ajutor în nici o parte. Erau asa zicând pensionarii guvernului de la Viena. Nici aceasta atitudine nu ma preocupa prea mult. Era principiul voluntariatului, de care fiecare putea sa faca uz cum crede de cuviinta. Nu era ca în tara, unde, daca nu mergeai la armata, erai declarat dezertor si condamnat.

Dar dizidentii nostri nu s-au multumit cu aceasta atitudine pasiva. Au început o campanie de sabotare a activitatilor guvernului de la Viena. Îndoctrinati de Papanace, toata ziua bateau strazile Vienei sau vizitau lagarele de refugiați si unde gaseau vreun român îl bateau la cap cu argumentele lor sa nu adere la guvernul nostru si nici sa se înroleze în armata nationala. Eu alcatuisem o comisie care avea tocmai misiunea sa câștige pe noii refugiați pentru armata nationala, destinata sa stavileasca invazia bolsevica. Aderentii lui Papanace se adresau acelorași refugiați, pledând pentru reversul medaliei: sa nu participe la actiunile întreprinse sub conducerea mea, caci nu ma bucur nici de încrederea majoritatii legionarilor si nici de a opiniei publice din tara.

Pozitia lor era comoda. Se bucurau de avantajele pe care guvernul de la Viena le acorda tuturor legionarilor, dar nu participau la straduintele acestui guvern. Stateau în linia a doua, la adăpost de orice riscuri, dar nu încetau nici o clipă cu criticiile si defaimările. Noi cautam prin propaganda noastră sa înrolam cât mai multă lume în armata natională, iar ei îndemnau pe aceiasi tineri sa stea deoparte, vazându-si de treburile lor.

Era o problema noua, pe care nu o prevazusem. Una e sa nu fii de acord cu conducerea si sa stai deoparte si cu totul altceva sa cauti sa darâmi o întreprindere destinata sa salveze tara. Nu eu, dar oricine ar fi luat aceasta initiativa trebuia sprijinit. În timp ce Antonescu conducea ostirile pe front, noi legionarii, nici cei din tara si nici cei din exil, nu am savârșit nici un act de ostilitate contra lui. El ne-a lovit, ne-a azvârlit în închisori, ne-a omorât, iar noi am suferit toate, gândindu-ne la tara.

Acuma era aceeasi situatie. Erau interesele tarii în joc si nu ale Legiunii si nici numele

meu. Dar dizidentii nostri ne purtau atâtă dusmanie, încât, în orbirea lor, nu s-au gândit la raul ce-l fac tarii și chiar mult trămbităței lor prietenii pentru Germania.

2. DOUA ÎNTÂLNIRI CU CAPELENIILE DIZIDENTE

În lucrarea precedenta, *Prizonieri ai Puterilor Axei*, am aratat cauzele rupturii din lagar: campania lui Papanace împotriva mea, motivând ca eu să fi responsabil de internarea lor în lagar, prin fuga mea în Italia. Ori, internarea noastră în lagar fusese de multă vreme hotărâta și eu aflasem cu două săptămâni înainte de a pleca în Italia de iminentă noastră arestare, a grupului Berkenbrück. Documente ulterioare, aparute după razboi, dovedesc că încă din Noiembrie 1942 se pregătise transferul capelenilor legionare de la Berkenbrück la Buchenwald. Ma întreb, ce ar spune acum Papanace, dacă ar trai și ar citi corespondenta (ce s-a publicat în țara) dintre Antonescu și Hitler, unde Generalul cerea încă de la sfârsitul lunii Ianuarie 1941 că legionarii ce se vor refugia în Germania să fie internați în lagar, fixând și termenul de 5 ani. Hitler a fost de acord cu aceasta masura, dar ne-a acordat un *Galgenfrist*, care se apropie de final tocmai în toamna anului 1942. Motivele acestei întârzieri erau clare: eu fusesem invitat ca oaspete al Reichului și nu puteau, cum am ajuns în Germania, să fiu arestat și internat în lagar. La fel cu ceilalți legionari. Domiciliul fortat de la Rostock era o etapa spre Buchenwald. După citirea acestei corespondente, dizidentii nostri ar trebui să-si recunoască culpa, cazând victima campaniei demagogice a lui Papanace.

Ruperea frontului din România și chemarea mea la Cartierul General al lui Hitler a fost o amara deceptie pentru Papanace. Planul lui de a ma elimina de la conducere, prin campania de dezbinare din lagar, nu numai că n-a reusit în interiorul grupului, prin dârza rezistență a marii majorități a legionarilor, dar eu ma ridicasem sus de tot din celula de la Oranienburg, în timp ce el zacea neputincios la pamânt, sub povara proprietelor lui defaimari. Nu tradasem pe Germani și nici testamentul Capitanului, cum sustinea el, de vreme ce eram chemat de înaltele capelenii hitleriste la Rastenburg, pentru a-mi încredința misiunea să organizez rezistență din România. A fost teribil momentul pentru Papanace când a ascultat la Radio cuvântarea mea către țara, în timp ce el se afla încă închis la Dachau.

În timp ce eu eram prins între atâtea probleme pentru a organiza activitățile guvernului de la Viena, pe la începutul lui Octombrie, vine la mine Profesorul Gamillscheg și îmi comunica că el a fost solicitat de capelenile dizidente să aibă o întrevedere cu mine în cabinetul sau de la Hotel Imperial, în vederea unei eventuale împăcări. Bineînteles că am acceptat fară nici o sovăire presupunerea Profesorului, caci dorința mea cea mai sinceră era că toate forțele de care dispune Mișcarea să se concentreze spre inamic. Din partea mea nu exista nici un fel de rezerva că să terminam aceste certuri interne, provocate de psihoză lagarului, și să ne unim puterile pentru binele suprem al patriei.

Am avut două întâlniri cu ei. Din partea grupei dizidente au participat Ilie Gârneață, Papanace și Mile Lefter, iar din partea noastră Corneliu Georgescu și Vasile Iasinski. Reuniunile s-au tinut în cabinetul Profesorului Gamillscheg. El nu participa la discuții, ci își facea doar note pentru Ministerul de Externe. Cea dintâi întâlnire a decurs mai potrivit. N-au lipsit acuzatiile din partea lui Papanace, având ca argument principal cele întâmplate în trecut, cu fuga mea în Italia. "Cu Horia Sima în frunte, a conchis

Papanace, nu stim unde sa mergem". Eu eram pentru el un om al surprizelor, care creaza grave daune Miscarii si care trebuie controlat. Nici Gârneata si nici Mile Lefter n-au scos o vorba, dar, din privirile lor, am intelese ca erau mai ingaduitori si mai dispu si la o impactare. Le-a raspuns Corneliu Georgescu, aratand ca eu am salvat Miscarea intr-un moment greu. "Steagul Legiunii zacea la pamant in vara anului 1940 si Horia Sima l-a ridicat in stralucirea soarelui, falfaind in istorie." Era un argument greu de tagaduit. Atunci a intervenit Ilie Gârneata, afirmand ca aceasta actiune ar fi putut-o intreprinde si unul dintre Comandanii Bunei Vestiri.

La o a doua intalnire, cam la o saptamana, discutia a durat putin. Eu ma asteptam la o intelegerere, care sa se termine cu participarea lor la guvern si la toate activitatile noastre, dar, in loc de a analiza impreuna situatia in care ne gasim si ce este de facut pentru salvarea tarii, il vad pe Papanace ca se ridică, azvârlindu-mi o avalansa de acuzatii. Nici nu se refereau la cauzele reale ale dezbinarii, azvârlirea noastră in lagar si presupusa mea vinovatie. Strategia lui de pana atunci, cu care torturase atata lume, se facuse tandari. Era prea evidenta victoria punctului meu de vedere. Eram liberi si eram chemati sa participam, sub forma unui guvern national, la lupta Germaniei. E adevarat ca in imprejurari cu totul nefericite, dar nu era mai putin adevarat ca Miscarea se ridicase inca o data de acolo de unde zacea la pamant, inlantuita.

Si atunci, pentru ca Papanace pierduse batalia din lagar, si-a faurit *ad-hoc* o alta strategie. Nu ma mai acuza pentru anii de lagar, pentru presupusele mele erori in relatiile cu Germania, ci s-a intors la anul 1938, facandu-ma responsabil de actele ce s-au savarsit atunci, si care ar fi avut consecinte funeste. Am ramas uluit de atata inconstienta si miserie. Ca si cum eu as fi ordonat aceste acte si nu Comandamentul Legionar, din care facea si el parte. El cunostea perfect de bine ce s-a discutat in sanul acestui Comandament, care se intalnea aproape zilnic la gradina lui Mos Cristescu, din cartierul Obor. Acest Comandament era presidat de profesorul Vasile Cristescu si hotararile se luau de acest for, din care facea parte si Papanace. Toate mesagiile care veneau de la Capitan erau citite in fata tuturor. Mai mult decat atata, Papanace insusi si-a luat angajamentul sa provoace tulburari in Cadrilater, cu ajutorul elementelor macedonene, care tulburari sa se incadreze in starea generala de nemultumire a tarii. Vasile Cristescu nu era de parere, dar totusi Papanace a staruit si Vasile Cristescu i-a dat dezlegare. Peste o saptamana ne-a comunicat ca a renuntat la acest plan, considerandu-l prea primejdios pentru situatia din Cadrilater, unde operaau comitagini bulgari.

Si acum vine el, membru plenar al acestui Comandament, din prigoana, care cunostea perfect cum s-a ajuns la acest deznodamant, si ma acuza pe mine de actiunile intamplate in tara, in aceasta perioada cand in realitate n-am transmis decat o decizie luata in comun, de la care el nu lipsise. Atata lipsa de caracter n-am vazut in viata mea, necum de la un pretins fruntas al Legiunii.

In fata acestor acuzatii, care n-aveau nimic comun cu situatia noastră din Germania si nici cu misiunea la care ne-am angajat fata de Hitler, m-am scusat in picioare si i-am declarat profesorului Gamillscheg ca nu mai pot continua discutia, data fiind atmosfera de ruptura creata de Papanace. In ochii lui Gârneata si Lefter, am citit o parere de rau de cele intamplate, dar n-au facut nici un gest sa-l determine pe Papanace sa revina la subiectul discutiei. Am parasit sala si, dupa mine, au plecat si Corneliu Georgescu si

Vasile Iasinschi.

N-am savârsit atunci un gest precipitat, dar mi-am dat seama ca Papanace nu urmărește să se ajunga la o înțelegere, ci, dimpotriva, în mod intentionat a provocat aceasta ruptura. Altminteri n-ar fi rascolit trecutul, pentru a ma acuza de niste acte de care el însuși nu era strain. Nu aveam ce sa-i raspund, caci el însuși tot atât de bine ca și mine cunoștea acest trecut, fiind partea la actiunile întreprinse.

Vorbind mai târziu cu Profesorul Gamillscheg, martorul acestor întâlniri, mi-a declarat că îi pare rau de cele întâmpilate, dar își da seama că eu am fost de buna credință, iar Papanace în mod intentionat a provocat ruperea negocierilor.

3. AXA PAPANACE – GENERAL GHEORGHE

Când m-am întâlnit ultima oară cu Papanace și celelalte capetenii dizidente, nu mi-am dat seama de unde provine aceasta schimbare brusca în atitudinea lui, devenind de o rara violentă și coplesindu-mă fară nici o introducere cu cele mai grave acuzații. În precedenta întâlnire parea mai rezonabil, mai dispus la o înțelegere. De astă dată, parca era cuprins de o furie elementara. M-a pus într-o situație asa de penibila, încât n-am mai avut încotro să am parasit reuniunea.

Peste câțiva timp misterul s-a dezlegat. Papanace luase contact cu Generalul Gheorghe, ambasadorul României la Berlin până la 23 August. Când a avut loc lovitura de Stat din România, Generalul Gheorghe era înclinat în primele zile să ramâne credincios Regelui Mihai și să accepte chiar alternativa prizonieratului. Dar, după câteva zile, s-a razgândit, declarând că el ramâne credincios alianței cu Germania. Consultat de forurile germane asupra utilitatii politice a Generalului Gheorghe în noua conjunctura, am refuzat categoric să stau de vorba cu el, gândindu-mă la victimele urii cu care ne-a urmarit în Germania, din ordinul lui Antonescu. Întreaga activitate diplomatică a Generalului Gheorghe la Berlin s-a rezumat în a descoperi pe teritoriul Reichului legionari ce se bucurau încă de libertate, pentru a denunta cazul lor Ministerului de Externe. Ca urmare, Gestapo intra imediat în acțiune, arestându-i și internându-i în lagăr. Pentru energia ce-a arătat-o în urmarirea legionarilor, General Gheorghe era cunoscut în cercurile noastre sub porecla de "temnicerul din Germania".

Papanace nu avea astfel de scrupule, desi suferise și grupa dizidentă represalii din partea acestuia. Pe primul plan staruia în mintea lui ideea cum să ma disloce din poziția ce-o câștigase prin vizita mea în Prusia Orientală. Mai precis, scopul intrigilor lui era cum să împiedice formarea unui guvern național român sub conducerea mea. Luând contact cu Generalul Gheorghe, Papanace a descoperit în el un aliat prețios. Din motive diferite nici unul și nici celalalt nu ma voiau pe mine sef al guvernului român de la Viena.

Generalul Gheorghe avea bune relații la Externe, din timpul activitatii lui de ambasador. O prietenie strânsă îl legă cu Secretarul de Stat Hencke și prin acesta transmitea lui Von Ribbentrop toate doleanțele sale și ale guvernului de la București. Desi politica Ministerului de Externe Germană suferise o gravă înfrângere prin actul de la 23 August, totuși prietenia General Gheorghe – Hencke a continuat. Si unul și altul se simteau umiliți de întorsatura ce-au luat-o evenimentele, contrara asigurărilor ce și unul și altul

le oferisera lui Ribbentrop. Fara îndoiala ca Generalul Gheorghe a fost consultat de Hencke asupra colaborarii cu Miscarea Legionara si a oportunitatii formarii unui guvern roman sub conducerea mea. Raspunsul ambasadorului roman, e de presupus ca n-a putut fi decât evaziv si îndoienic. Actul de la 23 August constituia si o înfrângere a întregii lui actiuni diplomatice între anii 1943-1944, bazata pe prigonirea legionarilor refugiați în Germania.

În discutiile avute cu Generalul Gheorghe, Papanace a descoperit filiera pe unde ar putea influenta Ministerul de Externe German sa-si modifice atitudinea binevoitoare fata de mine în problema deschisa si încă nerezolvata a unui guvern national roman la Viena. Prin Generalul Gheorghe, Papanace a facut sa ajunga la Ministerul de Externe german un întreg arsenal de informatii, demonstrând ca eu nu dispun în tara de suprafata politica necesara pentru a influenta cursul evenimentelor în favoarea Germaniei. El prezenta opozitia lui la numirea mea, ca un prieten leal al Germaniei, verificat si în lagăr, punct de vedere sustinut cu ardoare si de fostul ambasador, care cunoștea situația internă a României.

Generalul Gheorghe l-a asigurat pe Papanace ca, prin Hencke, va torpila formarea guvernului de la Viena sub presedintia mea si ca va sustine alte formule de guvernare care sa corespunda mai bine realitatilor din România si intereselor germane. În acest sens, Papanace i-a sugerat o serie de nume, care ar putea elimina prezenta mea în fruntea guvernului.

4. FORMULELE LUI PAPANACE

Combatând recunoasterea mea ca sef al guvernului national de la Viena de către autoritatile germane, Papanace era obligat sa sugereze funcționarilor de la Wilhelmstrasse alte personalitati care ar putea sa ma substituie cu mai mare folos pentru lupta comună.

În primul rând Papanace a propus Externelor, pe filiera Generalului Gheorghe, pe Amiralul Zlatian, proaspăt deschis la Viena si surprins de evenimente aci. L-am cunoscut si eu pe Amiralul Zlatian si n-am descoperit la el veleitati politice. Omul venise la Viena pentru o afacere matrimoniala si nu se mai gândeau sa se întoarcă acasă, caci viitoarea lui soție era germană.

Propunerea a cazut pentru ca Amiralul Zlatian era strain de operațiile de pe front si nu comandase în viața lui de militar decât flotile de pe Dunare.

Atunci Papanace i-a oferit Generalului Gheorghe onoarea de a prezida nouiui guvern, în care era dispus sa intre si el cu fractiunea dizidenta. Generalului Gheorghe i-a surâs propunerea lui Papanace si s-a pus pe treaba cu mai mare zel pentru a convinge pe prietenii sai de la Externe, ca soluția Horia Sima nu este cea mai potrivita momentului, deoarece n-are suficienta influență în tara pentru a determina o schimbare în favoarea Germaniei. Generalul Gheorghe s-a oferit sa ia el comanda nouuiui guvern, având în vedere relațiile lui în lumea militară.

Solutia General Gheorghe a cazut si ea, deoarece von Ribbentrop si-a dat seama ca cu alegerea Generalului Gheorghe s-ar fi pierdut sprijinul marii majoritati a legionarilor.

Nu poti sa conduci în batalie cu entuziasmul necesar pe acei pe care pâna atunci i-ai prigontit.

Mintea iscoditoare a lui Papanace nu s-a lasat înfrântă. Atunci si-a pus ochii pe Mitropolitul Visarion Puiu. Un ierarh al Bisericii Ortodoxe în fruntea guvernului de la Viena ar provoca în România o adeziune masiva atât a populației cât și a clerului ortodox la o miscare de rezistență contra ocupării sovietice. Papanace l-a prezentat pe Mitropolitul Visarion ca fiind figura cea mai reprezentativă a poporului român peste hotare, care ar putea mobiliza atât pe Români pribegi cât și pe cei din țara.

Mitropolitul Visarion ajunsese la Viena tot întâmplator. Nu cu gândul să joace un rol politic în exil. El fusese trimis de guvernul român la Zagreb printr-o misiune religioasă și a fost surprins de evenimentele de la 23 August în acest oraș. Atunci s-a refugiat la Viena odată cu trupele germane în retragere.

Formula Mitropolitul Visarion a fost analizată de expertii de la Ministerul de Externe german cu mai mare atenție, parând mai apropiată de interesele Germaniei. Dar pâna la urma a fost abandonată și ea. Forurile superioare și-au dat seama că eu nu puteam fi înlocuit ca lider al rezistenței contra navalitorilor comuniști. Nu se putea renunța la mine, fără a provoca grave tulburări în întreg dispozitivul militar și politic, organizat în țara, sub auspiciile Centrului de la Viena. Pâna la urma, a fost eliminată și soluția Mitropolitului Visarion, ca fiind contra-productivă în raport cu situația din țara și din exil.

5. ROLUL LUI VIOREL TRIFA

În Viorel Trifa, Papanace și-a gasit un fervent adept al acțiunii lui. N-am înțeles niciodată de ce la Viena s-a pus cu atâtă pasiune în slujba lui Papanace. E adevarat că în lagăr a trecut de partea lui Papanace, însusindu-si teza acestuia că eu sunt vinovat de internarea lor. Ceea ce era fals. Dar una e lagărul și alta politica unor oameni liberi. În timpul guvernării legionare a avut o poziție princeps, fiind numit Sef al Uniunii Naționale a Studentilor Crestini Români. La Berkenbrück a fost un camarad leal și săritor la nevoie. N-am avut cu el nici cea mai mică neînțelegere.

Tinând seama de aceste antecedente, chiar înainte de a ajunge la Viena, am redactat un manifest către studentimea română, în numele sau, îndemnând-o la lupta contra comunismului. Era, fără aprobarea lui Trifa, dar precipitarea evenimentelor nu îngaduia întârzieri. De la primele reuniuni la Viena, s-a fixat ferm pe poziția lui Papanace. Era, probabil, influență din lagăr. Nu m-a cautat. L-am vazut doar la intrunirea de la Porhaus, unde venise trimis de Papanace să audă ce vorbesc.

Când a început Papanace campania de intrigă contra mea, pentru a ma înlatura din poziția de prezumtiv sef al guvernului de la Viena, am fost surprins și îndurerat să-l vad printre cei mai zelosi partizani ai acestuia. Mai mult decât atâtă. În acțiunea organizată contra mea, și-au împartit rolurile: Papanace și-a rezervat sectorul relațiilor externe, prin intermediul Generalului Gheorghe, iar pe Trifa l-a îndemnat să se ocupe de sectorul intern. Si anume, să ia contact cu personalitatele nelegionare aparute la Viena, care locuiau la Hotel Imperial și la Grand Hotel, pentru a le convinge că formula Sima în fruntea guvernului este neviabilă. Nu aduc nici un folos tarii și nici alianței cu Germania.

Este necesar sa se ajunga la un guvern de concentrare nationala, cu participarea tuturor grupelor nationale din exil.

Viorel Trifa s-a pus pe treaba cu un zel demn de o cauza mai buna. Toata ziua îl vedeam fie la Hotel Imperial fie la Grand Hotel, urcând si coborînd etajele, si vizitând pe una sau pe alta dintre personalitatile nelegionare care locuiau în aceste hoteluri. Cei mai frecventati de Trifa au fost Generalul Chirnoaga, cu grupul lui de ofiteri, apoi fruntasul basarabean Vladimir Cristi si Mitropolitul Visarion. Nu stiu ce pledoarii a tinut, dar este cert ca a creat o atmosfera de neliniste printre ei. Succesul cel mai mare l-a înregistrat Trifa pe lângă Mitropolitul Visarion, mai ales dupa ce i-a comunicat acestuia parerea lui Papanace ca ar fi cel mai indicat sa ia conducerea guvernului si ca la Ministerul de Externe German se lucreaza pentru impunerea acestei formule. Cum se exprima Traian Borobaru pe vremea aceea, "Mitropolitului i-a surâs perspectiva coroanei de aur" a presedintiei unui guvern national, desi împrejurările erau extrem de precare.

6. CEVA A RAMAS

Daca formulele de substituire a mea în fruntea guvernului au cazut una dupa alta, ca nefiind viabile, la Ministerul de Externe German a ramas totusi ceva, o îndoiala si necesitatea unei reexaminari a problemei Horia Sima, dupa pledoariile combinate ale dublurii Papanace-General Gheorghe. Si anume a început sa se formeze convingerea ca forurile superioare germane s-au grabit, dupa 23 August, sub impresia evenimentelor din tara, sa-mi acorde mie o încredere deplina, fara sa examineze daca eu puteam îndeplini mandatul încredintat la Rastenburg. Facusem ceva, dar nu se asteptau ei de la mine, crearea unei zone de rezistenta în România. Am realizat multe initiative, multe actiuni îndraznute, dar acestea nu justificau, dupa parerea lor, formarea unui guvern sub conducerea mea. Trebuie amendata hotărârea initială, înlocuind ideea unui guvern national cu un Comitet National de Eliberare a României.

Teza aceasta a fost sustinuta de Secretarul de Stat Hencke, vechiul confident al Generalului Gheorghe, care se simtea si el incomodat de aparitia mea în fruntea unui guvern national. În modul acesta Axa Papanace-General Gheorghe s-a prelungit la Ministerul de Externe German cu încorporarea unui alt membru din incinta acestui Minister, si cel mai influent, Hencke.

Cuvântul lui Hencke a avut greutate. Argumentele lui l-au captat pe Ribbentrop si acesta s-a lasat convins ca este necesara o corectare a propriei lui decizii. În modul acesta, s-a ajuns la concluzia ca este preferabil sa se renunte la ideea unui guvern national român si în locul lui sa se dea aprobarea formarii unui Comitet National de Eliberare a României.

În timp ce aceasta intriga luase fiinta si se desfasura în mod alarmant, eu eram complet strain de existenta ei. Nimeni nu m-a avizat de noua orientare a Ministerului de Externe German. Eu îmi vedeam de drumul meu, convins ca, la Marele Cartier, nu se putea produce nici o schimbare dupa repetatele asigurari ce le primisem. Pe aceasta certitudine, a încrederei depline de care ma bucuram din partea lui Hitler, a lui Himmler si a lui Ribbentrop, lucram la realizarea instrumentului de lupta contra comunismului, cu toate mijloacele ce-mi stateau la dispozitie în acea perioada.

7. O LOVITURA DIN SENIN

În timp ce eram solicitat din toate partile, pentru a rezolva problemele ce se iveau zi de zi, sa fi fost pe la 10 Noiembrie, sunt convocat de biroul ambasadorului Altenburg pentru a-mi transmite o importanta comunicare primita de la Ministerul de Externe German.

Era de fata si Profesorul Gamillscheg, iar eu eram însotit numai de seful meu de cabinet, Traian Borobaru. Altenburg mi-a citit o nota, venita direct de la von Ribbentrop, pentru a-mi aduce la cunostinta ca, dupa cursul ce l-au luat pâna acum pregarurile militare si de alta natura ale Centrului Românesc de la Viena, acestea nu justifica formarea unui guvern national, asa cum se proiectase initial. Ma roaga sa accept noua situatie si în loc de un guvern, sa formezi un Comitet de Liberare al României, care se va bucura de acelasi sprijin din punct de vedere material sau militar, ci doar mi se cere sa accept ca organul executiv al organizatiei de lupta al Românilor din Germania sa fie un Comitet National, în loc de un guvern, bineînteles prezidat tot de mine.

Când mi-au citit acest mesaj al lui Ribbentrop, atât Altenburg cât si Gamillscheg erau vizibil jenati. Ei își dadeau seama de nedreptatea ce mi se facea.

Eu am raspuns pe un ton diplomatic ca multumesc Excelentei Sale von Ribbentrop pentru noul semn de încredere ce mi-l acorda, dar nu sunt multumit de solutia data si îmi rezerv dreptul sa trimit Excelentei Sale un memoriu, în care voi expune punctul meu de vedere si motivele nemultumirii mele. Ne-am ridicat si am plecat.

În apartamentul meu de la Hotel Imperial, m-am pus imediat la lucru ca sa redactez memoriu destinat lui von Ribbentrop. Argumente aveam din abundenta. Le repet aici, asa cum îmi aduc aminte de ele.

Am reamintit Excelentei Sale, Ministrul de Externe al Germaniei, ca chiar de la primele zile ale contactelor mele, reluând alianta cu Germania, mi s-au acordat puteri depline ca sa formezi un guvern national. Între altele, scrisoarea din 3 Septembrie a Excelentei Sale era o plenipotenta în alb sa întreprind ce cred de cuviinta în acest sens. Eu am refuzat sa formezi acest guvern, *stante pede*, înainte de a fi savârsit ceva în cadrul acordurilor comune si înainte de a-mi fi putut aduna la Viena personalitatile destinate a intra în acest guvern.

Oamenii politici bulgari, care au ramas credinciosi Axei, din primul moment si-au format un guvern propriu, cu câteva personalitati, sub presedintia Profesorului Tzankoff, bucurându-se de recunoasterea guvernului german. Si eu puteam sa procedez la fel, dar am preferat sa organizez mai întâi structurile exterioare ale acestui guvern si apoi sa-l constituï în mod formal.

În emisiunile noastre la Radio si în toate actiunile întreprinse de elementele noastre, în tara, în Banat, în Ungaria, s-a accentuat permanent de camarázii nostri ca aceste actiuni se fac în numele guvernului national de la Viena. În numele acestui guvern, legionarii trimisi în tara au luat contact cu lumea româneasca, convingând-o sa adere la lupta noastră. Apoi toate recrutarile de voluntari pentru armata natională s-au realizat

tot sub autoritatea acestui guvern, fie dintre refugiati fie dintre fostii elevi, trimisi la scolile de ofiteri din Germania. În momentul în care nu se va mai vorbi de acest guvern, va scadea și interesul pentru lupta noastră. E o retrogradare, care va dauna grav prestigiului de care ne bucuram până acum și luptei comune.

Cea mai grea lovitura va fi însă resimtita de armata nationala, în curs de formare. Cu atât mai mult cu cât acum dispune de un cadru ofiteresc de elita, în frunte cu Generalul Chirnoaga. Acești ofiteri s-au atasat nouă, știind că vor servi sub garantia politica a unui guvern national. Ei stiau că vor face parte dintr-o armata nationala și nu vor fi asimilati cu niste trupe recrutate din grupe etnice anonime.

În final, am relatat realizările până acum ale Centrului nostru: emisiunea de radio, incursiunea noastră în Banat, parasutarea a o serie de legionari de elita, pentru a organiza miscarea de rezistență, crearea scolilor speciale de pregătire a elementelor destinate să plece în țara, începutul de formare al armatei nationale la Döllersheim. Toate aceste realizări s-au savârșit în curs de două luni și alte acțiuni tot atât de importante sunt în pregătire.

Acestea au fost argumentele principale pe care le-am expus în acest memoriu. M-am prezentat cu el la Gamillscheg și l-am rugat să-l traduca în germană și apoi să-l înmâneze Ambasadorului Altenburg, pentru a-l transmite Excelentei Sale von Ribbentrop.

Am facut acest memoriu nu cu speranța să obțin o reparatie știind că este de greoie birocracia germană. Odată adoptat un punct de vedere, greu o mai urmări de acolo. Mi-am facut o datorie de conștiință, pentru a apăra mai ales pe cei plecați în țara, de unde cine stie cătă se vor mai întoarce.

III. FORMAREA GUVERNULUI

DE LA VIENA

Urzeala de intrigă a lui Papanace, pe frontul intern și extern, n-a putut împiedica formarea guvernului de la Viena, dar a întârziat cu o luna de zile constituirea lui. Eu eram pregătit ca, la începutul lunii Noiembrie, să procedez la proclamarea lui oficială. La Viena se concentraseră toate personalitățile legionare destinate să facă parte din acest guvern. Sosise Vasile Iasinski din Ardeal, aparuse și d-nul Sturdza din Danemarca, unde și-a petrecut cei patru ani de razboi, îl descoperisem și pe Grigore Manoilescu, în vizita ce-am facut-o la Comandamentul suprem al armatei germane din Ungaria. Împreună cu Corneliu Georgescu, echipa era completă. Eram în căutarea unor personalități nelegionare. Luasem contact cu Generalul Chirnoaga și cu Vladimir Cristi. Eram asadar pe punctul să întocmesc guvernul, când toată operația a fost blocată de la Ministerul de Externe German, în urma intervenției General Gheorghe-Hencke.

Am pierdut o luna de zile în niste framântări sterile când acest timp prețios putea fi folosit în sectoarele vitale ale luptei.

1. LA MARELE CARTIER AL ARMATEI GERMANE DIN UNGARIA

Tot în cadrul pregatirilor ce le faceam în colaborare cu guvernul german de a stăvili invazia sovietică, am fost invitat să am convorbiri la Marele Cartier al Armatei Germane din Ungaria. La 3 Noiembrie 1944 ma aflam la Budapesta și de aici cu o masina am pornit în nordul Ungariei în localitatea unde își avea reședința Marele Comandament German.

Întâlnirea cu sefii supremi ai armatei germane din aceasta regiune a avut loc în ziua de 4 Noiembrie. Am vazut mai întâi pe un tânăr general Woeler, care conducea efectiv operațiile de pe front. După discutia cu el, am fost condus la Generalul Friessner, superiorul lui Woeler și comandanțul suprem al forțelor militare germane din acest spatiu. Generalul Friessner a fost ultimul comandanț militar german cu care a tratat Maresalul Antonescu situatia razboiului, după ruptura de la Iasi, din August 1944, înainte de a fi arestat la Palat.

Invitatia mea la Marele Cartier a fost provocata de trecerea unui grup de legionari peste linia frontului românesc și predarea lor Germanilor. Grupul era format din Dr. Emil Bulbuc, Ilie Vlad Sturdza, Andrei Costin și Octavian Marcu. Trecerea lor s-a facut cu învoiearea Generalului Avramescu, comandanțul armatei române din Ungaria. Ei veniseră cu un mesaj, de la Avramescu care se adresa atât Germanilor cât și Guvernului de la Viena. Generalul Avramescu comunica prin acești camarazi că ar fi dispus să treacă cu întreaga armată ce o comanda de partea Germaniei, dacă ar avea certitudinea că – concomitent – să ar produce o ofensivă din partea armatei germane în sectorul comandat de el. Eu fusesem chemat la Marele Cartier ca să iau act de mesajul Generalului Avramescu și să-mi dau aprobarea. Bineînteles că m-am bucurat de aceasta veste auzita din gura camarazilor care au trecut linia frontului și i-am asigurat că dacă Generalul Avramescu trece de partea Germaniei va deveni ministrul nostru de razboi în cabinetul care este pe cale să se constituie.

Întorcându-mă la Budapesta, am fost invitat la Capitanul Reinhard, seful secției IC de la Budapesta, să am o convorbire cu el asupra situației militare și politice din Ungaria și România. Invitatia mi s-a transmis prin Capitanul Beldie, care lucra sub comanda acestuia. Am fost condus la locuința lui Reinhard din Budapesta, unde am gasit o primire amicală. Am stat până noaptea târziu, fiind invitat la masa și la un pahar cu vin. Capitanul Reinhard mi-a cerut punctul meu de vedere referitor la o ruptură cu ajutorul Românilor, în dispozitivul rusu-bolsevic. Ce posibilități ar avea guvernul de la Viena că să provoace trecerea unor unități militare românesti de partea Germaniei? Capitanul Reinhard nu parea să fi la curent cu cazul Generalului Avramescu și atunci să eu din motive de precauție n-am abordat această temă. L-am asigurat că noi lucrăm în această direcție și că la Marele Cartier German s-a luat act de contribuția noastră în vederea realizării acestui obiectiv comun.

Ne-am întors la Viena și odată cu noi, sau la scurt interval, au apărut și camarazii Bulbuc, Ilie Vlad Sturdza, Andrei Costin și Octavian Marcu.

Octavian Marcu s-a întors în România pe același drum. A trecut linia frontului și apoi a disparut în interiorul țării, unde a luat contact cu organizația noastră și cu miscarea de rezistență.

2. APARITIA PROVIDENTIALA A GENERALULUI CHIRNOAGA

În timp ce armata nationala era încă în <<perioada facerii>>, desinde ca un meteor în lagarul de prizonieri pentru ofiterii români din Germania, Generalul Platon Chirnoaga. Era un ofiter de Stat-Major care facuse toata campania din Rusia. În toamna anului 1943 se afla la Tiraspol, ca Sub-suf de Stat-Major la Comandamentul Armatei III-a, condusa de Generalul Petre Dumitrescu. A fost apoi numit Comandant al Brigazii 4 de Artilerie, din Diviziunea 4 de Infanterie, si, la scurt interval, primeste gradul de General.

Divizia 4 de Infanterie era concentrata la Zimnicea, în timpul schimbării de front, după actul de la 23 August. La 14 Septembrie, Divizia 4 Infanterie, primește ordinul să se pună în mars de la Zimnicea spre Ungaria. Pe drum însă, la Turnu-Severin, Generalul Petrescu, ce comanda divizia, se îmbolnaveste și se întoarce la Bucuresti, pentru a se trata. Generalul Petrescu preda comanda Generalului Chirnoaga și astăzi se face ca acest Tânăr General ajunge Comandantul Diviziei 4-a.

Trecând pe la nord de Arad, în marsuri fortate, Divizia ia directia Szolnok. La sud de Szolnok, Divizia se desfăsoara pe ambele maluri ale Tisei. Aceasta asezare i-a fost fatală. În fața ei se aflau puternice forte blindate germane, iar, în apropierea ei, nu se găseau alte trupe românesti sau sovietice. Divizia 4-a a fost încercuită pe ambele laturi ale frontului, dincolo și dincolo de Tisa, și silită să se predea. Cea mai mare parte a efectivelor ei au fost facute prizoniere. La 20 Octombrie a fost facut prizonier pe malul Tisei și Generalul Chirnoaga.

Am fost condus mai întâi la Comandamentul diviziei blindate germane care-l facuse prizonier. De aici a fost transportat la Corpul de Armata German și, în 23 Octombrie, cu trenul, la Grupul de armate. Împreună cu Generalul Chirnoaga se aflau în același tren, Lt. Col. Ciobanu, Seful Statului Major al Diviziei, și colonelii Alexandrescu și Tretinescu, comandanți de regimete de infanterie în divizia a 4-a. În același compartiment a aparținut și un ofiter român: Lt. Grigore Manoilescu, care îndeplinea funcțiunea de interpret pentru România la grupul de Armate. Acesta primise să-l însoțească pe General până la Grupul de Armate.

La Grupul de Armate i s-a luat Generalului Chirnoaga un interrogatoriu complet de către Colonelul Bauer, seful secției de informații al acestui grup.

Am luat aceste informații din eseul său de amintiri, *Întâlnirea mea cu Legiunea*, publicat în monumentală lucrare *Marturii despre Legiune*, apărută la Rio, sub direcția lui Faust Bradescu, cu prilejul împlinirii a patruzeci de ani de la întemeierea Legiunii.

În drum spre prizonierat, trecând pe la diversele comandanțe germane, Generalul Chirnoaga a fost framântat de problema datoriei sale de Român în noua situație în care a ajuns. Încotro să apuce acumă? Sa se resemneze la viața lui de prizonier, așteptând sfârșitul razboiului, sau să caute o ieșire din acest impas pentru a fi de folos neamului sau, invadat de hoardele bolsevici? În acest memorial, Generalul Chirnoaga ne povesteste drama vietii lui, prins între datoria de ostas și îndatorirea fata de neam. Reproducem câteva pasaje caracteristice care dau într-un mod zguduitor zburătorul sau sufletesc.

"Ceea ce m-a framântat din chiar primele cinci minute ale prizonieratului a fost sa ma fixez asupra datoriei mele de Român de aici înainte. Evident, regulamentele militare ale oricarei armate din lume indica reguli clare despre purtarea unui luptator cazut prizonier, dar aceste reguli erau valabile pentru mine, cunoscând situația tragică din România? Când țara noastră era invadată de hoardele rusești, când era condusă de un guvern obligat să execute cererile și voința invadatorului; când stiam că de acest invadator nu vom scapa decât numai dacă va fi învins, ce trebuia să fac eu? Sa accept în pasivitate poziția de prizonier până la sfârșitul razboiului sau să gasesc o formulă de a lupta mai departe contra Rusilor?

Desigur că eram legat de un jurământ fata de Rege și de Țara, dar la data aceea Regele nu mai avea nici un cuvânt de spus, iar țara era la dispozitia administrației rusești. Armata care lupta contra Germaniei mergea numai din spirit de disciplina și nicidcum pentru că era convinsă că astăzi dictau interesele României. După ce trei ani am luptat tot la cot cu trupele germane, că să apărăm hotarele și independența țării, contra Rusiei Sovietice, cum se putea schimba dintr-o data, într-o singură noapte, toată această concepție de apărare și să constată că inamicul de moarte tăia devenit bun camarad, iar camaradul de până ieri, îți este dusman? Cum nimene dintre noi nu stia ce se întâmplinează exact la București, când a fost arestat Maresalul Antonescu, și pentru a nu rupe armata în două, toți luptatorii care au avut norocul să nu fie facuti prizonieri de noii nostri aliați și trimisi în Siberia, au executat ordinul regal de a întoarce armele contra Germaniei.

Dar odată cazut prizonier, deci pus în imposibilitate de a mai executa ordinul Regelui, am socotit că datoria mea este să caut o soluție, pentru că să continuă lupta contra acelui care de două secole era inamicul independenței noastre și al hotarelor României." (pp. 51-52, din *Marturii despre Legiune*)

Framântat de astfel de gânduri ajunge Generalul Chirnoaga la Comandamentul Diviziei Germane, la Corpul de Armata German și apoi la Grupul de Armate. Când a fost întrebat de colonelul Bauer la Grupul de Armate, a rezultat clar din declaratiile Generalului că el dorea să gasească o formulă de colaborare cu Germania pentru a continua razboiul contra Rusiei. A două zi, era 24 Octombrie, ziua de nastere a Generalului. Colonelul Bauer a venit cu o sticla de sampanie la el pentru a bea împreună o cupă în cinstea zilei lui de nastere, care s-a uitat de însemnatatea ei. Colonelul Bauer i-a urat sănătate și succes pentru a-si îndeplini dorința de a continua lupta contra Rusiei.

De aici Generalul Chirnoaga a fost condus, împreună cu ceilalți însotitori, în lagărul de prizonieri Lückenwald, în apropiere de Berlin, rezervat ofiterilor români prizonieri. Trebuie precizat căsătorit că Generalul Chirnoaga intrase în acest lagăr cu convingerea ferma, făurita în zilele anterioare, după ce căzuță prizonier, că locul lui este să continue lupta alături de Germania. Mai mult decât atât. S-a gândit cum ar putea să ajunga să ia contact cu guvernul german, pentru a obține permisiunea să organizeze o divizie românească, eventual chiar un corp de armată, care să continue lupta contra trupelor sovietice.

Nu cunoștea pe nimenei în Germania. Nu auzise decât de Generalul Gheorghe, care, până la capitularea României, fusese Ministrul României la Berlin. După aceea, a două zi

dupa sosirea lui la Luckenwald, a cerut, prin ofiterul german însotitor, sa fie pus în legatura cu Generalul Gheorghe, fostul Ministrul României, pentru a discuta cu el planul unei continuari a razboiului contra Rusiei.

Mare i-a fost surpriza Generalului când la 1 Noiembrie 1944, s-a anuntat vizita fostului Ministru, Vasile Iasinschi. Din aceasta vizita s-a înțeles ca forurile superioare germane nu erau de acord cu colaborarea cu Generalul Gheorghe și îi indica grupul legionar din Germania pentru o eventuală înțelegere.

Discutia cu Vasile Iasinschi a fost cordiala și s-a ajuns la un prim acord. Generalul și-a exprimat încă odata punctul lui de vedere că necesitatea națională impune să se continue razboiul alături de Germania, după ce țara noastră a fost invadată de Rusia comunista. Vasile Iasinschi i-a raspuns că există deja un început de organizare militară în apropiere de Viena și că Miscarea Legionară este total de acord cu punctul de vedere al Generalului. L-a rugat pe General ca, pentru a se lua hotărâri, să binevoiască să facă un drum la Viena, pentru a sta de vorba cu Horia Sima. Generalul Chirnoaga a declarat că acceptă invitația și va pleca spre Viena, de îndată ce se vor face demersurile necesare pentru a putea parasi lagărul.

Dupa plecarea lui Vasile Iasinschi, Generalul Chirnoaga a avut mai multe consfaturi cu ofiterii-prizonieri, carora le-a expus punctul lui de vedere și hotărârea lui de a se duce la Viena, pentru a clarifica situația. Unii s-au înclinat spre această soluție, în timp ce alții au fost reticenți.

În ziua de 6 Noiembrie a primit aprobarea de plecare la Viena, cu ofiterii ce erau dispuși să participe la întrevederi. Însotit de ofiterul german, permanent atasat pe lângă General, de când a fost facut prizonier, au ajuns la Viena în ziua de 7 Noiembrie, după masa. Nu a luat cu sine decât pe Seful sau de Stat-Major, Lt. Col. Ciobanu. Generalul Chirnoaga a fost gazduit la Grand Hotel, fata în fata cu Hotel Imperial. Aici a fost imediat vizitat de Traian Borobaru, care l-a invitat să vina la Hotel Imperial, unde îl aștepta Horia Sima.

Dupa prezentarile de rigoare l-am întrebat pe Generalul dacă este ruda cu Profesorul Eugen Chirnoaga, fost Rector al Politehnicii din București sub guvernarea noastră. M-am bucurat nespus de mult aflând că este frate cu Profesorul, socotind că prin aceasta înrudire problemele pendinte vor fi mai usor abordate. Credeam că Generalul Chirnoaga avea idei naționale ca și frațele sau. Dar nu era asta. Generalul era în primul rând un ostas și n-a militat niciodată în viața politică.

Apoi Generalul mi-a pus câteva întrebări în legatura cu guvernarea legionară, referindu-se la excesele și ilegalitățile care s-ar fi savârșit. L-am explicat aceste ilegalități, în măsură în care au existat, și nu cele trămbităte de propagandă oficială. Ele se datorează anilor de torturi și suferințe îndurante de legionari, cât și atmosferei revoluționare care domnea în țara, după alungarea Regelui Carol II.

Discutia cu Generalul a durat toată masa și a continuat seara după luarea cinei. Generalul și-a exprimat dorința să organizeze o mare unitate militară care să lupte contra Rusilor. Voia el să comande această unitate. Funcția de Ministrul de Razboi într-un guvern nu-l atragea, el fiind prea Tânăr general. Ar fi bine să se gasească un alt

general, mai vechi în grad.

Generalul Chirnoaga, în convorbirea cu mine, a fixat organizarea viitoarei divizii pe baza urmatoarelor principii:

- Comandant, un general român.
- Trupa sa fie constituită din prizonieri români, din legionari, din elevi ofiteri și subofiteri aflati la scolile din Germania, și din Sasi și Svabi, aflatorii în armata germană, ce ar dori să se încadreze în armata română.
- Divizia sa fie considerată armata națională, în sensul că legionarii să execute ordinele superiorilor lor și să renunțe la salutul legionar.
- Începerea oficială a armatei naționale să aibă loc odată cu formarea guvernului român de la Viena.
- În ce privește întrebuintarea pe front, aceste trupe să lupte numai contra Rusilor și să nu fie trimise să lupte contra Românilor.

Mi-am dat imediat consimtamântul la expunerea Generalului, deoarece punctul lui de vedere coincidea perfect cu parerile mele. În ce privește subordonarea legionarilor disciplinei militare, încă de la vizita mea la Grosskirschbaum, am atras atenția camarazilor mei de aici să se comporte ca soldați, supuși ordinelor superiorilor lor.

Odata problema constituuirii acestei divizii lamurita, Generalul Chirnoaga s-a atasat cu trup și suflet guvernului de la Viena, iar unitatea noastră de la Döllersheim a luat un avânt considerabil, atât ca număr de oameni cât și din punct de vedere al cadrelor, comandanți de batalioane și companii.

3. DE PARTEA NOASTRA

De partea noastră, a grupului mare de legionari, care constituiau baza guvernului de la Viena, s-au apropiat și ne-au sustinut din primul moment, în eforturile noastre de a constitui acest guvern, Generalul Chirnoaga și grupul de ofiteri de la Viena care au aderat la inițiativa acestuia. Este o datorie de conștiință să vorbesc în aceasta lucrare de ei, Maiorul Constantin Maftei și Comandorul Eugen Bailla.

Generalul Chirnoaga nu numai că a dat un impuls decisiv la crearea armatei naționale, dar ne-a ajutat considerabil și la acțiunea întreprinsă de mine de a îndepărta soluția unui Comitet Național, care ar fi ruinat toata lupta noastră de până acum, și a revenit la formula guvernului național, preconizată de la început. Dau aici din nou cuvântul Generalului Chirnoaga, din memorialul său, publicat în *Marturii despre Legiune*, p. 56:

"La o săptămână după sosirea mea la Viena, sunt informat că, de fapt, conducerea legionară întâmpina greutăți în formarea guvernului român din partea guvernului german, acesta punând condiția că din Guvernul Național să facă neaparat parte un general român. Cum pentru mine era însă o chestiune extrem de importantă să se formeze guvernul cât mai repede, ca să se poată trece la organizarea unei divizii, m-am dus imediat la Hotel Imperial și într-o scurta convorbire cu Dl. Sima, am lamurit

situatia. L-am întrebat daca într-adevar nu poate constitui guvernul, pentru ca nu are un general caruia să-i încredințeze postul de Ministrul de Razboi. Primind un răspuns afirmativ, l-am întrebat daca Dl. General Gheorghe nu ar accepta această funcție. Mi-a răspuns că fostul Ministrul al României la Berlin nu este de acord cu formarea unui guvern Român pe teritoriul Germaniei, preferând mai degrabă un Comitet. Ori, pentru a vorbi în numele poporului român, este necesar un guvern. Guvernul de la București fiind la dispozitia și sub autoritatea inamicului, nu poate să afirme că are libertatea de a reprezenta interesele superioare româneni. Tara Românească nu mai este practic nici suverană nici independentă. De aceea, se impune, aici în Germania, formarea unui Guvern Român, care să vorbească liber și să explice lumii adevărata situație din România. Atunci i-am declarat că accept să iau asupra mea postul de Ministrul de Razboi, dar am pus condiția că îndată ce va veni un general mai vechi decât mine, îi voi ceda locul, pentru că intenția mea era să ma ocup de organizarea unei divizii, pe care să o instruiesc și să o comand în batalie. Astfel am creat posibilitatea ca România din Germania să se poată manifesta oficial pe plan politic și militar, și să poată lua hotărâri valabile, întărîite de autoritatea cuvenită, în continuarea razboiului contra Rusiei Sovietice."

În con vorbirea aceasta cu Generalul Chirnoaga, nu m-am referit la rolul nefast jucat de Generalul Gheroghe în relațiile cu Ministerul de Externe German și înainte și după 23 August. Formula cu "Comitetul Național" se datoră precumpanitor intervenției Generalului Gheorghe pe la confidentii lui de la Ministerul de Externe, aceiași confidenți de care s-a servit și pe când era Ministrul la Berlin ca să-si azvârle arcanul contra legionarilor.

Să acumă să trecem la splendidul comportament al ofiterilor români aflati la Viena, când au apărut Generalul Chirnoaga.

Maiorul Maftei fusese numit atasat militar român la Zagreb. După prabusirea frontului german în Croația, s-a retras împreună cu soția la Viena. Era gazduit la Grand Hotel, același hotel unde locuia și Generalul Chirnoaga. Nu numai că se cunoșteau din țară, dar erau și ruineni, amândoi originari din Moldova. Maiorul Maftei vorbea o franceză impeccabilă.

Din primele zile de când ne-am întâlnit, ne-am înțeles perfect asupra obiectivelor ce trebuie să le urmărim la Viena. El susținea, că și noi, că trebuie să se formeze un guvern național și o armată națională. Foarte des vizita pe Profesorul Gamillscheg, cautând să-l convingă, din perspectiva lui de militar, de necesitatea de a se crea cât mai repede cele două instituții pe teritoriul Germaniei. Cu Ambasadorul Altenburg a avut de asemenea dese întrevederi, vorbind cu el în franțuzesc, în aceiași termeni. Era un propagandist neobosit al tezelor noastre. Cu atâtă zel susținea ideea unui guvern național, încât m-am întrebat dacă nu urmărește să obtina un post în viitorul guvern. Cu respect și admiratie, aflu de la el că nu dorește nici o funcție și duce aceasta campanie de lamurire a cercurilor germane, exclusiv pentru a aduce un serviciu cauzei naționale.

Întâlnirea cu Generalul Chirnoaga i-a dat Maiorului Maftei un nou avânt. Vedea în Generalul Chirnoaga omul trimis de destin că să înușapeze veleitatile Românilor Liberi din Germania, Guvern național, având ca ministru de razboi pe Chirnoaga, și o armată

nationala, sub comanda acestuia.

Serviciile Maiorului Maftei au fost imense. Declaratiile lui *urbi et orbi* au avut un puternic ecou atât în cercurile românesti cât și în cele germane. A combatut cu vehementa ideea unui Comitet National și a cerut pe un ton energetic să se revina la formula unui guvern national. Până astazi îl vad cum perora cauza noastră, cu o staruintă mereu reînnoita. Oriunde întâlnea pe cineva interesat în problema, pe culoarele hotelurilor unde locuia sau la masa, nu-si uita lectia politica.

Odata guvernul format, considerându-si misiunea îndeplinita, s-a retras de pe scena Vienei, preferând să-si continue exilul într-un hotel la Kitzbühel.

Comandorul Bailla aparuse la Viena pe o alta ruta. Venise direct de pe front, după retragerea trupelor germane din România. Era originar din Banat, chiar de la Caransebes. Se tragea dintr-o familie înnobilită pe timpul împaratiei austriece. De aceea în Germania își luase vechiul titlu, numindu-se von Bailla. Ofiter de aviație, a fost atasat de Statul Major Român ca ofiter de legatura pe lângă Marele Comandament German, în cursul razboiului. Când acest Comandament s-a retras în Ungaria, el a putut să treaca muntii, și apoi să ajunga la Viena, locuind tot la Grand Hotel. Pe Generalul Chirnoaga l-a cunoscut Comandorul Bailla la Viena. A devenit și el un aprig susținător al nostru, pe linia acelorași obiective ca și Maiorul Maftei, adică guvern national și armata națională. În ceasurile întunecate prin care am trecut, când guvernul german, la intrigile Papanace-General Gheorghe, voia să ne degradeze la rolul unui comitet national, Comandorul Bailla n-a cunoscut un moment de rază. Pe filiera legaturilor ce le avea cu aviația germană, a intervenit cerând, în interesul cauzei comune, să se revina la formula unui guvern national. Atât Maiorul Maftei cât și Comandorul Bailla veniseră la Viena împreună cu soțiile lor. Ele au împartasit grijile și neliniștile soților lor și când s-a ivit tulburarea din mijlocul nostru, au militat alături de noi, îndemnând pe soții lor să ne ajute, pentru a răsurna planul urzit la Externe.

4. SCHIMBAREA LA FATA

Memoriul înaintat de mine Ministerului de Externe German și-a produs efectul. Ribbentrop a revenit asupra ideii de a se constitui doar un Comitet National, asa cum fusese prevazut încă de la întrevederile mele din Prusia Orientală.

Nu pot să afirm că rezultatul acesta a fost obținut numai gratie interventiei mele. Mai întâi aveam de partea mea pe Gamillscheg și Altenburg. Acestea din urmă aveau relații strânse la Externe și fără îndoială a fost consultat în chestiunea acestei controverse. Nu pot trece cu vederea nici influențele ce s-au exercitat pe lângă Himmler din partea Serviciului SD de la Viena. Cert este că cei mai apropiati colaboratori ai lui Himmler l-au sfatuit pe seful lor să intervina pe lângă Ribbentrop pentru a se da Românilor aceasta satisfacție. Dupa anumite informații chiar Goebbels ar fi intervenit pe lângă Ribbentrop, cerându-i să revina la vechea decizie.

Gratie acestor acțiuni concentrice, venite din mai multe parti, Ribbentrop a fost nevoie să bata în retragere. Hencke a fost sacrificat și în locul lui a fost desemnat Subsecretarul de Stat Von Steengracht ca să ne invite la Berlin și să ne comunice aprobarea formării guvernului național român.

La sfârșitul lui Noiembrie, însotit de Corneliu Georgescu, Generalul Chirnoaga și Lt. Col. Ciobanu, am descins la Berlin. Profesorul Gamillscheg ne-a condus la Steengracht, care ne-a primit extrem de cordial și ceremonios, în prezența unui alt demnitar, von Rintelen. Atmosfera caldă și afectuoasă. Ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Steengracht ne-a comunicat decizia Excelentei Sale, von Ribbentrop, de a se recunoaște oficial, în numele guvernului Reichului, formarea unui guvern național român de la Viena. S-a interesat de personalitățile ce ar face parte din acest guvern și a fost extrem de bucuros aflând numele lor. A facut impresie intrarea Generalului Chirnoaga în guvern, a lui Vladimir Cristi și a lui Grigore Manoilescu, la Presa și Propaganda. Ne-a îndemnat să constituim cât mai repede acest guvern. I-am comunicat că ne-am gândit să alegem data de 10 Decembrie, care coincide cu sârbatoarea studentimii române.

5. ULTIMA TENTATIVA A LUI PAPANACE

Trebuie să-i recunoaștem lui Papanace o extrema dexteritate în a înnodă fel de fel de intrigă. Inepuizabil în a induce lumea noastră în eroare, din nefericirea toată aceasta risipa de inteligență și talent a cheltuit-o în sens negativ. Pe el îl interesa cum să ma elimine pe mine și nu cum să ajute nației în restriste. Noi la Viena faceam un efort desesperat alături de o Germanie, pe punctul de a capitula, de a abate nenorocirea ce se cernea asupra tarii. Pe Papanace îl interesa cum să împiedice formarea unui guvern național sub conducerea mea! Si, în acest scop, fecunda lui imaginatie lansa pe piață fel de fel de formule care de care mai absurde. În urma lui a gasit un aliat tot atât de pornit ca și el în Generalul Gheorghe. Si acesta ne pastra resentimente din perioada anilor 1943-1944, când, executând ordinele Maresalului, statea la pânde din cabinetul lui de ministru de la Berlin ca să mai descopere niscaiva legionari liberi ca să-i denunte Gestapo-ului, pentru a fi înșafacăti și trimisi în lagăr.

Prin Hencke, omul lui de încredere la Ministerul de Externe German, Generalul Gheorghe a reusit să ne disloce din poziția eminenta ce-o ocupam până atunci în cabinetul lui Ribbentrop și în loc de un guvern național, ne-a cazut în cap caramida unui Comitet Național. Am reacționat cu un memorandum, dar fără speranța de a schimba ceva din atitudinea Ministerului de Externe German. Printr-un concurs favorabil de împrejurări, a biruit adevarul și acel trio de opozanți Papanace-General Gheorghe-Hencke a fost eliminat din combinată politica a momentului. S-a limpezit orizontul de ultimele obstacole ce stateau în calea formării unui guvern național.

Papanace nu mai avea alta iesire decât să se resemneze după înfrângerea suferită. A câță oară? Pierduse batalia de la Berlin din vara anului 1940, după victoria de la 6 Septembrie; pierduse batalia din lagăr, după 23 August, prin chemarea mea la Marele Cartier al Führerului, și acum pierdea și batalia de la Viena, în încercarea lui desperată de a împiedica formarea unui guvern sub conducerea mea.

6. CONSTITUIREA GUVERNULUI NAȚIONAL ROMÂN

Prin audienta mea la Steengracht, la sfârșitul lunii Noiembrie, au cazut și ultimele obstacole în calea formării unui guvern național român, astă cum fusese prevazut de la primele contacte ce le-am avut, după eliberarea mea din lagăr, cu forurile superioare germane în Prusia Orientală.

Am ales ziua de 10 Decembrie 1944 pentru proclamarea guvernului, deoarece era o data istorica. Era ziua când a izbucnit miscarea studenteasca, 10 Decembrie 1922, la toate Universitatile din tara. În fiecare an studentimea româna sarbatorea aceasta zi cu servicii religioase, cuvântari în fata tineretului universitar si cu manifestatii de strada.

Lista noului guvern era formata din urmatoarele personalitati:

- Mihail Sturdza – Ministrul de Externe.
- Vasile Iasinschi – Ministrul de Interne si al Muncii.
- General Platon Chirnoaga – Ministrul de Razboi.
- Corneliu Georgescu – Ministrul de Finante.
- Grigore Manoilescu – Ministrul al Presei si Propagandei.
- Vladimir Cristi – Ministrul al Cultelor.

În dimineata de 10 Decembrie 1944, am convocat pe toti membrii noului guvern la Hotel Imperial, le-am citit decretul de numire si apoi s-a desfasurat ceremonia depunerii jurământului. Jurământul a fost luat de catre Protopresbiterul Emilian Vasilovschi, capelanul Bisericii Ortodoxe Române din Viena.

În data dupa constituirea guvernului, la Palatul Lobkowitz s-a desfasurat serbarea traditionala de 10 Decembrie. Au asistat toti ministri noului guvern, corpul ofiteresc superior al Armatei nationale si diplomatiilor germani acreditati la Viena, în frunte cu Ambasadorul Altenburg. A luat mai întâi cuvântul Profesorul Ernst Gamillscheg, care a anuntat formarea guvernului national si a urat noului guvern sa-si împlineasca telul de a vedea România din nou libera si independenta.

S-a trecut apoi la desfasurarea programului serbarii. A vorbit mai întâi Vasile Andrei, seful studentimii legionare, care a evocat jertfele studentimii române de la 1922 si pâna astazi. În continuare, corul refugiatilor, sub conducerea maestrului Cubicec, a intonat Imnul legionar si cântece nationale românesti. Asistenta a fost adânc impresionata atât de frumusetea ariilor executate cât si de starea de spirit a participantilor. Optimism si incredere în lupta finală a Germaniei.

Ministrul Altenburg mi-a exprimat la plecare satisfactia lui pentru desfasurarea programului si pentru moralul ridicat al Românilor refugiați. Era îmbujorat la fata.

7. AMARACIUNEA MITROPOLITULUI VISARION

Mitropolitul Visarion Puiu a fost adânc măhnit de întorsatura ce-au luat-o evenimentele. Aceasta, din cauza pledoariilor înflacarate ale lui Viorel Trifa, agentul cel mai zelos al lui Papanace, care-l vizita aproape zilnic la Hotelul unde locuia, asigurându-l ca pe linia Ministerului de Externe German se lucreaza la formula unui guvern sub presedintia Înaltei Prea Sfintiei Sale. Tratativele ar fi foarte înaintate, îl asigura Trifa, si se poate ajunge în curând la aceasta dezlegare. Mitropolitul Visarion, "tentat de coroana de aur", cum spunea Borobaru, își daduse consimtamântul pentru a fi

comunicat Externelor.

Dar Ribbentrop n-a retinut nici formula Mitropolitului si nici pe a mea, ci a recurs la subtilitatea unui Comitet National de Eliberare a României. În urma contra-atacului meu, combinat cu alte interventii, Ribbentrop a renuntat la solutia Comitet National si a revenit la formula guvernului sub presedintia mea.

Aceasta schimbare a fost considerata de Mitropolitul Visarion Puiu ca o înfârângere proprie, desi el nu fusese niciodata propus în aceasta functiune, ci a jucat doar rolul unui pion în jocul Papanace-Gheorghe, de subplantare a mea în fruntea guvernului.

Când s-a procedat la formarea guvernului, Mitropolitul Visarion i s-a rezervat postul de Ministrul Cultelor, deoarece corespunde situatiei lui de Înalt Ierarh al Bisericii Ortodoxe. Dar Mitropolitul a refuzat, invocând diferite motive, dar, în fond, mâhnit ca n-a ajuns în fruntea guvernului, asa cum îl îndoctrinase Trifa.

Cu mare greutate, la insistenta Ambasadorului Altenburg, Mitropolitul a acceptat sa figureze în noul guvern ca sef spiritual al Episcopiei Ortodoxe Române din Europa de Vest.

Îndată după constituirea guvernului, Mitropolitul Visarion și-a exprimat dorinta sa se retraga de la Viena într-o localitate mai îndepărtată. Serviciul de protocol i-a satisfăcut dorinta, indicându-i ca loc, de retragere localitatea Kitzbühel din Tirol. A fost încartiruit într-un hotel renumit, în conditii excelente, având tot ce îi trebuia.

Odată cu Mitropolitul a parasit Viena și Viorel Trifa. Mitropolitul l-a numit Secretar al sau. Viorel Trifa s-a bucurat de același tratament. Din toată agitația lui Papanace de a schimba configurația guvernului de la Viena, cel care a nimerit-o mai bine, alegându-se cu un avantaj substantial, a fost Viorel Trifa. A trait în condiții confortabile, până la sfârșitul razboiului, în hotelul de la Kitzbühel, în timp ce, noi ceilalți, ministri, care locuiam la Hotel Imperial, suferam adesea de frig și de foame și trebuia să coborâm în bunkerul hotelului din cauza bombardamentelor.

8. UN ANUMIT SABOTAJ

La capatul acestei parti din lucrarea mea, închinata guvernului de la Viena, nu pot uita o chestiune care m-a neliniștit mult în aceasta perioadă critica și anume un anumit sabotaj pe care l-am observat din partea cercurilor germane. Miscarea și-a mobilizat toate fortele ei disponibile din Germania și din țara pentru a ajuta armata germană să stăvileasca invazia sovietică cât mai departe de granitele ei. N-am putut salva România din cauza fulminantei penetrării a diviziilor rusești peste Carpați și a lipsei oricarei acoperiri militare germane în acest spatiu. Cei ce au proiectat lovitura de la 23 August au calculat cu schimbarea frontului și aceasta lipsa de prevedere a înaltului comandament german. De la București până în nordul țării se întindea un gol militar imens. Atât Hitler cât și consilierii săi s-au lasat înșelați de asigurările ce le primisera din partea lui Antonescu și din partea personalului lor diplomatic de la București, în frunte cu Killinger, că România va ramâne credincioasa Aliantei cu Germania.

Lipsiti de teritoriu național, noi n-am putut face altceva la Viena decât să încercam a

înjgheba o armata nationala din refugiati si prizonieri din lagare, cu care sa continuam a lupta contra comunismului. În trei luni, am savârsit aceasta isprava remarcabila. Am format un guvern national, am organizat un aparat functionaresc de sustinere a acestui guvern si am pus pe picioare o armata nationala. Am putea afirma ca obiectivele ce ni le-am propus, în conformitate cu misiunea ce ne-a fost încredintata de Hitler, le-am împlinit în proportie covârșitoare.

Dar am constatat cu surprindere si amaraciune ca în operatiile pe care le-am întreprins la Viena pentru a organiza rezistenta contra inamicului ne-am izbit nu numai de dificultatile inerente acestei actiuni, dar si de un anumit sabotaj din partea cercurilor germane care au facut apel la concursul nostru.

Mai întâi am avut de suferit reversul cu formarea guvernului national. Un bun, asa zicând, admis chiar de la începutul conversatiilor mele cu înaltele foruri germane la Rastenburg, si anume îndreptatirea de a vorbi si actiona în numele unui guvern român, mi-a fost sustras mai târziu, în urma unor intrigi la Externe, indicându-mi calea unui Comitet National. Situatia s-a restabilit, dar s-a pierdut timp si energie, care puteau fi folosite în alta parte, pâna ce functionarii de la Ministerul de Externe au pricoput eroarea savârsita.

O a doua arie de contact între guvernul român si autoritatile germane, în care colaborarea nu functiona bine, era Wehrmacht-ul. La Kaisersteinbruch, Comandantul lagarului de prizonieri era un colonel german din Wehrmacht. Am înțeles de ce interventiile noastre pentru a îmbunatati hrana soldatilor români prizonieri nu puteau fi satisfacute, dar n-am înțeles ca dupa ce grupe de sute de prizonieri români aderasera la armata nationala si au cerut sa fie scosi din lagar, pentru a fi încadrati la Döllersheim, au fost tinuti în continuare în aceleasi conditiuni de mizerie.

Schimbarea statutului lor întârzia câteodata pâna la doua saptamâni. În acest rastimp, mureau unii dintre ei, iar ceilalți, dupa aceasta cura prelungita de foamete, slabisera în asa masura încât nu puteau fi încadrati imediat, trebuindu-le un timp de recuperare. Am observat la toate convoialele de prizonieri români destinate sa plece la Döllersheim acelasi procedeu de întârziere si înfometare.

Echipa noastră de propaganda de la Kaisersteinbruch nu mai contenea cu interventiile pe la Kommandatura lagarului, cerând sa fie pusi în mars soldatii care au aderat la armata nationala. Eu însumi am intervenit pâna la cele mai înalte foruri, pentru a se grabi formalitatilor de eliberare ale prizonierilor. L-am solicitat pe Himmler sa dea ordinele cuvenite la Kaisersteinbruch ca sa scurteze perioada de detentiune a soldatilor destinati sa intre în armata nationala. Pe de o parte armata nationala avea nevoie de voluntari – erau multe baraci goale – pe de alta parte, la Kaisersteinbruch erau retinuti mii de prizonieri care asteptau sa fie pusi în libertate.

Explicatia acestui sabotaj? Nu era ceva îndreptat propriu zis contra noastră? În cercurile armatei germane se întarise convingerea ca razboiul este pierdut, ca o prelungire a lui nu serveste la nimic altceva decât doar la pierderea de vieti omenesti. Strainii din Germania, între care si noi Români, cu participarea noastră, de ultima ora, la efortul de razboi al Germaniei, contribuiau la prelungirea inutila a ostilitatilor si ca atare nu trebuesc încurajati. Ofiterii din Wehrmacht respectau ordinele primite, dar în executia

lor nu se observa zelul lor de altadata. Se observa o anumita neglijenta si încetineala.

Am fost surprins apoi ca niciodata la Viena n-am dat ochi cu Gauleiter-ul Baldur von Schirach. Acesta venise la Bucuresti, cu prilejul funeralilor Capitanului. Eu eram Vice-Presedinte al Consiliului de Ministri. Ne-am cunoscut si ne-am înțeles bine pe atunci. De asta data n-am primit nici cel mai mic semn de recunoastere de la el. Probabil ca si Baldur von Schirach gândeau în aceiasi termeni. Razboiul este pierdut si sa nu ne complicam existenta, intrând în contact cu miscari neagreate de biruitorii de mâine.

9. DEFECTIUNEA PREOTULUI PALAGHITA

Papanace s-a ales totusi cu un câstig din toata aceasta intriga ce-a urzit-o la Viena pentru a împiedica formarea guvernului de la Viena sub conducerea mea. L-a determinat pe Preotul Palaghita sa se afilieze dizidentei si sa participe la campania de denigrare a mea.

Ruptura nu s-a produs brusc, ci a trecut prin anumite etape. Am aratat mai înainte ca, impresionat de suferintele Preotului Palaghita sub teroarea antonesciana si de miraculoasa lui salvare din închisarea Suceava, l-am primit la Viena cu bratele deschise, considerându-l ca un ajutor nepretuit. L-am însarcinat cu conducerea echipei de propaganda printre noii refugiați, si ca un semn de mare încredere, l-am cooptat în organismul central de conducere al Legiunii, format exclusiv din comandanți legionari, numiti pe timpul Capitanului. El statea alaturi de Corneliu Georgescu, Vasile Iasinschi, Dr. Iosif Dumitru, Dr. Ion Fleseriu, Puiu Traian, si alti câtiva. În sănul acestui for restrâns se dezbatreau toate problemele care priveau organizarea Miscarii.

Colaborarea noastra a mers impecabil o anumita vreme. Comisia refugiaților, prezidată de Preotul Palaghita, era toata ziua pe teren, abordând pe noii refugiați unde îi întâlnea, pe strada, în hoteluri, în lagare, pentru a le explica rosturile guvernului de la Viena. Pe tineri îi îndemna sa se înroleze în armata națională. Își formase o echipă competență, în care figura, între alții, și avocatul Stanicel.

Când au avut loc întâlnirile cu capeteniile dizidente, Palaghita m-a sfatuit să fac tot posibil să ajung la un acord cu ei. L-am asigurat că asta este și dorința mea, că eu nu tin seama de ceea ce s-a întâmplat în lagar, că acolo s-au petrecut fenomene explicabile prin suferintele și temerile îndurate, dar, în libertate, presupun, că oamenii gândesc altfel, calauziti exclusiv de cauza națională.

Nu s-a putut ajunge la acest acord din cauza iesirii brutale a lui Papanace, la ultima întâlnire. Eu nu i-am cerut să facă nici o *mea culpa*. Eu eram dispus la un compromis sau acomodare, fiind gata să-l primesc chiar în guvern și în toate funcțiunile noastre la Viena.

Aflând Preotul Palaghita de aceasta ruptura, cu toate explicatiile ce i le-am dat în cadrul Forului Comandanților Legionari, am simtit la el în acel moment o oarecare raceala. Era o nemultumire abia retinuta, că și cum eu să fi fost responsabil de aceasta ruptura. Am aflat apoi, pe alte cai, că Palaghita avea dese conciliabule cu Papanace și alte capetenii dizidente. Nu m-a turburat nici aceasta stire. Ma gândeam că Palaghita ar putea exercita o anumita influență pacificatoare asupra lui Papanace, având în vedere poziția lui

actuala în Miscare.

De la un timp însă mi s-au comunicat stiri mai grave. În colocviile ce le avea cu refugiații români nu mai sustinea cauza guvernului de la Viena, ci pleda mai mult punctul de vedere al lui Papanace. Ca eu nu am platformă în țară, ca autoritatea mea, din cauza rupturii din Miscare, este slabita, ca activitatile guvernului de la Viena nu corespund așteptarilor germane și ca se pregăteste o schimbare la conducerea guvernului. Evident ca refugiații abordati de Preotul Palaghita auzind aceste concluzii chiar din partea aceluia desemnat să-i câstige pentru cauza națională, au început să manifeste anumite rezerve. La un moment dat am aflat că încetaseră recrutarile pentru armata națională din sectorul de propaganda încredințat Preotului Palaghita.

Existau dovezi abundente ca Preotul Palaghita nu numai că nu-si îndeplinea misiunea ce i s-a încredințat din partea guvernului de la Viena, ci, dimpotrivă, trecuse de partea dizidenților și duce o campanie de discreditare a acțiunii noastre în fața noilor refugiați. Nu mai puteam tolera aceasta situație, deoarece relațiile noastre cu refugiații erau primejdive să fie alterate tocmai de acela care avea misiunea să-i integreze în efortul general al guvernului. Palaghita ducea o politică de duplicitate, nemerită de mine. Un om cinsit mi-ar fi declarat că el și-a format alte opinii și se retrage din funcțiunea ce i-am încredințat-o.

Atunci l-am chemat pe Preotul Palaghita la mine și l-am anunțat că nu sunt multumit de activitatea lui, care, asa cum se desfășoara, daunează guvernului de la Viena și că sunt nevoie să-l desarcinez din fruntea Comisiei Refugiaților. Totodată i-am comunicat că nu mai are nici un sens să participe la reuniunea Comandanților legionari, dacă fiind faptul că încina mai mult spre grupul dizident decât să ne ramâne leal nouă.

Preotul Palaghita a încercat să se apere. Dar faptele lui erau prea evidente. De atunci mi-a purtat o ură îngrijorată, care nu s-a stins niciodată până la moartea lui. S-a răzbunat, publicând în exil o carte plină de infamii la adresa mea și a altor camarazi, bineînteleles cu material procurat de Papanace.

10. CAZUL VALIMAREANU

Nu stiu din ce moment și pentru care motiv a alunecat Petre Valimareanu pe linia dizidenților. Atât la Rostock cât și la Buchenwald a avut o atitudine corectă. Era bun prieten cu Ghita Costea și când acesta a luat conducerea grupului legionar de la Rostock, după ce mareea majoritate fusese internată la Buchenwald, Valimareanu a devenit seful lui de garnizoana. Când ultimii legionari liberi de la Rostock au fost transportați la Buchenwald, grupul de sub conducerea lui Costea-Valimareanu a răsturnat toate prevederile dizidenților. Aceștia își imaginau că ultimii legionari de la Rostock, venind de la Buchenwald, se vor atașa *in corpore* minusculului lor grup, răsturnând proporția de până atunci și oferind autoritatilor germane o nouă bază de apreciere a situației din lagăr. Deceptia lor a fost mare când grupul de la Rostock, cu neînsemnate excepții, s-a atasat masiv grupului mare, condus de Dr. Iosif Dumitru.

Cert este că, la Viena, Valimareanu nu mai era cel de altadata. N-am auzit despre el să fi luat contact cu Papanace sau cu alți reprezentanți ai grupului dizident. Si totusi am avut dificultăți cu el, dar de alta natură.

Mi-a cerut sa vorbeasca cu mine si când ne-am vazut la Hotel Imperial mi-a prezentat un memoriu în care se occupa de înaintarile în grad facute de mine la Viena, criticându-le. Afirma ca s-au facut greseli. Dadea si anumite nume si facea comparatie între înaintarile primite de unii si de alti legionari. Acuma, lista înaintarilor a fost întocmita de noul secretar general Corneliu Georgescu, dupa indicatiile lui Iosif Dumitru, care cunostea situatia din lagar si comportamentul fiecarui legionar. Criteriul înaintarilor a fost cum s-au comportat legionarii în lagar. Se poate ca în anumite cazuri sa se fi judecat atitudinea unor legionari prea severi si, în consecinta, si gradul ce-l primisera sa fie mai mic. Probabil ca nu s-au luat în considerare suficient de mult si antecedentele celor propusi la înaintare si nu numai etapa din lagar. Fara îndoiala ca s-au facut greseli de apreciere în anumite cazuri, la anumiti camarazi, si Valimareanu avea dreptate.

Eroarea lui Valimareanu era alta. El facea din aceasta chestiune de promovare interna a unor legionari problema capitala a Miscarii. El sustinea ca s-au ignorat fundamentele ei morale si ca aceste înaintari ignoreaza suferintele si luptele multor legionari.

I-am explicat ca vor mai fi înaintari, daca Dumnezeu ne va tine în viata, si atunci vom repară erorile savârsite acum. Nici perioada Capitanului n-a fost scutita de erori. Si pe timpul lui, la propunerea sefilor de judet si regiune, au fost înaintati în grad legionari care apoi s-au lepatat si de Capitan si de Miscalare. Erorile sunt inerente firii omenesti, caci nu putem patrunde pâna în strafundul constiintei noastre. Nu stim de câta tarie sufleteasca este capabil fiecare individ. Putem avea oricând surprize.

Cu aceasta explicatie ne-am despartit. Mare mi-a fost uimirea când peste vreo doua saptamâni ma trezesc cu un alt memoriu de la Valimareanu, având ca tema același subiect: tulburarea provocata în Miscalare de gradele ce s-au acordat legionarilor, care nu corespund meritelor si vechimii lor. Din nou ne-am vazut dându-i aceleasi explicatii. Am adaugat ca noi acum suntem angajati într-un efort gigantic ca sa organizam o noua linie de rezistenta spre România, încât chestiunea ridicata de el este adumbrata de sacrificiile cerute de lupta aceasta. **Trebuie sa ne concentrăm pe esențial.** Problema înaintarilor nu o vom pierde din vedere, dar în acest moment, sunt depasit de evenimentele de pe front. Parea ca a înțeles.

Dar n-a fost asa. Peste câtva timp revine cu un memoriu de aceeasi factura. Era al treilea. Aceeasi argumentatie si aceleasi reprosuri. Din nou am staruit sa lase aceste consideratii pentru vremuri mai bune. Acum sunt prins într-un cumul de activitati care nu-mi dau razgaz nici noaptea. L-am solicitat din nou sa ne ajute în sectoarele de activitate ale guvernului de la Viena, unde vrea el. Erau atâtea de facut în relatiile cu refugiatii si cu organismele germane.

De atunci nu l-am mai vazut. Nu frecventa nici mediul dizident. Probabil ca statea linistit într-un hotel sau o casa particulara. Ce l-a determinat sa se izoleze? Dupa toate probabilitatile, memoriile lui succesive din toamna anului 1944 nu aveau alt scop decât sa câstige timp, justificându-si retragerea lui din orice activitate a guvernului de la Viena. Dar cu ce scop? Nu exista decât o singura explicatie. Petre Valimareanu nu mai credea în victoria Germaniei si nu era dispus sa se expuna la consecintele finalului. În cazul capitulariei Germaniei, ce parea inevitabil, Valimareanu nu putea fi învinuit de

autoritatile aliate de colaborare cu regimul national-socialist. În vreme ce pe ceilalți, în frunte cu Sima, cine stie ce soarta amara îi asteapta. Odata trecuta furtuna, el își va cauta o nouă orientare în cadrul lumii ce se va statornici după razboi.

IV. CREAREA ARMATEI NATIONALE

Nu era destul să avem un guvern national, în numele caruia să vorbim, să ne adresăm tarii, pregătind-o de o ieșire contra Anticristului, care ne-a cotropit țara. Mai trebuia să dispunem și de un instrument de luptă, cu care să participăm la razboi alături de armata germană. Așa s-a ajuns, în înțelegere cu forurile superioare germane, la hotărârea de a se crea o armată națională română. Aceasta armată va fi alcătuită din refugiații români în Germania și eventual din alte țări din Occident și din prizonieri români, cazuti pe front în captivitate și internați în lagare. Armata națională a guvernului de la Viena se va constitui pe baza de voluntariat și nu ca în țara, unde sistemul de recrutare se baza pe ordine de chemare la unitatile respective.

1. CONSTITUIREA ARMATEI NATIONALE

Cel dintâi act de constituire al Armatei naționale a avut loc la Viena, într-un cadru exclusiv legionar. Pe ziua de 29 Septembrie 1944, am chemat la Hotel Imperial un grup de fruntași legionari, cărora le-am expus planul formării unei armate naționale, de acord cu autoritatile militare germane. În actuala conjunctură politică, cu țara invadată de bolsevici, nu avem alta alegere decât să ne facem datoria de ostasi. Le-am comunicat că vor pleca spre un Centru de Instrucție și, după pregătirea necesara, vor fi trimisi într-o anumita zonă de operații militare.

Dupa aceasta convocare, a urmat a doua reuniune cu toate elementele care s-au anunțat voluntar să intre în armată națională. La aceasta adunare, au participat peste o sută de Români, majoritatea legionari. Adunarea s-a tinut la Palatul Lobkowitz, în prezența Secretarului General, Corneliu Georgescu. Într-o scurta alocuție, le-am explicat celor prezenti necesitatea ca atât pe plan național cât și din punct de vedere internațional să continuăm lupta contra comunismului.

Ion Boaca, în amintirile lui despre armata națională, a expus, într-o formă sugestivă și amanuntită, cum a luat nastere cea dintâi unitate a acestei armate, compusă precumpanitor din legionari și elevi-ofiteri și subofiteri, trimisi din țara la cursuri de specializare în Germania.

"La 1 Octombrie, scrie Boaca, oamenii din grupul de mai sus s-au prezentat la Arsenalul Armatei din Viena, unde li s-a facut vizita medicală și formele de recrutare. Din acel moment au fost considerați ca soldați ai Armatei Naționale în embrion, care abia mai târziu, la 10 Decembrie, va lua ființa legală.

În dimineața zilei de 3 Octombrie 1944, la orele 3, am plecat cu toții cu trenul spre lagărul Grosskirschbaum, destinat de către autoritatile germane a fi Centrul de Adunare al Românilor din toată Germania, care vor forma viitoarele cadre ale Armatei Naționale. Grosskirschbaum, localitate aproape de Frankfurt/Oder, fusese, până la venirea noastră, un Centru de instrucție al armatei germane și acum fusese afectat Românilor.

Dupa o calatorie de doua zile si doua nopti, am ajuns la destinatie. Aici am gasit foarte multi elevi români ai scolilor de ofiteri si subofiteri, care venisera în Germania la cursuri de specializare. Trebuie sa fi fost câteva sute.

Pentru noi, legionarii, misiunea ce o primiseram, de a ne înrola în cadrele unei viitoare armate nationale si a continua lupta contra comunismului în noile împrejurari, era un fapt normal, caci corespundeafirmarii noastre ideologice. Nu tot asa de simplu si natural se prezenta lucrurile cu elevii ofiteri si subofiteri. Ei treceau printr-o stare sufleteasca grea. Actul de la 23 August ii puseste în mare încurcatura. Ei erau pe punctul de a se întoarce acasa, unde ii astepta si tresa de sublocotentent si unde urmau sa fie încadrati în unitatile respective. Noua situatie ii dezorientase complet. Unde era locul lor si de care parte trebuiau sa îsi faca datoria?

Ei nu simpatizau cu bolsevicii, dar atitudinea Regelui, cu neasteptata schimbare de front, le-a creat grave probleme de constiinta. Mai ales intervenea si împrejurarea ca noua armata nationala se constituise sub egida Miscarii. Generalul Chirnoaga si alte cadre ofiteresti nu aparusera încă alaturi de Comandant. Colaborarea strânsa si intelegera perfecta cu ofiterii români va avea loc mai tarziu, dupa stramutarea grupului la Döllersheim.

La Grosskirschbaum ne aflam fata în fata grupul de „civilisti”, în mare parte legionari, si grupul mult mai mare al acestor elevi ofiteri si subofiteri. Misiunea noastră, pentru moment, nu era de a face instructie, ci de a intra în contact cu acești militari si a le explica situația politica ieșita din evenimentele de la 23 August, cu invadarea teritoriului național de bolsevici, care va avea grave consecințe pentru existența Statului Român. Cu certitudinea în plus ca bolsevicii (asa cum prevestise Capitanul) nu vor respecta nici ordinea sociala si nici independenta Statului. Vom fi redusi la sclavie politica si sociala. România, fructul atâtorelor sforțari si sacrificii, va dispare pentru a face loc unui pseudo-stat românesc, condus de uneltele Moscovei, o suferinta de nedescris se va abate asupra poporului nostru.

Grupa de legionari, de sub conducerea lui Coman si Ilie Smulcea, din care mai faceau parte si Nelu Paunescu, Lututovici, Nagacevschi si fratii Rahmistroiu, a intrat imediat în acțiune. Aceștia, prin discutii si contacte personale, au reusit sa schimbe destul de repede climatul initial, determinând pe multi elevi sa participe la noua cruceada națională contra cotropitorului din rasarit.

În lagărul de la Grosskirschbaum, cum am spus, nu se facea instructie. Noi am ramas în haine civile, asa cum venisem, în timp ce elevii scoalelor speciale din Germania erau în haine militare. Din cauza deosebirii de 'straie' si mentalitate, contactul a fost oarecum dificil la început. Elevii au fost însă impresionati de faptul ca la acești 'civili' domnea o ordine si o disciplina perfecta, ca desi 'civili' se comportau ca militarii, ca la masa si în alte ocazii, mergeau în coloana cântând. În felul acesta, procedând cu multă atenție, fara a brusca situația, fara a impune înrolarea obligatorie în noua armata națională, ci, din contra, facând din adeziunea Românilor din Germania un act de voluntariat, în câteva zile atmosfera s-a dezghetat. Îndată au început discutiile si schimburile de pareri pe un ton amical si entuziasmat".

(.....)

"Sansele de victorie în razboi, alaturi de Germania, sunt minime, le mai spuneam eu, dar noi avem datoria ca un act de protest istoric, sa continuam lupta contra comunistilor, care nu numai ca au ocupat tara, dar ii vor schimba aspectul religios, national si social.

Le mai spuneam ca primejdia unei stăpâniri comuniste a fost semnalata de Capitan cu doua decenii înainte si ca Miscarea Legionara, cu sacrificii enorme, a luptat fara sovare pentru prevenirea ei. Din cauza aceasta a fost decapitata si prigonita pâna în ultimul moment, iar acum, când clarviziunea lui Corneliu Codreanu a devenit o trista realitate, e de datoria noastră sa continuam pe drumul trasat de el".

Pâna aici tine expunerea lui Boaca asupra începutului armatei nationale la Grosskirschbaum. A fost o experientă care a durat aproximativ o luna de zile, în care timp s-a realizat apropierea sufleteasca între legionari si elevii-ofiteri adusi de la scolile din Germania. Cum scrie si Ion Boaca, aici nu s-a facut instructie, ci doar întrepatrunderea morala si politica între cele doua grupe de Români, pe care i-a prins acțul de la 23 August în Germania. Colaborarea strânsa cu ofiterii români nu va avea loc decât mai târziu, după stramutarea întregului grup de la Grosskirschbaum la Döllersheim.

2. O vizita la Grosskirschbaum

Pe la 20 Octombrie 1944, am vizitat, însotit de Traian Borobaru, lagărul de la Grosskirschbaum. Am adunat pe toti cei concentrati în acest lagăr, legionari si elevi ofiteri, într-o sala mare, pusa la dispozitie de Comandantul german al lagărului. Comandantul lagărului era un ofiter SS, care însă nu dispunea de autoritate militară asupra grupului românesc. Misiunea lui se restrângea la menținerea ordinii interne din lagăr. Mai exista în acest lagăr personalul administrativ si cei ce se ocupau de hrana trupei. Trupele germane plecaseră de aici, fiind evacuate înainte de venirea Românilor.

În cuvântarea mea am insistat asupra necesitatii de a se crea o armată națională, care să continue lupta alături de Germania. Pe vremea aceea deja stirile ce veneau din România erau din ce în ce mai nelinișitoare. Trupele sovietice se comportau cu salbaticia lor caracteristică, îngrozind populația. Aceste stiri deprimante ajunseseră și la urechile elevilor-ofiteri, determinându-i să se ataseze nouă în număr tot mai mare.

Adresându-mă lor, le-am vorbit de rolul lor precumpanitor în formarea armatei naționale și i-am rugat să-i înțeleagă pe legionari, care provin dintr-un alt mediu. De asemenea, i-am avizat pe toti că ar putea să se iveasca și alte categorii de voluntari, provenind dintre proaspetii refugiați în Germania. Si acestia trebuie tratati cu multă atenție și bunavointă, pâna ce se vor obisnui cu noile împrejurări, diferite de cele ce le-au lasat în tara.

Delegatul meu de pâna atunci la Grosskirschbaum, Coman, și-a exprimat dorința să fie schimbat din funcțiunea ce-o avea pâna atunci, și atunci am numit în locul lui pe Ilie Smulcea ca sef al grupului legionar de aici, bucurându-se de o mai mare autoritate.

Am vorbit apoi în cerc restrâns exclusiv cu legionari, avizându-i să tina seama de acest numeros grup de elevi-ofiteri, care vin dintr-o alta lume. Sa se comporte cu ei în asa fel încât să se simta bine în mijlocul nostru. Le-am recomandat să procedeze cu mult tact în relațiile cu ei și să raspunda cuviincios și cu multă răbdare la toate întrebările și

obiectiunile lor.

M-am interesat apoi de conditiile de cazare si alimentare ale grupului românesc concentrat aici. Mi-au comunicat toti ca ratia alimentara este suficienta si ca sunt tratati de Comandantul lagarului ca niste camarazi de-ai lor.

3. ETAPA DÖLLERSHEIM

Centrul de formare al armatei nationale se stramuta, la sfârsitul lunii Octombrie, de la Kirschbaum la Döllersheim, o localitate în Austria, la 90 km. Nord vest de Viena.

Aceasta schimbare a fost hotărâtă de autoritatile germane, pentru ca începând perioada de organizare si instructie a armatei nationale, unitatea militara în curs de formatie sa fie mai aproape de sediul guvernului de la Viena si a lagarelor de prizonieri români, concentrate în cea mai mare parte tot în jurul acestui oras. Abia cu stramutarea la Döllersheim începe instructia propriu-zisa a trupei, caci, cum am precizat, la Grosskirschbaum nu s-a facut altceva decât o prima selectie de personal militar, prin cunoasterea reciproca si întrepatrunderea psihologica între elementul legionar si tinerii de la scolile de ofiteri si subofiteri din Germania. O mare parte dintre acești tineri au acceptat sa intre în armata nationala. Altii, putini la numar de altfel, au preferat sa ramâna pe pozitia lui 23 August si au fost trimisi în lagar.

La Döllersheim s-a savârsit unitatea sufleteasca între toti românii care au aderat la armata nationala, mai ales dupa ce Generalul Chirnoaga si-a însusit din proprie initiativa proiectul constituirii unei divizii românesti, care sa continue lupta alaturi de Germani contra comunismului.

Cadrul ofiteresc de la Döllersheim era extrem de amestecat. Nu era format numai din români, ci si din ofiteri germani. Acestia detineau posturile de comanda ale regimentelor. Dar s-a mai produs o interferenta. Ofiterii germani, atasati unitatii românesti, proveneau din doua surse: erau ofiteri germani recrutati dintre sasii si svabii din România. Asa de pilda, Comandantul de la Döllersheim, Colonelul Ludwig, era originar din Ardeal, eminent militar, dar lipsit de tact în relatiile cu ofiterii români. A trebuit sa treaca câtava vreme pâna ce s-a ajuns la o convietuire armonica între gradele superioare ale unitatii. Mai trebuie adaugat ca si printre legionarii voluntari erau multi cu trese de sublocotenent. Cum era si firesc, acestora li s-au dat comenzi importante în cadrul primului regiment în curs de formatie. Adeseori, legionarii au ajuns sub comanda ofiterilor tineri care s-au atasat armatei nationale si, invers, unii dintre elevii-ofiteri au trecut sub comanda unor legionari care aveau grade mai înalte. S-au produs oarecare neînțelegeri si chiar conflicte la început, care numai cu timpul au putut fi apligate, prin efortul comandanților de batalioane, care erau doi români, Opris si Dreve.

La Döllersheim, nucleul armatei române, constituise la Grosskirschbaum, a cunoscut o mare afuentă de voluntari, proveniti în cea mai mare parte din prizonierii din lagarele germane. La acestia s-au adaugat si un numar însemnat de tineri refugiați români care au aderat la guvernul national si s-au înrolat în armata.

4. REGIMENTUL 1 DEPUNE JURAMÂNTUL

La câteva zile după constituirea guvernului național român, primul regiment organizat la Döllersheim a depus jurământul de credință. Jurământul a fost depus catre Führerul Adolf Hitler, în calitate de sef suprem al armatelor germane și aliate care luptau contra comunismului, și catre Horia Sima, în calitate de sef al guvernului național român de la Viena.

Preotul Cojocaru, duhovnicul regimentului, a celebrat slujba religioasă, după care s-a rostit de ostasi formula jurământului. Generalul Platon Chirnoaga, în calitate de Ministrul de Armate, vorbeste ostasilor, cerându-le să continue lupta armatei românești contra Sovietelor, alături de armata germană.

Comandantul Regimentului 1 a fost numit Majorul Wehnert. Comandanții de batalioane erau ofițeri români, Capitanii Opris și Dreve, care s-au atasat guvernului de la Viena. Cadrele companiilor erau formate în mare parte din ofițeri și subofițeri proveniți de la scolile speciale din Germania. Legionarii s-au împrăștiat în toate companiile, unii cu grade, iar alții fără, pentru a fi mai aproape de soldați, explicându-le misiunea noii armate și ajutându-i la adaptarea lor instructiei din Germania și cunoașterii armelor speciale. După câteva săptămâni, grăție influenței legionarilor, s-a facut sudura sufletească între diversele elemente ale armatei naționale, provenind dintr-legionari, refugiați, prizonieri și tineri ofițeri, ieșiți de la scolile speciale din Germania. S-a realizat o armată, greu de prevăzut la început, omogenă și cu moralul ridicat.

5. EVOLUTIA ARMATEI NATIONALE

După proclamarea guvernului român de la Viena și după ce Generalul Chirnoaga, în calitate de Ministrul de Război, a luat comanda trupelor românești cantonate la Döllersheim, efectivele armatei naționale au crescut într-un ritm vertiginos. De la câteva sute de elemente, varsate de la Kirschbaum, provenite precumpanitor din legionari și elevi ai scolilor militare, s-a ajuns la aproape opt mii în decursul lunii Decembrie. A fost o influență considerabilă de voluntari, veniți precumpanitor din lagarele de prizonieri din jurul Vienei. Dar n-au lipsit voluntari și dintre proaspetii refugiați din România. Am avut bucuria să salut la Viena un grup de legionari din Italia, între care prietenul Caraiani, pe care l-am cunoscut în fuga mea în Italia, și pe Crivat, o distinsă figură de legionar și intelectual care m-a ajutat apoi mult în cursul peregrinării mele prin această țară, după sfârșitul războiului.

Așa cum s-a convenit de la început, dat fiind că unitatea noastră trebuia să opereze în cadrul armatei germane, sef suprem al trupelor de la Döllersheim a fost numit Colonelul Ludwig, un compatriot de-al nostru originar din Ardeal. Colonelul Ludwig condusese până atunci o divizie de voluntari albanezi anticomunisti, care a luptat cu o viteză neîntrecută contra partizanilor lui Tito și a altor sefi locali comuniști. După catastrofa germană din Balcani, în urma actului de la 23 August, Colonelul Ludwig a ramas disponibil și atunci Hitler i-a încredințat conducerea armatei de voluntari români. Colonelul Ludwig vorbea o românească perfectă, ceea ce i-a înlesnit contactul cu ofițerii și soldații români.

În ordine ierarhică, după Colonelul Ludwig venea Majorul Wehnert, care comanda primul regiment al proiectatei divizii românești. În acest scurt interval, Colonelul Ludwig a început organizarea celui de-al doilea regiment de voluntari români, disponând atât de

cadrele necesare de ofiteri si subofiteri cât și de suficiente efective. Regimentul 2 s-a completat și instruit în cursul lunilor următoare, Ianuarie și Februarie 1945.

Revenind la primul regiment, trebuie adăugat că Statul Major al regimentului, de sub comanda Maiorului Wehnert, era format din ofiteri germani calificați, între care unii erau săși originari din Ardeal, fapt care înlesnea contactul cu ofiterii și soldații români.

Seful Armatei Naționale era Generalul Chirnoaga, Ministrul de Război în Guvernul de la Viena. Statul lui Major era compus din urmatorii ofiteri superiori:

- Lt. Col. Ciobanu – Sef al Statului Major al Diviziei.
- Comandor Bailla – Secretar General al Ministerului de Război și Consilier pentru problemele aviației.
- Colonelul Alexandrescu – însarcinat de Generalul Chirnoaga cu supravegherea instrucției la regimentele de la Döllersheim.

La formarea Regimentului 2, n-a fost numit momentan în fruntea lui un ofiter superior german. Raspunderea organizării și instrucției acestui regiment a cazut atunci asupra a doi militari de elită, Maiorul Bumbacescu și Capitanul de cavalerie Ion V. Emilian, cunoscutul luptător naționalist, încă din vremea miscării studentesti. Amândoi au cazut prizonieri în luptele de pe Tisa și aflând de formarea unei divizii românesti de la Döllersheim, au cerut să fie scosi din lagăr și să-și înrolătă în armata națională. Sub comanda lor, regimentul 2 a atins repede gradul de pregătire al regimentului 1, încât putea fi oricând trimis pe front.

6. SOARTA PRIZONIERILOR ROMÂNI DIN GERMANIA

Ca urmare a întoarcerii frontului după 23 August și a luptelor dintre armata română și armata germană în retragere, au cazut o multime de prizonieri români în mâinile Nemților. În sectorul de nord al frontului, la Szolnok pe Tisa, aproape întreaga divizie a Generalului Chirnoaga a intrat în prizonierat. Acești prizonieri au fost mai întâi pusă în mars spre lacul Balaton, unde au fost încărcătați în niste baraci. De aici, tot pe picioare, au fost trimisi în Austria și internați în lagărul de la Kaisersteinbruck. Generalul Chirnoaga a vizitat acest lagăr și iată cum a descris ce a vazut acolo:

"Nu departe de Viena era lagărul de prizonieri Kaisersteinbruck, unde se găseau câteva mii de soldați români. Cea mai mare parte dintre ei erau încă îmbrăcați în uniformă de vară, fără paturi și fără încălțaminte. În urma marsurilor lungi executate din România prin Ungaria, până în Austria, încălțaminta trupelor se rupsese complet și încă nu primiseră altă când au fost facuti prizonieri. Pe lângă aceasta lipsa de îmbrăcaminte, se adăuga lipsa de caldura în mijlocul iernii din anul 1944-1945 și o mâncare extrem de saraca. Mortalitatea în rândurile acestor soldați ajunsese la un grad îngrijorător. Interventia guvernului național român, pe lângă autoritatile competente germane, pentru o ameliorare a situației prizonierilor români, a ramas fără rezultat. Lipsa alimentara, de care suferea întregul popor german, se rasfrângea în chip cu totul grav asupra alimentatiei prizonierilor, socotiti guri inutile. Prizonierii englezi, francezi, americani, primeau prin crucea rosie internațională pachete bine asortate, care le

usurau mult viata. Prizonierii români nu primeau nimic. Din aceasta stare de nedescris au fost salvati numai aceia care au venit în armata nationala, în numar de câteva mii."

(*Istoria politica si militara a razboiului României contra Rusiei Sovietice*, p. 297).

Am fost si eu de mai multe ori în lagărul de prizonieri de la Kaisersteinbruch. Am fost cutremurat de condițiile de viata în care erau tinuti prizonierii români. Am intervenit de mai multe ori la comandamentul lagărului să le acorde minimum de existență. Dar nu depindea de conducerea lagărului să li se îmbunatătăasca nivelul de viata, ci de ordinele ce le primisera. Prizonierii români au fost assimilati tratamentului aplicat prizonierilor russi.

Din punct de vedere german, era explicabila atitudinea lor. Românii au luptat cot la cot cu soldatii germani patru ani de zile și și-au varsat sângele împreuna de la Prut până în Caucaz. Si acum Românii au întors armele contra noastră și ne omoara soldatii nostri, luptând alaturi de inamicul nostru. Ce consideratie putem avea fata de ei si cum vreti sa-i tratam?

Situatia era chinuitoare si argumentele lor puternice. Singura posibilitate de salvare a acestor mii de prizonieri români, amenintati sa moara de foame si de boli, era sa intre în armata nationala. Intrând în armata noastră, în curs de formatie, pe de o parte ei rascumparau eroarea conducerilor politici care i-au împins sa ridice armele contra propriului lor aliat, iar, pe de alta parte, scapau de spectrul foamei, primind o hrana, daca nu îndestulatoare, cel putin suficienta ca sa supravietuiasca. Acesteia au fost 'salvati', cum spune si Generalul Chirnoaga.

7. ECHIPA LEGIONARA DE LA KAISERSTEINBRUCH

Nici vizitele mele repetate si nici ale Generalului Chirnoaga la Kaisersteinbruch n-ar fi dus la rezultate multumitoare, fara de propaganda desfasurata de o echipa de legionari în mijlocul prizonierilor români.

Între prizonierii români din acest lagăr domnea o stare de confuzie indescriptibila. Abia ajunsi pe front si au fost capturati, aproape în totalitatea lor, soldatii unei divizii. Adeziunea lor la armata nationala era combatuta cu înversunare de un grup numeros de subofiteri, care au ajuns în prizonierat odata cu ei. Ofiterii au fost separati încă de pe drum si trimisi în alt lagăr. Acești plutonieri, care n-aveau alt orizont politic decât al cazarmii lor, îi avertizau pe soldați ca daca intra în noua armata, vor avea de suferit represalii la întoarcerea în tara si daca nu ei, familiile lor. Speriati de aceasta perspectiva, masa soldatilor statea în rezerva, nestiind ce drum sa apuce. Traiau în conditii de viata crâncene si zilnic erau dusi câțiva dintre ei la groapa. Si atunci se zbateau între temerea ca vor fi trasi la raspundere, la sfârsitul razboiului pentru tradare, si mizeria în care traiau. Viata li se scurgea picatura cu picatura din vine, fiind amenintati sa dispara.

La scurt interval dupa stramutarea grupului de soldati de la Kirschbaum la Döllersheim au aparut primele contingente de prizonieri români de la Kaisersteinbruch în nou cantonament militar. Înca de timpuriu, de la aparitia primelor grupe de prizonieri români la Kaisersteinbruch, pe la jumătatea lunii Octombrie, am numit o comisie de

propaganda si recrutare, pentru acest lagar. Rolul acestei Comisii era sa pastreze permanent contactul cu prizonierii din acest lagar, lamurindu-i asupra telurilor noastre. Evident, rolul acestei Comisii a crescut considerabil dupa sosirea masei de prizonieri români capturati pe Tisa, care au devenit factorul principal de recrutare de voluntari pentru armata nationala.

Aceasta Comisie a fost formata din legionari de prima linie, cunoscuti prin intelectualitate, tactul si darul lor oratoric. Comisia s-a constituit sub conducerea avocatului Vasile Mailat, ofiter al armatei române cu gradul de locotenent. O alta figura remarcabila a Comisiei a fost scriitorul Vasile Posteuca, el însusi sublocotenent în rezerva. Mai faceau parte din Comisie scriitorul Toader Ioras, renumit pentru darul lui de povestitor, putând sa talmaceasca soldatilor 'pre limba lor' sensul actiunii noastre. Un alt virtuos al cuvântului, Eugen Teodorescu, sef al Regiunii Constanta, intrase de asemenea în sâmul acestei Comisii. Am ales dintre legionarii de la Viena pe cei mai îndemânameci sa convinga prin verbul lor înflacarat pe soldatii-prizonieri, determinându-i sa accepte înrolarea lor în armata nationala.

Succesul guvernului de la Viena între prizonierii români de la Kaisersteinbruch se datoreaza în proportie covârsitoare acestei echipe. Acești patru camarazi au stat zi de zi în mijlocul soldatilor prizonieri, fară nici o întrerupere, de la începutul până la sfârșitul campaniei, când s-au apropiat Rusiei de Viena. Cea mai mare parte a prizonierilor au putut fi convinsi sa se înroleze în armata nationala, constituind contingentul cel mai important al diviziei în formatie.

Un numar extrem de redus, circa 600, au ascultat de acesti plutonieri naravasi si au ramas în lagar. Aceștia, împreuna cu rau sfatuirorii lor, au pierit toti de foamete si boli. În special au fost decimati de tifosul exantematic ce-a izbucnit în mijlocul lor.

8. SCOLILE SPECIALE

Armata nationala functiona dupa regulile oricarei armate din lume. Era sub comanda Ministrului de Razboi din guvernul de la Viena, Generalul Platon Chirnoaga. Acesta își organizase un Stat-Major din ofiteri superiori, care acceptasera, odata cu el, sa continue lupta contra comunismului. Cum însa atât guvernul national cât si armata nationala s-au constituit pe teritoriul german, ni s-au impus anumite obligatii din partea guvernului Reichului, care decurgeau din situatia noastră specială. Comandantul Diviziei de la Döllersheim era un ofiter german, numit direct de la cartierul Führerului, Colonelul Ludwig. Seful primului regiment era Majorul Wehnert, care-si întocmisse un Stat Major al regimentului, format din ofiteri germani, provenit din Wehrmacht si SS, între care unii erau originari din Ardeal. Mai jos însa, de la Batalion la Companii, toate posturile erau ocupate de ofiteri români. La regimentul 2 nu se fixase încă ordinea definitiva de bataie. Ofiterii care se ocupau de instructia trupei erau exclusiv români.

Participarea româneasca la constituirea armatei nationale nu s-a limitat la unitatea de la Döllersheim. Mai existau anumite nuclee, raspândite pe la scoli speciale. Aceste efective, formate din ofiteri si soldati erau destinate unor misiuni speciale, în spatele frontului inamic. Aceste scoli speciale erau raspândite în jurul Vienei si fiecare se afla sub o comanda autonoma.

Cea dintâi scoala specială s-a înființat la Breithenfurt, o localitate lângă Viena. Apartinea organizatiei Abwehr și se afla sub comanda Locotenentului Pfeiffer, denumit Piff. În aceasta scoala au fost pregătite opt echipe care au fost parăsute în țara, în Decembrie 1944.

Al doilea centru de pregătire a trupelor speciale a fost la Korneuburg, nu departe de Viena. Aici se instruiau în lupta de guerrila un grup de aproximativ 70 legionari. Acest grup nu era nou recrutat, ci venise de la Friedenthal-Oranienburg, unde fusese supus unui antrenament de circa o lună de zile. Cum misiunea pentru care fusese selectat acestui corp cazuse, s-a decis transferarea lui la Korneuburg, unde să continue instrucția în cadrul altor obiective. Acest grup apartinea organizatiei Skorzeny. Era comandant de Locotenentul Müller, având ca ajutor pe Virgil Popa.

Cel mai numeros grup de intervenție era cantonat la Stockerau, nu departe de Korneuburg. Aici exista o formăție mai mare, denumita Jagdkommando Skorzeny Sud-Ost, aflata sub conducerea Maiorului Benesch. Din aceasta unitate facea parte și un detasament românesc sub comanda Maiorului Toba. Acest grup era format nu numai din legionari, ci și din alți voluntari români, proveniți dintre elevi-ofiteri sau soldați razleti. Pregătirea acestui grup se concentra spre un obiectiv militar de mare ampioare. Se pregătea o ofensiva a trupelor germane în Ungaria și misiunea lui era să taie liniile de comunicație în spatele frontului inamic.

9. OFITERI ROMÂNI LA SECTIUNEA IC

Pe front, la marile comandanțe militare, era o secțiune denumita IC, a caruia misiune era să culeagă informații din tabara inamicului, cu scopul de a descoperi dispozitivul de luptă al acestuia, forțele de care dispune și planurile lui de moment. În fruntea Secțiunii IC pentru întreg frontul din răsărit se afla Generalul Gehlen, recunoscut și de Hitler ca un om integră și neîntrecut în acest domeniu.

Ni s-a cerut și nouă, în cadrul colaborării militare cu trupele germane, să repartizăm câțiva ofiteri în zonele de luptă care să servească în această secțiune. Noi declaraseram de la început să nu vom lupta contra propriilor nostri frați. Dar forurile superioare de la IC ceruseră, ca o excepție, să acceptăm ca ofiterii detasati la această secțiune să fie întrebuiți pe front în fața trupelor române. Mi-am dat consimtamântul, reflectând că ofiterii detasati în fața trupelor române nu erau destinați să îndeplinească misiuni belice, ci exclusiv informative: să culeagă informații de la prizonierii români și să-i determine să treaca de partea armatei naționale.

Înainte de a sosi ofiterii nostri în zona frontului, se găsea în Slovacia un detasament românesc, numit *Vulturii*, care colabora cu Germanii. Ei trecuseră de partea acestora în momentul rupturii de la 23 August și acum operaau în cadrul Secțiunii IC în fața trupelor românesti. Detasamentul acesta era format din trei ofiteri și 10 subofiteri. Seful lui era Maiorul Balotescu, ajutat de Capitanul Andrei Nicola și de Sublocotenentul Dumitrescu.

Din partea guvernului de la Viena, au fost detasati în cadrul acestei secțiuni locotenentii Viorel Boborodea și Ilie Rotea. Ei locuiau la Bratislava, de unde faceau dese incursiuni în zona frontului. Cu aceeași misiune a fost trimis să opereze în Slovacia și Capitanul

Beldie, cunoscut în exil sub numele lui de scriitor: Stefanescu-Govora. El s-a stabilit în satul Gorodno, unde se afla mai dinainte detasamentul Maiorului Balotescu. Capitanul Stefanescu Govora avea o pozitie autonoma. Nu facea parte din acest detasament, ci statea la ordinele Capitanului Reinhard, seful IC-ului din Budapesta. De altminteri, Govora nu a stat mult nici la Gorodno, fiind solicitat de Capitanul Reinhard pentru alte misiuni.

Capitanul Stefanescu-Govora (Beldie) a desfasurat o activitate intensă în zona frontului românesc. Mergea pe motocicleta, din lagăr în lagăr, unde se găseau prizonieri români. Lagarele erau sub paza Ungurilor. Căuta pe deoparte să obtina de la Unguri o îmbunatatire a soartei lor, iar, pe de alta parte, să convingă pe soldați să se alăture armatei naționale, plecând la Viena.

De la Gorodno a fost mutat la scurt interval, în satul Chtelnika, tot în Slovacia. Aici a ramas, îndeplinind aceeași misiuni, până la sfârșitul ostilitătilor. Apropiindu-se de Rusi, Nemții și-au facut bagajele și s-au pregătit să evacueze localitatea. În ultima clipă, când Govora era pe punctul să fie încercuit, a putut scăpa într-un camion.

Pe Rotea nu l-a cunoscut. În schimb l-a întâlnit pe Boborodea într-un sat din Slovacia, Boborodea i-a propus lui Stefanescu Govora să-l însotească în țară, deoarece "acesta este cel mai bun lucru ce ne-a ramas". Govora a respins propunerea și s-au despartit. "Boborodea, remarcă cu amaraciune Capitanul, nu cunoștea suficient de bine pericolul bolsevic și de aceea a trebuit să facă 20 de ani de închisoare."

V. APOTEHOZA

Punând acest titlu pretentios în fruntea partii ce urmează, nu vrem să exaltăm ispravile guvernului de la Viena în perioada cuprinsă între constituirea lui oficială, 10 Decembrie 1944, și disparitia lui, odată cu capitularea Germaniei, 8 Mai 1945. Ne referim la un alt aspect al guvernării noastre. Să anume la faptul că, în fapt, colaborarea noastră cu Reichul în aceasta perioadă germană s-a realizat într-o formă plenară. Toate operele au cazut și intrigile celor de rea credință n-au mai avut audientă în locurile unde se hotără atitudinea guvernului german față de noi. Abia de la aceasta dată am avut calea liberă pentru desfășurarea potentialului nostru de luptă. Abia de la 10 Decembrie fraternitatea de arme între Germani și Români refugiați a fost definitiv pecetluită. Am fost considerati ca facând parte integranta din dispozitivul lor de razboi. Am fost alături de Germania până în ultima zi a giganticei batalii pentru libertatea popoarelor și a civilizației europene contra invaziei din răsărit.

Germanii au dat un examen urias în aceasta batalie, iar noi, prin armata națională, ne-am încadrat în același front cu viteazul popor german, într-un ultim efort pentru salvarea Europei de bolsevism. Onoarea e că atât mai mare pentru noi cu cât perspectivele de victorie erau dispăruite, în aceasta întreprindere de ultima ora alături de Germani. A lupta fără speranță, fără a distinge nici o geană de lumina la orizont. Asa s-au comportat ultimii germani care l-au urmat pe Hitler și asa am facut și noi, Români, rezistând în tranșee până în ceasul amar al înfrângerii.

Paginile ce urmează relatează tocmai aceasta perioadă de compenetratie totală între

efortul nostru de razboi, modest prin natura împrejurarilor în care am fost siliti să luptam, rupti de tara, și ultimul act al epopeii germane de stăvile a invaziei bolsevice. Deveniserau aliați ai poporului german, în locul acelora care au întors armele contra lui, prin acțul de la 23 August.

1. SARBATOAREA CRACIUNULUI

Mi-a ramas în minte, ca o amintire nestearsa, Craciunul Anului 1944. L-am întâmpinat cu bucurie și incredere. Situația noastră se consolidase. Se formase guvernul și mii de prizonieri intrau pe poarta lagărului Döllersheim, scapând de la moarte, iar pe noi întârindu-ne cu contingentul lor, ca să încheagam proiectata divizie. Regimentul 1 era aproape încheiat și al doilea era în formare.

Aceasta stare sufleteasca era generala. Membrii guvernului, corpul ofiteresc și tinerii soldați, abia scăpati din infernul de la Kaisersteinbruch, formau o unitate de găndire și simtire, în jurul vigurosului nucleu legionar. În țara fusesera parăsute mai multe echipe și altele așteptau să-si ia zborul spre linia muntilor.

Pentru sărbatoarea de Craciun, unitatea de la Döllersheim a facut pregătiri speciale. Comandamentul german promise dispozitii de la forurile superioare ca să pregăteasca, în masura posibilitatilor, sărbatorirea acestei zile cu fastul cuvenit. Ratia soldaților a fost marita, iar corpului ofiteresc i s-a oferit chiar un pahar cu vin.

Dupa Serviciul Divin, savârsit de duhovnicul regimentului, preotul Cojocaru, întreaga asistenta, soldați și ofiteri, s-au adunat într-o sală mai mare, unde a avut loc serbarea ostaseasca. S-a jucat mai întâi piesa *Irozii* de către un grup de tineri, care au apărut pe scenă în costumele acelei epoci îndepartate. A urmat apoi corul ostasilor, condus de studentul Nagacevschi. S-au cântat colinde din toate tinuturile românești. Serbarea s-a încheiat cu imnuri naționale, cântate de întreaga asistenta, cu multă însufletire. La urmă, Generalul Chirnoaga, în calitate de sef al armatei, a vorbit ostasilor, îndemnându-i să-si facă datoria, asa cum au luptat în Rusia, pentru recucerirea pamântului stramosesc, invadat de hoardele din răsărit.

Întreaga asistenta s-a îndreptat apoi spre o alta sală, unde li s-a servit masa. Membrii guvernului, împreună cu Colonelul Ludwig, cu ofiterii superiori germani și români, au fost invitați la o masă aparte. Discutia a fost foarte animată. Tocmai începuse ofensiva germană în Ardennes, cu rezultate promitătoare. Moralul tuturor, trupa și ofiteri era foarte ridicat. Am trait un moment de comuniune spirituală a tuturor Românilor concentrati la Döllersheim, iluminat de speranța unei schimbări iminente și pe frontul din Ungaria.

LA BADEN AM WIEN.

SOSIREA PROFESORULUI SÂNGIORGIU

Dupa serbarea ostaseasca de la Döllersheim, am avut bucuria să petrec zilele de Craciun la Baden am Wien, o localitate balneară aproape de Viena.

Am fost invitat la acest complex balnear de către Serviciul Protocolului de la Ministerul de Externe, atasat pe lângă cele două guverne, bulgar și român, încărtiruite la Hotel

Imperial. Am trait, împreuna cu sotia mea si Grigore Manoilescu, câteva zile de odihna, în conditii exceptionale. Am avut o camera calda si o masa îndestulatoare, uitând de Imperial, unde sufeream de foame si frig. Am uitat si de oboselile a patru luni de alergaturi intense, pentru a organiza activitatile guvernului de la Viena. Frontul se apropiu de granita Austriei, noi aici eram privilegiati, nesimtind decât efectele unei odihne placute, ca si cum am fi venit în vîlegiatura.

Dar cum o bucurie nu vine niciodata singura, ca si necazurile de altminteri, am avut multumirea sa salut la Baden am Wien pe Profesorul [Ion Sângiorgiu](#), care trecuse linia frontului si se predase armatei germane. Era îmbracat în uniforma de locotenent român. Cum a ajuns la Viena, a întrebat de mine si a fost îndreptat sa ma caute de catre Profesorul Gamillscheg la Baden am Wien.

Eu nu-l cunoscusem pâna atunci. Ba, mai mult, aveam oarecare rezerve fata de persoana lui din cauza strânselor lui legaturi cu Palatul. Nu ne era un adversar propriu-zis, atacându-ne permanent, dar, într-o anumita împrejurare, după întoarcerea echipei legionare din Spania, si-a îngaduit sa afirme ca legionarii care au luptat în aceasta tara nu mai pot fi cetateni români, pentru ca au servit într-o armata straina. Evident, declaratia lui Sângiorgiu a fost interpretata de Capitan si de toti legionarii ca fiind sugerata de camarila Palatului. Raspunsul n-a întârziat sa vina chiar din partea Capitanului, condamnând gestul lui, mai ales ca lovea si în onoarea lui Ion Mota si Vasile Marin, cazuti pe acest front. Din acest moment, după câte stiu eu, nu s-a mai produs nici o iesire din partea Profesorului Sângiorgiu contra Legiunii.

Deci, cu aceste sentimente amestecate, l-am primit la Baden am Wien. Pe masura ce conversatia cu Profesorul Sângiorgiu se prelungea, mi-am dat seama ca nu ne purta nici un sentiment ostil. Dimpotrivă, ultimele lui experiente cu partidele si cu oamenii care au organizat lovitura de la 23 August l-au determinat sa-si corecteze opinia fata de noi. Se convinse ca, de fapt, Corneliu Codreanu avusese dreptate când a avertizat asupra unei eventuale tovarasii a României cu Rusia bolsevica, iar după 23 August, nu avusese alt gând decât cum sa scape din România, pentru a se pune la dispozitia guvernului de la Viena.

Profesorul Sângiorgiu nu voia sa intre în guvern. Dorinta lui era ca în uniforma de locotenent sa intre în armata nationala. M-a impresionat hotărârea acestui om de cultura renomut sa intre într-o unitate si sa mearga pe front. Ne-a povestit cum a scapat din tara ocupata. Prin anumite legaturi, a ajuns la cartierul general al Generalului Avramescu, care comanda armata română din nordul Transilvaniei. Cu ajutorul acestuia, a trecut linia frontului si s-a predat armatei germane. A fost condus la Comandantul suprem al zonei unde, după ce i s-a luat interrogatoriul de rigoare, a fost expediat la Viena.

Am petrecut împreuna cu Profesorul Sângiorgiu zilele de Craciun. S-a bucurat si el de aceleasi conditii de trai la hotel, uitând de peripetiile prin care a trecut.

Sederea noastră la Baden am Wien n-a durat mult. Timpul vacantei noastre era limitat la zilele Craciunului de catre Serviciul de Protocol. De altminteri, chiar fara aceasta restrictie, n-as mai fi putut ramâne. Alte probleme se îngramadisera la orizont si își cereau urgența dezlegare.

3. COMEMORAREA CODREANU LA BERLIN

Punctul culminant al relatiilor noastre de solidaritate si colaborare cu Reichul german a devenit notoriu în cursul serbarii de la Berlin, încinate memoriei Capitanului. Trebuie amintita aceasta manifestatie, care a avut loc în perioada finală a razboiului, pentru ca depaseste o anumita semnificatie politica si se înscrie într-o viziune spirituală a nationalismului, destinata sa perpetueze în generatiile viitoare. Hitler si colaboratorii lui intui au voit sa-si arate cu aceasta participare adevarata pretuire ce-au pastrat-o totdeauna în constiinta lor fata de Miscarea Legionara, chiar atunci când consideratiile politice de moment i-au determinat la o alta atitudine.

Actul de omagiu adus Întemeietorului Miscarii Legionare a fost organizat în comun de Institutul Român de la Berlin si Sectia Culturala a Ministerului de Externe German, de sub conducerea Profesorului Six. Institutul Român de la Berlin a fost creat de Profesorul Sextil Puscariu, în toamna anului 1940, în timpul guvernarii noastre. Profesorul Puscariu a devenit Presedintele Institutului, iar ca Director al Institutului a fost numit Grigore Manoilescu. În momentul prabusirii frontului din România, Profesorul Sextil Puscariu a fost prins de evenimente în tara si atunci Guvernul de la Viena a numit în fruntea Institutului de la Berlin pe Profesorul Gheorghe Cârsteau. Din initiativa acestuia, bucurându-se de colaborarea Ministerului de Externe German, s-a realizat la Berlin aceasta mareata manifestatie, destinata sa exalte valorile nationalismului european, într-un moment critic al razboiului.

Dar paralel cu acest act cultural si politic, guvernul german a considerat momentul oportun ca sa-si manifeste atasamentul sau indestructibil fata de guvernul de la Viena, care a cunoscut pâna atunci atâtea momente critice. Luând aceasta initiativa, la care noi nu ne asteptam, ni s-a comunicat de la Berlin ca membrii guvernului român, ce vor participa la serbare, se vor bucura de o primire oficială si vor fi gazduiti în casa de oaspeti a Führerului. Mi-am dat seama îndată de înalta semnificatie a acestui gest. Ca în plin razboi, cu capitala bombardata aproape zilnic, sa te ocupi de membrii unui guvern pribegie, primindu-l cu onorurile unui aliat, când acest guvern traia exclusiv din sprijinul Reichului, era un gest de înalta tinuta morală, care depasea relatiile politice existente. Reichul german, desi crud lovit de inamici din toate partile, a voit sa dea o satisfactie tineretului român, care atunci când România oficiala a întors armele contra lor, ei si numai ei au ramas credinciosi camaraderiei de arme cu soldatul german. Cu aceasta invitatie, guvernul german voia sa rasplateasca tinuta mândra si demna a Legiunii care, cu toata dureroasa experienta din lagar si toate încercarile prin care a trecut, a ramas ferm legata de idealurile ei europene si antibolseviste.

În vederea serbarii de la Berlin, am procedat la o scindare a guvernului. Nu puteam lua toata echipa, din cauza greutatilor de primire si încartiruire. Vasile Iasinschi si Mihail Sturdza au ramas la Viena, pentru a rezolva afacerile curente ale guvernului. Eu mi-am luat ca însotitori pe Corneliu Georgescu, Ministrul Finantelor, General Platon Chirnoaga, Ministrul de Razboi, si Grigore Manoilescu, Ministrul al Propagandei.

Sederea noastră de la Berlin a durat din 4 pâna în 8 Ianuarie 1945. Am sosit cu trenul si am tras mai întâi la Adlon Hotel. De aici am fost condusi la Gäßtehaus a Führerului. O cladire nouă, care pâna atunci fusese crutara de bombardamente. Într-adevar merita

numele ce-l purta. Interiorul era somptuos. Sali mari si mobilate cu rafinament, amintind o epoca de pace si intelegerem amicala. Sufrageria era tot atat de eleganta. Fiecare dintre noi primise un dormitor aparte, inzestrat cu toate comoditatatile necesare. Era o locuinta de vis. Dupa trecerea pe la Budapesta si Viena, prin diferite hoteluri, nimic nu se putea compara cu splendoarea intalnita in aceasta casa de oaspeti. Cand ne intalneam, dupa o noapte de odihna, ne uitam unul la altul nedumeriti, cum de-am ajuns in acest loc feeric. Serviciul protocolului de la Berlin era mult mai bine organizat si mai atent cu noi. Se vedea ca fusesera instruiti sa ne faca viata cat mai placuta aici, cine stie, gandindu-se la soarta ce ne asteapta.

Festivitatea Codreanu a avut loc in Beethovensaal, in centrul Berlinului. Printron-un miracol, nici aceasta cladire nu fusesese atinsa de bombe. Era intacta. Teatrul era decorat in verde. Era plin pana la ultimul loc, atat jos la parter cat si in lojile dimprejur. Cuvanturile omagiale au fost rostito de Profesorul Ernst Gamillscheg si de Grigore Manoilescu, Ministrul Propagandei. In continuare, Filarmonica din Berlin, sub conducerea maestrului Furtwangler a executat Simfonia Codreanu, opera compozitorului Balan, de origine macedo-romana. Festivalul s-a inchis cu executarea Simfoniei Eroica a lui Beethoven.

Intre participanti s-a remarcat un numeros grup de personalitati ale vietii publice germane a Celui De-al Treilea Reich. In primul rand, Subsecretarul de Stat de la Cancelaria Reichului, Rudolf Meissner, apoi Subsecretarul de Stat de la Externe, Steengracht. Intre cei prezenti, mai erau Profesorul Dr. Six, seful sectiei culturale din Ministerul de Externe, apoi Consilierii Ruhle, Schmidt si Dr. Boehm, inalti functionari din Wilhelmsstrasse. Din partea armatei germane au participat numerosi ofiteri de rang superior, intre care ne-am bucurat de prezena Maiorului Wehnert, seful regimentului 1.

In afara de ministri romani de la Viena, au luat parte la serbare in Beethovenhalle personalul de la Institutul Roman, in frunte cu actualul presedinte, Profesorul Cársteianu, apoi numerosul grup de legionari din Berlin, intre care se aflau si Dr. Iosif Dumitru impreuna cu Dr. Alexandru Randa. Seara a avut loc o masa de gala in casa de oaspeti a Führerului. Au participat notabilitatile germane care au onorat comemorarea cu prezena lor, Meissner, Dr. Six, Profesorul Gamillscheg si alti inalti functionari ai Ministerului de Externe, detasati primirii noastre. Din partea Romanilor au fost la masa toti ministri romani si toti reprezentantii nostri la Berlin, concentrati in jurul Institutului.

Dar mai importanta decat aceasta reuniune germano-romana, in jurul unei mese comune, a fost atmosfera de camaraderie ce-a domnit aici. Nimic din rigiditatea unui protocol. Parca eram intre vechi prieteni. Parca ne cunosteam din Heidelberg, din vremuri studentesti. Parca n-ar fi existat anii de tulburare ai razboiului.

In cursul mesei s-au servit vinuri alese de pe Valea Rinului. La urma, sampania franceza a fost turnata generos in pahare. S-a vorbit nemteste. Toti puteam intretine o conversatie fara pretentii in aceasta limba, iar daca se iveau probleme mai complicate, Alexandru Randa ne servea de interpret. Deosebit de cordial a fost Dr. Meissner. Profesorul Six era extrem de multumit ca are ocazia sa ne cunoasca. Spre deosebire de alte Stelle, el intotdeauna a sustinut cauza legionarilor la superiorii lui. Era bun prieten

cu Gamillscheg, pe care îl numise Director al Institutului Germano-Român de la Bucuresti.

Ministri nostri erau bine dispuși. Lui Corneliu Georgescu îi sclipeau ochii de bucurie. Vorbea nemteste mai bine decât noi și a avut lungi conversatii cu Profesorul Six. Chiar Generalul Chirnoaga, dezavantajat de necunoasterea limbii germane, se simtea în largul lui cu acești prieteni germani. Dar mai multumit decât toti parea Profesorul Gamillscheg. Pare ca, prin serbarea de la Berlin, traia un triumf personal. Într-adevar suferise cu noi toata aceasta perioada de criza a guvernului de la Viena și era fericit că punctul lui de vedere, pe care-l sustinuse permanent, al unui guvern national și nu al unui Comitet National, se impusese pâna la urma forurilor superioare.

Ne-am despartit de înaltii demnitari germani târziu de tot, într-o atmosferă de Heidelberg, ca și cum am fi trecut cu totii printr-o baie de împrospătare a energiilor și sperantelor. Ecoul campaniei din Ardennes nu se stinsese încă, iar tavalugul rosu nu se pusesese încă în miscare de pe malurile Vistulei.

În ziua de 8 Ianuarie, am parasit Gäßtehaus, dar am mai ramas câteva zile la Berlin pentru a vizita centrele românesti din Capitala Reichului.

4. CENTRELE ROMÂNESTI DIN BERLIN

În ziua de 8 Ianuarie, cum am spus, s-a încheiat vizita noastră oficială la Berlin. L-am rugat pe Profesorul Gamillscheg să-mi caute o cameră la Adlon Hotel, deoarece voiam să mai ramân câteva zile în Capitala Reichului, pentru a vizita centrele românesti de aici. Cu oarecare greutate a gasit o cameră pentru mine și Borobaru și astăzi am putut folosi zilele următoare pentru a ma informa de activitatea camarazilor detasati la Berlin.

Cea dintâi vizita am facut-o, cum era și firesc, Institutului Român din Berlin. Nici cladirea aceasta nu cazuse prada bombelor, încât am întâlnit aici întreg personalul Institutului, în frunte cu Profesorul Cârsteanu. Orele de birou se desfasurau în mod normal, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat împrejur. Casa Institutului fiind încapatoare, și-au gasit aici loc de dormit și alți camarazi, care aveau servicii în alta parte. Am fost invitat seara să iau masa împreună cu toți camarazii gazduiți la Institut, bucurându-mă de întâlnirea cu el.

Am fost invitat apoi la Centrul de Comanda al organizatiei *Hitlerjugend*, al carui sef era Arthur Axmann. Acesta nu se afla în Berlin. Ajutorul lui era Dr. Finck, un german din România, pe care l-am cunoscut cu prilejul participarii lui în fruntea unui detasament de tineri la serbarile de la Iasi, din 8 Noembrie 1940. Revederea a fost cordială.

Acestei organizatii îi apartinea și un nucleu de tineri studenți români, trimisi de la Viena, cu scopul să colaboreze cu tineretul german. Grupul era condus de Decebal Andrei și era precumpanitor constituit din fosti frați de cruce: Dionisie Ghermani, N. Muscalu, Victor Carâp și Ovidiu Tărlea. Am avut o lungă conversație cu Dr. Finck, care mi-a explicat că marea majoritate a tineretului hitlerist e pe front și luptă contra inamicului din rasarit. M-am întreținut apoi cu tinerii români, care mi-au marturisit că sunt extrem de mulțumiți de cordialitatea cu care sunt tratați de Dr. Finck și ceilalți colaboratori ai sai.

Cum eforturile Germaniei si ale aliatilor ei se concentrau spre o mobilizare totala a posibilitatilor lor, în cadrul operatiilor militare, si activitatea grupului tinerilor români s-a subordonat acelor imperitive. Au fost vizitate centre industriale si lagare de români recent refugiați din România pentru a li se rezolva respectivele lor probleme dar îndemnându-i sa participe si la lupta de eliberare a Patriei lor, ca voluntari în Armata Natională.

În acest scop au luat contacte cu întreprinderea Centralei Siemens din Berlin, unde lucrau deja tineri români, si, apoi, în localitatile din Weimar, Weida Alt-Stadt, Gera, Zwickau etc. La cimitirul din Weimar s-au vizitat mormintele camarazilor Gheorghe (Gigi) Badulescu si a celorlalți cinci cazuti în timpul bombardamentului lagărului Buchenwald: ing. Ion Graur, Ion Voinea, Constantin Zaharia, Gheorghe Papanace si Constantin Calin. Pe crucea mormântului lui Gheorghe Papanace se afla inscripția Feiwillig SS.

La Berlin se mai aflau în funcțiuni oficiale, reprezentând guvernul de la Viena, Dr. Iosif Dumitru si Dr. Alexandru Randa. Comandantul Legionar Dr. Iosif Dumitru era reprezentantul Miscarii la Berlin, detasat de Corneliu Georgescu de la Secretariatul General. Alexandru Randa era reprezentantul diplomatic al guvernului de la Viena în Capitala Reichului. El avea legături permanente cu funcționari germani de la Ministerul Afacerilor Straine. Cu ei am vorbit de stadiul relațiilor noastre cu oficialitatile germane. Împreună cu Profesorul Cârsteianu, ei constituiau forul nostru politic permanent la Berlin, substituindu-ne pe noi, ministri în guvern, care rareori aveam prilejul să vorbim direct cu înalții demnitari germani.

La 12 Ianuarie 1945, am parasit si eu Berlinul cu trenul, însotit de Gamillscheg si Borobaru, întorcându-ne la Viena. Ceilalți ministri plecaseră mai înainte. Tocmai în acea zi începuse marea ofensiva sovietică de pe Vistula.

5. CONFLICT GENERAL CHIRNOAGA – COLONELUL LUDWIG

Abia întors la Viena din călatoria mea la Berlin, unde am participat la comemorarea Codreanu, si deja a trebuit să fac fata unei probleme extrem de dificile. L-am însotit la Döllersheim pe Generalul Chirnoaga, care facea o inspectie trupelor desfasurate pe terenul de instrucție. Era prezent si Colonelul Ludwig, comandantul diviziei. Până atunci relațiile dintre cei doi sefi erau cordiale si eu eram multumit de colaborarea lor strânsă, vitală pentru bunul mers al unității.

Mergând toti trei printre grupurile de soldați, desfasurăți pe teren si mânuind fel de fel de arme, la un moment dar Generalul se adresează Colonelului Ludwig, cerându-i anumite explicații, în legătură cu antrenamentul soldaților. Generalul Chirnoaga cerea aceste explicații, în calitatea lui de Comandant suprem al armatei naționale. În acel moment, Colonelul Ludwig, pe un ton neobișnuit de dur, îi răspunde că el are de dat socoteala numai superiorilor lui din Comandamentul Waffen SS si nu a unui ofiter strain. Generalul Chirnoaga a ramas de piatra si a refuzat să întrebe ceva mai departe. S-a închis în mutism. Cu atât mai mult l-a mâhnit raspunsul lui Ludwig cu cât acesta fusese înainte ofiter român si s-a încadrat mai târziu în armata germană.

La Viena, Generalul Chirnoaga mi-a comunicat, în prezenta Loc. Col. Ciobanu, sefului lui

de Stat-Major, ca apreciaza iesirea Colonelului Ludwig mai mult decât ca pe o ofensa personala, ci mai grav, o calcare a angajamentelor luate de Germani la alcatuirea Diviziei de la Döllersheim. Armata Nationala, asa cum s-a stipulat chiar în negocierile avute cu guvernul national, sta sub autoritatea acestui guvern si nu e subordonata armatei germane. M-a rugat sa rezolv aceasta chestiune de competenta, caci altminteri el nu mai poate ramânea în fruntea Ministerului de Razboi.

Conflictul luase un aspect grav, caci ma puteam astepta la o descompletare a guvernului, care ar fi avut urmari grave asupra proprietății lui existente. Fara întârziere, am intervenit, pe unde am putut, povestind incidentul: pe la biroul lui Altenburg, pe la camarazii nostri din SS si SD, prin legaturile ce le aveam la Berlin, cu rezultatul ca Colonelul Ludwig a fost înlocuit cu Colonelul Fortenbach, în fruntea Diviziei. Chiar de la Statul Major al lui Himmler a venit ordinul de schimbare la conducerea Diviziei, înțelegându-se atitudinea lui Ludwig în termeni corecti, ca un motiv de fricțiune cu România care au aderat la Crucia Anticomunista si lupta alaturi de trupele germane.

Generalul Chirnoaga a fost multumit de solutia data conflictului sau cu Colonelul Ludwig, cu atât mai mult cu cât noul comandant, Colonelul Fortenbach, era un om distins. A aratat mult tact si bun simt în relatiile cu grupul de ofiteri români si cu Generalul Chirnoaga a ajuns la o înțelegere perfecta.

VI. PLANUL STOICANESCU

Cum am spus chiar la începutul lucrarii, Stoicanescu a fost cel dintâi legionar care a calcat pe pamântul tarii. La o scrisoare a lui Hitler, prin care îmi cerea sa opresc înaintarea Sovietelor prin pasurile Carpatilor, cu ajutorul legionarilor, i-am raspuns explicându-i imposibilitatea realizarii acestui plan, deoarece îmi lipsea teritoriul de recrutare. Nu puteam în câteva zile sa înghebez aceste formătuni militare, când inamicul era în drum spre toate trecatorile Carpatilor. În locul acestei solutii tardive, i-am propus Führerului un alt plan, care consta dintr-un 23 August invers, al carui obiectiv era ca sa determinam o parte a armatei române aflate pe frontul din Transilvania, înaintând spre Ungaria, sa se asocieze armatei germane si împreuna sa prinda la mijloc diviziile sovietice. Pentru realizarea acestui plan dispun de cel mai bun cap politic al Miscarii, Constantin Stoicanescu, pe care îl cred capabil sa duca la bun sfârsit aceasta operatie, destinata sa surprinda pe Rusi în înaintarea lor spre Ungaria. Hitler a fost de acord cu acest plan si Stoicanescu a pornit spre tara.

1. FARA SA-L VAD

Stoicanescu a fost ridicat de acasa, de la hotelul unde locuia, cu repeziciunea unui fulger, de catre autoritatile militare germane. Îmbracat în uniforma germana, a fost transportat cu cea mai mare urgență la Târgu Mureș, care se afla încă sub stăpânirea maghiara. De aici Stoicanescu trebuia să se strecoare în România și să înceapă urzeala planului de subplantare a fortelor rusesti.

Eu nici nu l-am mai putut întâlni pe Stoicanescu înainte de a pleca de la Viena, cum era firesc, ca să ne punem de acord asupra operatiei de realizat. Dar desi a disparut ca un meteor de la Viena, fara sa fi schimbat o vorba, am constatat, din desfasurarea ulterioara a evenimentelor, ca Stoicanescu a gândit interventia lui în România exact în termenii

preconizati de mine în raspunsul dat Führerului, adica o actiune maiestrit orchestrata care sa duca la surprinderea inamicului între doua focuri, în plina ofensiva spre Ungaria. Nu o razvratire de tip revolutionar, ci o ruptura în însusi sistemul de aliente ruso-româneni, care s-a faurit la 23 August. Stoicanescu a gândit problema misiunii lui în România exact în aceiasi termeni ca si mine, fara sa fi schimbat o vorba la plecare!

Nu cunosc itinerarul lui Stoicanescu pâna ce a ajuns la Târgu-Mures. Stiu doar atâtă ca în acest oras s-a întâlnit mai târziu cu grupul de legionari condus de Vasile Iasinschi si tot acolo fusese semnalata prezenta lui Nicu Iancu, ce se retrase de la Sibiu cu un detasament german. Când rusii s-au apropiat de Târgu Mures, toti românii de aici s-au retras împreuna cu ultimele trupe germane spre interiorul Transilvaniei... afara de Stoicanescu. El s-a lasat depasit de ocupantul rus si apoi si-a luat drumul de unul singur spre interiorul tarii. Din acest moment i s-a pierdut urma. Nu stiu ce drum a apucat si pe cine a întâlnit. Nici mai târziu nu am aflat nimic despre el, ci doar am fost informat la Viena de rezultatele actiunii lui.

În câteva luni de zile, Stoicanescu întocmisse un dispozitiv de lupta contra Sovietelor, fara exagerare monumental. Reusise sa cointeresese la planul lui cercuri militare de primul rang, dar si cadre politice ce detineau functiuni importante în Stat. Patrunsesec în locuri unde nimeni nu s-a asteptat. Ajunse sa aiba acces pâna la Generalul Radescu, Presedintele Consiliului de Ministri. N-am auzit sa fi luat contact cu partidele politice, cari, de altminteri, îsi pierdusera influenta în Stat.

Pe plan operativ, Stoicanescu îsi câstigase un aliat pretios în persoana Generalului Avramescu, care comanda armata româna din Nordul Ardealului si Muntii Slovaciei. Aceasta era de acord sa intre în actiune contra Rusilor, daca Germanii vor întreprinde o ofensiva de pe pozitiile ce le vor detine în momentul convenit. O puternica ofensiva germana era conditia pusa de Generalul Avramescu ca el sa întoarca armele contra cotropitorului. Aceasta cerere s-a transmis peste linia frontului prin curier si a ajuns la Marele Cartier al Führerului. Hitler a aprobat planul si în acest scop a deplasat în regiunea Balaton famoasa Divizie blindata a lui Sepp Dietrich, desi avea nevoie de ea în rasarit, pentru a opri ofensiva sovietica dezlanuita la 12 Ianuarie 1945.

Pe plan militar, Stoicanescu mai dispunea de un punct de sprijin important. Își întinsese relatiile la Marele Stat Major al Armatei Române de la Bucuresti. Seful Statului Major era generalul Bratan. Aceasta era dispus sa intre în actiune, cu mijloacele de care dispunea la Centru, în eventualitatea unei schimbari de front, sub comanda Generalului Avramescu.

Cel mai apropiat colaborator al lui Stoicanescu în aceasta întreprindere era Profesorul de ebraica de la Facultatea de Teologie din Bucuresti, Georgescu. Cu ajutorul acestuia, mai putin cunoscut, Stoicanescu a înnodat fire la multe oficialitati, ajungând pâna la cabinetul Generalului Radescu. Presedintele de Consiliu nu cunoseea planul Stoicanescu, dar îclina spre o solutie de forta contra ocupantului comunist, cu ajutorul maselor populare. În eventualitatea unei schimbari pe front, s-ar fi putut organiza la Bucuresti o insurectie populara, patronata chiar de Radescu. E cunoscuta interventia publica a acestuia contra celor 'fara de patrie si fara Dumnezeu'.

2. MOMENTUL DECISIV

Se apropie momentul decisiv. Pentru coordonarea actiunii din tara cu ofensiva armatei germane din Ungaria, era nevoie de o conferinta prealabila. Contactul-radio nu era suficient. Totul era pus la punct în România ca să se provoace schimbarea de front a armatei române din Ungaria. În caz de reusita, urmarile ar fi fost dezastruoase pentru Moscova. Armatele rusesti ar fi fost anihilate și un gol imens s-ar fi extins de la Dunare până în Carpati. Cine stie? În cursul ofensivei germano-române s-ar fi putut trece Carpatii, având ca obiectiv recucerirea Capitalei. Gândul nostru se precipita mai departe, la Englezii ce debarcasera în Grecia. Ce vor face acestia în fața dezastrului suferit de aliatii lor rusi? Întreg dispozitivul militar aliat din Balcani era amenintat și razboiul s-ar fi prelungit. Dar atunci se ivea un pericol și mai mare, noile arme germane, care erau pe punctul să fie realizate. Aceasta amenintare n-ar fi determinat pe Anglo-Americanii să intervina în Balcani, trecând peste convenția de la Teheran a zonelor de influență în Europa? Repercursiunile ar fi fost mult mai grave decât oprirea ofensivei sovietice în acest spatiu. Si atunci prezența anglo-americanoilor în Balcani n-ar fi avut consecințe politice și în România, evitând robia ce ne astepta sub cizma cotropitorului?

Toata aceasta grandioasa concepție de salvare a României s-a prăbusit din cauza unor neprevazute în parcursul ultimei etape. La București funcționau două servicii informative germane: Abwehr-ul și SD. Listele agentilor din Abwehr, cu numele, adresele și conturile lor bancare, se găseau în dublura și la Legația germană. Când trupele române au înconjurat și ocupat Legația germană, au fost descoperiți în fisierul ei și agentii Abwehr-ului. Guvernul român, constituit după 23 August, a trecut lista acestor agenți noilor lor aliați. Aceștia au fost arestați, rând pe rând, pe toți agentii germani care faceau parte din această rețea. Unii dintre ei au fost prinși când s-au dus să încaseze bani de la banchile unde aveau conturile.

Agentii din SD nu figurau în liste de la Legația germană, încât n-au putut fi identificați și arestați. Aceștia s-au bucurat încă multă vreme de libertate. Constantin Stoicanescu a luat contact cu reprezentanții principali ai lui SD la București, între care și ofiterii Auner și Gunne, același Gunne care m-a condus pe mine în Bulgaria în Martie 1941. Au lucrat împreună la făurirea planului de resurrecție internă, care să provoace răsturnarea situației interne din România. Dar și în cadrul acestei organizații, SD, mult mai sever condusa, s-a produs o infiltrare inamicală. Sefii principali ai lui SD au fost arestați de Români, între alții și cei doi capi principali, Auner și Gunne. Aceștia au reușit să fugă din prizonieratul Românilor și s-au refugiat la Brașov. Dar le lipseau aparatelor lor de emisiune, retinute de români când au fost arestați, pentru a putea lua contact cu centrala lor de la Viena.

Atunci și-au adus aminte de un vechi agent al lor, Dr. Taranu din Timișoara, care nu fusese arestat și care se găsea, cum se spune în limbajul agentilor, în adormire. Auner și Gunne au reușit să ia contact cu Dr. Taranu și să-l aduca la București. Centrala SD de la București l-a însarcinat pe Dr. Taranu să tina legaturile radiofonice cu centrala lor de la Viena. Aceasta avea aparatul lui propriu. Totul a mers bine până când într-o zi locuindă lui Dr. Taranu din București a fost descoperită de Rusi, încercuită și el arestat. Ce se întâmpline? Prin sisteme prea bine cunoscute, serviciile speciale rusești au identificat casa de unde Dr. Taranu transmitea mesagiile SD-ului în strainitate prin postul lui de emisiune. Arestat de Rusi, Dr. Taranu a fost pus de ei în alternativa să aleagă între a fi

împuscat sau sa intre în serviciul lor. Dr. Taranu a acceptat să-si salveze viața, cu prețul de a dezvalui Comandamentului Militar Sovietic al Capitalei textul tuturor telegramelor ce-i ajungeau în mâna, fie cele sosite din strainatate fie acelea ce trebuie să le transmită la Viena.

Aceasta tranzacție s-a realizat aproximativ la începutul lunii Ianuarie 1945, astfel încât din acel moment grupul SD din România se afla sub vigilenta Rusilor. Dr. Taranu primise ordine de la Rusi să continue transmisiunile în mod normal, fără să dea de banuit superiorului ca să-ar fi petrecut vreo interferență.

Tocmai în aceasta perioadă, când postul de emisiune SD fusese interceptat de Rusi, s-a proiectat călatoria lui Constantin Stoicanescu și Andreas Schmidt la Viena. Ei trebuiau să vina pentru a explica la Marele Cartier al Führerului stadiul în care se afla pregătirile lor de răsturnare a alianței româno-ruse. Odată aprobat planul de intervenție, ei trebuiau să se întoarcă în România, pentru a asigura pe Avramescu din partea germană ca se va întreprinde ofensiva cerută de forurile militare românesti.

Constantin Stoicanescu a ales calea aerului pentru a ajunge la Viena. El era grăbit să comunice Führerului cât mai repede ce posibilități există de a se da o lovitură decisivă fortelor rusești în spațiul ungaro-transilvan. Aflase și doi ofițeri piloți români, simpatizanți ai Miscării, dispusi să-i piloteze până la Viena. Decolare nu se putea face însă decât în zona frontului, unde cei doi ofițeri faceau serviciu și dispuneau de propriul lor avion.

Total a mers bine până aici și ei sperau să ajungă fără incidente la Viena. Dar ei nu cunoșteau tradarea din spate. Dr. Taranu primise un mesaj de la SD că să comunice centralei de la Viena că în ziua cutare va apărea un avion românesc deasupra Vienei și artleria anti-aeriană să nu tragă, deoarece în el se aflau două personalități importante din țară. Comandantul fortelor aeriene de la Viena era solicitat să înglesnească aterizarea acestui avion și să conduca pe pasagerii lor direct la sediul SD de la Viena.

Rusii au fost și ei încunostintăți de Dr. Taranu de continutul mesajului. Aceștia au lăsat lucrurile să se întâmple pe parcursul expediției fără să intervina, dar au luat măsuri de identificare a avionului destinat să treaca frontul, urmând ca, odată ridicat în aer, să fie doborât de aviația de vânatoare.

Ei aflaștem de iminenta sosire a lui Stoicanescu și Andreas Schmidt, pe calea aerului, din două surse. Mai întâi camarații din SD de la Viena, care locuiau la Hotel Imperial, m-au informat de continutul telegramei primite; apoi Comandorul Bailla, care avea contact cu Comandamentul Aerian de la Viena, m-a înștiințat de ordinul ce-l primiseră ofițerii din acest centru că artleria antiaeriană să nu tragă într-un avion cu culorile românesti. Aceasta întâmplare s-a petrecut pe la începutul lunii Februarie 1945. În ziua anunțată să aterizeze avionul, nu aparuse nimic la orizont. În zilele următoare, aceeași liniste chinuitoare.

Târziu de tot, am aflat ce s-a întâmplat cu ei. Avionul cu Stoicanescu și Schmidt a fost interceptat de aviația de vânatoare și doborât. Ei au fost capturați cu rani grele din avionul arzând. Cu toată starea lor gravă, au fost imediat transportați la Înalțul Comandament Sovietic, unde au fost supuși unui interrogatoriu feroce, până ce serviciile

rusesti au aflat întreg adevarul.

Planul conceput de Constantin Stoicanescu, care le putea provoca o catastrofa militara, a fost descoperit, au început arestarile celor implicați în el. În primul rând Generalul Avramescu cu întreaga lui familie. Apoi, o serie de ofiteri superiori din jurul lui. S-au înasprit masurile de supraveghere ale trupelor românesti care operaau în Ungaria. Stoicanescu și Andreas Schmidt au fost transportati într-un lagar din Rusia, unde au si murit. Tot ca urmare a acestei descoperiri, Moscova a pregatit eliminarea Generalului Radescu de la putere în 6 Martie 1945, și înlocuirea lui Petru Groza.

3. GENERALUL AVRAMESCU. O ULTIMA ÎNCERCARE

Dupa esuarea planului Stoicanescu, despre al carui sfârsit tragic am scris mai înainte, am facut o ultima încercare de a-l determina pe Generalul Avramescu sa treaca în liniile germane si sa se ataseze guvernului de la Viena.

Am trimis în Slovacia, în localitatea unde era încartiruit detasamentul românesc Balotescu, pe doi camarazi care venisera de curând din tara, trecând peste linia frontului: Ilie Vlad Sturdza și Andrei Costin. Misiunea lor era sa ia contact cu Generalul Avramescu, fiind rudenie cu el, si sa-l convinga sa faca saltul în tabara noastră. Eram si nelinistit de consecintele ce le poate avea caderea lui Stoicanescu în mâinile Rusilor. Supus la torturi, ar putea sa-l descopere si pe Generalul Avramescu.

Ei au plecat în prima jumate a lunii Martie si au stat în localitatea Gorodno, unde se gasea detasamentul românesc, mai bine de o saptamâna. S-au întors la Viena fara sa fi putut lua contact cu Generalul Avramescu. Cum relateaza Capitanul Beldie, alias Stefanescu-Govora, care vorbise cu ei în aceasta localitate si i-a ajutat sa-si îndeplineasca misiunea. Generalul Avramescu sovaia sa faca pasul decisiv. Eu speram ca Ilie Sturdza, care era ginerele lui, îl va putea convinge sa rupa cu trecutul si sa treaca liniile noastre, de partea Germaniei si a guvernului de la Viena.

În fata frontului românesc. Ilie Sturdza n-a cutezat sa se avânte, fiind o figura prea cunoscuta, si atunci a cazut alegerea pe Andrei Costin. Acesta s-a îmbracat cu o bluza militară, asemanatoare cu a Generalului Avramescu, când mergea în inspectie pe front. Costin a reusit sa treaca în liniile românesti, dându-se un soldat ratacit, dar pe Generalul Avramescu nu a putut sa-l întâlnneasca pentru a-i preda mesajul nostru. Tocmai în acel moment când trebuia sa aiba loc întâlnirea, Generalul Avramescu si-a mutat postul de comanda într-un oras mult înapoia frontului. În fata acestei situatii, Andrei Costin a revenit la liniile germane si apoi, împreuna cu Ilie Sturdza, s-a înapoiat la Viena.

Temerile mele s-au îndeplinit. La 3 Martie 1945, Generalul Avramescu, cu întreaga familie, au fost arestati de catre Rusi. El a fost ucis în Rusia si nu cum spune versiunea oficiala, sovietica, ca ar fi murit în cursul unui bombardament german, chiar în Ungaria.

4. CADRUL DIPLOMATIC

Guvernul national român de la Viena s-a bucurat si de o recunoastere diplomatica din partea altor State, ceea ce era o demonstratie netagaduita a independentei lui politice în

raport cu Reichul German.

Cum am spus mai înainte, Ministerul de Externe German a trimis la Viena pe Ambasadorul Altenburg ca să reprezinte Reichul pe lângă cele două guverne straine, constituite pe teritoriul său, guvernul bulgar și guvernul român. Altenburg a promis o însarcinare oficială din partea lui Ribbentrop ca să coordoneze interesele politice și militare ale Reichului cu acești aliați de ultima ora, care nu au acceptat ocuparea teritoriilor de Soviți.

Activitatea lui Altenburg la Viena avea toate caracteristicile unui reprezentant diplomatic autentic, exact cum ar fi funcționat într-o altă țară. Avea biroul său Imperial, avea consilierii săi și șeful său de protocol, Profesorul Ernst Gamillscheg era de asemenea atașat Ambasadorului Altenburg.

Dar de partea românească a existat o reprezentanță diplomatică a guvernului român pe lângă guvernul german? Ne-am bucurat să de această favoare. Mihail Fotin Enescu, diplomat de carieră, a fost numit de guvernul național Consul General la Viena, cu jurisdicție pentru întreaga Germanie. A primit de la Guvernul german clădirea Consulatului Român de la Viena, unde Enescu s-a instalat serviciile. Doamna Maria Bucur a fost numita Secretară a Consulatului și însarcinată cu emitera pasapoartelor și a altor documente de identitate. Pasapoartele românesti, eliberate de Consulat, erau recunoscute în întreaga Germanie și în țările aliate ei. Consulatul Român elibera certificate de naștere și alte documente solicitantilor ce le pierduseră în cursul razboiului. S-au încheiat chiar acte de căsătorie în fața Consulului, astăzi cum se proceda și în alte țări. Guvernul german trata astăzi guvernul român ca un organism internațional, legal și legitim. Desigur nu posedă teritoriu, guvernul se putea manifesta ca o entitate politică independentă. Trebuie adăugat că și la Berlin aveam un reprezentant oficial, în persoana lui Dr. Alexandru Randa. Aceasta avea acces permanent la Ministerul de Externe German unde se prezenta ori de câte ori era solicitată de la Viena să înfatiseze punctul nostru de vedere.

În Spania reprezentanța diplomatică a guvernului de la Viena s-a constituit cu mult înainte de a se fi format în mod oficial acest guvern, la 10 Decembrie 1944. Aceasta, datorită prestigiului de care se bucura fostul ministru legionar Radu Ghenea, atât în cercurile spaniole cât și între reprezentanții diplomatici al Axei. Pentru a nu întâmpina dificultăți la crearea Legației, Radu Ghenea s-a dus la Ministerul de Externe Spaniol și a facut o declaratie că guvernul național de la Viena nu urmărește decât să lupte contra comunistilor și nicidcum contra Aliatilor. În caz că Aliati vor continua lupta și contra comunistilor, guvernul de la Viena va fi alături de ei. Cu această declaratie, Radu Ghenea și-a asigurat bunavointa guvernului spaniol, care, în acel moment, era alarmat de orice act ce-ar putea să supere pe Aliati.

A luat apoi contact cu Ambasadorul german de la Madrid, Von Stöhrer, care i-a comunicat că aflat de formarea unui guvern național la Viena și că Ambasada Germană va sprijini cu toate mijloacele proiectul unei Legații Române la Madrid, destinate să reprezinte interesele acestui guvern în Spania. Bazat pe această declaratie, Radu Ghenea a procedat fără întârziere la constituirea Legației Române de la Madrid. El și-a rezervat funcția de ministru, aceea pe care o avusea și înainte de lovitura de

Stat a lui Antonescu, iar, ca personal al Legatiei, a facut apel la colaborarea unor tineri români, bine cunoscuti în societatea spaniola prin activitatile lor culturale: Aurel Rauta, Ciril Popovici si Gheorghe Uscatescu. Acestia îndeplineau functiunea de consilieri ai Legatiei, în diferitele ei sectoare de activitate: economie, cultura si politica.

Odata Legatia constituita, Von Stührer si-a tinut angajamentul, obligându-se sa asigure cheltuielile ei de functionare. Dupa rezolvarea problemei materiale, Radu Ghenea si consilierii lui au luat hotărârea sa închirieze un apartament, în care sa-si aiba reședinta noua Legatie. Au gasit o locuinta prezentabila în Strada Abascal, o cale centrala din Madrid. O figura de prim rang a ambasadei germane de la Madrid era Consilierul Lazar, care fusese la Bucuresti înainte de razboi. Lazar a devenit prietenul devotat al poporului român, sustinându-l cu energie în fata superiorului sau, ambasadorul Von Stöhrer.

Vechea Legatie româneasca, de sub conducerea Ministrului Nicolae Dumitrescu, n-a disparut dupa 23 August. Ea a continuat sa functioneze si sub noul guvern român al lui Sanatescu si apoi al Generalului Rădescu. Si-a încetat existenta abia dupa capitularea Germaniei, în 8 Mai 1945, deoarece guvernul de atunci, al lui Petru Groza, a întrerupt legaturile diplomatice cu guvernul lui Franco, la ordinul Moscovei. În felul acesta, în perioada de dupa 23 August, au existat la Madrid, doua Legatii românesti, cea oficiala, care reprezenta guvernul de la Bucuresti si cea creata *ad-hoc*, sub conducerea lui Radu Ghenea si care reprezenta guvernul român de la Viena.

Paradoxul Legatiei Române de la Madrid este ca s-a constituit înainte de proclamarea oficiala a guvernului de la Viena, la 10 Decembrie 1944. Legatia a existat încă înainte de a exista un guvern. Exclusiv pe baza propagandei de la Radio ce se facea în numele acestui guvern neînfiintat si a activitatilor ce le desfasura cu acest nume. În tara si în strainatate nimici nu se îndoia de existenta acestui guvern, desi legal nu era constituit.

Legatia de la Madrid a fost recunoscuta de guvernele aliate Axei. În primul rând guvernul italian de la Salo, de sub conducerea Ducei Benito Mussolini, apoi Republica Slovaca a Monseniorului Tiso. Polonezii din Madrid, care nu aveau reprezentanta oficiala, ci numai un grup de refugiati, s-au oferit sa-i faca legaturi lui Radu Ghenea cu serviciile americane. El a repetat acestora pozitia guvernului de la Viena, anterior expusa. Legionarii nu sunt contra Aliatilor, ci lupta doar contra comunistilor.

Membrii Legatiei au petrecut Craciunul cu sotiiile lor, în localul achizitionat în Calle Abascal. Ca sa ne faca si noua o bucurie, celor din Germania, care duceau multe lipsuri, Radu Ghenea a trimis la Berlin pe Aurel Rauta, consilier de legatie. Acesta s-a îmbarcat într-un avion de cursa, Barcelona-Berlin, care zbura la o joasă înaltime si era expus sa fie interceptat de aviatia aliata. De la Barcelona, avionul a luat zborul peste Italia, Elvetia si sudul Germaniei. În ziua de 27 Noiembrie, Aurel Rauta era la Berlin. Ma aflam si eu, în acel moment, în Capitala Reichului, chemat la Ministerul de Externe German pentru a obtine autorizatia de formare a guvernului national. Ne-am întâlnit la Hotel Adlon. Aurel Rauta mi-a facut o dare de seama asupra evenimentelor din Spania si despre Legatia ce se înfiripase la Madrid. Am trait un moment de intensa bucurie, aflând de activitatea laborioasa a lui Radu Ghenea si a celorlalți camarazi, în reprezentarea intereselor românesti în aceasta tara. Aurel Rauta ne-a adus fructe din Spania, unele necunoscute de noi, pe care le-am contemplat cu nesat. La urma a scos o mie de franci

elvetieni din buzunar, darul Legatiei Române de la Madrid pentru nevoile ce se apropiau. Acesti bani ne-au fost de mare folos în pribegia noastră, după capitularea Germaniei.

Aurel Rauta a fost gazduit la Institutul Român de către Profesorul Gheorghe Cârsteau. A mai stat câteva zile, pentru a vedea și alți camarazi, și apoi a reluat aceeași rută plină de primejdii.

Legatia noastră de la Madrid, de sub conducerea lui Radu Ghenea, a functionat până la capitularea Germaniei. Odată cu disparitia guvernului de la Viena, s-a încheiat și ea activitatea. Apartamentul din Calle Abascal a fost predat altui locatar și membrii Legatiei și-au luat fiecare libertatea de actiune.

A două țara aliate cu Germania care ne-a acordat dreptul de reprezentanța diplomatică a fost Italia. Mussolini a fost extraordinar de impresionat de evenimentele din România și de reacția Garzii de Fier, care, din primul moment, s-a opus acțului de la 23 August. Republica de la Salo, cum se numea pe atunci teritoriul ramas sub autoritatea lui Mussolini, intrase în fază critică a deznodamântului. Trupele germane, după rezistență prelungită de pe Monte Cassino, erau în retragere și se apropiau de sanctuarul mussolinian. Legionarii nostri, care, până la arestarea lui Mussolini, locuiau la Roma, s-au retrăs și ei în reducția lombardică. Profesorul Gazdaru, fostul Director al Scolii Române de la Roma, a fost primit în audientă de Mussolini, la scurt interval după 23 August, Ducele și-a exprimat întreaga lui admiratie pentru Miscarea Legionară, considerând-o cea mai revolutionară miscare din Europa, și l-a asigurat pe Profesor de concursul fasciștilor italieni la crearea unei linii de rezistență contra cotropitorului. Profesorul Gazdaru mi-a trimis îndată după audientă o scrisoare entuziastă, în care mi-a expus modul afectuos în care a decurs audienta la Mussolini.

În data după formarea guvernului de la Viena, bazându-mă pe scrisoarea Profesorului Gazdaru, am cerut prin Ambasadorul Altenburg, de la guvernul german, permisiunea să trimitem un reprezentant diplomatic la Salo. Am anunțat și numele persoanei alese de mine să ne reprezinte la Salo. Era Dr. Emil Bulbuc, care venise din țara de curând, trecând linia frontului. Emil Bulbuc, medic de carieră, își facuse studiile în Italia și vorbea o limbă italiană perfectă. Eu facusem demersul la Ministerul de Externe German cam pe la sfârșitul lui Ianuarie și răspunsul a întârziat destul de mult. Stiu ca eram deja la Alt-Aussee când a venit aprobarea. Ca urmare, Dr. Emil Bulbuc, însotit de consilierul său de legație, Avocatul Octavian Rosu, au întreprins călatoria în Italia, abia la începutul lui Martie 1945. S-au stabilit la Milano. Pe Mussolini nu au mai apucat să-l vada. Afacerile cu guvernul italian le-au tratat prin Secretarul General al Partidului fascist, Pavolini. Din primul moment însă s-au bucurat de sprijinul exceptional al Ministrului Von Rahn de la Legatia Germană. Aceasta le-a pus la dispozitie și mijloacele financiare necesare pentru a instala Legatia într-un hotel din Milano. În scările lui postbelice, Von Rahn vorbeste cu elogii de Miscarea Legionară.

Pe Profesorul Gazdaru îl numisem seful grupului legionar din Italia. Dar Profesorul nu a fost multumit cu aceasta funcțiune. Dupa audienta la Mussolini, el spera ca sa ajunga ministrul guvernului de la Viena pe lângă Republica de la Salo. Dezamagit din cauza preferintei mele pentru Emil Bulbuc, a renuntat și la funcțiunea pe care i-o

încredintasem și a trecut în tabara dizidentilor.

A treia țară care ne-a facut onoarea să ne recunoască diplomatic a fost Croația. Am numit în postul de Ministrul Plenipotentiar al guvernului de la Viena pe Profesorul Ion Ioniță. I s-a comunicat numirea la Zagreb și era așteptat. Dar evenimentele n-au mai permis să-si ia postul în primire. Frontul se apropiă de Zagreb și chiar oficialitatile croate au început să se retraga spre Germania.

Am facut o încercare să obținem recunoașterea diplomatică și din partea Slovaciei. Am intrat în tratative cu guvernul slovac dar ele n-au dus la rezultatul dorit. Cum am aflat mai târziu, Germanii s-au opus la numirea unui ministru al nostru la Bratislava. Nu stiu din ce motive.

O alta tentativa de contact diplomatic cu o țară aparținând Puterilor Axei s-a facut cu Ungaria. Era pe timpul când guvernul maghiar presidat de Szalády parasește Budapesta, asediata de trupele sovieto-române, și se refugiase în orașul de frontieră cu Austria, Szombathely. Invitat de guvernul maghiar, Ministrul nostru de Externe, Mihail Sturdza, a plecat în acest oraș, unde a fost primit în audiția de Ministru de Externe al Ungariei, Kemeny. În cursul conversațiilor între cei doi miniștri, a fost tratată și chestiunea unei reprezentante diplomatice a guvernului de la Viena pe lângă guvernul maghiar. Kemeny a fost de acord cu propunerea lui Sturdza, dar evenimentele în curs, Germania fiind în pragul capitulariei, au împiedicat aplicarea acestei convenții.

"Au existat, deci, cum remarcă Faust Bradescu, în ciuda conjuncturii extrem de nefavorabile, raporturi diplomatice de natură directă între Guvernul de la Viena și mai multe state europene.

Recunoașterea solemnă a Guvernului de la Viena de către alte state europene îi asigură un prestigiu și o trainicie internațională. Angajamentul solemn al altor State este miezul viabilității lui ca reprezentant natural al națiunii încătuse.

VII. AMURGUL

Intram în faza finală a guvernului de la Viena. Germania, lovita din toate partile, era pe punctul de a capitula. Diviziile sovietice se apropiau de granita austriacă. În aceasta situație, autoritatile germane competente ne-au propus să evacuăm Viena, retragându-ne în interiorul Austriei. Ne-au ales ca nouă reședință localitatea Alt-Aussee, lângă lacul cu același nume, la poalele lui Dachauer Gebirge. Activitatea guvernului de la Viena a continuat cu același zel și după aceasta evacuare, îndeplinindu-se îndatoririle de zi cu zi, în spațiul restrâns în care am fost constrânsi să traim de acum înainte, din cauza evenimentelor de pe front.

Notam că armata națională a ramas la Döllersheim. De asemenea scolile speciale nu s-au schimbat reședința. Un regiment al armatei naționale a plecat pe front, ocupând linia Oderului, în Nordul Germaniei.

1. DE LA VIENA LA ALT-AUSSEE

Apropiindu-se armata sovietică de granita Austriei, Ministerul de Externe German a hotărât evacuarea guvernelor bulgară și română de la Viena la Alt-Aussee, o localitate

situata între Linz si Salzburg, în regiunea muntoasa a Austriei. S-a avut în vedere și faptul ca, după informațiile difuzate de Aliati aceasta zona ar cadea în zona americană de ocupatie. Mutarea s-a facut a 19 Februarie 1945, unii cu trenul altii cu masini particulare și altii cu autobuzul.

Odata cu membrii guvernului, se retrag la Alt-Aussee și toti funcționarii români care lucrau în serviciile acestuia. Ambasadorul Altenburg însoteste cele doua guverne cu întreg personalul acreditat biroului sau. De asemenea, s-au instalat la Alt-Aussee și toti ofiterii SS din Sicherheitsdienst. Practic, la Hotel Imperial n-a mai ramas nimeni din vechii lui oaspeti.

Postul de Radio Donau fost transferat în aceeași regiune și anume la Gmund, unde echipa românească și-a continuat emisiunile.

La Alt-Aussee, membrii guvernului și funcționarii lui au fost repartizați să locuiasca la Hotel Am See. Dar încartiruirea lor acolo n-a durat mult, deoarece Hotelul a fost rechizitionat de autoritati pentru a servi de spital soldatilor raniti. Aici ni s-au pus la dispozitie camere în case particulare. Eu mi-am gasit resedinta într-o vila, cu sotia mea, Corneliu Georgescu, Grigore Manoilescu și Traian Borobaru. Ceilalți s-au imprastiat care încotro pe unde au gasit o familie care să-i adaposteasca.

Activitatea guvernului de la Viena n-a încetat o clipă nici în acest loc îndepărtat de metropola Austriei. Grija noastră principală s-a concentrat acumă ca să se mențina contactul cu unitatile de la Döllersheim. Instructia trupei continua fară să se observe vreun semn de dezaggregare, cu toate că Rusii se apropiau de Viena. Un al treilea regiment era în curs de formare.

2. REGIMENTUL NR.1 PLEACA PE FRONT

La 4 Martie 1945, am primit o telegramă de la Majorul Wehneht, prin care ma anunta că regimentul de sub comanda sa a intrat pe pozitie contra Rusilor în fata orașului Schwed an der Oder.

Plecarea regimentului în direcția frontului a început pe 15 Februarie. Calatoria cu trenul a fost lungă și anevoiească. Întâia etapa a fost la Stettin. A doua zi dimineață regimentul a avut parte de primul bombardament aerian sovietic. De la Stettin, unitatea românească a coborât spre sud pentru a ajunge la localitatea de destinație. Pe calea ferată trenul s-a oprit deodata brusc chiar pe un pod, fiind surprins de avioane sovietice. Erau în fata localității Stargard. Avioanele au mitraliat trenul și au azvârlit grenade asupra lui. Soldații s-au refugiat o parte sub pod, iar altii într-o padurice din apropiere. La fel au facut calatorii germani din tren. A fost botezul focului pentru regimentul nr. 1. Multe pierderi în morți și raniti. Sanitarii lui Dr. Apostolescu nu mai pridideau cu legatul ranilor.

Înainte de a ajunge la locul de destinație, regimentul a suferit un nou atac de avioane, dar fără pierderi, caci au fost puse pe fugă de mitralierele anti-aeriene instalate pe tren. Dupa o alta calatorie, destul de lungă, au ajuns în localitatea Schwed an der Oder.

Regimentul a luat pozitie pe o insulă a Oderului, în fata satului Gatow. De partea

cealalta erau Rusii. Contactul cu inamicul nu se facea decât prin mijlocirea echipelor de soldati care faceau incursiuni dincolo de Oder, sub comanda lui Ica Tanase. Si-a pierdut viata legionarul Blaga. Se înrolase în armata germană, ajungând la gradul de elev plutonier. Auzind de formarea armatei nationale, a parasit unitatea germană și a intrat printre primii voluntari în regimentul nr. 1. Era cel dintâi legionar care-si pierdea viata pe front din unitatea formata la Döllersheim.

Fiind cantonati pe insula, echipe de soldati trebuiau să treaca zilnic în satul Gatow, cu barcile, pentru a aprovisiona regimentul. Petre Sorici era de serviciu în sat și el se îngrijea de strângerea alimentelor. În timpul acestor trecheri zilnice cu barca, mai mulți soldați și-au pierdut viața, din cauza atacurilor inamice. Aceasta situație a durat până la sfârșitul lunii Martie, Generalul Chirnoaga, însotit de Vasile Iasinschi, au inspectat regimentul nr. 1, pe front. Cum scrie Generalul Chirnoaga, "Era o perioadă de acalmie cu focuri de arme razlete și incursiuni peste Oder în timpul noptilor. Poziția era bine ocupată și trupa avea moralul ridicat". (*Razboiul României contra Rusiei Sovietice*, p. 296).

3. O vizita la Sopron

În plina iarna, 6 Martie 1945, și chiar pe linia frontului cu Ungaria, am facut o vizita Generalului Zako, care era seful serviciului informativ al armatei maghiare, o funcțiune asemanatoare cu a Generalului Gehlen la Germani.

Legatura s-a facut prin Locotenentul Pfiff, provenit din Abwehr, care, după caderea lui Canaris, fusese integrat în secțiunea VI de la Reichssicherheitshauptamt. Eu îmi exprimasem mai înainte de mai multe ori dorința să-l cunosc pe seful guvernului maghiar, Szalasy. Acest contact nu s-a putut face, nu stiu din ce motive. În schimb mi s-a oferit să întâlnesc pe Generalul Zako, un om de încredere al presedintelui.

Calatoria până la cartierul Generalului Zako, undeva în zona frontului, în dreptul orașului Sopron, am facut-o cu masina lui Pfiff. Eram însotit numai de Traian Borobaru. Am ajuns cu bine la casa unde se adapostea Generalul Zako. Pe afara era frig și fulguia. Generalul ne-a primit cu o deosebită cordialitate. Era înconjurat de un grup de ofiteri, intimi colaboratori de-ai lui în serviciul de informații. Ceea ce m-a surprins mai mult era că Generalul Zako vorbea o românească impecabilă. Mi-a destăinuit sincer că a trait multi ani la Brașov, unde fusese trimis de serviciul de informații maghiar. Din contactul îndelungat cu poporul nostru, a ajuns să-l aprecieze și chiar să dorească o înțelegere între cele două popoare, prin concesiuni reciproce.

M-am bucurat de declaratiile Generalului Zako și i-am răspuns că și eu sunt de aceeași parere și sunt convins că se poate ajunge la o convietuire pasnică între Români și Unguri, în cadrul unei federatii sau confederatii dunărene. Am trecut apoi la subiectul propriu zis al întâlnirii noastre, al posibilităților de colaborare între armata noastră de la Döllersheim și armata maghiara, în fața puhoiului bolsevic. Notez că, la vremea aceea, Budapesta cazuse, după o rezistență eroică, iar guvernul Szalasy nu mai dispunea decât de o fâșie îngusta de teritoriu de-a lungul frontierei ungaro-germane, fosta frontieră ungaro-austriacă. Orasele Sopron și Szombathely se mai aflau încă sub autoritatea guvernului maghiar. I-am răspuns că noi, Români, nu putem participa, cu armata națională, la operații pe frontul din Ungaria, din cauza prezentei armatei române pe

acest front. Ar însemna să luptam Români contra Românilor. În mod categoric am cerut guvernului german ca unitatile românesti să nu fie întrebuintate în sectoarele unde se gasesc soldați trimisi de Bucuresti, ci să lupte exclusiv contra Rusilor.

Generalul Zako a înțeles perfect situația noastră delicată și n-a mai insistat. A venit apoi rândul meu să cer concursul guvernului maghiar într-o chestiune militară. I-am explicitat dificultatile ce le întâmpinam cu recrutarea de voluntari pentru armata națională. Nu avem la dispozitie un teritoriu național și ca atare suntem avizati exclusiv la prizonierii români și la refugiați. Aceste rezerve sunt aproape epuizate. Dar, cum am aflat, în Germania au fost adusi de guvernul maghiar circa 20.000 de români din Ardealul de Nord, care au fost angajați ca lucratori pe la tarani sau diverse întreprinderi. Dacă guvernul maghiar, având în vedere că și unii și altii suntem amenintati de același pericol, ar îngadui să putem recruta voluntari pentru armata națională și din acest grup de români, ne-ar face un mare serviciu, întarind unitatile noastre militare.

Generalul Zako a luat nota de cererea mea și a promis că o va supune lui Szalasy. Interventia Generalului Zako n-a avut rezultatul dorit de noi. Szalasy n-a voit să-si asume raspunderea acestei operații. Probabil de teamă să nu fie acuzat că acceptând recrutari de voluntari pentru armata națională dintre Români originari din Ardealul de Nord, afectează situația politică a acestui teritoriu, mai ales în acel moment când trupele române puseseră stăpânire pe el.

Generalul Zako a fost și un amfitrion exceptionál. Ne-a tratat cu mâncăruri și bauturi pe care noi nu le mai gaseam în Germania. N-am uitat bunătatea acestui General și sincera lui dorință să vada pe Români și Unguri traind pasnic în bazinul dunărean. Colaborarea cu Generalul Zako a continuat și după sfârșitul razboiului. Ne-am reîntâlnit la München și am participat împreună la numeroase acte politice ale refugiaților de dincolo de cortina de fier.

La plecarea de la Generalul Zako ni s-a întâmplat o încurcatura care putea să ne coste viața. Ni s-a indicat de General să plecare pe ce drum trebuie să apucăm să să ne întoarcem în Austria. Dar cum câmpia era înzapezita, Locotenentul Pfiff, care conducea mașina, la o cotitură, a luat o direcție gresită, în sens invers. În loc să ne întoarcem în Austria, am început să alergam spre front. La un moment dat am ajuns în fața unor transeu, care, spre norocul nostru, erau ocupate de trupele germane. După ce Pfiff și-a declarat identitatea unui alt ofiter german, ni s-a arătat că trebuie să o luăm înapoi pentru a ajunge în Austria.

4. ULTIMA CALATORIE LA BERLIN

La 14 Martie 1945 am facut ultima călătorie la Berlin. Am fost însotit de Traian Borobaru, Vasile Iasinschi și Generalul Chirnoaga. Mentorul nostru nelipsit, Profesorul Gamillscheg, era cu noi.

Am facut aceasta călătorie pentru a ma informa asupra situației militare și ce măsuri s-au luat pentru a opri înaintarea diviziilor sovietice ce ajunseseră la Oder. Un regiment era pe Oder. Dar celelalte două nu se miscaseră de la Döllersheim, unde continuau instrucția. Voi am să vorbesc apoi cu legionarii din Berlin, dându-le îndrumări pentru eventualitatea că vor trebui să parasească orașul. Generalul Chirnoaga și Iasinschi au

venit la Berlin pentru o alta misiune: sa inspecteze regimentul românesc de pe Oder, pentru a cerceta starea în care se gaseste si care e moralul trupei. Au venit sa aduca un cuvânt de încurajare din partea guvernului român, cerând ofiterilor si soldatilor sa ramâna ferm pe pozitie pâna la capat.

Am ramas o saptamâna la Berlin si în acest rastimp am trait un teribil bombardament, care, de asta data n-a crutat nici Adlon Hotel. Toti oaspetii s-au refugiat în bunkerul hotelului, asteptând sfârșitul bombardamentului. Am vazut atunci, lipiti de zid, pe Degrelle, pe Kaltenbrunner, pe Neubacher, si noi toti, Români, care locuiam la hotel. Luminile adesea se stingeau si am ramas în întuneric. Când s-a anuntat sfârșitul bombardamentului, hotelul ardea într-o parte. Atunci l-am vazut pe Dörnberg, seful protocolului Reichului, aducând apa cu o caldere în mâna si zvârlindu-o apoi, pentru a stinge focul.

De asta data n-a mai scapat de bombe nici Institutul Român. A suferit avarii, dar totusi mai putea fi locuit. Legionarii ce locuiau la Institut si-au pastrat calmul si increderea. Erau hotărâti sa continue lupta pentru tara, în orice împrejurare, chiar daca Germania ar pierde razboiul.

La 21 Martie 1945, am parasit Berlinul tot cu avionul, însotit numai de Traian Borobaru. Am facut o oprire la Viena si de acolo am plecat imediat spre Alt-Aussee, unde lumea era îngrijorata de apropierea frontului. Vasile Iasinschi si Generalul Chirnoaga au plecat la Schwed an der Oder, pentru a inspecta trupele. Au avut consfatuiri cu ofiterii regimentului si cu legionarii din unitate. Iasinschi si-a revazut fiul. Moralul trupei era ridicat, cum noteaza Generalul Chirnoaga. Nu s-au desfasurat lupte în aceasta perioada. Rusii stateau linistiti dincolo de Oder si din când în când tulburau linistea regimentului, aflat pe o insula, cu salve de artillerie. Pierderile au fost putine. Se faceau incursiuni dincolo de Oder, cu echipe bine antrenate si înarmate, care se întorceau cu prizonieri russi.

Vasile Iasinschi si Generalul Chirnoaga s-au întors la Viena cu trenul si de acolo au luat drumul spre Alt-Aussee. La sfârșitul lui Martie toti ministri si toate serviciile noastre erau concentrate în jurul lacului din aceasta localitate.

5. WEHRWOLF

Pe la sfârșitul lui Februarie 1945, fiind încă la Roma, primesc vizita lui Kurt Auner, capetenia SD din România, care reusise sa fuga din tara si, dupa multe peripetii, sa ajunga în Austria. Auner lucra la ordinele lui Tzeischka, seful suprem SD de la Viena, care avea legatura directa cu Himmler.

Ce îmi spune Auner? La Cartierul Führerului s-a decis crearea unui reduit de rezistență bavaro-austriac, având ca baza lantul Alpilor, începând cu Dachauergebirge. Aceasta regiune ar urma sa fie împânzita de soldati germani si de voluntari străini, dispuși sa lupte contra unei invaziilor rusesti. Trupele sovietice atinseseră granita maghiara si se presupunea ca vor înainta în direcția Graz-Salzburg. Americanii erau încă departe. M-a întrebat daca guvernul de la Viena ar fi dispus sa participe la aceasta ultima batalie a Europei contra barbariei din răsărit, care ne amenința pe toti. I-am raspuns ca armata națională sta sub ordinele Mareiui Cartier German si nu ma pot amesteca în dispozitivul

ei de lupta. Un regiment se afla angajat pe Oder. Referitor la restul legionarilor voi forma o echipa de voluntari odata stramutati la Alt-Aussee, care va participa la aceasta miscare de rezistenta în muntii dimprejur.

Mai târziu am primit tot prin Auner noi precizari. Cu organizarea acestei grupe de luptatori în munti a fost însarcinat famosul Skorzeny, care a si facut planul de batalie pentru întreaga regiune. Au început concentrarile de oameni si, în curând, vom intra si noi în actiune. De la Alt-Aussee va pleca spre munti un detasament de ofiteri si soldati SS, sub comanda lui Adolf Eichmann. Grupa legionara care va participa la operatie va fi atasata detasamentului Eichmann. Nu e nevoie de efective multe, ci de elemente decise sa se înfrunte cu inamicul în ciocniri razlete, oprind penetratia lui în lantul muntos si creând aici o fortareata inexpugnabila. Nemtii sperau ca Aliatii, dupa ce au înfrânt Germania, îsi vor întoarce armele contra Sovieticilor, iar cei ce se concentraseră în munti vor fi chemati sa colaboreze cu armatele anglo-americane din primul moment.

Vom trata mai amanuntit participarea noastră la planul Wehrwolf când ne vom ocupa de finalul guvernului de la Viena, refugiat la Alt-Aussee.

6. RUPEREA RÂNDURILOR

Situatia nu mai era sigura la începutul lui Aprilie nici în refugiul nostru de la Alt-Aussee. Budapesta cazuse si Ungaria fusese în întregime ocupata de trupele sovietice. Americanii se apropiau de linia muntilor pe la pasul Brennero. Eram prinsi între doua focuri. Sigur ca ne gândeam, ca toti refugiatii, ca decât sa fim capturati de Rusi, mai bine sa cadem în mâna Americanilor.

Ma framântam cu mintea cum era mai bine sa procedam. Punctul de confluenta al zonelor americana si sovietica era orasul Linz. Noi cadeam în zona americana, dupa stirile ce le primiseram prin radio. Dar ce vor face Americanii cu noi? Nu ne vor aresta si preda Rusilor sau guvernului din România? Am ajuns la concluzia ca e mai bine ca nici legionarii si nici membrii guvernului sa nu ajunga în mâinile lor, ci sa se împrastie care încotro, si, pe socoteala proprie, sa-si caute fiecare salvarea, cum îi va calauzi Dumnezeu.

Zis si facut. Începând cu luna Aprilie, am procedat pe etape la evacuarea Românilor concentrati la Alt-Aussee. Le-am spus tuturor ca, în echipe mici, de 2-4 persoane, sa-si aleaga un loc provizoriu unde sa se aseze, pâna ce își vor gasi un alt rost în lume. Fiecarui calator i-am înmânat o suma modesta de bani, câteva sute de marci, pentru a avea pentru plata drumului si pentru primele necesitati. Banii acestia i-am luat din casieria guvernului si dintr-un fond de ajutorare tot în marci, pus la dispozitie de Ambasadorul Altenburg.

Procedând în modul acesta, rând pe rând, a disparut aproape întreg grupul de la Alt-Aussee în luna Aprilie, ramânând doar membrii guvernului si legionarii destinati sa participe la miscarea de rezistenta din munti. Am respirat usurat la sfârsitul acestei operatii de împrastiere, gândindu-ma ca poate unii macar din cei plecati vor avea norocul sa scape de orice urmarire.

7. GUVERNUL EN VOYAGE

Aceeași masura am aplicat-o și membrilor guvernului. I-am sfatuit să se împriastie în lumea largă. Aflând de moartea lui Adolf Hitler, m-am dus la Altenburg și i-am prezentat condoleantele mele și ale guvernului. Dupa aceea, i-am expus planul meu. Nu este bine ca armata de ocupatie, americanii în speta, să gasească guvernul gramada. Poate că or să ne trateze corect, dar tot asa de bine să ne declare arestati și să ne predea Rusilor. Nu cunosteam angajamentele lor cu Stalin. Si atunci e preferabil ca și membri guvernului să-si caute salvarea pe cont propriu. Altenburg a fost de acord cu punctul meu de vedere și mi-a înmânat din fondurile ce le avea la dispozitie 10.000 dolari, pentru a-i folosi pentru necesitatile proprii și pentru a oferi fiecarui ministru o sumă pentru pribegie.

Apoi a scos dintr-un sertar zece pasapoarte germane, parafate și semnate. Doar trebuiau completate cu numele și semnalamentele posesorului și data la care a fost eliberat. Aceste pasapoarte ne-au fost de un enorm folos, caci ne-au ajutat să ne legitimăm atât în Germania și Austria cât și fata de autoritatile de ocupatie. Atunci de abia am apreciat nobletea acestui om în toata maretia. Ce pacat că n-am avut un ambasador de talia lui la București. Cum ne-ar fi înțeles, evitându-se tragedia de la Ianuarie!

Dupa ce i-am multumit, l-am întrebat dacă el personal se gândește să plece de la Alt-Aussee. M-a privit cu ochii lui albastri, mari și frumosi, și mi-a raspuns că el ramâne mai departe la Alt-Aussee, așteptând pe Americani. Cum nu a facut nimic rau în Grecia, unde a fost ambasador, e cu constiinta împacata. Speră să nu i se întâpte nimic rau.

– Si daca va fi întrebat de guvernul de la Viena, ce va raspunde?

Mi-a raspuns zâmbindu-mi.

– *Le gouvernement est en voyage.*

Cu ajutorul banilor pusi la dispozitie de Altenburg și a pasapoartelor primite, am organizat stocarea treptată a membrilor guvernului spre destinația ce și-a ales-o fiecare.

Eu, cu un grup de camarazi, mi-am ales partea cea mai grea. Vom urca la munte cu echipa lui Eichmann. Nu puteam în aceste ceasuri grele pentru poporul german să plec în necunoscut. Nu era corect.

Ministrul de Externe, Mihail Sturdza, s-a retras în Danemarca, unde se refugiase și în cursul razboiului. Avea cunoștințe și spera să se poată ascunde pe la ele.

Pe Corneliu Georgescu l-am rugat să plece la Armata Națională, pentru a supraveghea evacuarea regimentelor noastre de la Döllersheim.

Vasile Iasinschi și Generalul Chirnoaga au optat să ramâne în ilegalitate. N-a fost chip să-i conving să ia și ei calea necunoscutului. Își imaginau că Americanii îi vor trata cu considerația cuvenita. Ei se încredințau și destinului, zicând că nu pot să scapi de ceea ce îți este scris. Cu ajutorul lui Gamillscheg, Iasinschi cu sotia lui au gasit refugiu temporar la Kitzbühel. Peste câteva zile Gamillscheg le-a indicat să plece la Bad-Gastein, unde Ministerul de Externe a fixat locul de concentrare al întregului corp diplomatic al Axei și a membrilor tuturor guvernelor care au colaborat cu Germania. Odată cu familia

Iasinschi, s-a retras la Bad-Gastein si sotia mea. A plâns la despartire, dar n-aveam încotro. Daca am fi ramas împreuna, am fi fost primejduit amândoi. A înțeles si s-a resemnat.

Vladimir Cristi s-a îndreptat spre Innsbruck. Aici a întâlnit mai multi români între care pe Profesorul Ion Ionica. Profesorul Sângiorgiu s-a retras si el la Bad-Gastein. Dintre toti ministrii a ramas alaturi de mine numai Grigore Manoilescu, acceptând sa împarta primejdiile ascensiunii prin munti. Era un bun alpinist si încă plin de vigoare, mai Tânăr decât ceilalți membri ai guvernului.

Când au intrat Americanii în Alt-Aussee si au dat de Altenburg, prima lor întrebare a fost:

- Unde e guvernul român de la Viena?
- *En voyage!*, le-a raspuns Altenburg.

Aveau ordine sa ne arresteze.

8. WEHRWOLF ÎN ACTIUNE

N-am sovait nici o clipa sa împartasesc soarta camarazilor germani din Wehrwolf. Aflasem ca în alte regiuni muntoase ale Austriei pâlcuri de soldati germani voluntari se urcau pe munti, în locurile desemnate de Skorzeny. Ceea ce ma nelinistea era schimbarea obiectivului initial. Formatia Wehrwolf, cum mi s-a spus, era destinata sa se opuna unei invaziilor rusesti pe linia Graz-Stuttgart, ceea ce coincidea cu ideologia si planurile noastre. Dar asa cum se conturau evenimentele, Wehrwolf parea dispus sa opreasca si înaintarea Americanilor spre zona lor de ocupatie, în interiorul Austriei. Nu eram sigur. Era o supozitie, caci nu dispuneam de nici o informatie precisa. Dar cu toata aceasta neliniste, la ora aceea, o ipoteza, n-am dat un pas înapoi sa ramân alaturi de voluntarii germani pâna la capat. De Eichmann stiam ca fusese însarcinat cu transportul evreilor din Ungaria la Auschwitz, dar acum el era angajat într-o actiune de razboi, comanda un detasament de soldati voluntari, si nu mai avea nimic de-a face cu vechile lui actiuni. Acestea nu ne priveau pe noi.

Sistemul lui Eichmann de a organiza expeditia în munti nu era bine ales. Pentru aprovisionarea trupei, dispunea de mari cantitati de alimente, depozitate chiar în Alt-Aussee. Fiindca nu avea benzina suficienta pentru camionul ce-l avea la dispozitie, ca sa transporte cu el alimentele la poalele muntilor, Eichmann a gasit solutia utilizând pe elevii mai marisori de la scolile din localitate. A format cu ei un lant de tragatori, care-si treceau pachetele unul de la altul, pe marginea unei vai, care ducea o buna distanta pâna la urcusul muntelui.

Operatia a început dupa 20 Aprilie 1945 si a continuat chiar dupa ce se aflase de moartea lui Hitler. Eichmann era la ordinele lui Skorzeny si, ca soldat disciplinat, continua sa-si îndeplineasca misiunea ce i s-a încredințat. Îmi aduc aminte ca înainte de a parasi Alt-Aussee pentru a ma îndrepta spre munti, am vorbit cu Tzeischka, care se retrasese în aceeasi localitate. L-am întrebat de ce el si ai lui nu luau o decizie, acuma când frontul se apropia de localitate. Mi-a raspuns cu demnitate, privindu-ma în ochi:

"Ich bin dienstpflchtig". Ceea ce însema ca nu poate parasi postul pâna ce nu primește dezlegarea cuvenita.

Pâna la urcus era o vale de circa 4 km. Toata aceasta distanta a fost acoperita de stradania acestor elevi, care au muncit o zi întreaga pâna ce au depozitat pachetele cu alimente într-un lagar la poalele muntelui. Am admirat spiritul de disciplina al acestor tineri, când aparea un trimis al Reichului, chiar în zilele sumbre ale finalului, desi la câteva zeci de kilometri se aflau în mars trupele americane. Pâna în ceasul amar al capitularii, autoritatea Statului german era respectata pe întreg teritoriul lui.

Cu camionul de care dispunea grupa Eichmann s-au transportat corturi, arme, munitii și multe alte lucruri necesare unei vieti de munte. Nu stiu prin ce minune, Dumnezeu s-a îndurat de acesti pribegi și ne-a binecuvântat cu o vreme calduta. Nu ploua, nu ninfea, nici chiar noaptea nu simteam frigul. Soarele stralucea pe cer și ne încalzea. Primavara era mai înaintata decât alte dată, în a doua jumătate a lunii Aprilie. Când ne-am urcat la munte, ne-am mirat că nu am descoperit pete albe de zapada. Se putea dormi bine la umbra copacilor. Pamântul era uscat.

În afara de Grigore Manoilescu, echipa era compusa din urmatorii legionari: Mircea Dimitriu, fostul sef al studentimii legionare de la Timisoara, fugit în Germania în timpul prigoanei cariste și ramas la Berlin, chiar în timpul guvernării noastre. În timpul guvernului de la Viena, ma însoțea în toate deplasările unde era nevoie de prezenta mea în Austria; Traian Borobaru, nelipsitul meu secretar; Petre Ponta, gazda noastră de la Berlin; Dr. Ion Fleseriu, fostul prefect de Sibiu, și Vasile Hanu, originar din Alba Iulia, figura bine cunoscută de legionar în întreg Ardealul. Dintre acești însoțitori cei mai buni pentru o eventuală rezistență în munti erau Grigore Manoilescu, ofiter de rezerva, care facuse razboiul, luând parte la asediul Sevastopolului, apoi Dr. Ion Fleseriu, și el ofiter de rezerva; Petre Ponta, care desi nu facuse armata, era îndemânatic în toate chestiunile tehnice și învățase repede mânuirea armelor. Vasile Hanu era curajos, dar n-avea pregătirea militară necesara, Mircea Dimitriu era de asemenea un bun tehnician și chiar facuse cursuri militare la Scoala Politehnica din Timisoara. Eu cu Borobaru eram la coada calificărilor, pentru eventualitatea unei rezistente în munti.

Dupa ce alimentele au fost transportate la poalele muntilor, am început să le urcam la înalțimile dimprejur. În fața noastră se ridică o panta mai dulce, dar în spatele ei ne așteptau vagăuni și stânci. Eu eram extrem de slabit din cauza eforturilor savârsite în ultimele luni. Abia tăram căte un pachetel. Am avut noroc cu Petre Ponta, care se încarcă zdravan cu lucrurile din lagar. La sfârșitul lui Aprilie, începutul lui Mai, noi continuam să ne cataram în muntii dimprejur, urcând din loc în loc, cu mâinile noastre, alimente, arme, corturi și îmbracaminte. O munca grea și istovitoare. Puterile noastre slabeau vazând cu ochii.

La începutul lui Mai, am aflat, prin iscoadele ce ramaseseră în urma, că Americanii au intrat în Alt-Aussee. Acum nu se mai punea problema rezistenței în munti, ci cum să ne pierdem urma căt mai sus posibil, pentru a nu fi descoperiti de Americani. Acelasi drum, dar cu alte obiective. Situația grupului Eichmann, și a noastră împreună cu el, era critica, deoarece atât la Alt-Aussee căt și în toate satele dimprejur se aflase de retragerea unui grup de soldați în munti. Fara îndoială că și Americanii aflaseră existența

acestor Wehrwolf si se pregateau sa cerceteze ascunzisurile. Nici în acel ceas de primejdie acuta nu m-am gândit o clipă ca noi, grupul celor sapte, am putea abandona pe soldatii germani. De aceeasi parere au fost toti camarazii mei. Vom împartasi aceeasi soarta, orice s-ar întâmpla. Ne-am reluat ocupatiile noastre obisnuite, ca si cum focul n-ar arde în urma noastră.

Era o zi frumoasa. Cobor de pe înaltimea unde ne aflam si ma apropii de vale. Îl vad pe Eichmann ca urca spre noi si ne întâmpina. Eram cu Borobaru si Petre Ponta. Îmi spune, cu un aer de tristete, ca dupa moartea lui Hitler, Wehrwolf si-a pierdut orice ratiune de existenta. A primit ordin de la superiorii lui sa lichideze operatia, lasând libertate tuturor voluntarilor sa se îndrepte oriunde cred de cuviinta, pe socoteala lor proprie. Jos, în cortul lui, se gasesc câteva monede de aur si mari cantitati de tigari. Legionarii pot lua din aceste lucruri, pentru a se putea strecura mai usor în necunoscut. La despartire, întrebându-l unde are de gând sa se retraga, mi-a raspuns ca, dupa toate probabilitatile, în Germania de Vest. Mi-a aratat apoi o capsula ce-o avea între masele.

– Daca sunt prins, apas pe capsula si mor. *Ich will nicht dem Reiche schaden.*

Ultimul act al colaborarii noastre cu Reichul se încheiase. Nu noi am rupt pactul, ci printre-o decizie mai înalta care ne privea si pe noi. Am fost multumit sufleteste ca ne-am facut datoria de aliat loial al Reichului până la capat.

9. SOARTA ARMATEI NATIONALE

Cum am scris mai înainte, armata natională se împartise. Regimentul 1 era în pozitie pe Oder, iar regimentele 2 si 3 își continuau organizarea si instructia la Döllersheim. Capitularea Germaniei a prins armata natională între aceste două fragmente si fiecare si-a urmat destinul lui.

La Regimentul 1, dupa inspectia Generalului Chirnoaga, s-a petrecut ceva neprevazut. La 2 Aprilie a venit un ordin de la Comandamentul Suprem al Armatei Germane, prin care se cerea Comandamentului Regimentului sa faca o severa triere a trupei si sa nu ramâna pe front decât elementele sigure. Ce se întâmplase? Se petrecuse anumite defectiuni la trupele straine care luptau alaturi de Germania: la o unitate maghiara si la diviziile lui Vlasov care luptau în Cehoslovacia. Hitler a luat atunci o decizie globală, prin nimic justificata pe plan general, aplicându-o tuturor fortelor straine care luptau contra Rusilor. Între alte trupe, a fost lovit si regimentul românesc de pe Oder.

În total acest regiment avea 3.000 de soldati, repartizati în două batalioane, sub comanda Capitanilor Opris si Dreve. Batalionul II al lui Dreve a fost retras de pe front, dezarmat si trimis ca unitate de lucru în spatele frontului. Primul batalion, al Capitanului Opris, a ramas mai departe pe pozitie, ca unitate de luptă. Decizia luata a provocat consternare atât în trupa cât si în corpul ofiteresc, pentru ca în sănul acestui regiment nu se produsese nimic care sa justifice dezarmarea lui. Moralul era ridicat, cum a constatat si Generalul Chirnoaga. Am aflat si eu de aceasta masura fiind la Alt-Aussee, si am protestat în locurile cuvenite. Cum am aflat mai târziu, actul de dezarmare al trupelor straine avea si un alt tâlc: lipsa armamentului în armata germană. Noile unitati, denumite *Volkssturm*, nu aveau arme, si atunci s-a procedat la confiscarea materialului belic de la trupele straine si distribuirea lor la *Volkssturm*, format în mare

parte din oameni mai în vîrstă.

Batalionul întâi, comandat de Capitanul Opris, a ramas mai departe în linia de luptă, fiind atasat la III SS Panzer Korps. Noua misiune a batalionului era să opreasca invazia carelor de luptă sovietice și, în acest scop, i s-au distribuit numeroase *Panzerfaust*. Regimentul, redus la un batalion, s-a numit de atunci *Panzerzerstörung Regiment*. Aceste schimbari au avut loc cu câteva zile înainte de începerea ultimei ofensive sovietice, din 16 Aprilie 1945, al cărei obiectiv era cucerirea Berlinului.

În fața puternicei ofensive a forțelor sovietice, care trecuseră Oderul în mai multe puncte, armata germană care apără linia fluviului n-a putut rezista și a început o miscare de retragere generală. Regimentul român, cu ambele batalioane din nou reunite, au urmat același curs al retragerii spre Vest. Românii s-au retrăs mai întâi spre Eberswalde și de aici spre Oranienburg. În drum spre aceasta localitate, s-a încercat de către o unitate SS, *Kampfgruppe Harzer*, o regrupare de forte, din resturile altor unități militare aflate în retragere, cât și din detasamente din aviație și marina, la care s-au adăugat diferite corpuri străine de voluntari. În cadrul acestei forte improvizate a intrat și batalionul nostru. Aceasta forță *ad-hoc* s-a numit Grupul de Atac *Von Wolff*. Erau încercări disperate, care nu mai puteau opri avalansa sovietică, mai ales după ce s-a aflat și de moartea lui Hitler. Debandada era generală.

Trupele române s-au retrăs pe linia Oranienburg-Neuruppin-Perleberg, fugind de Rusi odată cu soldații germani și mulți civili. Exodul s-a sfârșit în orașul Ludwigslust, la 3 Mai 1945, ocupat de Americani. La marginea orașului, soldații români au fost perchezitionați pentru arme și apoi internați în lagăr cu mii de prizonieri germani. A doua zi Americanii le-au pus în vedere ca toată lumea să parasească Ludwigslust și să treaca Elba, deoarece ei au ordin să predea acest teritoriu Rusilor. Cu camioanele puse la dispozitie de Americani, civili și militarii fugari au trecut dincolo de Elba. Prizonierii au fost predăti Englezilor, deoarece la Vest de Elba se întindea zona lor de ocupație.

De aici încolo soarta soldaților și ofițerilor români care au aparținut regimentului 1 a fost diferita, după cum s-au împrăștiat. Mulți ajungând dincolo de Elba, și-au schimbat hainele militare cu haine civile și s-au acuzați pe la gospodăriile taranilor, care aveau nevoie de brațele lor de munca. Aceștia nu au mai avut de suferit prin lagare, reușind cu timpul să se asimileze refugiaților civili.

Mulți soldați și gradati au preferat să urmeze destinul rezervat tuturor prizonierilor de razboi, alături de Germani și alte naționalități. Aceștia au dus-o mult mai greu, fiind tratați ca inamici de armatele biruitoare. Au fost transferați dintr-un lagăr într-altul de Englezi, în diferite localități din Nordul Germaniei, până ce, în ultima lor etapă, ostasii proveniți din regimentul 1 au fost concentrati într-un mare lagăr de prizonieri de lângă Bruxelles. Erau în paza Englezilor și dormeau în niște gropi acoperite cu corturi. Mulți s-au îmbolnavit.

Calvarul lor a durat aproximativ un an. În Mai 1946 au fost eliberați, după nenumarate interogatorii și anchete. La început autoritatatile aliate înclinau să-i repatrieze cu forță în România, unde i-ar fi așteptat alte chinuri și alte închisori. Attitudinea autoritatilor englezi s-a modificat treptat, pe masura ce au luat cunoștința de evenimentele din România, unde se instalase un regim comunist tot asa de crud ca și în Rusia. Dupa

iesirea din lagarul belgian, în primavara lui 1946, ofiterii și soldații adunati aici s-au risipit și ei în lumea întreaga, cautându-si noi rosturi de viață în țările străine.

Întorcându-ne acum la Döllersheim, regimentele 2 și 3 cantonate aici n-au parasit cantonamentul pâna în ultimul moment, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat pe front. Au continuat cu instrucția și viața ostaseasca. Abia când Rusii au înaintat adânc în Austria, Colonelul Alexandrescu, cel mai înalt grad din corpul ofiterilor, a dat dispozitii ca trupele să se retraga spre Vest. Cele două regimente s-au pus în mars spre granita ceho-slovaca. În curând au dat de trupele americane care i-au facut prizonieri și i-au internat în lagar. Peste opt mii de oameni au intrat pe poarta prizonieratului. N-au fost repatriati cu sila, ci s-a cerut fiecaruia să declare dacă vrea să ramâne în Occident sau să se întoarcă acasă. Multi soldați, chinuți de dorul de casă, au ales calea repatrierii. Ofiterii acestor regimente și un contingent de soldați au preferat să ramâne în Bavaria, de unde mai târziu s-au împrastiat în lumea întreaga.

10. ECHIPELE ZBOARA SPRE TARA

Dintre legionarii intrati în scolile speciale s-au format în total zece echipe care au fost parăsute în țara. Aceste echipe erau alcătuite din doi specialisti T.F.F., care provineau de la Breitenfurth, unde nu se învata altceva decât telegrafie fara fir. În total din aceasta scoala au iesit 20 de elemente cunoscatoare ale mânuirii acestor aparate. La fiecare echipă au fost repartizați doi absolvenți ai acestei scoli.

Dar echipele trimise în țara erau mai numeroase. Fiecare era formată din 5-6 persoane. În afara de telegrafisti, intrau în compunerea echipelor a încă 3-4 legionari, iesiti de la alte scoli, unde se învata mânuirea armamentului și a explozivilor.

Misiunea acestor echipe, asa cum li se indicase de la scolile absolvite, era să provoace acte de sabotaj în spatele frontului și să transmită informații de ordin militar locurilor de receptie din Germania.

Facând o vizită la Breitenfurth, le-am dat instrucțiuni camarazilor de aici să se abțină de la orice act de sabotaj, caci aceste acte sunt contra-producătoare. Efectele lor sunt neînsemnate pe planul operațiilor militare, dar, în schimb, represaliile pot fi teribile, chiar și asupra populației.

Ceea ce trebuie să facă ei, este să ia contact cu legionarii din regiunea unde vor fi lansati și, împreună cu ei, să formeze o rețea de organizații legionare locale, care să se opuna cotropitorului. Cu alte cuvinte, să pună bazele miscării naționale de rezistență care, în final, să cuprindă toată țara. El trebuie să se strecoare pe nesimtite în masa românească, de unde să-si recruteze fortele de luptă. Sa nu se avânte în acțiuni izolate, ci mai întâi să reconstituie Miscarea, în vederea unei lupte de lungă durată în clandestinitate. Am dat aceste instrucțiuni fără prezenta Locotenentului Pfeiffer, explicându-i acestuia că sunt anumite chestiuni care privesc exclusiv Miscarea. El a înțeles și ne-a lasat singuri.

Desfășurarea ulterioară a evenimentelor a confirmat justitia tezei pe care o susținusem în fața legionarilor pregătiți să debareze în țara. Din colaborarea lor cu legionarii liberi din țara să-nascut miscarea de rezistență din România, care a durat, pâna în 1955. Elementele venite de la Viena, înfrățite cu legionarii liberi din țara, au pus bazele luptei

de guerrila cu comunistii, care s-a prelungit pe o perioada de 10 ani.

Cei încisi la Aiud n-au putut fi liberati din cauza miopiei partidelor politice, care au guvernat în primele luni după 23 August. În felul acesta, un pretios capital uman s-a irosit îndaratură gratiilor încisorilor. Mai târziu, când oamenii politici din partide au cazut ei însisi victima teroarei comuniste, și-au dat seama de greseala lor, dar era prea târziu să mai îndrepte ceva.

Din aceste echipe, opt au fost parasutate înainte de Craciunul anului 1944, iar două s-au luat zborul spre țara în 24 Martie 1945. Aceste ultime echipe erau destinate să coboare în Bucovina, sub comanda lui Ovidiu Gaina. Elementele recrutate să facă parte din aceste echipe aparțineau scoalei de la Korneuburg, de sub comanda lui Virgil Popa. Înca din luna Ianuarie 1945 au parasit acest centru și au fost îndrumați spre alte scoli de pregătire pentru a primi o instrucție specială. În sfârșit au fost aduși de la Wiener-Neustadt, de unde și-au luat zborul spre țara. Deasupra Budapestei au suferit un atac nocturn, din partea artileriei anti-aeriene sovietice. Avionul, după înăplinirea misiunii, s-a întors cu bine la baza.

Parasutarea lor nu s-a realizat în cele mai bune condiții. Pilotii avioanelor nu puneau toată sângeul necesară. Majoritatea lor considerau aceste operații riscante puțin folositoare pentru razboi, care era pe sfârșite. Pilotii avioanelor nu cunoșteau cu precizie locurile unde trebuiau să fie lăsați să cădă parăsuțile, cu încarcatura lor umană și cu materialul însotitor. Verca, în carte lui faimoasa, *Parasutati în România vânduta*, arată cum avionul cu care a zburat el și camarazii lui i-a lansat la sute de kilometri distanța de locul prevazut. Aproape la toate echipele care au atins pamântul s-au petrecut incidente de acest gen și chiar mai grave. Un camarad, Pasca, s-a agățat cu parăsuta de un copac și a murit strangulat, fără să-l poată ajuta nimenei, ceilalți căzând la mari distanțe de el.

Istoricul acestor echipe și rolul jucat de ele în miscarea de rezistență formează un alt capitol, care trebuie povestit de cei ce au participat la aceste lupte și au supraviețuit. Un fapt trebuie totuși subliniat. În timp ce activitatea guvernului de la Viena intră în penumbra amurgului, dincolo, în țară, începea o altă acțiune a Legionii, cu consecințe neprevăzute pentru viitorul neamului. Miscarea Legionară, care își pierduse capacitatea de luptă în exil, prin dispariția guvernului de la Viena, s-a transplantat în țară, unde a reînviat cu vigoare, scriind un nou capitol de glorie națională.

11. CE S-A ALES DE GRUPUL DIZIDENT

Dupa formarea guvernului național, grupul dizident de aproximativ 35-40 de persoane a renunțat la acțiunea de sabotaj, nemaiavând nici o perspectivă. Dupa evakuarea noastră de la Viena, pe masura ce se apropiau Rusii, grupul dizident s-a împărțiat și el care încotro, pe teritoriul german. În general, au dus-o mai bine decât legionarii nostri. Ei trăiau departe de primejdii, în linia a două, în timp ce camarazii lor, ramasi leali, s-au înrolat fie în armata națională fie ca au intrat în scolile speciale sau în activitățile guvernamentale. O parte din ei au fost parasutati în țară, unde au început acțiunea de reorganizare a Miscarii și de formare a frontului intern anticomunist. Dizidentii au stat deosebit de la sa-si asume vreo raspundere politică. Nu-i ameninta nici o primejdie de moment, gândindu-se doar cum să se salveze în momentul prabusirii Germaniei.

Dizidentii s-au bucurat mai departe si în locurile unde au poposit din nou, de ajutorul ce-l distribuia guvernul de la Viena tuturor persoanelor aflate sub protectia lui. Unele capetenii au reusit chiar sa o duca foarte bine, obtinând posturi administrative din partea Statului german si bucurându-se de o remuneratie substantiala.

În Ianuarie 1945, facând o vizita la oficina lui Sauckel din Berlin, am fost surprins dând acolo de avocatul Nicolae Seitan, un intim al lui Papanace. Seitan, nu stiu prin cine, a intrat acolo îndeplinind functiunea de om de legatura cu muncitorii români din Germania. Un alt adept al lui Papanace, Virgil Mihailescu a nimerit-o si mai bine. A fost angajat ca functionar la Serviciul Central Anti-Iudeo-Masonic de la Frankfurt/Main. Fiind în tara Bibliotecar la Academie, si-a gasit rostul la aceasta institutie pentru a pune în ordine fisierul existent. Nu mai vorbim de Viorel Trifa, care a dus-o cel mai bine dintre noi toti, locuind cu Mitropolitul Visarion la un Hotel din Kitzbühel.

În perioada de lichidare a efectivelor noastre de la Alt-Aussee, în a doua jumătate a lunii Aprilie, am primit vizita unui grup de legionari macedoneni, care veneau de la o scoala a Abwehrului, situata undeva în Tirol, si al carui sef era tot Locotenentul Pfeiffer. Când trupele aliate s-au apropiat de localitatea unde functiona scoala, elevii ei au fost îndrumati de directorul scolii, Pfeiffer, sau un substitut al lui, sa se adreseze guvernului de la Viena, care se retrasea la Alt-Aussee, pentru a primi ultimele instructiuni. N-am stiut nimic până atunci de existenta acestei scoli speciale, destinate sa formeze cadre pentru a fi parasutate în Macedonia si Nordul Greciei, urmând sa lupte contra formatiilor comuniste ale lui Marcos. Papanace a trebuit si el sa plateasca un tribut de vieti omenesti Germanilor din grupul macedonean, care nu s-au multumit numai cu criticele lui acerbe la adresa mea. Aflasem întâmplator ceva despre parasutarea în Macedonia a câtorva elemente macedo-române, dar despre existenta acestei scoli nu stiam nimic.

Evident ca eu nu puteam face altceva decât sa le dau aceleasi instructiuni ca si tuturor legionarilor ce paraseau în acele momente Alt-Aussee. I-am sfatuit sa paraseasca localitatea cât mai repede, procurându-le acte si ceva bani. Ei s-au bucurat de ocrotirea noastră si au plecat multumiti ca au gasit o mâna de ajutor în acele ceasuri grele.

VIII. PRINTRE RETELELE ALIATE

Se încheiașe capitolul alianței cu Germania. Întrebarea ce se punea acum, si mie si tuturor legionarilor, era cum vom fi primiti de Aliati Occidentali, în raza carora vagabondam dintr-un loc într-altul. Sperantele noastre de a supraviețui socalui cu Aliati erau minime. Tratamentul ce l-au anuntat ca îl vor aplica gruparilor politice ce-au colaborat cu Germania nu diferea întru nimic de cel aplicat conducătorilor celui de-al Treilea Reich. Pe acestia îi vor judeca direct puterile biruitoare într-un Tribunal International, în timp ce pe colaboratorii lor din diverse State si nationalități îi vor trimite sa-si ispaseasca crimele lor chiar în tarile de origine.

Noua asadar, care am format guvernul de la Viena, ni se rezerva perspectiva de a fi arestatii de Aliati si trimisi în România, pentru a raspunde de "crimele noastre" în fata justitiei românesti.

1. FUGA ÎN NECUNOSCUT

Dupa despartirea de Eichmann si detasamentul sau, grupul legionar nu mai atârna de nimeni si nu mai avea nici o obligatie politica sau militara fata de Reichul german. Eram liberi sa ne decidem singuri soarta. M-am reunit cu camarazii mei si le-am comunicat con vorbirea avuta cu Eichmann. De acum înainte, fiecare va pleca unde îl va lumina mintea si raspunderea proprie. Am împartit fiecaruia o suma de bani din rezervele noastre, în marci si dolari, si le-am înmânat si pasapoartele ce le primisem de la Altenburg. Din cei sapte ce au urcat la munte, s-au format trei grupe:

- Dr. Ion Fleseriu si Vasile Hanu au optat sa ramâna în Austria.
- Grigore Manoilescu si Mircea Dimitriu mi-au comunicat ca vor încerca sa treaca în Italia.
- Eu, cu Borobaru si Petre Ponta, am format ultima echipa.

Toti s-au aprovisionat cu tigari din stocul aflat în vale, în cortul lui Eichmann. Era un obiect de schimb mai pretios decât banul.

Ne-am despartit mai întâi de Hanu si Dr. Fleseriu, care s-au hotărât sa se întoarcă la Alt Aussee, cu gândul sa se stabileasca la Linz, în zona de ocupatie americana.

Noi cinci am mai mers o postată împreuna pe o vale care cobora de la munte. La capatul ei, ne-am despartit, îngrijorati de ce ne asteapta.

Pasapoartele noastre germane le-am completat în asa fel încât sa poata servi la legitimarea noastră atât prin fata autoritatilor germane cât si a Aliatilor. Toti eram germani originari din Siebenbürgen, veniti la lucru în Reich.

Petre Ponta se numea Peter Schüller.

Traian Borobaru, Johann Waber.

Horia Sima, era Josef Weber.

Petre Ponta vorbea perfect nemteste. El intra totdeauna în legatura cu populatia locala sau cu autoritatile. Noi, lângă el, taceam molcom. Cum nici eu nici Borobaru nu stiam bine nemteste, am convenit sa spunem ca suntem Volksdeutsche din Transilvania, dintr-o regiune precumpanitor româneasca. Asa se face ca în toate partile unde ne-a azvârlit soarta, ajunsesem sa fim cunoscuti ca *Die drei Siebenbürger*.

Dupa despartirea de echipa Mircea Dimitriu-Manoilescu, noi, cei trei, ne-am decis sa trecem din Austria în Germania, unde speram sa ni se piarda urma mai usor. Ramânând în Austria, era de presupus ca Americanii ne vor cauta în aceasta tara, dat fiindca guvernul de la Viena își avusese ultima reședința la Alt-Aussee.

Dupa ce am ramas singuri, am luat-o înainte în directia Salzburg. Am poposit într-o localitate, unde se strânsesera si alte grupe de refugiați. Au aprins un foc mare în piata si acolo ne-am strâns si noi. Au început fel de fel de discutii asupra razboiului. În sănul acestei comunitati de refugiați am aflat stirea ca Americanii se îndreapta spre Alt-Aussee, pentru a captura pe membrii guvernului român. Un fior ne-a trecut prin

suflet, dar am comentat si noi în rând cu ceilalți soarta ce-i asteapta pe Români care au colaborat cu Germanii în ultima fază a razboiului.

Dupa noaptea petrecuta în aceasta localitate, ne-am îndreptat spre sosea principală, care ducea spre Salzburg. Pe aceasta sosea ne-am întâlnit cu o coloana de soldați germani care se retragea din Ungaria. Cum mergeau de capul lor și fără nici o paza aliată, am acceptat invitația să ne urcăm în carutele lor. Eram bucurosi că nu mai trebuia să caram în spinare rucsacurile pline cu fel de fel de lucruri. Așa am mers o zi întreaga, dar, la un moment dat, ne-am întâlnit cu soldați americani care îndreptau carutele cu soldați germani spre un lagăr de concentrare al prizonierilor. Vrând-nevrând, am intrat și noi în lagăr și ne-am trezit prizonieri la Americani. Ne-am uitat speriată unul la altul și ne faceam planul cum să scapăm de aici. Poarta lagărului era pazită de soldați americani și acestia nu lasau pe nimeni să iasa fără un bilet de voie de la Comandarea lagărului. Am avut noroc cu o fata germană ce stia englezeste și servea ca Dolmetscher pe lângă autoritatea lagărului. Ea s-a dus la seful lagărului, explicându-i că noi nu suntem soldați, ci civili din Transilvania, aduși la lucru în Germania. Am primit autorizatia de a parasi lagărul, rasuflând usurati după ce ne-am vazut iarasi pe sosea.

N-am intrat în Salzburg, de teamă să nu fim supuși la alte controale, ci ne-am oprit la nord de Salzburg, pe malul fluviului Salzach. Pe tarmul acestui râu nu eram singuri. O multime de tineri care apartinuseră lui Waffen SS își cautaau și ei un loc de trecere peste râu, pentru a dispara în Germania. Salzach este un fluviu adânc și primejdios. Nu se putea trece înnot. Toti cautaau o barcă sau un pod prin apropiere. Dar nu gaseau, umblând și ei, ca și noi, în nestire pe malul râului. Așa am petrecut o zi și o noapte în paduricea din marginea apei.

Dimineața observam, spre mirarea noastră, o barcă lipită de tarm. Fuseseră folosite de alți fugari și apoi parasita. A cercetat-o Petre Ponta și era în perfectă stare. Dar fluviul era mare și turbat, iar barcă nu avea nici cel puțin vâslă. Cum să trecem dincolo în Bavaria? Petre Ponta a înjghebat un fel de cârma, ne-am urcat în barcă și am pornit spre tarmul celalalt. Nu stiu cum s-a facut că barcă, ascultatoare, după ce a trecut de mijlocul apei, s-a îndreptat lin spre partea cealaltă. Am sarit repede din ea și am lasat-o în plată Domnului.

Dimineața ne-a prins în localitatea Waldhut din Bavaria. Acolo am dat de o familie de tarani care ne-au primit cu toata dragostea și ne-au aprovizionat cu lucruri de-ale mâncării pentru lunga călătorie ce ne astepta.

Am lasat în urma Austria și acum începea aventura noastră în Germania. În orice caz, eram bucurosi că scăpaseră de urmarirea trupelor americane. Cuibul de la Alt-Aussee era gol.

2. PER PEDES APOSTOLORUM

Dupa ce am ajuns pe tarmul celalalt, în Bavaria, și ne-am împrospătat fortele la familia de tarani din Waldhut, am luat-o înainte în interiorul tării, fără să avem o tinta precisa. Ceea ce ne preocupa pe noi în acel moment era să ne îndepărtem cât mai mult de granita austriacă, de unde ni se parea că vin urmaritorii nostri. În teritoriul german, credeam noi, ne vom pierde urmele în masele de refugiați.

N-am avut alt mijloc de transport decât propriile noastre picioare. De altminteri, nu eram singuri. Mii de refugiați germani fugeau de Rusi căutându-si adăpost în zonele occidentale.

În drumul nostru, am evitat marile centre și ne-am stăcurat mai mult prin sate și cătune. Ruta noastră de mars a fost la rasarit de München. După mai bine de o luna de zile am mers din loc în loc, am dat de orașul Landshut. Ne-am decis să ne stabilim aici pentru o mai lungă perioadă de timp. De la începutul lui Mai, când am parasit regiunea Alt-Aussee, vremea bună ne-a însotit, ca o binecuvântare, tot timpul. La începutul lui Iunie 1945 eram la Landshut, unde ne-am gasit o locuință convenabilă și am început formalitatile pentru legalizarea noastră. Fiind germani din Transilvania, nici nu s-a cerut o carte de lucru. Am fost îndrumați chiar de ei la niste tarani, care aveau nevoie de brate de munca. Dar familia de tarani, la care am fost trimisi de autoritățile municipale, când ne-a vazut că suntem niste domni, a refuzat să ne angajeze, presupunând că nu vom fi buni la muncile câmpului. Așa am ramas fară carte de lucru, indispensabilă pentru încetarea noastră la Landshut.

La Landshut am dus-o destul de bine. Tigările ce le aveam faceau minuni. Pe bani nu prea primeam alimente, dar cu tigările nici se deschidea toate usile. Tot cu ajutorul acestui articol ne-am cumpărat niste biciclete, trei la număr, sacrificând bineînțele o cantitate mare din depozitul ce-l aveam.

Odată în posesiunea acestui vehicul, ne-am hotărât să coborâm spre sud și să patrundem în zona franceză. Gândul nostru era că să trecum Rinul, să ajungem la Paris și de aici, cine stie, în Spania, care nici nu se parea nouă atunci o țară a făgăduinței.

Ne-am prezentat autoritatilor americane ale locului și le-am explicat că vrem să trecum în zona franceză, unde aveam rudenii. Grăție unei fete germane, care servea de interpret, am obținut imediat prețiosul document, un *travel leave*, cum îl numea pe limba engleză. Nici nu s-a indicat în permisul de călătorie să orașul unde voi merge să ajungem, Freiburg.

La începutul lui Iulie 1945, am parasit Landshut și am pornit cu bicicletele pe șoseaua principală, nemaiavând temeri de autorități. Am fost legitimati pe drum de câteva ori, dar fără să fi avut vreo supărare. Am ajuns la Landsberg, unde am aruncat o privire asupra fortăreței unde fusese închis Hitler în 1923. Ne-am continuat drumul spre Memmingen, oraș de frontieră, de unde începea zona franceză.

Sederea noastră la Memmingen s-a prelungit peste asteptari din cauza bunei gazduiri ce-am întâlnit-o la o familie de funcționari. Aceștia ne-au pus la dispoziție o locuință convenabilă, unde am putut dormi tusei. De asemenea, ne-au oferit și usurințe pentru masa. În schimb trebuia să lucram toți trei la o mosioară a lor. Se strângea tocmai recolta de pe câmp. Petre Ponta, ca de obicei, s-a distins prin zelul său. Borobaru se străduia să-i tina pas, iar eu eram cel mai nepricoput la munca câmpului și cel mai slab ca randament.

Acest popas prelungit ne-a costat o alta lună, încât abia pe la începutul lui August ne-am reluat drumul spre Apus. Gazdele staruiau să ramânem la ele și chiar să ne stabilim la Memmingen. Ele nu stiau cine suntem și ce foc ne arde în spate. În zona franceză, ne

spuneau gazdele, e mult mai rau decât în zona americană. Oamenii nu au ce mâncă și Francezii se poarta rau cu populația.

Dincolo de Memmingen este un râuleț ce se cheama Iller. L-am trecut pe un podet și am pasat în zona franceză. Dar abia am facut 100 de metri, pe un drum paralel cu râul, și ne trezim în fata cu o patrula franceză de marocani. Aceștia, când ne-au vazut, ne-au somat să ne oprim și ne-au cerut pasaportul. Nu stiu cum s-a facut că în acel moment, toti trei, în mod spontan, am scos pasapoartele noastre românesti în locul celor germane. Acestea erau redactate în limba franceză. Marocanii au citit pasapoartele, s-au luminat la fata, ne-au batut pe umeri și ni le-au restituit. Ne-au întrebat de unde suntem. Auzind că suntem români s-au bucurat și mai mult. Ne-au aratat soseaua principală, care duce spre interiorul zonei lor. Am rasuflat usurăti. Ce s-ar fi întâmplat dacă am fi scos pasapoartele germane?

Am străbatut prin mai multe localități, până ce am dat de un satulet, numit Rozna, nu departe de Sigmaringen. Satul era aşa de mic, vreo trei sute de locuitori, încât nu avea nici post de jandarmi! Loc ideal de sezon pentru niste fugari. Tot satul ne-a primit cu alai, când au aflat că suntem *Siebenbürger*. Am gasit casa și hrana. Ni s-a oferit loc de lucru în gospodariile lor. Traiam ca într-o mare familie. Nu ne-au deranjat nici autoritatile franceze și nici cele germane. Întreg satul ne privea cu simpatie și au început să din partea lor ofertele să ramânem la ei. Am ramas și la Rozna peste o luna de zile.

În sfârșit, spre sfârșitul lunii August ne-am urcat pe biciclete și am pornit spre Freiburg. Cam la o sută de kilometri de oraș am dat de o localitate care ne-a placut. Se numea St. Margin. Ne-am hotărât să facem un popas și aici. Am stat aici vreo trei săptămâni până ce, într-o zi, suntem chemați la jandarmeria locală. Am fost numai eu cu Ponta. Ne-au cerut hârtile. Pasapoartele erau în regulă. Am avut grija să scoatem și permisul de călătorie de la Americani. Totul în ordine. Dar, spre mirarea noastră, seful jandarmeriei ne-a spus că este mai bine pentru noi să parăsim localitatea. Au venit niste denunturi la Francezi. Seful de post apartinea vechilor cadre ale politiei și s-a aratat binevoitor fata de noi.

A doua zi am plecat spre Freiburg, fără să ne mai uitam în urmă.

3. ATITUDINEA DEMNA A POPORULUI GERMAN. CÂTEVA OBSERVATII DIN CALATORIA NOASTRA PRIN GERMANIA

Nefiind Români, ci Germani din Transilvania, în virtutea actelor ce le aveam, aveam prilejul să cunoaștem atitudinea poporului german, în intimitatea gândurilor lor, după înfrângerea suferita în razboi.

I. Ceea ce ne-a surprins și ne-a umplut sufletul de admiratie a fost tinuta demna a poporului german. N-am auzit în nici o casă de neamă vreun cuvânt greu la adresa lui Hitler sau a conducerilor celui de-al Treilea Reich. Toti dadeau din cap spunând cu tristete: *Das haben wir nicht verdient*. Nenorocirea în care cazuseră, cu țara împărțită în patru zone de ocupație, era pentru poporul german o nenorocire colectivă, pe care trebuia să o suporte în comun. N-am auzit din gura nici unui german condamnat sau blesteme la adresa conducerii anterioare.

II. A doua constatare, tot atât de remarcabila, este ca familiile germane din sate și orașe au început să lucreze cu același zel, ca și cum n-ar fi trecut peste ele cumpăratul razboi. În mijlocul ruinelor, în orașele bombardate, am vazut femei de 70 de ani, carând, cu mâinile lor, pietre, caramizi și moloz din curtile lor transformate de bombe într-o mare de ruine. Începusera de la zero să-si refacă gospodăriile lor distruse, până ce țara lor a ajuns în starea înfloritoare de astăzi. Germania, în 1945, era plina de speculanți, dar aceștia erau în mare parte straini. Taranii, meseriași, și-au reluat locul lor de munca cu mândrie și hotărâre.

III. Noi, cei trei *Siebenbürger*, am fost primiți cu deosebită dragoste în toate familiile germane unde ne-a azvârlit soarta. Ne considerau din neamul lor și datoria lor de Germani și obliga să-i ajute pe frații lor de pribezie. Solidaritatea națională s-a manifestat cu putere în aceste zile de restricții și umilință pentru Reichul german.

IV. Referitor la starea noastră de eterni prizonieri ai tuturor regimurilor, ne-am fixat că norma de conduită să evităm orice contact cu Români. De altminteri, nici n-am întâlnit în drumul nostru Români. Ne-a fost echipa să nu fim descoperiți de cineva și denunțați. Din Mai 1945 până în toamna acelui an nu s-a aflat nimic de existența noastră. Proprietății noastre camarați din alte orașe dadeau din urmă când cineva întreba de noi. Disparusem fără urme și nu ieseam nicăieri la suprafata; mulți banuiau că suntem în vreun lagăr aliat, sub paza. Dar nici noi nu stiam nimic de soarta celorlalți camarați. Si noi ne închipuiau același lucru despre ei. Va mai fi în Germania vreun legionar liber sau au fost culeși toți și predăti guvernului român?

V. Când ascultam din când în când posturile de radio, adeseori erau menționati colaboratorii straini ai celui de-al Treilea Reich. Unii fusese prinsi și așteptau să fie extradati. Alții erau căutați de organele aliante și se facea apel la populație ca să fie denunțați. Două nume se auzeau regulat în aparatele de radio: al lui Ante Pavelici și al lui Horia Sima. Aceste stiri ne întărau în convingerea noastră că nu trebuie să ieșim la suprafata și să ne dezvaluim identitatea.

4. DE LA FREIBURG LA FREISING

Ajungând la Freiburg, cu nelipsitele noastre biciclete, după un drum de 100 de km, primul nostru gând a fost să ne gasim o gazdă. La o doamnă mai în vîrstă, care dispunea de apartamentul ei propriu, am închiriat o cameră pentru toți trei, cu acces la bucătărie. Doamna a fost bucurioasă să ne aiba de chiriasi, caci câștigase câteva sute de marci pe luna de la niște oameni care i s-a parut ei a fi dintr-o stofă mai aleasa. Ca și în alte parti, Petre Ponta a devenit *Leiblingskind* al gazdei, saritor la nevoie și gata să o ajute chiar la treburile gospodăriei. Nu ne-a cerut actele, și nici polizia nu ne-a căutat.

Am sosit la Freiburg în prima jumătate a lunii Septembrie 1945. Era încă vreme de vară, cu mult soare. Odată rezolvată problema locuinței, ne-am pus întrebarea ce facem mai departe. Situația noastră era provizorie și nu stiam ce se poate întâmpla cu noi. Francezii se purtau aspru cu populația și ne gândeam să nu ne cerceteze mai temeinic și pe noi, apartinând tot neamului germanic.

Planul ce mi l-am facut la început a fost să trecum în Franța. Dar pe unde și cum? Cercetând harta, nu vedem decât Rinul separând cele două țări. Petre Ponta și-a luat

inima în dinti și, cu bicicleta lui, a facut o recunoastere în directia Rinului. Dar n-a descoperit decât uriasul fluviu, fara poduri și fara vreun mijloc nautic de a-l trece. De fapt exista o alta trecere în Franta, pe uscat, pe la Saarbrücken, dar noi nu o cunosteam la vremea aceea. Pe aceasta ruta au trecut clandestin în Franta toti camarazii nostri mai târziu.

Trebua sa gasim o iesire. La Freiburg nu puteam sta multă vreme. Ne era teama de autoritatile franceze și nu voiam să fim surprinsi în flagrant delict de calcare a dispozitiilor militare. Petre Ponta cauta să ne convingă să ne întoarcem la Rozna, unde întreg satul s-ar fi bucurat de revenirea noastră. Sa petrecem acolo iarna. Dupa aceea, vom vedea. Nici eu nu eram departe de gândul lui. Sa ne asezam la iernat în satul acesta. Dar în acest moment, destinul ne-a tras de mâne că într-o alta direcție. Traian Borobaru a întâlnit la Freiburg, umblând prin oraș, pe un compatriot de-al nostru, Octavian Vuia, care mai târziu s-a remarcat în exil prin lucrările lui de filosofie. Din discuțiile avute cu Vuia, Borobaru afla o stire de o importantă capitală pentru orientarea noastră. Vuia s-a întâlnit cu Gheorghe Racoveanu la München și din gura acestuia aflat ca la Freising s-a format un puternic centru românesc, format din legionari și alți români pribegi. Când s-a întors Borobaru acasă cu aceasta veste, am ramas uluiti. Nu numai că legionarii n-au fost culeși din Bavaria și expulzati în România, cum ne temeam noi, ci, dimpotrivă, la Freising se bucurau de ocrotirea autoritatilor americane și chiar au început să se organizeze. Fireste că aceasta informație ne-a răsturnat toate proiectele noastre de pâna atunci. Dar oare stirea primită prin Octavian Vuia, pe care Borobaru îl cunoscuse doar atunci, corespundea realității? Trebuia verificată. Trebuia să plece îndată, unul dintre noi, la Freising, pentru a se convinge la fata locului de existența acestui manunchi de legionari. Traian Borobaru s-a oferit să facă el acest drum, pentru a vedea cu ochii lui minunea: legionari liberi, organizati, și în relații de buna vecinătate cu autoritatile americane.

Cum trenurile începuseră să funcționeze, n-a trecut nici o săptămână și Borobaru era înapoi. Stirea primită prin Octavian Vuia era numai un fragment din realitatea vazută la fata locului. Situația camarazilor nostri din acest oraș era mult mai bună. La Freising a descoperit un puternic grup de legionari, care își găsise camere la familii din localitate și se bucurau de asistență socială a organizației UNRRA. Nici o primejdie nu-i amenința. Își întocmiseră și o organizație proprie, care îi reprezenta pe lângă autoritatile americane. Marturia lui Borobaru cadea ca din cer asupra noastră. Era prea frumos să fie adevarat! Noi, care ne imaginam că nu mai exista nici un supraviețuitor din cataclismul ce s-a abatut asupra Miscării, îi descoperim acum că toti sunt teferi. Singura lor grija era dacă noi, cei disparuti de la Alt-Aussee, mai suntem liberi.

Fără a mai sta o clipă la îndoială, ne-am decis să plecam cu toții la Freising. Contactul cu camarazii concentrati în acest oraș era prea important ca să nu-l savârșim cât mai în grăba. De la ei vom afla informații precise despre toți legionarii răsipiti în acest spațiu. În afara de bucuria de a-i revedea, experiența lor cu Americanii ni s-a parut de importanță capitală pentru supraviețuirea Legiunii, ajutându-ne la orientarea noastră politică.

2. NUCLEUL LEGIONAR DE LA FREISING

Gazda a fost deosebit de amarătă când a aflat de plecarea noastră. Se obisnuise cu noi și

nadajduia sa ramânem toata iarna în locuinta ei. Dar ea nu cunostea nevoie ce ne mânau în alta parte. Aşa ni s-a întâmplat în toate casele pe unde am trecut. Lasam numai regrete. Eroul acestei apropiere sufletesti de Germani a fost pretutindeni Petre Ponta, cu harnicia lui proverbială.

În primele zile ale lunii Octombrie, parasisem Freiburg cu trenul, via München. De acolo am luat un tren local spre Freising. Borobaru, ce cunostea orasul din calatoria lui anteroara, ne-a condus la casa unde locuiau legionarii. Toata clădirea era ocupată de ei. Si sus si jos, odaile erau pline de Români. Am cunoscut atunci si pe Fraulein Tzentzi, proprietarea sa, care era bucuroasa sa aiba pe acesti tineri în casa ei. Pe cine n-am întâlnit acolo? O multime de tineri legionari care participaseră în diferitele sectoare de activitate ale guvernului de la Viena. Seful lor era Inginerul Virgil Velescu. Toti se adresau lui pentru a-i cere sfaturi si instructiuni. Cuvântul lui era litera de Evanghelie. L-am revazut la Freising pe Ovidiu Tărlea, refugiat de la Berlin, apoi pe Dumitru Cretu, care se pregătise la scolile speciale, dar nu reusise sa plece în țara; mai era Ovidiu Stanescu, fost în armata națională, Bucur Stanescu. Si altii, ale caror nume nu mi le mai amintesc. Acesta era nucleul central de la Freising.

Dar în afara de ei, cum am aflat, se aflau si alti legionari care nu traiau în grup, ci își gasisera camere individuale. Am aflat ca locuiau la Freising Dr. Constantin Sassu din Brașov, cunoscutul istoric al Transilvaniei, apoi scriitorul si ziaristul Gheorghe Racoveanu. În cercul acestor razleti mai era si Capitanul Stanescu, ce servise în armata națională.

Dar ceea ce m-a mirat mai mult si nu-mi venea sa cred când mi s-a spus, a fost existența unui Comitet al Refugiatilor Români la Freising, sub presedintia unui tânăr, Mirodoreanu. Prin mijlocirea acestui Comitet, Români refugiați la Freising primeau ajutor direct de la UNRRA! Erau aprovizionati cu alimente din stocurile armatei americane. Noi veneam de la Freiburg flamânzi si slabiti, iar ei aveau de toate, pâine, conserve de carne, lapte, marmelada si alte bunatati. Ne-au pus pe masa tot ce aveau. Mi-aduc aminte ca am mâncat praful de lapte cu lingura. N-am mai asteptat sa-l fierba în apa. Dar conservele de carne, dar compoturile...

Dupa ce ne-am saturat, au început discutiile. De la ei am aflat dispozitivul de împriastiere al fortelor legionare din Austria si Bavaria. La Salzburg exista un al doilea Comitet al Românilor sub presedintia inginerului Caraivan. Comitetele Românesti erau autorizate de autoritatile americane sa elibereze certificate de identitate, în lipsa celor originale, pe care, spuneau ei, le pierduseră în valmaseala razboiului. Erau un fel de agentii consulare ale Românilor refugiați. Bineînteles ca ne-am procurat si noi alte hârtii de identitate, eliberate de Comitetele Naționale din Freising si Salzburg. Am renuntat la cetatenia germană si ne-am reluat cetatenia română. Ne gândeam ca daca trecem în Italia sau Franța, ne vom putea stăcărea mai usor ca Români.

Am petrecut câteva zile de odihna si destindere dupa lunga calatorie de la Alt-Aussee, în care timp am trait tot cu primejdia dupa noi. Acuma ne aflam sub ocrotirea Comitetelor Românesti, recunoscute de autoritatile americane.

Camarazii nostri de aici, în frunte cu Velescu, vazându-ne, își regasiseră liniste și pacea, după turburarea prin care trecuseră. Eram vii și sanatosi. Era cel mai mare dar ce

le puteam aduce. Noi, la fel, ne miram ca sunt încă liberi, ca nu s-a atins nimeni de nici un fir de par din capul lor, și se manifestau ca și cum ar fi apartinut tarilor biruitoare. Se bucurau de un tratament aparte decât al celorlalte miscari nationaliste care colaborasera cu Reichul. Acestia erau urmariti, arestati și deportati în tara de origine, unde îi asteptau închisoarea și condamnari la moarte.

Dar cum s-a petrecut aceasta minune? Cum de organele aliate au facut exceptie cu Miscarea Legionara?

6. UN OM SALVEAZA LEGIUNEA

Supravietuirea Legiunii din faza critica a perioadei postbelice, când toate grupurile nationaliste erau urmarite de Aliati pentru presupusa lor colaborare cu Germania national socialista, se datoreaza unui singur om, Inginerul Virgil Velescu. A savârsit o isprava memorabila de care n-a vorbit decât cătorva camarazi. De o rara modestie, nu s-a laudat niciodata cu interventia lui providentiala pentru destinele Legiunii. Probabil ca și acum când, după 50 de ani, va citi rândurile mele, se va simti afectat de aceasta dezvaluire. Dar nu am ce face, caci actiunea lui, tacuta și necunoscuta de cei mai multi, reprezinta un moment culminant al istoriei legionare după finalul razboiului. Velescu i-a salvat pe toti să nu fie urmariti, arestati și predati asasinilor ce-i asteptau în tara.

În cursul conversatiilor ce le-am avut cu camaradul Velescu la Freising, am aflat chiar din gura lui episodul schimbarii de atitudine a Aliatilor fata de problema legionara. De ce singura miscarea noastră a fost crutată să aiba soarta tragică a Crucilor cu Sageti, a Miscarii Slovace, a Croaților, predati în masa lui Tito, și asa mai departe? Ce s-a petrecut la Marele Cartier al Armatei Aliate ca să se facă exceptie cu Miscarea Legionara? Noi am ramas pâna la capat credinciosi Puterilor Axei și se gaseau suficiente pretexe ca să fim arestati și trimisi în România.

În aceste împrejurari de nesiguranta și dusmanie, când toti combatanții nationalisti care au luptat alaturi de Germania erau pecetluiti cu calificativul de "colaborationist", fără să se mai ia act de situația specifică a fiecarui grup, Virgil Velescu a avut curajul să se înfrunte chiar cu centrul de unde se decretau aceste măsuri de represiune contra asa zisilor criminali de razboi.

Dar cum de a ajuns să pledeze în fața instantei aliate supreme cauza Legiunii? Pentru a se putea realiza acest contact, a intervenit un lant de întâmplări care ies din comun și care aparțin mai degrabă unei ordini supranaturale.

La Freising se refugiase, azvârlita de calamitatea razboiului, și o doamna română, numita Sangiuleanu. Velescu a cunoscut pe aceasta doamna și i-a povestit lantul de suferinte al Legiunii sub toate regimurile, inclusiv tratamentul de care am avut parte din partea Germaniei; domiciliu fortat, lagărul de la Buchenwald și interdictia oricărui contact cu exteriorul și cu țara. Doamna Sangiuleanu a fost adânc impresionată de dezvaluirile lui Velescu și îngrijorată să nu se abata o nouă prigoana contra legionarilor din partea Aliatilor, din necunoasterea adevăratei lupte legionare, i-a propus lui Velescu să meargă la Frankfurt am Main, la Marele Cartier al Armatei Americane, unde ea cunoaște pe cineva care aparține Statului-Major al lui Eisenhower, Comandantul Suprem al Armatei Aliate din Germania.

Dar cine era aceasta doamna Sangiuleanu? În perioada premergatoare razboiului, între anii 1937-1939, lucrase ca functionara la Ambasada Americana din Paris. Acolo a cunoscut, lucrând în biroul lui, pe Consilierul Robert Murphy, acela care mai târziu, în 1942, va juca un rol decisiv în pregatirea invaziei aliate din Nordul Africei. Din acel moment, Robert Murphy a devenit consilierul diplomatic al Generalului Eisenhower, post pe care l-a pastrat în tot cursul razboiului cât și după capitularea Germaniei. Acuma se afla la Frankfurt/Main, la Cartierul Generalului Eisenhower, fiind omul de încredere al acestuia în relațiile cu aliații europeni. Generalul Eisenhower avea o încredere totală în expertizele politice ale lui Robert Murphy și îl consulta ori de câte ori trebuia să decida asupra tratamentului ce trebuie să se aplice fostilor inamici. Doamna Sangiuleanu suferise ea însăși rigorile lagarelor germane. Pe timpul ocupării, a fost arestată la Paris de Gestapo, ca fosta functionara a Legatiei Americane, banuită că ar face spionaj în favoarea Aliatilor, și internată în lagărul de femei Ravensbruck. Eliberată la capitularea Germaniei, și-a gasit refugiu la Freising, unde a întâlnit pe Velescu și grupul de români. De aici se leaga cunoștința lor.

Doamna Sangiuleanu i-a propus lui Velescu să întocmească un memoriu referitor la problema Legiunii și să i-l predea lui Murphy în audientă ce vor solicita-o împreună. Velescu a redactat acest memoriu în francuzeste, în care a expus suferințele ce le-a îndurat Miscarea atât din partea lui Antonescu cât și a Reichului German. Doamna Sangiuleanu, veche cunoștință a lui Robert Murphy, a obținut cu usurință audientă și au plecat împreună la Frankfurt.

În cursul audientei, Robert Murphy a citit mai întâi memoriul și apoi, intr-o discuție amicală, i-a pus lui Velescu o serie de întrebări complementare. Velescu i-a răspuns punct cu punct, dezvaluind toata tragedia Legiunii.

La despartire, Robert Murphy i-a comunicat lui Velescu că el este convins de dreptatea cauzei noastre și că va căuta să convingă și pe Eisenhower să facă o excepție cu Miscarea Legionară, scotându-o din categoria gruparilor "colaborationiste". I-a recomandat doar că legionarii domiciliati în zona americană din Germania să se manifeste cu oarecare prudență, pentru a nu provoca interventii din partea cercurilor ostile.

Generalul Eisenhower a urmat avizul lui Murphy și și-a dat consimtamântul că în listele colaborationiștilor să nu figureze membrii Miscarii Legionare. Acest ordin a fost imediat transmis tuturor autoritatilor americani din Bavaria, cu urmarea că legionarii din acest spațiu nu numai că nu au fost urmariti, dar au fost acceptați și sub ocrotirea asistentei sociale a organizației UNNRA.

Misterul legionar de la Freising se lămurise. Eroul anonim al acestei ispravi legendare a fost Inginerul Virgil Velescu. Lui se datorează că, în spațiul controlat de americani, nu s-au produs represalii contra legionarilor, n-au fost arestați camarazi nostri și nici trimisi autoritatilor din țară.

Când am ajuns la Freising, operația era încheiată. Nu stiu în ce măsură beneficiam și eu de această protecție. Am preferat să continuu să îmi pastrez anonimatul.

7. O EXPEDITIE LA SALZBURG

Încurajat de situatia gasita la Freising si de rezultatele audientei lui Velescu la Murphy, m-am decis sa fac o calatorie la Salzburg, pentru a cerceta centrul romanesc înjghebat aici în jurul Comitetului National, condus de inginerul Caraivan. De asta data nu mai plecam sa-mi pierd eu urmele, ci pentru a da eu de urma altora. Mi-era dor sa-mi revad camarazii împrastiasi prin spatiul austro-german si pentru a culege alte informatii referitor la atitudinea Puterilor Aliate fata de Miscare.

În realizarea acestei expeditii, dispuneam de un punct de sprijin în localitatea Piding din Bavaria, asezata chiar pe frontiera cu Austria. Aici îsi gasise loc de sedere camaradul Bucur Stanescu, plecat de la Freising, chiar la primarul din sat. Si atunci ne-am facut urmatorul plan: mergem la Piding, dormim la gazda lui Bucur Stanescu si apoi, a doua zi, când se va înnopta de-a binelea, vom trece frontiera si vom lua soseaua spre Salzburg. Echipa aleasa sa ma însoteasca era formata din urmatorii camarazi: Vasile Mailat, Marcel Ghinea, Bucur Stanescu si Traian Borobaru. Bucur Stanescu si Ghinea Marcel trecusera de mai multe ori frontiera si cunosteau drumul. Dupa toate prevederile omenesti, vom putea ajunge la Salzburg fara incidente. Echipa însotitoare, inclusiv Mailat, care locuia la Salzburg, era alcatauita din 'specialisti' ai trecerilor.

Era pe la mijlocul lui Octombrie când ne-am îndreptat spre Piding. L-am cautat pe Bucur Stanescu si îndata am aranjat cu el sa ne gazduiasca o noapte si pe noi. Bucur Stanescu dispunea de o arma puternica pentru a-si procura casa si masa pe unde trecea. Nu stiu cum facuse ca obtinuse de la autoritatile competente o hârtie prin care se adeverea ca fusese internat în lagarul Buchenwald. Cu acest act, ca fost prigonit al regimului national-socialist, obtinea cu usurinta adapost prin toate localitatile pe unde trecea. Primarul din Piding n-a stat nici o clipa la îndoiala sa ne gazduiasca si pe noi o noapte pe lavite si divane.

A doua zi, pe înnoptat, ne-am îndreptat spre frontiera. Nu era pazita de nimeni. Am trecut-o fara nici o dificultate. Am apucat apoi soseaua principala spre Salzburg, cu sufletul usurat ca am trecut hopul. Dar iata ca tocmai în Austria, unde ne simteam în largul nostru, dupa trecerea frontierei, putea sa ni se întâmple ceva grav. Când mergeam noi agale în noapte pe sosea si nu eram departe de oras, se apropie de noi un Tânăr cu bicicleta si ne cere actele. Ne spune ca apartine politiei de granita austriecă, recent înfiintata. Dupa ce cerceteaza actele, ne întreaba de unde venim. Bucur Stanescu numeste o localitate de pe teritoriul austriac, care se afla tocmai înainte de frontiera. Se uita neîncrezator la noi. La urma ne spune ca trebuie sa mergem cu el la un post de control politienesc din Salzburg, pentru verificarea actelor si a domiciliului nostru.

Situatia se complicase. Cine stie daca la acest post nu vom fi cercetati mai temeinic si nu se va descoperi cine suntem? Toti camarazii se gândeau la mine, caci ei, individual, s-ar fi putut descurca. Am început sa tratam cu el, explicându-i ca mergem în vizita la niste prieteni, la Salzburg, si dupa aceea ne vom întoarce în comuna de unde am venit si avem domiciliul. Dar austriacul nu ne credea si cerea mortis sa mergem cu el pâna la postul de politie din Salzburg. Ori, tocmai aceasta voiam sa evitam, o confruntare cu autoritatile.

Atunci Bucur Stanescu ia o decizie neasteptata, care m-a nelinistit si pe mine. I-a spus agentului austriac ca noi nu mergem la post, ca avem treaba la Salzburg si sa ne lase în pace. Noi eram 5 si el era 1. Raportul de forte era net în favoarea noastră. A mai încercat

el sa ne opreasca, strigând la noi sa-l urmam, dar fara rezultat. Bucur Stanescu a luat-o înainte și noi după el. Ajunsi la Salzburg, ne-am strecurat pe străzi laterale, pentru a nu se pierde urma.

Ne-am socotit în afara de primejdie abia când am ajuns la camaradul Gheorghe Simicin, care lucra la Americani. Locuia într-o baracă și acolo am stat eu cu Borobaru. Ceilalți s-au risipit pe la altii camarați. Gheorghe Simicin ne-a primit cu toată dragostea și ne-a ospătat cu toate bunatatile. Am stat de vorba cu el până noaptea târziu.

Locuind la Simicin, ne aflam și noi sub protecția americană. La Salzburg am reusit să vad și pe Inginerul Iordan Caraivan, președintele Comitetului Român. Tot la Salzburg am mai întâlnit pe camarații Spiridon Neata și Gica Tase, care ne-au fost de mare folos mai târziu, când expediția noastră în Austria a luat un caracter mai accidentat.

Se zice că nu este bine să fii superstitios, dar iată ce ni s-a întâmplat. Tocmai când treceam frontieră, ne-a iesit în cale o mâta neagră. Marcel Ghinea ne spune că e semn rau și să ne întoarcem. Am glumit cu el, spunându-i că nu putem renunța la expediție pentru o mâta neagră. Dar iată că superstiția s-a adeverit. Noroc că am întâlnit numai un agent de politie și nu doi sau mai mulți... Ce s-ar fi întâmplat!

8. DRAMA DE LA BAD GASTEIN. PRIMELE LOVITURI SUFERITE DE GRUPUL ROMÂNESC

Dupa capitularea Germaniei, la 9 Mai 1945, diplomatii germani, atașati guvernului de la Viena s-au desprins de grupul românesc, după ce, în prealabil, avuseseră grija să comunice autoritatilor militare americane lista persoanelor care aparțineau guvernului național și se gasesc la Bad Gastein.

Misiunea guvernului național se gasea internată, chiar de pe timpul Nemtilor, într-un hotel din Bad Gastein, împreună cu membrii întregului corp diplomatic al tarilor din Est.

La 25 Septembrie 1945, o parte a corpului diplomatic al tarilor din Est a fost arestată și internată în lagărul Glasenbach, o localitate lângă Salzburg. Cu acest prilej au fost reținuți pentru scurt timp și ministrii guvernului național, refugiați la Bad Gastein: Iasinschi, Generalul Chirnoaga, Comandorul Bailla, Vladimir Cristi și Profesorul Sângiorgiu. Dupa un scurt interrogatoriu au fost cu totii puși în libertate și s-au întors la hotelul-resedinta.

Dar nu trece mult timp și valul arestarilor se abate și asupra Românilor. Era 29 Octombrie 1945. În aceasta zi patrunde în hotelul unde locuia misiunea românească un puternic grup de politisti, format din austrieci veniti special de la Viena, care aveau ca ajutorare echipe de agenți recrutati dintre cehoslovaci și iugoslavi. Toti acestia operaau sub comanda sefului C.I.C. de la Bad Gastein, cu numele Meitner. Dar se întâmpla ceva neobișnuit. Nu sunt arestati fostii ministri români din guvernul de la Viena, ci numai membri Consulatului General al României de la Viena. Funcționarii care au reprezentat Consulatul la Viena pe timpul guvernării noastre. Mihail Enescu, Consul General, și Doamna Maria Bucur, Secretara Serviciului Consular, au fost ridicati și dusi la C.I.C. din Bad Gastein. La întrebarea lui Enescu de ce sunt arestati, li s-a raspuns ca este un ordin

al Departamentului de Stat, provocat de o cerere a guvernului român, sprijinita de alte guverne din rasarit. Notam că în acea vreme era la putere guvernul Groza, înșcaunat, la 6 Martie 1945, prin presiunea Moscovei. Ministrii Iasinschi, General Chirnoaga, Vladimir Cristi și Profesorul Sângiorgiu n-au fost deranjati nici cel puțin într-o simplă anchetă. În schimb, Mihail Enescu și Doamna Maria Bucur, după interogatori exhaustive pe care le-au suferit, au fost internați în lagărul Glasenbach.

Descinderea politienească la Hotelul din Bad Gastein putea să aibă urmări și mai grave, provocând arestarea mea. Eu ma aflam cu Traian Borobaru, cum am spus în capitolul anterior, la Salzburg. Aflându-mă în apropiere de Bad Gastein, m-am gândit să fac o vizită ministrilor de aici, pentru a afla cum traiesc, ce probleme au, cum vad ei relațiile cu Aliatii și ce cred ei de situația noastră politică. Voi am să-i pun și eu la curent cu demersurile lui Virgil Valescu la Marele Cartier al Armatei Americane de la Frankfurt. Fiind încă la Salzburg, m-am informat prin curieri de starile existente la Bad Gastein și am aflat că acolo domneste liniste. Grupul românesc de acolo n-a avut de suferit nici o cercetare politienească, fiind crutati până acumă de autoritatile americane, spre deosebire de reprezentanții altor naționalități, care au fost chiar internați în lagăr. Aceste stiri mi-au dat aripi, hotărându-mă să fac această călătorie, convins fiind că se va realiza în afara de orice primejdie. Bine înțeles că ma gândeam și la sotia mea, pe care nu o mai vazusem de la Alt-Aussee. Aproape o jumătate de an n-a stiut nimic de mine; nădejdea revederii era mare.

Prin curieri, de la Salzburg am stabilit ziua și locul unde voi întâlni pe toți colegii mei de Guvern. Ma voi întâlni cu ei în hotelul unde locuiau și am stabilit să ziua întâlnirii, care nu era alta decât ziua fatidica de 29 Octombrie, când a avut loc spectacularea descinderei politienească și arestarea lui Mihai Enescu și a Doamnei Maria Bucur. Eu trebuia să sosesc pe înserat la Bad Gastein, împreună cu Traian Borobaru, iar de la gara să apuc drumul spre hotelul diplomatilor, la carei adresa mi se daduse. Programul era în astă fel facut încât eu urma să locuiesc chiar în acest hotel. Doamna Bucur îmi pusese la dispozitie camera ei, în timp ce ea să se mută în alta parte. Totul parea că se va desfășura *planmäßig*, fără riscuri și fără primejdii. Voi am să ramân aici vreo două-trei zile, în care timp să putut vorbi despre toate problemele cu colegii mei de minister.

Dar în loc de bucuria revederii, după ce am sosit cu trenul la Bad Gastein, pe drumul ce ducea la Hotel, am fost întâmpinat de două fiinte speriate. Doamna Iasinschi și sotia mea, care mi-au povestit, între lacrimi și sughituri, că s-a întâmplat. Ne-au sfatuit, tremurând de frica, să parăsim imediat localitatea. Politia se mai gaseste la Hotel și seful C.I.C. din Bad Gastein a întrebat și de mine. Toata conversația a durat cinci minute. Le era frica să nu fie și ele urmarite. Ne-am despartit în goana și, împreună cu Borobaru, am luat-o înainte. Nu puteam pleca din Bad Gastein pe același drum pe care venisem, adică să coborâm la gara, lăând trenul spre Salzburg. Era primejdios. Dar dacă autoritatile americane au aflat ceva de vizita mea și au pus agenti să supravegheze gara?

Ce este de facut? Stiam că aproximativ la 5 km de Bad Gastein există o altă stațiune balneară, Bad Hofgastein. Salvarea nu poate fi decât în direcția aceasta. Ne-am decis să străbătem noaptea drumul pe jos până la Hofgastein și apoi de la stațiunea de cale ferată a acestei bai să luăm primul tren spre Salzburg, în dimineața urmatoare.

Până astazi nu pot să uit acest drum. Era iarna. Un drum de munte strâmt și anevoios. acoperit de zapada. În dreapta lui era muntele, dar în stânga lui erau vagauni adânci. Marginile drumului erau acoperite de sloiuri de gheata. Trebuia să ai grija, caci un pas gresit te putea azvârli în prapastie. Adeseori eram silit să folosim latura stânga a soselei, pentru a trece podurile sau alte obstacole. La aceste cotituri primejdioase se mai adauga și echipa noastră să nu apara din urma vreun jeep american. Altăminteri nici o casă și nici o tiperie de om.

Am umblat toată noaptea, desigur localitatea nu era departe. Numai scărirea zapezii ne ajuta să ne orientăm. A trebuit să facem eforturi disperate ca să înaintăm pas cu pas. Am ramas până astazi cu cosmarul acestui drum fioros.

Dupa ce am descoperit în vale luminile localitatii Bad Hofgastein, ne-am coborât și ne-am îndreptat spre gaza. Dar a trebuit să mai zabovim pe afara, caci era încă devreme și gara era închisa. Când s-au aprins luminile și am socotit că sosesc primul tren, am intrat în gara și ne-am luat biletele pentru Salzburg. În trenul încalzit, după frigul îndurăt, ne-am simtit alți oameni.

Abia ajunsi la Salzburg, mi-am dat seama de primejdia prin care am trecut. Am multumit lui Dumnezeu că ne-a scapat și din aceasta încercare.

9. ÎN MUNTII ALPI

Speriat de arestarile de la Bad Gastein și de primejdia prin care am trecut, la un milimetru să fiu arestat, întors la Salzburg, m-am decis să caut un drum de ieșire din Austria peste munti și să cobor în Italia. Aflașem locul de frontieră între cele două țari, pe unde au apucat Grigore Manoilescu și Mircea Dimitriu. Era o localitate denumita Wald i. Pinzgau, la care au ajuns cu trenul venind de la Salzburg. Înaintând în munti au poposit în localitatea Krimml. De aici s-au urcat și mai sus până la Krimmler Wasserfälle. În restaurantul de aici au aflat că mai sus, în munti, pastorii din Tirolul de Sud, care au venit primăvara cu vitele, se pregăteau să se întoarcă tocmai atunci cu turmele. Dupa 5-6 ore de urcă au ajuns la pastori. Aceștia i-au primit bine, i-au ospătat și au dormit în fan. A doua zi în zori au pornit cu pastorii și turmele spre trecătoarea denumita Passo dei Taori, la 2.633 metri. Zapada era până la genunchi. Epuizați au ajuns la trecătoare. Cu mare greutate au coborât în Valle Aurina. De aici au coborât în localitătile de munte Frettau și St. Peter. Dupa ce au dormit aici o noapte, au plecat spre St. Johann. De aici au luat autobuzul care i-a dus până la Brunico și apoi la Franzenfest. Aceasta ultima localitate avea stațiune de cale ferată. Trenul ce trecea pe aici mergea direct la Roma. La Roma au ajuns cu bine, unde au gasit pe Ilie Olteanu, Președintele Comitetului Român din Roma, și pe Emil Bulbuc.

Fiind încă la Salzburg, am aflat de fericitul deznodamânt al expediției lui Grigore Manoilescu și Mircea Dimitriu. Aceasta reușita ne încuraja să pe noi să încercăm să trece muntii în Italia. Pe la începutul lui Noiembrie, am pornit și noi de la Salzburg că să refacem itinerariul predecesorilor noștri. Am pierdut din vedere că sezonul era înaintat. Manoilescu și Mircea Dimitriu trecuseră muntii la 20 Octombrie! În primul rând ne-am ocupat să descoperim urmele celor doi, pe unde au stat și ce gazde au avut. Cu ajutorul camarazilor de la Salzburg, Mailat, Gica Tase și Crivat, am gasit familia din Wald i. Pinzgau unde au locuit ei. Am întâlnit niște oameni primitori, care nu ne-au întrebat nici

de unde venim si nici de acte. Manoilescu si Dimitriu lasasera o buna amintire, încât aceasta ne-a servit de reconfortare.

De abia instalat în sănul acestei familii si s-a ivit o noua complicatie. M-am îmbolnavit de o gripe rebelă. Cu temperatură înalta. O zi, două, trei si nu mai trecea. Eram îngrijorat si de vremea care se scurge, caci cazuse zapada din abundenta. N-aveam nici medicamente. Câteva aspirine. În sat nu am gasit ce îmi trebuia. Eram îngrijorat de boala, dar mai îngrijorat de trecerea timpului. Ce facem cu muntii? Dimineata ma sculam tot mai slabit din cauza transpiratiei.

Din aceasta situatie penibila, tot camarazii de la Salzburg m-au salvat. Au venit pe la mine Mailat, Crivat si Tase. Le-am cerut tuturor sa-mi procure o sticla de rachie. Nu aveam un strop de alcool, care, în astfel de împrejurari, ajuta la biruinta bolii. Dupa câteva zile de asteptare, apare Crivat cu sticla salvatoare. Era o tuica de prune de un litru. M-am apucat de ea si am tot baut, în prima zi, fara exagerare, o jumătate de litru. Am adormit tun si, a două zi, m-am trezit usurat. Eram slabit, dar nu mai aveam febra.

Eu îclinanam sa trecem si acum muntii. Ceilalți camarași erau mai reticenți. Cazuse multă zapada. Satul era alb. Ne aflam pe la 15 Noiembrie. Puteam sa disparem în zapada sau sa murim epuizați, caci trebuia sa urcam pâna la 3.000 de metri.

Cu parere de rau, am renuntat la expeditie. Ne-am întors la Salzburg si ne-am gândit la un alt plan peste munti. Trebuia sa iesim din Austria, caci ne pândeau primejdiiile din toate partile.

Meditând mai târziu la esecul întreprinderii noastre, mi-am dat seama ca boala mea a jucat un rol providential. Fara de acest repaus fortat, am fi apucat calea muntilor si cine stie daca nu ne-ar fi ramas oasele în zapezile Alpilor.

10. RAMAS BUN DE LA BAD GASTEIN

Cu toata patania anterioara, când eram pe punctul sa fiu arestat, am mai facut o călătorie la Bad Gastein, pentru a-mi lua ramas bun de la sotia mea si de la familia Iasinschi. Nu renuntasem la planul sa trec muntii în Italia si îmi alesesem de astă data traseul Innsbruck-Brennero. Ma gândeam ca, cine stie, când ne vom mai vedea si daca ne vom mai vedea, după ce autoritatatile militare americane si-au pus ochii pe noi.

Sotia mea si familia Iasinschi parasisera hotelul unde locuisea pâna atunci toti diplomatii, din cauza descinderii si arestarii lui Mihai Enescu si Doamnei Maria Bucur si își gasisera locuinta, unde credeți, chiar la seful jandarmeriei din Bad Gastein. Erau în buna 'paza'. Eu ca sa îi vad trebuia sa calc aceeași casa. Stateam la îndoiala sa ma duc la ei. Dar cum doamnele m-au asigurat prin curieri trimisi ca nu e nici o primejdie, deoarece seful de post este un om cumsecade, care nu se intereseaza de trecutul politic al chiriasilor, mi-am luat acest risc.

Am plecat la Bad Gastein, însotit numai de Traian Borobaru. Ajungând la locuinta jandarmului, acolo am gasit la poarta pe doamnele care ma asteptau, de astă data fară a manifesta vreun semn de neliniste. Camerele ce le închiriasera erau destul de bune, încalzite si bine mobilate. Am sosit spre seara, ca sa nu ne vada nimeni, si am dormit în

camera sotiei mele. Am avut o noapte zbuciumata, deoarece aveam încă febra, din cauza racelii de la munte.

Vazându-l pe Iasinschi, l-am rugat staruitar sa paraseasca localitatea si sa se refugieze fie în Bavaria fie în zona engleza, cum facuse Profesorul Sângiorgiu. Acesta, după întâmplarea de la hotel, se refugiase în zona engleza si acolo, ajutat de alti camarazi, își gasise o locuinta si intrase în legatura chiar cu autoritatile militare de ocupatie. Rugamintea mea n-a servit la nimic. El spera sa fie crutat de arestare, socotind ca întâmplarea cu Enescu si Doamna Bucur este urmarea unui denunt si ca în curând vor fi eliberati. L-am lasat cu aceasta convingere. Eu îmi facusem datoria si îl prevenisem.

Despartirea de sotia mea a fost dureroasa. Presimtea ca nu ne vom mai vedea multa vreme, în afara de grija de a sti ca plec în necunoscut. I-am promis ca o sa o aduc si pe ea în Italia, daca voi reusi sa ma stabilesc în aceasta tara.

Era pe la sfârsitul lui Noiembrie 1945, când am facut aceasta ultima vizita la Bad Gastein. Din acest moment ne-am fixat privirile spre Innsbruck, de unde credeam ca vom putea face saltul peste munti.

11. ALTE PERIPETII

Nu ne-am mai întors la Salzburg deoarece daduseram de urma lui Virgil Popa, care își gasise un adăpost într-un sat din Tirol, ceva mai înainte de Kitzbühel. Locuia la o familie de austrieci, care avea si un salas, undeva sus pe munte, deasupra satului, pentru paza vitelor si a oilor, când erau duse la pasune în vara. Salasul avea mai mult aspectul unei vile de munte, cu mai multe dormitoare si înzestrata cu sobe. Se putea locui în ea si în cursul iernii.

Ne-am înțeles cu Virgil Popa ca sa ne gazduiasca câteva zile acolo în vârful muntelui, unde n-aveam sa ne temem de nimic. Întâi am facut o recunoastere în partea locului, împreuna cu Virgil Popa, ramânând ca sa venim a doua oara singuri. Dar ce s-a întâmplat? Între primul si al doilea urcus a cazut zapada si când ne-am avântat spre culme, n-am mai recunoscut drumul ce duce la salas. Era peste o mie de metri înalte. Am înaintat noi, eram cu Borobaru, o după masa întreaga, pornind din satul de jos, si pe inserate, am ajuns sus pe culme. Dar, din cauza zapezii ce cazuse, nu mai recunosteam drumul. Nu se mai vedea cararile. Urcam la întâmplare, temându-ne ca vom disparea în coclauri.

Când eram mai disperati, apare pe un dâmb silueta lui Virgil Popa. Un chiot de bucurie si ne-am îmbratisat. Eram salvati. Casa nu era departe, dar noi ne învârteam în jurul ei. Virgil Popa, îngrijorat de întârzierea noastră, a coborât sa faca o recunoastere. Ne-a condus în casa si acolo am dat de caldura si de o odihnă placuta.

Am stat câteva zile, bucurându-ne de aerul curat al muntilor si de ospitalitatea ce-o găsim aici, înconjurate de dragostea familiei ce se oferise sa ne adaposteasca în aceste ceasuri grele.

12. SPRE INNSBRUCK.

TRECEREA MUNILOR PE LA BRENNERO

Dupa scurta odihna în salasul oferit de Virgil Popa, am luat directia Innsbruck, ultima alternativa pentru a gasi o trecere spre Italia. Orasul Innsbruck avea avantajul ca se afla în zona franceza de ocupatie, unde, pâna la acea data, legionarii fusesera lasati în pace de autoritatile militare.

În afara de Traian Borobaru, luasem ca însotitori la Innsbruck pe Vasile Mailat si Ion Crivat. Am plecat în necunoscut. Nu stiam unde vom trage. N-aveam nici o adresa si nici o gazda.

Am plecat cu trenul fara sa fi suferit vreun control pe drum. Nu stiu prin ce întâmplare, am descoperit la Innsbruck pe Profesorul Ion Ionica, care se stabilise în acest oras si avea si o camera închiriată. De la el am aflat ca în Innsbruck exista un camin al Crucei Rosii pentru refugiatii români, întemeiat din initiativa Doamnei Siegens, sotia Directorului Camerei de Comert germano-române de la Berlin. Doamna Siegens era româncă, sora camaradului nostru Nicolae Paul. La caminul condus de ea, sub ocrotirea autoritatilor franceze, locuiau mai multi studenti români între care si unii legionari.

Ne-am pus întrebarea unde vom putea locui timpul necesar pâna se va gasi o trecere spre Italia. Mi s-a propus la început chiar caminul, dar am refuzat de teama sa nu fim recunoscuti de cineva care ar putea sa vorbeasca sau chiar sa ne denunte. Profesorul Ionica s-a oferit sa ne tina în camera lui o zi, doua, pâna ce vom gasi o alta casa de români. Gazda lui îl iscodea mereu, cine suntem noi, de unde venim si daca ne-am anuntat la politie. Am gasit o familie de români, a compozitorului Eugen Stoia care n-avea decât o singura camera si a facut sacrificiul sa ne faca loc de dormit în spatiul restrâns al proprietiei lor locuinte.

În timpul acesta Vasile Mailat a pornit în explorare spre Brennero, pentru a descoperi un loc de trecere prin munti. A mers cu trenul pâna la gara, dându-se jos la Brennero. A luat-o apoi spre stânga localitatii si a început sa urce înaltimile dimprejur. Era în a doua jumătate a lunii Decembrie, aproape de Craciun si muntii dimprejur, de peste o mie de metri, erau acoperiti de zapada. Singur-singurel, cu un rucsac în spate, a pornit sa exploreze aceasta pistă. N-a fost usor. A înnotat în zapada pâna la brâu. Dupa ce a ajuns pe culme, drumul s-a usurat. Zapada mai putina. A mers pâna ce a zarit în vale proxima localitate, Strassberg, pe teritoriul italian. A coborât, a identificat satul, descoperind ca linia ferata spre Bolzano trece prin el. S-a interesat de gara si de mersul trenurilor. Cu aceste rezultate, a luat drumul înapoi, tot peste munti, pâna la Brennero, de unde s-a întors cu trenul la Innsbruck.

La întâlnire, Mailat ne-a povestit isprava lui în toate amanuntele. Era o performanta extraordinara. Dovada succesului sau era prezenta proprietiei lui persoane, aici în mijlocul nostru. Nu ne venea sa credem. Drumul spre Italia era deschis.

Fara întârziere, ne-am facut pregatirile de plecare. Era dupa Craciun, când am plecat din Innsbruck, cred ca 28 Decembrie 1945. Misiunea lui Mailat era sa ne conduca pâna la proxima statiune de cale ferata, dincolo de Brennero. De aici el s-ar fi întors la Innsbruck, iar noi am fi ramas în grija lui Crivat, care fusese în Italia, unde obtinuse si hârtii de reședință si cunostea reteaua de cale ferata.

Intreprinderea nu era usoara. Avea riscurile ei. În afara de efortul ce trebuia sa-l facem

prin muntii Înzapeziti, ne pândeau alte primejdii. Până la Brennero trebuia sa luam trenul si, cum aflasem, adeseori se faceau controale din partea Francezilor. Dar prin munti nu ne vom întâlni cu vreo patrula italiana? Evident ca în spate ne pândeau primejdii mult mai mari, încât nu ne ramânea altceva de facut decât sa ne încredintam voii lui Dumnezeu, care ne va feri de primejdii.

Am luat de la Innsburck trenul spre Brennero, plin de calatori din localitatile pâna la frontiera. Apaream si noi ca niste oameni din partea locului. Am coborât la Brennero, împreuna cu alti calatori, ca si cum am fi fost locuitori ai acestui punct de frontiera. La proxima cotitura, am trecut pe partea stânga a caii ferate, calauziti de Mailat. Cum am ajuns la poalele muntilor, am început sa urcam. Era pe însurat. În afara de greutatea suisului, trebuia sa ne facem drum printr-un strat de zapada care ne ajungea pâna la brâu si uneori chiar pe piept. Ascensiunea a fost grea. Mai ales pentru mine, care eram slabit din cauza racelii anterioare.

Noaptea Tânziu, am ajuns pe vârful muntilor. Privind în vale am vazut luminile din Brennero si ceva mai departe localitatea Strassberg, unde trebuia sa coborâm. Am mai mers câtva timp pe deasupra Înaltimilor, pe unde zapada era mai mica si, pe la 5 dimineata, am început coborâsul. În fata garii, ne-am despartit de Mailat si am ramas numai cu Crivat.

Am intrat în statiune si Crivat, care vorbea italiana, ne-a cumparat bilete fara nici o dificultate pâna la Bolzano. Am asteptat în gara câtva timp pâna ce a sosit trenul italian de la Brennero. Ne-am urcat în tren cu alti calatori care mergeau în aceeasi directie. În afara de conductorul trenului, care controla biletele, n-am vazut nici o politie si nici carabinieri. La Bolzano aceeasi atmosfera. Nici un control la coborâre. Ne-am dat jos si am respirat usurati. Ne aflam pe pamânt italian, lasând în urma CIC-ul american si spaima prin care trecuseram.

13. DE LA BOLZANO LA ROMA SI NAPOLI

La Bolzano, Crivat ne-a gasit repede o camera la un hotel. El se bucura de o dubla nationalitate. Avea o hârtie pe numele lui Ion Crivat, dar mai poseda si un alt act, pe numele lui propriu italienizat, de Giovanni Crivatti. În starile confuze de dupa razboi, le-a obtinut pe amândoua de la autoritatile italiene. El a ramas cu numele italian, iar mie mi-a dat actul lui în româneste, cu care am calatorit fara nici o grija în toata Italia. Borobaru avea un pasaport românesc, eliberat de Consulatul Român din Viena, pe numele de Valer Ionescu.

La Hotel, s-a legitimat singur Crivat, italianul, iar noi eram doar însotitorii lui. Singurul dezavantaj era ca hotelul nu era încalzit. Noi, zgribuliti de frig, dupa trecerea muntilor, ne-am vîrât în plapumi si am adormit pâna la ziua.

A doua zi, dupa ce am platit hotelul, am pornit spre gara. Am aflat trenuri care aveau ca destinatie Roma. Am cumparat bilete si seara ne-am urcat în tren. Îmi aduc aminte precis ca era ziua de 1 Ianuarie 1946 când am ajuns la Roma. În urma noastră ramasesera, ca un vis urât, primejdiile prin care am trecut în Austria. Eram în capitala Italiei, pe care o cunoscusem în fuga mea anterioara din Germania. Acum mi se parea maiestuoasa. Senzatia ca ne putem misca liberi în lungul si latul Italiei, fara nici o

amenintare din spate, cum se întâmplase în 1942, ne umplea sufletul de o multumire nemarginata.

La Roma stiam adresa lui Emil Popa și a sotiei lui, Tiana. Locuiau la Caminul Preotilor Uniti, Pio Romeno. Emil Popa fusese angajat portar la acest camin, unde primise și o camera de locuit. Ne-a primit și pe noi în camera lor. Crivat, după instalarea noastră, s-a dus la un hotel. Emil Popa ne-a atras însă atenția să nu ieșim din camin fără avizul lor, ca să nu ne vada studentii care locuiau acolo. El ne va indica dacă drumul este liber și la ce ora ne putem întoarce.

La Roma cercul cunoștinelor noastre s-a largit. Am descoperit pe Grigore Manoilescu la Castelgandolfo, în palatul unei contese. Bucuria revederii a fost de nedescris. Si unii și altii am trecut muntii cu mari greutăți și acum ne mângâia soarele Romei. Mircea Dimitriu nu era la Roma. El își gasise adăpost într-un lagăr de refugiați din Napoli. Tot la Roma am dat de urmele lui Emil Bulbuc și Ilie Olteanu. Olteanu era președintele Comitetului Român de Ajutorare al Românilor refugiați la Roma.

Am zăbovit la Roma mai bine de o luna de zile. Calauziti de Emil Bulbuc, am vizitat Frascati, Roca di Papa, Albano și alte localități de renume internațional. Ni se pareau toate aceste peisagii ceva din lumea basmelor. Pare că Dumnezeu voia să ne rasplatească pentru suferințele îndurăte în lagăr și pentru ultimele încercări ce le-am îndurat pentru a trece bariera grea a muntilor. Pe la începutul lui Februarie am coborât pe meridian la Napoli, cu gândul să ne bucurăm de climatul bland al Italiei Meridionale. În locul lui Crivat, care plecase spre nord, ne-a întorsit la Napoli Emil Bulbuc. El era îndragostit de Italia, o cunoștea ca în palma pâna la capatul cizmei și trecuse chiar dincolo, în Sicilia. Era un ghid de nepretuit. În Napoli ne-am întocmit usor, într-o reședință particulară, fără să ne ceară stăpâna acte. Apoi am început să vizitam împrejurimile. L-am descoperit mai întâi pe Mircea Dimitriu într-un lagăr de refugiați aproape de Napoli. Cum el nu era în lagăr în momentul când l-a căutat Emil Bulbuc, s-a speriat de aceasta vizită neasteptată, crezând că e căutat de poliție. Se gândeia chiar să dispare din lagăr, înainte de a da ochii cu presupusul politist, când a vazut intrând pe poarta lagărului pe Emil Bulbuc. Emotia revederii a fost de nedescris. Si unii și altii eram teferi și ne priveam cu bucurie în ochi.

Cât am stat la Napoli, toată luna Februarie, am vizitat locurile demne de vazut din regiune: Insula Capri, Pozuelo, Vesuviu, Pompei și Herculaneum. Am pornit apoi dincolo de Vezuviu pe înalțimile care duc la mare, de unde am contemplat faimosul Sorrento.

Emil Bulbuc ne-a dus și a organizat o reprezentare de operă, în Teatrul San Carlos din Napoli, unde cânta tocmai compatriotul nostru Tommaso Spataro, în Rigoletto.

14. VESTI RELE DIN AUSTRIA

La începutul lui Martie 1946 am intrerupt vacanța la Napoli și ne-am întrebat din nou spre nord. Ne daduseram întâlnire cu Octavian Rosu la Milano, pe care îl însarcinase să ne caute o trecere în Franță. La Roma ne așteptau vesti nelinișitoare din Austria. Nu erau clare. Crivat adusește stirea că se operaseră noi arestări între Români de la Bad Gastein de către poliția militară americană. Tânărul de tot am aflat ce se petrecuse.

Cum am scris si mai înainte, ministrii si diplomatii români încartiruiti la Bad Gastein, la începutul ocupatiei americane, n-au avut de suferit represalii, în timp ce diplomatii celoralte guverne din rasarit si corporile lor consulare au fost arestati la 25 Septembrie 1945 si internati în lagarul de concentrare Glasenbach, de lângă Salzburg, special organizat pentru criminalii de razboi. Temporar pentru Români, cum am scris în capitolul *Drama de la Bad Gastein*, n-a durat mult. La 29 Octombrie, grupul românesc sufera primele arestari. Victimele C.I.C.-ului nu sunt ministrii români, ci membrii Consulatului Român din Viena, Mihail Enescu, Consul General, si secretara Consulatului, Doamna Maria Bucur. Am relatat cum s-au petrecut aceste arestari în capitolul mai sus amintit.

Ministrii nostri, Iasinschi si General Chirnoaga, vazând ca arestarile se limiteaza la personalul consular, au presupus ca arestarea lui Enescu si a Doamnei Bucur se datoreaza unor denunturi si, dupa ancheta de rigoare, vor fi în curând eliberati. Din acest motiv au continuat sa ramâna la Bad Gastein, în afara de Profesorul Sângiorgiu, care, imediat dupa arestari, s-a refugiat în zona engleza din Germania.

Dar interpretarea data de cei doi ministri arestarii lui Enescu si Doamnei Bucur nu era corecta. Contrag asteptarilor lui Iasinschi si Generalului Chirnoaga, peste câtva timp a venit si rândul lor sa fie ridicati. Desi trecusera aproape patru luni de la primele arestari, pe la jumatatea lunii Februarie 1946, Vasile Iasinschi, Generalul Chirnoaga si Comandorul Bailla au fost arestati de C.I.C. si internati în lagarul Glasenbach, unde s-au revazut cu Doamna Bucur si Mihail Enescu.

15. LAGARUL GLASENBACH

Lagarul Glasenbach, din localitatea cu acelasi nume din apropierea Salzburgului, era populat de o multime de detinuti, presupusi criminali de razboi ai Reichului, barbati si femei, cât si de numerosi oameni politici si militari apartinând acelor formatiuni sau guverne straine de pe teritoriul Germaniei care au luptat pâna în ultima clipa contra invaziei sovietice. În aceasta populatie de toate nationalitatile se aflau acum si Români nostri, asupra carora apasa aceeasi acuzatie ca ar fi criminali de razboi. Germanii trebuiau sa fie judecati de tribunalele militare aliate, iar reprezentantii celoralte nationalitati din rasarit urmavu sa fie predati Statelor respective, pentru a fi judecati de tribunalele lor. Pe Români ii astepta soarta ca sa fie extradati în România, unde, din Martie 1945, venise la putere guvernul Groza, dominat de comunisti.

În lagarul Glasenbach se aflau arestati si doi legionari, Spiridon Neata si Ion Radulescu. Neata era originar din Muscel, iar Radulescu din Prahova. Fusesera amândoi internati la Buchenwald iar sfârșitul razboiului i-a prins la Salzburg. În vreme ce Enescu, Maria Bucur, Vasile Iasinschi si Generalul Chirnoaga au fost ridicati si dusi la Glasenbach pe baza unei dispozitii generale a Tribunalului de la Nürnberg, si legionarii Neata si Radulescu, care nu intrau în aceasta categorie, au cazut victima unor denunturi din partea unor români de la Salzburg, care intrasera în serviciul politiei americane. Mai erau pe lista sa fie arestati si internati la Glasenbach si legionarii Vasile Mailat si Gica Tase. Acestia avusesera prevederea sa se refugieze din vreme în zona americana din Germania, unde, gratie interventiei lui Velescu la Murphy, legionarii aflatori aici se bucurau de libertate.

Împotriva celor mai sumbre prevestiri, care framântau pe detinutii români din lagar, vazând cum dispareau, fara a se mai întoarce, reprezentantii altor formatiuni politice care luptaseră alături de Germania, grupul de Români internati la Glasenbach s-a salvat în totalitatea lui. Nici unul dintre membrii guvernului de la Viena și nici un aderent al Miscarii Legionare n-au fost declarati criminali de razboi sau colaborationisti și predati guvernului din țara.

La 13 Iulie 1946, a sosit la Glasenbach un ofiter american, cu formulare ale Comisiei de Instructie de pe lângă Tribunalul International de la Nürnberg. Aceste formulare au fost predate și detinutilor români, pentru a fi completate. Ofiterul se întorcea cu ele de la Nürnberg, pentru a fi examineate. Rostul lor era să stabileasca dacă persoanele implicate nu apartineau unor organizatii culpabile colectiv, nu savârsiseră crime contra umanitatii și nu apartineau grupului denumit colaborationist.

Rezultatul anchetei de la Nürnberg s-a încheiat cu un *non lieu* pentru membrii guvernului de la Viena și ceilalți detinuți. În luarea acestei decizii a contribuit în mod decisiv întrevaderea lui Velescu cu Robert Murphy, care a dat instructiunile necesare cum să se procedeze în cazul Miscarii Legionare. Memoriile întocmite în lagăr de Mihail Enescu și altul de Generalul Chirnoaga, adresate Generalului Mark Clark, Comandantul Suprem al Armatei Americane din Austria, au avut și ele o influență favorabilă în clarificarea autoritatilor americani privitor la internația români.

În Aprilie 1947, după cercetările de rigoare, au fost eliberati membrii Consulatului Român, Mihail Enescu și Doamna Maria Bucur, împreună cu Comandorul Bailla. Odată cu ei au ieșit din lagărul Glasenbach și legionarii Neata și Radulescu. O luna mai târziu, Mai 1947, au ieșit pe poarta lagărului Vasile Iasinschi și Generalul Chirnoaga.

Odată cu exonerarea acestora de orice culpa, atât Comisia de Instructie de la Nürnberg cât și Comandamentul Suprem Militar Aliat de la Viena au scos din cauza și entitatile pe care le reprezentau acești demnitari: Miscarea Legionara, Guvernul National Român și Armata Nationala. Cei ce au participat la activitățile acestor organisme n-au fost nici *fascisti*, nici *nazisti*, nici *colaborationisti* și nici n-au savârsit crime de razboi sau crime contra umanitatii.

16. DIZIDENTII DIN NOU LA ATAC

Abia s-a sfârșit razboiul și dizidentii, 30-40 la numar, sub inspirația lui Papanace, și-au schimbat brusc și radical convingerile lor politice. Aceasta, după înfrângerea suferita cu formarea guvernului de la Viena, a considerat momentul oportun ca să-si ia revansa. În acest scop, și-a instruit partizanii cum să se comporte în noua conjunctura, după capitularea Germaniei, dacă vor avea contacte cu Aliatii sau dacă vor fi anchetați de acestia, cum se prevedea. Ei trebuiau să spună că au fost anti-colaborationisti, că s-au tinut departe de orice colaborare cu Reichul, după ce au ieșit din lagăr. N-au intrat în guvernul de la Viena, considerând formarea lui o aventura politică și militară. Ei s-au despartit de Horia Sima din cauza acestei deosebiri de orientare și perspectiva în colaborarea cu Germania. Ei și-au asumat riscul de a refuza să se pună în serviciul acelora care i-au internat în lagăr. Toata raspunderea pentru formarea guvernului de la Viena și a acțiunilor întreprinse de acest guvern cade asupra lui Horia Sima și a oamenilor lui. Numai ei au colaborat cu Germania și ei sunt singurii care, conform

deciziilor luate de Aliati, pot fi considerati *colaborationisti*. Dizidentii se lepadasera de atitudinea lor din lagar, când se bateau cu pumnul în piept ca numai ei au ramas credinciosi Puterilor Axei si Führerului Adolf Hitler, în timp ce noi am tradat alianta cu Germania si dispozitia testamentara a Capitanului.

Evident ca aceasta schimbare totala în atitudinea lor politica surâdea multora dintre dizidenti. Papanace le oferea o portita de scapare daca represaliile aliate se vor abate si asupra Miscarii. Daca vor fi anchetati, vor declara ca ei n-au participat la activitatile guvernului de la Viena si conflictul cu Horia Sima are la baza tocmai refuzul lor de a mai servi Reichului în ultima faza a razboiului. De unde sa stie Aliatii ca ei n-au participat la guvernul de la Viena, nu din motivele ce le afisau acum, ci pentru ca se opuneau la formarea acestui guvern sub conducerea lui Horia Sima, iar, în lagar, au azvârlit torrente de acuzatii contra Comandantului Legiunii, învinuindu-l pe acesta de tradare a aliantei cu Germania.

Gândul lui Papanace si al unora dintre apropiatii lui mergea mai departe. Subita lor schimbare de pozitie, din ultra-nazista în ultra-aliata, poate servi si la victoria lor finala contra lui Horia Sima. Ceea ce n-au reusit cu Nemtii, vor reusi poate cu Aliatii. Dupa toate probabilitatile, Horia Sima, cu membrii guvernului si cu principalele cadre legionare ce l-au urmat, vor fi arestati de Aliati si trimisi în tara, unde vor fi condamnati, asa cum este în curs sa se procedeze cu capeteniile tuturor miscarilor nationaliste care au colaborat cu Reichul. Si atunci în Occident, vor ramâne liberi ei si numai ei, absolviti de orice încrinare. Dupa linistirea starilor de razboi, vor putea continua nestingheriti de fostul Comandant al Legiunii sa reprezinte în lume idealurile Legiunii. Nu se vor mai teme asadar de nici o concurenta politica, dupa eliminarea tuturor acelora care au colaborat cu Germania la Viena.

Conceptia lor putea avea însa si un alt final nedorit de ei. Daca se începeau arestarile si deportarile de legionari, acestea nu se puteau limita la anumite categorii dintre ei. Se crea, cum s-ar zice un vad, o rutina, de care n-ar fi scapat nici ei. Decizia Aliatilor putea fi globala si atunci intrau si dizidentii la gramada. S-au întâmplat numeroase cazuri de extradare de nationalisti din rasarit de catre Aliati, care nu apartineau forurilor conduceatoare, ci erau simpli aderenti ai acestor miscari sau a unor unitati de pe front.

Dar s-a mai întâmplat ceva care lovea direct si în dizidenti. Între cei reclamati pe cale diplomatica de guvernele din tara figurau alaturi de Horia Sima, Papanace si Ilie Gârneata. Odata aceasta operatie realizata, cine stie daca alti legionari n-ar fi luat acelasi drum fara întoarcere.

Acest proces de anihilare a Legiunii a fost oprit prin miraculoasa interventie a inginerului Virgil Velescu la Frankfurt. De aceasta interventie au profitat si ei, care ar fi fost bucurosi sa pierim în valmasagul razboiului.

17. LAGARUL REICHENAU-INNSBRUCK. UN DENUNT SI CONSECINTELE LUI

La Innsbruck se întemeiască o comunitate româneasca înfloritoare de refugiați, în jurul Caminului Crucii Rosii Românesti. Acest camin fost înfiintat gratis energiei si priceperii Doamnei Yvonne Siegens, sotia Directorului Camerei de Comert Germano-Române din

Berlin, refugiati si ei acum la Innsbruck. Nimic nu parea sa turbure linistea acestei oaze de refugiati, care se bucura si de ajutorul ce-l primea în alimente de la diferite organisme umanitare între care si Crucea Rosie Internationala. Caminul era adăpostit într-o cladire le Sillgasse 3 si avea trei etaje. Etajul întâi era locuit precumpanitor de tineri studenti. Etajul al doilea era ocupat de familia Siegens, iar în etajul al treilea erau niste doamne si domnisoare care lucrau la administratia Comitetului. Dar raza de actiune a Comitetului Român al Crucii Rosii era mult mai vasta. Distribuia ajutoare alimentare si la Români risipiti prin alte localitati din Tirol si Voralberg. Exista un lagar de Români chiar la Bregenz, pe malul lacului Constanta. Atmosfera era asa de linistita la Innsbruck si în întreaga zona franceza de ocupatie, încât tinerii refugiati de aici si-au îngaduit sa invite în comunitatea lor cunoscuti de-aici lor din zona americana, pentru a petrece Pastele împreuna. Asa Grigore Filiti, care locuia la Graz, a fost invitat de Simeria si alti cunoscuti ai lui sa petreaca samborile Pastei la Bregenz. Dupa mai multe peripetii avute cu jandarmii francezi, care controlau pe calatorii din tren, Filiti a ajuns la Bregenz si a petrecut aici Pastele într-o atmosfera placuta si camaradereasca. Dupa o saptamâna s-a întors la Innsbruck, cu gândul sa se întoarcă la Graz. A locuit, cum era si firesc, la Caminul Crucei Rosii, condus de Doamna Siegens.

Abia sosit aici, luni, dupa Duminica Tomii, în toiul noptii, casa din Sillgasse este înconjurata de jandarmi francezi, care au poruncit tuturor locatarilor ca sa se îmbrace si sa-si ia lucrurile necesare pentru o detenziune mai lunga. Coborâti în strada, prizonierii capturati au fost înconjurati de garda acelorași jandarmi si au pornit în mars de-a lungul râului Inn. Dupa o ora si jumatate de mers pe jos, coloana prizonierilor a fost oprita în fata portii unui lagar, care se numea, cum au aflat mai târziu, Reichenau.

Lagarul Reichenau fusese construit de Germani si acuma îl foloseau trupele franceze de ocupatie. Erau închisi în acest lagar multi germani, civili si militari, ofiteri si fosti membri ai partidului national-socialist, apoi alte natii, între care numerosi Ucraineni si chiar evrei care încercasera sa treaca clandestin frontiera în Italia.

Acum lagarul Reichenau se marise cu contingentul românesc destul de numeros. În afara de cei capturati la Camin, au fost arestati si dusi în lagar aproape toti Români aflatori în zona franceza de ocupatie, adica în Tirol si Voralberg. Numarul Românilor internati în acest lagar, de pe urma acestei razii, era de aproape 40. Între ei se aflau Maiorul Maftei cu soția, ridicati de la Kitzbühel; istoricul Alexandru Randa, comandorul Muresanu, întreg grupul de la Bregenz, în frunte cu Simeria, seful lagarului de Români de aici, Dr. Hacman, profesor de fizica cu soția, George Siegens cu soția. Dintre tineri, aproape mai toti legionarii tineri care s-au refugiat în zona franceza din Austria. Între ei, Dionisie Ghermani, Grigore Filiti, Victor Carâp si alti legionari din garnizoana Berlin. Apoi Gheorghe Bulumete, Ion Bodoc si Hatmanul Hojbota, care locuiau la Bregenz sau la Bludenz.

Evident ca cei internati s-au întrebat pentru ce au fost arestati si internati în lagar. Versiunea lansata de Francezi a fost ca la Comitetul Crucii Rosii s-ar fi descoperit niste nereguli în distribuirea ajutoarelor primite de la diferite organisme internationale. Aceasta explicatie a cazut prin absurditatea ei. Ce cauta aici persoane care locuiau la Camin, dar nu aveau nimic în comun cu administratia? Sau, de ce au fost arestate persoane din alte localitati, cum erau cei de la Kitzbühel sau Bregenz? Ce cauta în lagar

Alexandru Randa sau Maiorul Maftei? Până la urma s-au lamurit lucrurile, când a început ancheta celor internați. Au fost arestați și internați pentru motive politice. Pentru participarea lor la Guvernul de la Viena și pentru apartenența unora dintre ei la Garda de Fier.

Operatia era un ecou al procesului ce se desfasura tocmai atunci la Nürnberg și a unor interventii, ce venisera din țara, ale guvernului Groza. Francezii, extrem de sensibili la notiunile de *criminali de razboi, nazisti, fascisti și colaborationisti*, au procedat fără nici o discriminare la arestarea Românilor din spațiul controlat de ei.

Aceasta razie a autoritatilor franceze nu s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi fost alarmati de anumite denunturi, chiar din mijlocul Românilor. Trei legionari marginali – care în lagărul Buchenwald s-au atasat grupului dizident și erau cunoscuți prin virulenta atacurilor lor contra conducerii legionare – au intrat în serviciul Francezilor și au denuntat pe ceilalți legionari. Ca "sunt nazisti", ca "au ajutat pe Hitler până în ultima clipă a razboiului", ca "sunt colaborationisti notorii, care trebuie să-si ia cuvenita pedeapsa". Autoritatile franceze, foarte sensibile la aceste denunturi, n-au binevoie să facă o ancheta preliminara, pentru a se convinge de adevarul acestor acuzații, ci au dat un ordin global să fie arestați și internați în lagăr toți Români din zona. Fostii nostri camarazi care s-au pretărat la aceasta fapta urâtă, punând în primejdie libertatea și poate viața atâtitor compatrioți, au fost trei studenți: Nicolae Tanase, Antonovici și Stefan Popescu. La acestia s-a adăugat, întarind spusele lor, cunoscutul agent al lui Eugen Cristescu din lagărul Rostock, care uneltise asasinarea capetenilor legionare din acest campament, Serbu. Cu declaratiile contra celorlalți români, ei urmăreau pe de o parte să se pună la adăpost de eventuale urmariri ("noi am fost contra guvernului de la Viena, contra colaborării cu Germania"), iar pe de alta parte să se razbune pe acei legionari care nu aprobau defectiunea lor.

Oaza de pace și frățietate de la Innsburk sarise în aer. Soarta celor arestați și internați în lagărul Reichenau era incertă. Puteau fi ridicati de la o zi la alta și predati guvernului din țara. La Nürnberg se judeca procesul capetenilor national-socialiste, iar în țara începuse procesul Antonescu. Sub ochii lor, ai celor internați, au fost ridicati ucrainieni și predati Rusilor. Se așteptau de la o zi la alta să aibă și ei aceeași soartă. Denuntatorii, camarazii lor de altădată, întrețineau relații și cu guvernul din țara, via Viena. La Innsbruck aparuse un General român, Balosin, trimis de guvernul din țara pentru *repatrieri*. Dar în afara de aceasta misiune oficială, avea și alta paralela. Unde se gasesc legionarii? În ce lagăre și zone, pentru ca guvernul român să le ceară Aliatilor extrădarea lor? Acestei General Balosin a aparținut în toate lagărurile din Austria, Germania și Italia, în căutare de criminali de razboi, misiune camuflată sub formula plauzibilă a repatrierilor. Generalul Balosin venise însotit la Innsbruck de un colonel și de un capitan, numiți Iliescu. Acestei capitan, în con vorbirile avute în lagărul Reichenau, le-a comunicat unor detinuți de legătura ce există între cei trei denuntatori și guvernul din țara, prin intermediul Legatiei din Viena.

Ovidiu Stanescu, internat și el în lagărul Reichenau, l-a vazut întâia oară pe Generalul Balosin intrând pe poarta lagărului Enghien-Edingen, din Belgia, unde se aflau mulți prizonieri români.

Deznodamântul final a fost însa cu totul altfel decât cum sperau denuntatorii.

Spre norocul Legiunii, în sănul fortelor franceze de ocupatie din Austria se petrece o schimbare radicală. Biroul de Documentare al Armatei Franceze, care era pâna atunci controlat de comuniști din Forțele Franceze de Eliberare, este preluat de ofițeri francezi de carieră, care luptaseră cu De Gaulle. Aceasta s-a întâmplat la aproximativ 6 luni de la internarea Românilor în lagărul Reicheanu. În locul anchetatorilor anteriori, de filiație comunista, își face apariția un Tânăr ofițer, Blondel, care reia ancheta de la început. Procesul legionarilor și al tuturor Românilor internați încapuse pe alte mâini.

Interrogatoriul facut de Blondel nu a mai avut loc în lagăr, ci la Innsbruck, într-o reședință a Biroului de Documentare al Armatei. De la început, cei anchetați au constatat diferență de atmosferă și de tratament. Cum îl descrie Filiti, Blondel era calm, perspicace, prietenos, inspirând încredere. Blondel era interesat să afle ce este cu aceasta miscare. Tânării legionari i-au explicat cu entuziasm fenomenul legionar, în astă fel încât Blondel a fost impresionat de doctrina lor.

Ca urmare a acestor anchete, prin care au trecut toți detinuții, regimul celor închisi, de când a venit Blondel, s-a ameliorat. Blondel avea atâtă încredere în legionari încât, când acestia aveau ceva de facut în oraș, îi lasa fără paza, fiind siguri ca se vor întoarce. Adeseori lipseau toată ziua.

S-a mai întâmplat ceva care a avut efectul unui detonator asupra soartei celor internați. Tatăl lui Dionisie Ghermani, profesorul Ghermani, decanul Facultății de Constructii de la Politehnica din București, hidraulician emerit și specialist în teoria similitudinilor, este invitat la Paris, la un congres în specialitatea lui. La o recepție întâlneste pe Generalul Bethouard, guvernatorul militar al zonei franceze de ocupatie din Austria. În cursul conversației cu Bethouard, Profesorul Ghermani îi spune că are un fiu în zona franceză de ocupatie, la Innsbruck, într-un lagăr. Generalul promite că se va interesa de soarta lui. Într-adevar, Bătătorul Ghermani este primul eliberat, în August. Anchetele lui Blondel se terminaseră. În cursul lunii Septembrie 1946 au urmat alte eliberări. Ultimul lasat pe picior liber a fost Grigore Filiti. În luna Octombrie, lagărul Reicheanu fusese evacuat de toți Români internați.

Din acel moment, Blondel a ramas un prieten devotat al cauzei românesti și a facut parte din echipa de instrucțori francezi care au pregătit pe legionarii selectați să fie parașutati în țară.

Cei trei răuvoitori de la Innsbruck, care și-au denuntat propriii lor frați de credință și idealuri au fost și ei niste victime în fond, un subproduct al "înaltei" școli legionare a lui Papanace. Îmbăcsuți de atmosferă de ură propagată de acesta în lagăr, au savârșit aceasta faptă degradantă.

Dumnezeu și-a arătat încă o dată mila fata de Miscare, salvând de la o dispariție sigură pe camarazii internați la Innsbruck.

Nici camarazii de la Salzburg n-au fost scutiti de atentatul delatiunii. Si pe la ei și-a pripasit un legionar dizident, care a fost recrutat de serviciile americane. Este vorba de un oarecare Tudose, care în țară fusese întrebuită la biroul Corpului Muncitorilor

Legionari. Refugiat în Germania după evenimentele din Ianuarie 1941. Când s-a produs dizidenta din lagar, el s-a atasat grupului minoritar.

La Viena a dus o existență marginală și a reappărut după razboi la Salzburg ca informator al serviciilor americane militare. Tudose nu a avut nici o participare în arestarile din Bad Gastein. În schimb, Americanii s-au servit de el pentru a identifica elementele legionare din Salzburg. Prin denunturile lui, au fost arestați și internați în lagărul Glasenbach legionarii Neata Spiridon din Muscel și Ion Radulescu din Prahova. Aceștia din urmă l-a descoperit pe Tudose când era internat în lagăr, grăție destainuirii unui ofițer american la ancheta. De la biroul acestuia, arătând în curte un individ, i-a spus lui Ion Radulescu: "Acesta v-a denunțat". Uitându-se la el bine, pe fereastra, Ion Radulescu l-a recunoscut imediat, caci fusese împreună în lagăr. Ion Radulescu a comunicat descoperirea lui și mie și altor camarazi.

Între cei denunțați și care erau pe punctul să fie arestați se aflau și camarazii Vasile Mailat și Gica Tase. Dar acestia, aflând de primele arestări, s-au refugiat la timp în Bavaria, unde Americanii nu s-au legat de legionari. ceilalți doi, Neata și Radulescu, au facut un an și jumătate de lagăr, fiind eliberați abia în Mai 1947.

18. PIERDERI GRELE

Sfârșitul razboiului, pe lângă necazurile inerente pribegiei și a nesigurantei în care traiam în diversele zone de ocupație, ne-a provocat pierderi grele în rândul celor mai buni camarazi pe care-i aveam. Aceste pierderi nu s-au datorat represaliilor aliate, ci unor episoade de alta natură, provocate de banditismul aparut după razboi. Voi expune aceste tragică cazuri de dispariție a unor legionari de elită, când se încheiaseră ostilitățile, în mod individual, privind soarta fiecaruia.

1. Corneliu Georgescu

Cum am scris, pe Corneliu Georgescu l-am rugat să se duca la Döllersheim, ca să supravegheze evacuarea trupelor din acest lagăr și îndreptarea lor spre Bavaria, care cadea în zona americană de ocupație. Îl credeam în acest lagăr, când ma pomenesc cu el la Alt-Aussee, în ultimele zile, înainte de a pleca și eu în munti. Se întorsese îngrijorat de soarta mea. Noi eram atunci pe punctul să parăsim Alt-Aussee și să ne asociem detasamentului Eichmann, în operația Wehrwolf. Nu cutezam să-l iau în echipă ce-o constituisem atunci, tocmai gândindu-mă la supraviețuirea lui. Era prea mare ca să-l sacrific în această întreprindere riscanta. Atunci am ales doi camarazi de elită, pe Traian Puiu și Vasile Mailat, ca să-l însoțească în pribegie și să aiba grija de el la tot pasul.

Corneliu Georgescu a plecat împreună cu cei doi însotitori pe drumuri numai de ei stiute. După câteva zile, au ajuns în localitatea Mittersill. Aici, Traian Puiu s-a despartit de ei pentru câteva zile pentru a vizita o cunoștință dintr-un sat din apropiere, unde spera să gasească și un adăpost pentru toti. Corneliu Georgescu a ramas numai cu Vasile Mailat. Deodata apare în aceasta localitate, Mittersill, un curier trimis de Vasile Iasinschi de la Kitzbühel, unde, cu ajutorul lui Gamillscheg, au obținut camere la marele hotel din localitate. Înainte de a se stabili definitiv la Bad Gastein, Corneliu Georgescu, pentru a veni în ajutorul lui Iasinschi, a acceptat să ramâne câteva zile singur, până la întoarcerea lui Mailat. Ce s-a întâmplat în aceasta perioadă nimeni nu stie, în timpul

absentei lui Mailat. Când s-a întors Mailat de la întâlnirea cu Iasinschi, nu l-a mai gasit pe Corneliu Georgescu la Mittersill. Își daduse întâlnire cu Corneliu Georgescu într-un anumit loc, dar nu aparuse aici. A rascolit tot orasul, cu același rezultat negativ. A întrebat pe oamenii de pe strada în dreapta și în stânga, dar nimeni nu a putut să-i dea vreo informație. Atunci Mailat a presupus că, poate, Corneliu Georgescu și-a pierdut răbdarea și a plecat de unul singur. Din acel moment nimeni nu a mai aflat nimic de Corneliu Georgescu. Disparuse fără urmă din Austria.

Târziu de tot, în 1950, Dr. Ion Fleseriu, săbian ca și el, a reluat cercetările la Mittersill. S-a interesat pe la autorități și aflat că în acele zile tulburi, din primavara anului 1945, un necunoscut a fost gasit mort pe strazile orașului Mittersill și a fost îngropat în cimitirul din localitate. Dr. Fleseriu a reusit să obtină autorizația de a se face dezgroparea. Când i-a vazut osemintele, l-a identificat după operația ce-o avusea în tinerete la un genunchi și de care stia el.

A fost din nou înmormântat într-un alt loc și de atunci mormântul de la Mittersill a devenit loc de pelerinaj pentru toți legionarii din lumea liberă. În fiecare an, în cursul lunii Iunie, se aduna supraviețuitorii la Mittersill, unde se face slujba la cimitir și apoi în sedința solemna se comemorează viața și faptele Comandantului Bunei Vestiri, Corneliu Georgescu.

După toate probabilitățile, a cazut victimă unor banditi, care l-au jefuit de banii ce-i avea.

2. Ion Ionica și Vladimir Cristi

Pe Ion Ionica l-am întâlnit la Innsbruck înaintea Craciunului, tocmai când ma pregăteam să trec muntii în Italia. În camera lui mobilată, am dormit câteva nopti.

Cum am povestit mai înainte, cu Crivat, Borobaru și Mailat, am trecut muntii pe la pasul Brennero îndată după Craciun. Nu stiu în ce împrejurări Ion Ionica s-a întâlnit la Innsbruck cu Ministrul Vladimir Cristi și au planuit împreună trecerea în Italia. Din căte am aflat mai târziu, destul de vag, au dat peste o calauza de origine croată, care și-a luat angajamentul să-i treaca în Italia, pentru o anumită sumă de bani și pentru tigari. Însotiti de aceasta calauza, au pornit peste munti în Italia, nu stiu dacă pe la Brennero sau prin alta parte, și, din acel moment, nu s-a mai stiut nimic de soarta lor. În Italia nu au ajuns niciodata și nici nu s-au aflat trupurile lor pe undeva. Probabil că au fost ucisi de calauza, care i-a omorât pentru a-i jefui. Trupurile lor le-a azvârlit undeva într-o prapastie și asta se explică lipsa oricarei urme de la ei.

2. Emil Bulbuc

Emil Bulbuc a cazut și el victimă banditismului provocat de starile nefaste ale razboiului. De astă dată asasinarea lui de un bandit s-a petrecut sub ochii mei. Ma pregăteam să trec din Italia în Franță, în vara anului 1947. Ca drum de trecere clandestină a frontierei am ales Muntii Alpi. Totul a fost pregătit amanuntit. Însotitorul meu era Paul Popescu, ce locuia la Milano. De partea cealaltă a muntilor ma asteptau Marcel Ghinea și Petre Ponta, stabiliți la Paris. Pentru a urca creasta muntilor, trebuia să ajungem într-o localitate de granită, al cărui nume nu mi-l mai amintesc. O prima halta cu autobuzul

trebuia sa o facem de la Torino la Costiglione de Saluzzo. De aici, cu un alt autobuz, la localitatea de frontiera.

Unicul meu însotitor era la început Popescu Paul. Dar ce s-a întâmplat? Tocmai atunci venise la Bergamo, unde locuiam de mai multă vreme împreună cu Toader Ioras, Dr. Emil Bulbuc de la Roma. El ne-a surprins tocmai în zilele premergătoare plecării de la Bergamo la Milano și de aici la Torino, de unde trebuia să continuam drumul spre munti.

Aflând de planul nostru, Bulbuc mi-a comunicat că vrea să meargă și el cu noi până la frontiera, pentru a veghea pe traseul italian asupra siguranței noastre. El are acte italiene și vorbeste perfect limba italiană, încât ne poate fi de folos în legitimarea noastră pe la autoritatile italiene. Eu am insistat să nu meargă cu noi. Ne vom descurca singuri. Paul Popescu este un om cu o minte ageră și vorbeste bine limba italiană. Parca aveam o presimtire. Dar n-a fost chip să-l înduplec pe Bulbuc să renunte la gândul lui. Așa se face că am plecat toti trei de la Milano la Torino și de aici în munti.

La Costiglione di Saluzzo am ajuns cu autobuzul înainte de masa. Informându-ne de celalalt autobuz, care urca spre frontiera, aflam că nu avea legatura decât la 5 după masa. Ce să facem în acest interval? Dupa o gustare sumară, ne-am uitat spre vale și acolo serpuiu un râu frumos între salci. Ce ne-am zis? În loc să stăm asteptând autobuzul în sat, să coborâm la vale și să ne asezam pe malul acestui râu primitor, unde ne putem odihni câteva ore la umbra salciilor, până la plecarea autobuzului. Era în Iulie.

Ne-am luat bagajele, am trecut podul și ne-am asezat pe malul râului. Stateam linistiti, fără alta grija, să treaca timpul cât mai placut. Cam la o ora de când sedeam pe iarbă la marginea râului, deodata apare în fața noastră un Tânăr, ieșind din paduricea de salci. Nu i-am dat la început importanță, crezând că a venit să el să admire peisajul. Dar observam în mâna lui un revolver, pe care îl îndreapta apoi spre noi. Ce vrea asta? Ne-am ridicat și Emil Bulbuc l-a întrebăt ce vrea, îndreptându-se curajoș spre el. Eu cu Paul Popescu ne-am tras îndaratul unor copaci. Tânărul cu pistolul arată spre un geamantan de piele al lui Emil Bulbuc și face chiar un gest să-l ridice. Emil Bulbuc se repede atunci la el și îi smulge geamantanul din mâini. Eu am strigat atunci lui Emil: "Nu te opune. Lasa să ia geamantanul". Dar Bulbuc nu asculta. Sta lângă geamantan cetezator. Atunci Tânărul se retrage câțiva pași și îndreapta pistolul spre Bulbuc. Auzi o împuscătură și atunci îl vedem pe Emil Bulbuc prăbusindu-se la pamânt, dând un tipat fioros, așa de puternic că se putea auzi până departe. Atunci pistolul însfaca geamantanul lui Bulbuc și dispare în tufis. Noi ramânem ascunsi după copaci, privind la Emil Bulbuc, care nu mai misca. Dupa câteva minute, presupunând că a plecat ucigasul, ne apropiem de Emil Bulbuc întins pe iarbă. Murise. Fusese lovit drept în inima.

Ce să facem acum? Situația noastră era grea. Autorul crimei disparuse și ramasesem numai noi lângă Bulbuc, care venisem cu el. Dupa cum era și firesc, primele banuieli, până la descoperirea ucigasului, ar fi cazut asupra noastră. Ne-am hotărât să mergem la postul de carabinieri și să explicăm ce s-a întâmplat. L-am lasat pe Emil Bulbuc și bagajele noastre pe malul râului și ne-am urcat pe podul care duce în sat. Dar, pe la mijlocul lui, apar carabinierii, în frunte cu seful lor. Cum ne vede, ne pune cătusele și ne duce la cazarma lor. În spatele carabinierilor era o multime de locuitori din sat care,

alarmati de împuscaturi, venira sa vada ce este. Se uitau cu ura la noi, gata sa ne linseze. Toti credeau ca noi suntem niste contrabandisti si am împuscat pe tovarasul nostru în urma unei certe săngeroase. Un *reglement de comptes*, cum se spune. Cu mare greutate carabinierii ne-au luat sub protectia lor, pentru a nu cadea victimă furiei populatiei.

Ajuns la cazarma carabinierilor, am fost condus la închisoare, fiecare separat, si apoi, imediat, la o prima ancheta. Versiunea lor era ca noi doi, Paul Popescu si eu, l-am omorât pe Emil Bulbuc, pentru niste chestiuni banesti. Situatia mea era si mai grea, caci aveam acte false. Daca s-ar fi descoperit adevarata mea identitate, m-as fi putut apara mai usor, dar riscam sa fiu extradat în tara. Noi am protestat, am explicat cum s-a întâmplat cazul, am descriis cât am putut mai bine pe Tânărul care ne-a atacat, dar carabinierii au ramas sceptici. A doua zi trebuia sa vina judecatorul de instructie de la Cuneo, pentru a ne lua un nou interogatoriu.

A doua zi s-a lamurit cazul printr-o adevarata minune dumnezeiasca. În apropiere de malul râului, un om mai în vîrstă, de vreo 50 de ani, trecea tocmai atunci când am fost atacati. A auzit împuscaturile si a vazut fugind cu o bicicleta pe Tânărul criminal, în speranta ca nu va fi observat de nimeni. Omul acesta din sat, care avea o mosioara prin apropiere, s-a dus la carabinieri si le-a povestit ce-a vazut. Tânărul a fost arestat si adus la cazarma gardienilor. Supus interogatoriului de rigoare, a tagaduit până în ultima clipă, încât seful care conducea cercetarile nu stia ce sa creada. Atunci s-a decis sa faca o confruntare între mine si el. Eu l-am recunoscut imediat. Seful carabinierilor ne-a lasat singuri, în speranta ca ramânând numai amândoi, se va ajunge la o clarificare. El continua sa creada ca între noi si Tânărul pistolar a fost o complicitate. Ramas singur cu el, Tânărul îmi spune pe un ton amenintator ca daca spun ceva "ma omoara si pe mine". Cum nu auzeam bine încă de pe vremea aceea, i-am facut semn ca nu pricep. Atunci el a strigat mai tare. Soarta lui se pecetluise. În camera alaturata pândeau seful carabinierilor conversatia noastră. Existau acum doua marturii contra lui, a omului ce l-a vazut fugind de la locul crimei, si propria lui declaratie amenintându-ma ca ma omoara.

Peste câteva ore, *ha confesado*, cum spun italienii. Noi am fost eliberati si ne-am prezentat apoi la judecatorul de instructie Vaccario din Cuneo. Am facut declaratiile cuvenite, am avut o noua confruntare cu Tânărul si apoi ne-am întors la Costiglione de Saluzzo, pentru înmormântarea lui Emil Bulbuc. De asta data întreg satul a participat la funeralii. Toti aveau ochii înlacrimati. Cum ni s-a spus, Tânărul care l-a împuscat pe Emil Bulbuc fusese un temut partizan pe timpul razboiului. Pentru el, a omorât un om nu era nimic. Tânărul se chama Mario Colombo. A fost condamnat la 18 ani închisoare. La interogatoriul, la Cuneo, a marturisit ca el credea ca noi suntem niste bogati negustori de paduri si ca am venit pe acolo ca sa facem tranzactii cu lemn de padure. Geamantanul lui Bulbuc, pe care își pusese ochii, era doldora de bani. Dar nu aflase în el decât 50 de dolari, bani de care aveam nevoie după ce vom ajunge în Franta.

Dupa Corneliu Georgescu, dupa Ion Ionica si Vladimir Cristi, plateam al treilea tribut banditismului postbelic, în persoana lui Emil Bulbuc.

19. ALTE PIERDERI

Fiind încă la Alt-Aussee, am primit vizita ofiterilor legionari Viorel Boborodea si Ilie Rotea, care erau detasati pe frontul din Slovacia si operau în cadrul organizatiei IC.

Acestia venisera îngrijorati tot de soarta mea. Îmi facusera propunerea ca, la sfârșitul razboiului, sa ma retrag la Bratislava, unde ei aveau o buna ascunzatoare. Locuiau la o familie slovaca de toata încrederea si aici puteam sa stam cât vrem si în toata siguranta, chiar daca pleaca Nemtii si vin Rusii. În Austria si Germania, legionarii vor fi urmariti si dupa toate probabilitatile vor fi predati guvernului din tara, unde îi asteapta moartea sau în cazul cel mai bun o lunga închisoare. Propunerea lor mi s-a parut atragatoare în acel moment, dar le-am comunicat ca eu sunt legat de prietenii mei germani si trebuie sa ma retrag la munte cu ei. Nu pot sa dispar pentru a lua drumul Bratislavei.

Dar ce s-a întâmplat cu Rotea si Boborodea? Gazda lor, de a carei fidelitate jurau, a doua zi dupa ce Nemtii au evacuat Bratislava si au intrat partizanii slovaci, i-a denuntat acestora. Arestati, acestia i-au predat Rusilor, iar Rusii, dupa un oarecare timp de detentiu, i-au dat pe mâna comunistilor români. Au fost judecati si condamnati la multi ani închisoare. Ilie Rotea a murit în închisoarea Târgu-Ocna, iar Viorel Boborodea a iesit de la Aiud în 1964.

Ceva asemanator s-a petrecut cu avocatul Vica Negulescu. Aceasta era cu mine la Alt-Aussee, facând parte dintre functionarii guvernului. Vica Negulescu era Secretar General la Presedintia Guvernului si el mi-a redactat toate decretele ce le-am semnat în calitate de presedinte de consiliu.

În perioada când procedam la împrastierea efectivelor noastre de la Alt-Aussee în spatiul austro-german, vine Vica Negulescu la mine cu o propunere de retragere din zona periculoasa a Austriei, unde desigur toate capetenile nationaliste vor fi cautate si arestate de Aliati. Cum vedea el salvarea mea? În Croatia. Prietenii din organizatia Ustascha ne vor ajuta sa stam la ei, pâna ce ne vom putea retrage într-un loc mai sigur. Propunerea lui Vica Negulescu nu mi-a surâs de la început. Croatia era prada razboiului civil. Partizanii lui Tito se apropiau de Zagreb, iar trupele germane se retrageau spre Austria. Nu numai ca nu am acceptat propunerea lui, dar l-am sfatuit sa nu faca greseala sa-si caute scaparea în aceasta tara, de unde lumea fugea. Croatia era în acel moment cel mai nesigur loc din Balcani. I-am atras atentia asupra primejdiilor la care se expune.

Dar Vica Negulescu n-a ascultat de sfatul meu. A mai convins si pe alti legionari sa meargă cu el, între care pe Ion Cengher si un grup de fete. Cum era de prevazut, în Croatia au fost arestati de partizani si apoi predati Românilor. Cengher a fost omorât pe strada, la Masov, de un communist evreu, iar Vica Negulescu si-a sfârsit zilele în închisoare, dupa ce a fost supus la mari cazne.

Fratii Hanu, Vasile si Traian, s-au întors în tara biruiti de dorul de glie. Vasile Hanu mi-a marturisit chiar din perioada când eram împreuna la munte, ca daca scapam de aici, el nu se mai opreste pâna la Alba Iulia. E satul de pribegie si de statul printre straini.

Într-adevar, dupa ce ne-am despartit, Vasile Hanu a plecat la Linz, unde l-a cautat pe fratele lui Traian. Amândoi au luat apoi directia spre rasarit, trecând prin Ungaria. Dar în România nu s-au bucurat decât de câtiva ani de libertate. Au fost arestati în 1948 si dupa 16 ani de închisoare la Aiud, au fost pusii în libertate, în 1964, odata cu toti detinutii.

Daca examinam calculele ce si le-au facut acesti camarazi care au preferat sa-si caute salvarea în alte tari decât în spatiul austro-german, constatam la origine o parere justă, dar care, pâna la urma, s-a dovedit a fi falsă. La sfârșitul razboiului, cine putea indica cu precizie unde e pamântul fagăduintei, adică în ce parte a Europei ne vom putea salva? Eu însuși nu puteam să dau un sfat bun celor ce îmi puneau aceasta problema. De aceea am preferat să las fiecaruia libertatea de actiune, împrăștiindu-se în toate partile. Din acel moment, raspunderea salvarii cadea asupra fiecaruia. Cei ce au optat pentru Slovacia, Croatia și România, și-au facut socoteala că regiunea cea mai primejdioasă este Germania, cu anexa ei austriacă. Aliatii își vor descărca toata furia lor contra poporului care a tolerat apariția national-socialismului. Aici nu va mai fi scăpare pentru nimeni. Nu numai capeteniile national-socialiste, dar și colaboratorii lor din alte națiuni vor suferi urgia razbunarilor. Din aceasta perspectivă, camarazii care au preferat să se îndrepte spre răsărit aveau dreptate.

Dar iată că tocmai spatiul austro-german, după primul val de represalii, în anii 1945-1946, a oferit mai mari posibilități de salvare decât tarile presupuse să fie mai sigure. De ce? Pentru că în Slovacia, în Croatia, în Ungaria, în România, s-a instalat comunismul cu toate ororile imaginabile, în timp ce Germania de Vest și Austria au fost crutate de Aliati, bucurându-se de libertate și de un regim democratic.

Dar aceste configurații politice aparțin domeniului imprevizibilelor. Imprevizibile istorice pe care nimeni nu le putea decifra la ora capitulariei Germaniei.

Camarazii care au plecat spre răsărit, au facut un calcul just, dar care a fost anulat ulterior de statutul bolsevico-totalitar care a decis de soarta acestor state. Germania de Vest și Austria, prin decizia învingătorilor de atunci, au cazut în zona libertății, în timp ce tarile din răsărit au suferit rigorile stalinismului.

Tocmai noi, care am ramas în zona germană, am putut să ne salvăm, în timp ce camarazii care au apucat directia răsăritului au cazut în rochia comunismului.

20. AVIOANELE MORTII

Ultimul zbor spre țara s-a realizat de la aeroportul Wells, în a doua jumătate a lunii Martie 1945. Atât prin numarul celor îmbarcați, cât și prin materialul ce-l transporta, reprezenta un *summum* al guvernului de la Viena, în colaborare cu autoritatile germane, de a ajuta miscarea de rezistență din țară.

Initiativa nu ne-a apartinut nouă, ci Abwehr-ului. De astă dată nu mai era Pfeiffer care organizează zborul, ci seful lui imediat, un Capitan tot din Abwehr al carui nume nu-l mai retin.

Eram la Alt-Aussee când s-a procedat aceasta expediție. Din întâlnirile mele cu acest Capitan, am descoperit în persoana lui nu numai pe profesionistul antrenat în aceste zboruri, dar și un luptător idealist și entuziasmat.

Ce spunea el? Această zbor se va face cu cele mai bune avioane ce ne-au ramas, era vorba de două; el mai era semnificativ și prin încarcatura lor prețioasă. Sute de milioane de lei, devize și piese de aur în cantități abundente. Apoi arme de tot felul. De la pistoalele cele

mai bune pâna la pusti-mitraliera. Am golit magazinele Abwehr-ului de tot ce avea mai bun, spunea el, ca să nu ajunga în mâna inamicului. Era ultima expediție organizată de Abwehr și ne-am gândit să-i dam o neobișnuită amploare. Ne vor însoti cei mai experti piloti și vor participa și din partea noastră elemente de elită. Va fi asadar o operatie mixta. Rostul ei este să ajute nu numai miscarea națională de rezistență, dar și pe compatriotii nostri germani care sunt amenintati să fie deportați în Siberia.

Din partea guvernului de la Viena mi-a cerut un grup de legionari care, după aterizare, să pună la adăpost materialul și să facă legătura cu grupele de luptători din munti și cu organizația clandestină a *Volksdeutsche* din Ardeal.

Într-adevar amploarea acestei expediții nu se putea compara cu nici unul din zborurile anterioare. Aceste avioane nu vor lansa oamenii cu parasuta, ci ele însele vor ateriza în locurile alese și cei din ele se vor îngriji apoi de scoaterea materialului și punerea lui în siguranță. Am fost impresionat de expunerea Capitanului. Ma gândeam la oamenii care luptau în munti și la imensul ajutor ce l-ar primi dacă aceste avioane ar ajunge cu bine la locul de destinație. Zborul era cu atât mai important cu cât seful Abwehrului din Austria participa la el, asumându-si riscurile tuturor.

Mai era o chestiune. Mi s-a comunicat că zboruri cu parasutare nu se vor mai face, deși existau încă multe elemente disponibile, pregătite în scolile speciale. Aceasta era ultima oportunitate. Ma gândeam și la punerea la adăpost a elementelor noastre. Cum e mai bine? Sa ramâna aici, riscând sa fie arestate de serviciile aliate și apoi predate guvernului din țară, sau sa dispara în masa românească? Era o dilema greu de rezolvat.

În acest timp s-a mai ivit o nouă problema care m-a determinat să aprobe acest zbor. Camarazii germani SD din România mi-au comunicat că, după caderea lui Stoicanescu, organizația legionară își pierduse din eficacitatea ei. Petrascu singur nu putea face fata acțiunilor de pe teren. Ar fi necesar să fie ajutat de cineva de la Viena. Acest mesaj l-am primit pe la începutul lui Martie. Ce m-am gândit atunci? Petrascu are nevoie de un ajutor. La Viena aveam în rezerva pe Dr. Iosif Dumitru, un bun organizator și un luptător de prima linie. Ma voi folosi de acest ultim zbor ca să-l trimit în țară pe Dr. Dumitru, ca ajutor al lui Petrascu. Era un motiv în plus că să îmi dau aprobarea la savârsirea acestui zbor. Întăream și organizația din țară cu plecarea lui Dr. Dumitru.

M-am întâlnit la Wells, înainte de plecare, cu Dr. Dumitru și i-am dat instrucțiunile necesare. În aceasta localitate s-au concentrat toți cei destinati să plece în țară. Numărul lor total era de aproape 20. Între ei fratii Monoranu din Neamț și aviatorul Cicero Popescu, venit recent la Viena. I-am vazut pe toți, le-am strâns mâna și le-am urat mult noroc și paza Domnului. Erau două avioane gata de plecare la Wells. Zborul s-a efectuat pe la sfârșitul lunii Martie 1945.

De atunci nu am mai auzit nimic de ei. Legaturile cu țara fuseseră întrerupte, iar noi de la Alt-Aussee ne-am risipit care încotro. Tânărul de tot, prin 1947, am auzit de soarta tragică a acestei expediții. Cele două avioane s-au prăbusit undeva prin Muntii Argesului. Cea mai mare parte a celor aflați în avioane au pierit în acest accident. Dr. Dumitru a murit și el. Ar fi scapat cu viață doar câțiva legionari, care apoi s-au ascuns.

Când am aflat m-am cutremurat de durere. Zborul în care îmi pușesem atâtea nădejdi a

luat calea eternitatii.

21. GRUPUL ABANDONATILOR

În vederea parasutarii, un grup de 20-25 persoane a fost cules de la diferite scoli speciale si concentrat într-un sat din nordul Austriei. Aici oamenii au fost încartiruiti într-o scoala din sat. Seful acestui grup era Bucur Stanescu, grupul fiind format din legionari si subofiteri veniti în Germania la scolile de specializare. Printre legionari, figuri mai cunoscute erau Nicu Marinescu, Costica Oprisan, Nicolae Paul, Dumitru Cretu, Dr. Ighisan.

Grupul fusese împartit în echipe de 3 persoane, dintre care una trebuia sa fie un telegrafist. Asteptarea a durat mult si promisiunea parasutarii întârzia. Grupul a fost deplasat dintr-un loc într-altul, pentru a se asigura secretul operatiei.

În cursul lunii Aprilie, după ce Rusii se apropiau de Viena, sefii grupului si-au dat seama ca parasutarea nu mai este posibila. Într-adevar ofiterii germani de legatura disparuseră si ei. Practic grupul era abandonat. Atunci sefii grupului, Nicu Marinescu, Oprisan si Cretu, iau hotărârea sa plece spre tara, strabatând Ungaria în mars, strecându-se clandestin spre frontiere. Dar nu aveau arme suficiente. Atunci Nicu Marinescu propune ca 2-3 legionari sa plece voluntar la Döllersheim si sa se întoarcă cu armele necesare. S-au anuntat voluntar Dumitru Cretu, Nicolae Paul si un subofiter. Ajunsi la Döllersheim au gasit aici pe Ilie Smulcea, subofiter în regimentul 2. Cu ajutorul lui si-au procurat armele necesare, le-au încarcat în niste rucsacuri si au plecat sa se întoarcă la camarazii lor.

Trenurile nu mai functionau din cauza deselor bombardamente. Atunci au luat-o pe jos, cu gândul sa ajunga la localitatea unde erau încartiruiti cât mai repede. Dar, în drumul lor, au fost prinsi, ca într-un cleste, la frontieră austro-germano-ceha, de trupele americane care înaintau din vest si trupele rusesti care veneau din rasarit. S-au refugiat într-o padure, unde au gasit o casa de munte. Aici au fost descoperiti de o patrula americana, care i-a luat prizonieri. Au fost dusi la statul major al unitatii, unde au fost anchetati. Dupa mai multe peripetii, au reusit sa se sustraga vigilentei americane si sa se elibereze singuri.

Grupul initial format din peste 20 de oameni s-a împrastiat. Unii au plecat în tara, alii au ramas în Austria.

Între cei plecati în tara a fost si Costica Oprisan, a carui viata de martir a fost înfatisata de mai multi autori în scrierile lor.

22. GUVERNUL DE LA VIENA DIN PERSPECTIVA ISTORIEI

Guvernul de la Viena – desi sunt multi care vor sa-l ignore sau sa-l treaca între efemeridele istoriei – a avut un rol decisiv în viața neamului nostru până la Marea Revoluție din Decembrie 1989. Acest guvern a fost factorul care a asigurat legatura si continuitatea între vechea Românie, asa cum iesise din primul razboi mondial, si România subjugata si cazuta în robia comunista. Grătie acestui guvern, s-a faurit miscarea nationala de rezistenta si s-au creat premisele resurectiei din Decembrie 1989.

Este necesar ca, la sfârșitul acestei expuneri, sa înfatissam în mod sintetic importanța și valoarea acestui guvern în asigurarea liniei de viață a neamului.

I. Salvarea onoarei naționale

Cel mai important lucru ce l-a salvat guvernul de la Viena, în procesul istoric al neamului nostru, a fost salvarea onoarei naționale. În timp ce prin actul de la 23 August armata română, a fost împinsă de conducătorii ei să schimbe frontul și să întoarcă armele contra armatei germane, aliații de ieri ai soldaților români, cu care au luptat împotriva bolsevismului până în Caucaz, guvernul de la Viena a creat o armată națională, care a continuat glorioasa epopee din răsărit. Pe Schwed/Oder, un regiment român a pastrat linia frontului contra diviziilor sovietice și mulți soldați ai acestui regiment au cazut în ciocniri cu trupele inamice. Contribuția armatei naționale din punct de vedere al numărului n-a fost mare, dar, pe plan moral, a reprezentat un protest istoric împotriva celor care și-au căutat salvarea în tradarea aliaților de ieri.

II. Continuitatea luptei anticomuniste

Guvernul național de la Viena a asigurat continuitatea luptei anticomuniste a poporului român, de când a biruit în Rusia revoluția bolșevică. Abia aparuse comunismul la vecinii din răsărit, și armata română trece Prutul, în 1918, pentru a apăra pe frații nostri din Basarabia. În numeroasele ciocniri cu hoardele bolșevice au cazut mulți soldați și ofițeri până ce aceste hoarde au fost azvârlite dincolo de Nistru și s-a asigurat liniația acestei provincii. În 27 Martie 1918, sub scutul armatei române, s-a proclamat alipirea Basarabiei la Patria-Mama. Izbuind revoluția comunista din Ungaria, sub Bela Kuhn, tot armata română și-a asumat raspunderea istorică să sufoce acest focar de bolșevism, care amenință întregul centrul Europei.

Din acest moment, Statul Român a stat permanent de veghe pe Nistru pentru a împiedica expansiunea pericolului comunista în țara noastră.

Când conducătorii României, la 23 August, au facut greșeala să uite de toate aceste invitații ale trecutului și să deschidă granile țării invaziei bolșevice, guvernul de la Viena s-a opus acestui act nesocotit și cu mijloacele ce le avea la dispoziție a continuat lupta anticomunistă a poporului român. Miscarea Legionară cunoștea inamicul și stia ce urmări tragice va avea pentru soarta poporului român tovarasia cu tiranii de la Moscova.

III. 12.000 de prizonieri români salvati

Guvernul român de la Viena a salvat de la moarte sigura peste 12.000 de prizonieri români internați în lagările germane. Aceștia mureau în număr mare, zi de zi, din cauza lipsei de hrana, îmbracaminte groasă și căldură. Încorporându-i în armată națională, li s-a asigurat minimul de experiență pentru a supraviețui acestei perioade grele din viață lor de ostasi.

IV. 400 de legionari din lagare în libertate

Guvernul de la Viena a salvat dintr-o situație apăsată și nesigură pe cei 400 de legionari internați în lagările de la Buchenwald, Dachau și Oranienburg. Fără de formarea acestui guvern, legionarii ar fi rămași mai departe internați în lagăr și cine stie

daca n-ar fi cazut în mâinile Rusilor. Dupa capitularea Germanilor, acesti legionari, împriștiati în toate tarile lumii libere, au format primele centre de rezistență ale exilului contra cotropitorului din țara. Tot acești legionari au asigurat continuitatea Legiunii în cei 40 de ani de pribegie.

V. Asistenta refugiatilor din țara

Guvernul de la Viena s-a îngrijit de asistenta socială a numerosilor români refugiați din țara. Aceștia și-au gasit adăpost și hrana fie în diverse lagare germane fie ca și-au bucurat direct de ocrotirea autoritatilor guvernului de la Viena. Sute de români refugiați au putut găsi o mână fratească de ajutor din partea funcționarilor de la Ministerul de Interne și al Ocrotirilor Sociale, condus de Vasile Iasinschi.

VI. Miscarea de rezistență din țara

Guvernul român de la Viena a pus bazele miscării de rezistență din țara. Peste o sută de legionari, între care numerosi fruntași ai Legiunii, au fost parăsuiți în România și au început acolo reorganizarea Miscării. S-a realizat o întrepătrundere și o colaborare strânsă între legionarii veniți din Germania și legionarii liberi din țara. Din sănul acestor noi unități s-au format apoi, la scurt interval, primele echipe de luptă contra cotropitorului și a uneltelelor lui. Glorioasele fapte de arme ale acestor echipe își asteapta viitori istorici care să le eternizeze faptele lor eroice. Militarii și membrii vechilor partide au venit mult mai târziu ca să îngroase rândurile primilor luptători legionari, după ce se formaseră zonele de acțiune în diferitele parti ale țării.

VII. Guvernul de la Viena: expresia întregului neam românesc

Digul de împotrivire și protest ridicat de guvernul de la Viena contra Alianței cu Moscova și-a gasit confirmarea în câțiva ani pe aria întregului românism. Anticomunismul legionar s-a transformat într-o certitudine națională. Adeziunea întregului neam românesc s-a verificat atât în țara cât și peste hotare. În țara tot mai numerosi Români și-au luat riscul de a apăca pe calea muntilor pentru a se alătura acelora care, din toamna anului 1944, au creat cuiburi de rezistență în paduri și locuri greu de străbatut. Partidele, care au deschis granitele țării invaziei sovietice, s-au convins și ele târziu de tot de nenorocirea ce s-a abatut asupra țării și au cautat să formeze un front comun cu legionarii. În exil, tot mai mulți refugiați din țara și-au cautat scăparea în Occident, trecând prin primejdii de moarte pentru a ajunge în lumea liberă.

Dar acest drum a fost descoperit mult mai înainte de 1948 de către guvernul de la Viena, care a avertizat nația asupra consecințelor catastrofale ale Alianței cu Rusia, evocând spiritul testamentar al Capitanului. Acest guvern nu a facut numai retorică, ci s-a opus cu armele contra dominării comuniste din România, luptând alături de armata germană sau varsându-si sângele pe creștele muntilor.

Cei ce s-au refugiat în Occident, după 1948, între care mulți militari și membri ai vechilor partide, au adoptat în realitate punctul de vedere al guvernului național român de la Viena. Numai acest guvern a prevăzut nenorocirea ce se va abate asupra poporului nostru și a creat cea dintâi tranșă de rezistență contra cotropitorului, atât în țara cât și

peste hotare. În concluzie, singura pozitie care a rezistat la toate intemperierele politice, în confruntarea dintre poporul român și bolsevism, a fost cea reprezentată de guvernul de la Viena.

VIII. Echipa Tanase – Golea – Samoila

În țara luptele de partizani contra puterilor vrajmase s-au desfășurat în toate regiunile favorabile acestei acțiuni: în Bucovina, în Muntii Apuseni, în Banat, în Muntii Fagarasului, pe Târnave, în Arges, în Moldova, în Dobrogea, pe Parâng. Legionarii din afara hotarelor nu au privit doar ca simpli spectatori la aceasta ciocnire de moarte cu navalitorul de peste Nistru. O echipă de legionari din lumea libera s-a întors în țara pe calea aerului și timp de trei ani, 1950-1953, să înfrunte cu stăpânirea străină, ridicând moralul celor din închisori și umplând de mândrie neamul nostru cu faptele lor legendare. Ei n-au facut decât să continue acțiunea temerara a legionarilor parasuzați în țara pe timpul guvernului de la Viena. Ei au căzut în încestarea cu inamicul, dar hotărârea lor de a se întoarce în țara din lumea libera, unde se bucurau de o viață tîhnita și lipsită de primejdii, îi înalta între marii eroi ai istoriei noastre.

IX. Două cărți epociale

Tot guvernului de la Viena, ca o proiecție mai îndepărtată a lui, se datorează apariția a două lucrări istorice monumentale, care expun tragedia neamului nostru între cele două războaie.

E vorba mai întâi de lucrarea fostului ministru de externe al României și apoi al guvernului de la Viena, Mihail Sturdza, cu titlul *România și sfârșitul Europei*. A două lucrare relatează faptele de arme al războiului purtat de Români contra Uniunii Sovietice, 1940-1944, și este scrisă de Generalul Platon Chirnoaga.

Amândouă cartile nu s-ar fi putut realiza decât în atmosferă de libertate din lumea libera. Autorii lor, ca membri ai guvernului de la Viena, s-au bucurat de libertate din partea Aliatilor, care au apreciat atitudinea dreaptă și curajoasă a acestui guvern. Sub ocrotirea puterilor occidentale, au putut să lase posteritatei aceste marturii nepretuite despre lupta poporului nostru pe câmpul de onoare pentru libertate și independență. Sunt unicele lucrări existente care înfatizează, cu competență și respect al adevarului, drama neamului nostru între cele două războaie.